

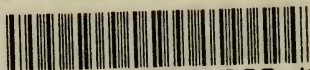
Brandeis University
Library

*The Collection
of the Late*
DR. LEON SLONIMSKY

ז"ל

(1884-1949)

3 9097 00591850 4

N

שירי שפת-עבר

מ.ח.

ד"ר שלמה מאנדלסקער.

(ספר שני)

לייפציג

בדפוס הארץ ק. ו. פאליגראפה

ה' תרמ"ט.

Hebräische Gedichte

von

Dr. S. Mandelkern.

(2. Buch.)

Leipzig.

Selbstverlag des Verfassers.

1889.

שירי שפת-עבר

מאה

ד"ר שלמה מאנדעלקערן.

[ספר שנ]

חֲדָשִׁים בְּסִדְרֵי שָׁנִים דְּרֵי צְפֻנְתִּי לָךְ.
(שה"ש ז' י"ד)

Hebräische Gedichte

von

Dr. S. Mandelkern.

(2. Buch.)

Leipzig,

Selbstverlag des Verfassers.

1889.

Dem

Kenner und Gönner der hebräischen Sprache

Herrn

S. M. Perlmann.

הָאֱלֹהִים לְיְהוָה, אֱלֹהֵי וּמִדְעָי!

לִי נָתַן לִי אֱלֹהִים נַפְשׁוֹת אֱלֹהִים
בִּירְעוּתָהּ נִתְתִּין בַּקֹּלֶךָ בְּלִנְיָהּ,
אֵי לֵם אֵה נֶפֶשׁ אַחַת לִי נִתְּנָה
קִוְיָהּ פְּעָמִים אֱלֹהִים אֲהַבְתָּהּ הַלֵּךְ;
וּבְכֹר נֶפֶשׁי זֹאת הִיָּתָה לְךָ לְמָנָה,
בְּכִי נֶפֶשׁהּ הִלֵּא יוֹדַעַת נְאֻמָּה
כִּי נִתַּר עָוֹן לְאַחַת עַל־הָאֱלֹהִים
בְּאַהֲבָתָהּ פְּעָמִים אֱלֹהִים מִבְּלִי־סֶלֶף!

ידיד ומוקיר

ד"ר מאנדעלקערן.

PJ 5052

M 28 55

V. 2-3

„לְבָכוֹת עֲנוּתְךָ אֲנִי תָנִים,
וְעַתָּה אֶהְלֵם שִׁיבֹת שְׁבִיתְךָ
אֲנִי כְנֹר לְשִׁירְיָךְ וְ”

ר"י הלוי

„Zu künden deine schöne Sklaverei,
Bin ich in Wüstenacht des Schakals Schrei;
Doch träum' ich, daß die schwere Kette fiel, —
Zu deinem Ruhm ein lieblich Saitenspiel!“

Rabbi Jehuda Halevi.

1.

רבי יהודה הלוי

על-פי היינע

„הדבק לשוני לחבי, אהיחבי ומק בלעי
יתן בעפר פי, האלמנה השפחה,
תשפח ימיני, מקנה השבר אולעי
אם-אשפחה נסדגע, הבת ירושלים!“

אמרוח שבני ציון, אמרוח מרות בלענה
מלאי כל-חדרי בטני, כל-קרבי הפעם,
קול קינים הנה ויהי כמו אוני השמענה
קול המון גברים שרים, עברי עברה וועם.

יבהתעופף נפשי על-כנפי התגיון
אחזה קוצות וקנייהם, צלליהם יסביני;
אנא הגידו לי, אקרא לצלמי-חיון,
מירבכם יהודה הלוי? פניו הראוני!

אפס בצל עובר חיש חלפני צלמי חיוני
אל-דברי לא שעו, בעיניהם לא יקרתי
פי רוחות שמיעל יבוי ניב אנוש פסני,
אך גם בלעדיהם את-הלוי הכרתי:

הָיוּ פָּנָיו יְעִידוּהוּ, מִצָּחוּ וְךָ בְּשֵׁהֶם
רְעִיוֹנוֹת מְאַלְפִים מִמַּעַל לוֹ יִרְחָפוּ,
עֵינָיו נִצְצוֹת כְּבִרְקִים, מִפִּיקוֹת וְיוֹ נִנְעִם
בְּדָאָבָה חֲרִישִׁית עָלַי יַהֲד נִשְׁקָפוּ;

שֶׁפָּתוֹתָיו שׁוֹשְׁנִים, נִטְפוֹת צָחוֹק מְהִיל בְּהוֹנָה
הֵן נִתְנוּ לִי אֶתוֹתָיו, הֵן הִנֵּה בּוֹ עָנוּ,
מִקְבִּילוֹת וּמִתְאַרוֹת כְּמוֹ בְּשֶׁרֶד וּמְחוֹנָה,
בְּשֶׁפְּתֵיחַמֵּד כְּאֵלֶּה רַק מְלִיצִיָּה הוֹחֲנוּ.

גִּלְגְּלִי מִרְכָּבוֹת הָעֵת הַשְּׁקֵט לֹא יוֹכְלוּ
הַשְּׁנִים פְּעֻנָּגִים הָעוֹפִינָה כְּלֵהֲנָה:
מִיּוֹם לָדַת יְהוּדָה אֶל־חֵיק הַנִּצָּח הוֹכְלוּ
בְּעֶרְבָךָ זֶה כְּבָר חֲמֹשׁ עֶשְׂרֵה יוֹבְלוֹת שָׁנָה.

בְּקִרְיַת תּוֹלְדָה אֲשֶׁר בְּקִסְטִילִיָּה הִהְלָלָה
שֵׁם רָאָה לְמִבְּרָאשׁוֹנָה קִרְיַת הַחֶרֶם,
עַל־נֶהַר תַּחֲוֹ, גִּלְי וְהָבוּ יִרְצוּן כְּאֵילָה,
שֵׁם שׁוֹרְרָה לוֹ יוֹלְדָתוֹ אֶת־שִׁירֵי הָעֶרֶשׁ:

”בְּאַרְץ הַשְּׁפָנִים
גְּדוֹלִים וְקִטְנִים,
לֶבֶם מְאֹד חָרָד
אֶל לְשׁוֹן סִפְרָה,
הָאִמָּנִם זֹו שְׁפָה
צָחָה גַּם־יָפָה,
וְנִעְמוֹת הוֹמִיָּה
שֶׁפֶת קִסְטִילִיָּה;
אֶף מְנָה יִפְהִיָּה
הַשְּׁפָה הָעִבְרִיָּה,
אוֹצָר כָּל־תּוֹשִׁיָּה
וְרִבַּת עַל־לִילִיָּה,
עֲנַפָּה וּפּוֹרְיָה
לָהּ תִּהְלֶה הַיְמִיָּה;
כִּי אִמְרֵי־שֶׁפֶר
תִּכְתֹּב בְּסִפְרָ! ”

* * *

”בְּאַרְץ הַשְּׁפָנִים
כְּרִדְסִים וְגִנָּים,
גִּנוֹת וְכִרְמִים
וְכַל־מִינֵי בְשָׂמִים,
כְּפָרִים עַם־נְרָדִים
וְכַל־פְּרֵי מְגִדִים,
אֶל־הָךָ יִמְתְּקוּ
וְשֶׁפְּתוֹם יִשְׁקוּ;
אֶף תּוֹרָה וְחֻקִּים
מִנְפֶת מִתּוֹקִים,
אֶת־לֶבְךָ יִיטִיבוּ
אֶת־נַפְשֶׁךָ יִשְׁיבוּ;
כִּי־בְטִנִי יְהוּדָה!
תּוֹרָה וְתַעֲוִדָה
רְפָאוֹת תְּהִי לְשֶׁרֶךְ
וְשִׁקּוֹי לְעֻצְמוֹתֶיךָ! ”

* * *

„בְּאֶרֶץ הַשְּׁפָנִים
 חֹרִים וְחֲשָׁמַיִם,
 רַבֵּי אוֹצְרוֹת
 וְאֲבָנִים יְקָרוֹת,
 אֲלֵיָהּ יוֹבֵא בְצִים
 חֵיל פֶּלֶאֱתָאִים,
 סְחָרֶיהָ יַעֲשִׂירוּ
 לְכָל־חֶסֶן יִגְבִּירוּ;
 אֵף דְּבַר אֱלֹהִים
 גְּבוּהָ מַעַל־גְּבוּהָ,
 וַיִּקָּר שִׁבְעָתַיִם
 מִזֵּהכ פְּרָוִים;
 וַיְבִכּוּ יוֹמָם וְלַיְלָה
 בַּתּוֹרָה עֲשֵׂה חֵיל,
 אִזּוּ יוֹדִיעַ אַחִיקָה
 וְחַגֵּל יוֹלְדָתָהּ!

„בְּאֶרֶץ הַשְּׁפָנִים
 נִשְׁבְּחָה שְׁאֲנָנִים,
 הַמוֹנִים הַמוֹנִים
 בְּמִירוֹת וְאַרְמוֹנִים,
 נִלְבָּשָׂה כְּסָנָנִים
 שְׁנֵי עַם־עַדְנִים,
 טוֹב הָאֶרֶץ נֹאכְלָה
 וְאַחַת־מְלָכָה נְהַלְלָה;
 אֵף מִי־וְהָ יוֹדֵעַ
 וַיִּלְדְּנוּ יִתְקַע,
 מִה־יֵלֵד יוֹם
 לְלֵאָם וְאָם?
 הָאֶרֶץ הַקְּדוּשָׁה
 הִיא אָבִן הָרֵאשִׁיטָה,
 וַיִּכְבַּת עֵינָיִם
 נִצֵּר זָכַר יְרוּשָׁלָּיִם!

בְּלִשׁוֹנָהּ מְלָלָה הָאֵם וַיְבָדוּ מֵלֵא אָבִיהָ
 וַיִּנְהַלְהוּ בֵּיד חֲרוּצִים וַיְבִרוּהוּ הַקָּשָׁה,
 רֵאשִׁית לַמוֹדִים הוֹרְהוּ לֹא בְּאִמְרֵי פִיהָ
 פִי אִם־בְּחֹרַת אֲרֻנֵי, לְקַהֲלַת יַעֲקֹב מוֹרְשָׁה.

אֵף לֹא בְּשֵׁפֶת הָאֶרֶץ, פִּי פִשְׁטָהּ הִיא וְעַדָּה,
 פִּי אִם בְּשֵׁפֶת־קִרְשׁ, שֵׁפֶת הַר־הַפְּלֵאוֹת,
 בְּאוֹתֵי־חֵיהָ הַחֲמֻדוֹת הַחֵל קְרוֹא אַחֲתֵי־תוֹרָה
 אוֹתֵי־זוֹת בְּנוֹת אֶרֶץ אֲשׁוּר, אוֹתֵי־זוֹת הַמְּרַבְּעוֹת.

עוֹד בְּשָׁנִים קָדְמוֹנִיֹת, בֵּימֵי יְלָדוֹת הַחֵל
 מִכְּחַב אֱלֹהִים זֶה בִּפְיֵי תְבָנִיתוֹ הוֹפִיעַ,
 וַיְבִכּוּ גַם־יִשְׁעֵשֶׁע תָּמִיד נֶפֶשׁ עוֹלָל וַיִּלְד
 לְקִרְאָת מְרַבְּעִירְפָּנִים אֱלֹה יִשִׁישׁ אַחֲיָרִיעַ.

הִנֵּה פִּיִּכּוֹן דְּבָרֵי חוֹרַת מִשָּׁה בְּשֵׁפֶת־עַבְרָה
 בְּקוֹל הַמוֹן שִׁירָה וְזוֹמְרָה מִפִּי יְהוּדָה נִשְׁמָעוּ;
 נְגִינּוֹת קִדְשׁ הָאֵל יִסְדּוּ סוֹפְרִים חֲבָרֵי חֶבֶר
 לְמַקְמוֹתֵיהֶם בְּמוֹשְׁבֵיתֵיהֶם „טַעֲמִים“ נִקְרְאוּ.

חן היוצק בשפתי הילד, מהנאותה מדברו
גם הפליא לבטא כמשפט אחת-אותיות הגרוג, וירגו טעם "שלשלת" בכל-תקפו והדרו
כצליל רננת הזמיר על-חבצלת השרון.

גם תרגום אוינקלוס הגר, פעל ירי צדיק תמים
אשר השביל אל-סתרי תורת-יה ומצפניה,
אך שפת לעז זו "אגרמית" פנויה חכמים
פי מרארם תהלה, מהברייקדם מוצאתיה.

על-משפחות לשונות בני-ישם הכי גם-היא נחשבה
אכן נעימת נאמי הנביאים מנה נעדרת,
יתר שאת ועז לשפת-קדש נעלה ונשגבה
והארמית לעטתה בשפחה לפני הגברת.

תרגום אוינקלוס הלז היה לחמו לחם שמנה
בערנו באבו הטוה אליו אנו קשבת,
ושפת-ארם גם היתה לו עזרה ומשענה
עת אל-שלחן "התלמוד" הקריבו אביו לשכת.

פי הנה בשחר טל ילדותו, בעודו נער
במשנת רבי יהודה הנשיא הראהו ברכת,
אחר אל-היכל התלמוד פתח לו שעד
וינחהו בארח תבינות, ארח "ההלכה".

והתלמוד מה-הוא? הלא הוא בית-תכסיסי-מלקמה
אך לא-בתרבות ובחנינות יערכו בו קרב,
גבורי התורה ותנגשי, יאבקו שפה
בשום שכל והעמיק עצה איש איש ידיו לו רב!

במעגל ירוצו על-פי "מדות" שלשים ושתים
יחרצו יחד, ילחמו מלקמה נפלאה,
וגבורים אנשי-ישם, לנגח למו קרנים
הם חכמי ושיבוט יבנת, פמבדיתא ונהרדעה.

פֹּה לַמֶּדֶר יָדוּ לְקָרֵב, אַךְ בְּקִשְׁתְּ לֹא־רַמְיָהּ
 בְּפִלְפוּלִים לֹא־נִפְתְּלִים יְמִינוֹ בַּכַּח גְּאֻדְרֵי,
 אֲשֶׁר עַל־כֵּן הִפְלִיא עֲצָה גַם־הַגִּדִיל תּוֹשֵׁיהָ
 בְּסִפּוֹר אוֹצֵר פְּלִיחֻמְדָּה, זֶה סִפּוֹר "הַכּוֹזְרֵי".

אָפֶס כַּאֲשֶׁר אוֹר־מִשְׁנֵה יִחַלֵּק הַרְקִיעַ
 מִשְׁנֵי הַמְּאֹרֹת הַגְּדֹלִים בְּשִׁחַק הַיּוֹשֵׁמוֹ,
 הַשְּׁמֵשׁ בְּגִבּוֹרֹת עֲזָה תִרְפָּא גַם־תִּפְּנִיעַ
 וַיִּגְרַח יִקָּר הַלֵּךְ קָוֵיו תָּמִיד יִנְעָמוּ;

כִּכָּה גַם בְּרִקִיעַ הַתְּלֻמוֹד לְאוֹר־מִשְׁנֵה מְעֵנָה
 לְהִלָּכָה וְהַגְּדָה יִפְלֵג שְׁטֵף אוֹרָהוּ,
 "בֵּית־תְּכֵסִי־מִלְחָמָה" קָרָאתִי לְרֵאשִׁינָה
 וְגַם לִשְׁנֵית שֵׁם אֹתִי, יִדְעֵהוּ אֲכַנְהוּ:

"גִּנַּת הַבֵּיתוֹן" זֶה הַשֵּׁם פִּי יִקְבְּנָה,
 כִּהֵּ כַל־מַעֲלוֹת רוּחַ, יִצְרִי מִחֻשְׁבוֹת נְטֻעִים מִחֻכְמִים
 כַּל־מִחֻזָּה נַעֲלָה וְנִשְׂאָ לֹא אֲצִלוֹ מִסְּנֵה;
 הַאֲמַנִּם גִּרְפְּלֹאוֹת כִּוְּהָ כִּבֵּר הָיָה לְעֵלְמִים:

הַנֵּה כְּמוֹהוּ גַם־הוּא בְּאַרְצֵ־בָבֶל יִסִּידֹתוֹ
 עַל־בְּקֻעַת שְׁנַעַר שֵׁם עֲלָלוֹ עֲלָלוֹת גְּדֵלוֹת וְרַמּוֹת,
 כַּאֲחֵר שְׁבַע מִפְּלֹאוֹת תִּבְּלֵ הַתְּנוּסִם בְּגֻאֲחוֹ
 הָרָה וְהָנָה מִלֵּב מַלְכָּה אֲדִירָה שְׁמִירַמּוֹת.

שְׁמִירַמּוֹת הַמַּלְכָּה עוֹדָה יִלְכָּה קִטְנָה וּמִצְעָרָה
 צְפָרֵי הַשָּׁמַיִם כִּלְכִּלוּהָ אֶחָ־גְּדִלוּהָ,
 וְכַאֲשֶׁר צָלְחָה לְמַלוּכָה עַל־כִּסֵּא עוֹ וְחַפְּאָרָה
 דְּרָבֵי צְפָרִים וְאַרְחוֹתָם גַּם־אֵו לֹא עֲזוּבָהּ.

כִּכָּה וְעֵנָה לֹא־נִפְתְּחָה תִּצַּג רַגְלָה עַל־אַרְצֵ
 הַתְּהִלָּה עַל־אַדְמַת־עֶפֶר כָּכֵל יוֹנְקֵי שְׁדָיִם,
 מְקוֹם שֵׁם תִּרְמַסְנָה רַגְלֵי כַל־בְּהֵמָה וְשָׂרֵץ,
 וְחַטֵּעַ לָהּ גּוֹ עֲדוֹ, תִּלְוֵי בֵּין אֶרֶץ וְשָׁמַיִם;

וייף ברב גדלו התקמר וברושים רעננים
על־במתי עמודי ענק הבנוים לתלפיוח,
רפני ורהב ופרחי חוד בין ערגות שושנים
פסילי שיש ושכיזת חמדה עסגלח עליות.

בבינת בונים אַמנים פל־אלה חברו נסמכו
על־מעברות צרות ונאשרים קטרים פמו חלאים,
בזלזלי גפן שרק יעלו שור, יחדו יסכו
ובל־עוף פנף יקנני שם בינות לעפאים.

שם צפרים אבירות מזהירות בשלל־צבע
מעמיקות חקר פלהיום, אין הנה בלשונן
וצפרים קטנות עדינות, עפות מחר אל־צבע
אך מצפצפות ומהגות, אף־לא יחר גרונן.

שם נשמת פל־חי השאף ריח מור וקנמר־בשם
על־וקר פרים וירקרק חרוץ ריח צחה נשפכה,
לא ישבית מטרה, פאשר לא יועם הפתם,
אד עולה מרה־אדמה, מרעמק הפכא.

ההגדה גסה־יא גנת ביהן פואת הנה:
יערי אלונים ופרדיסי רפנים מעופפים ברוח
פל־יצורי דמיון־עו ילנו בין שה־חיה;
אליה יעלו הגי התלמוד ויתהלכו לשוח.

אם־קצרה נפש העלם בעמל הפלפולים
אם בהלכה ממשכה בינתו מלכת עמדה,
או ישיבנה ירפדנה בחפיהו קדש הלולים
או ישאף ריח נדיבה בחוככי ההגדה.

הכל היום יחרש החרש ויפלה אדמתו?
הלא אסחם שמש בחמה נה על־קדקרו
או יעזב לרגעים את־אתו ומתחשתו
ובצל אלה עבתה ונפש ממעברו.

התְּהַדוּת הַתְּהַמְדוּת מוֹמְקוֹר גְּאֵמֶן נִבְעוּ
 בְּשִׁנּוֹת־קָדְמִים הַזֹּרוֹת עוֹלָמִים חוֹלְלוּ נוֹלְדוּ,
 עַל־מִסְתָּרַי אֵל אֵלִים וְאֶרְאֶלֶם בְּחִירוֹת יִשְׁתַּעֲוּ
 רְנֵי עוֹלָם בְּהַרְוֵי פְּנִינִים יַחַד נִצְמְדוּ.

עַל־נִצְוֹרוֹת סוֹד הַיְצִיָּה וְשִׁכְיִנְת־אֵל הַכְּבוֹדָה
 עַל־אֲבוֹת הַקָּדֶשׁ, חֲוִיָּה וְצָבִי מְלָכֵי יְרוּשָׁלַיִם,
 עַל־גְּאוֹן מְקַדְּשֵׁי שְׂדֵי וְעַל־שֶׁבֶר גְּבֻרֵי יְהוּדָה
 שְׁמַסְרוּ נַפְשָׁם לַהֲרֹג עַל־קִדְשֵׁת שֵׁם שְׁמַיִם.

הַדְּמִיוֹן וְהַגְּיוֹמָא הָיָה לְכִלְי־הַפֶּץ בְּיַד־הֵם
 הַיּוֹדוֹת, מְשָׁלִים וְהַתְּלִים לְסַגְלָתָם בְּהַרְוֵי,
 לְעוֹרֵר יְשָׁנִים מִתְרַדְּמָה, לְפַקֵּחַ עֵינֵיהֶם
 לְהַטּוֹת לְמוֹסֵר אֲוָנָם וְלִבְל יִכְסְלוּ וַיִּבְעֵרוּ;

לְתַת מְרַפָּא לְשִׁבּוּרֵי רוּחַ, לְחַבֵּשׁ לְעַצְבוֹתָם
 לְחַזֵּק יָדֵי פְּלִיטֵי יִשְׂרָאֵל הַנְּדָרִים בְּלֹא־מַיִם,
 לְהַבִּיא תַקְוָה לְנוֹאֲשִׁים וְלַחֲזֵק לְבוֹתָם
 כִּי עוֹד יוֹסִיף יְזַרְחָ לְמוֹ אֹדֶר יִשְׁעַ וְנַחֲמִים.

בְּמַעַן מוֹעֵר יִזְלַל, יוֹנֵק מֵרֹאשׁ נְקֻרוֹת צָרוֹם
 גִּלְגֵּל הַלֵּד וְרַב וְהָיָה לְנַחְלִים נִכְבְּדֵי־מַיִם,
 כִּן רֵאשִׁית הַתְּהַדָּה מְצַעֵר, סְפִירָה סְפִירִים
 וְאַחֲרֵיהֶם יִשְׁנָא מְאֹד — מְדַרְשִׁים רַחֲבֵי יָרְוִים.

* * *

אֶל־גִּנַּת הַתְּהַדוּת אִו גִּרְד יְהוּדָה הַנֶּעֱר
 יִשְׁאָב יִשְׁאָף רוּחַ צַח וְרִגְשֵׁי לְבוֹ גַּעְרוּ,
 יְהַעֲנַג עַל־שְׁתִּילֵיהֶם יִשְׁתַּעֲשַׁע לְנִגְחַת הַסְּפֵהר
 אֶת־יִטְעַם מִיַּעֲרַת הַדְּבָשׁ — וְיִשְׁתִּי עֵינָיו אֲרוֹ!

הַדְּרִי מִשְׁפִּיזוֹת לְבוֹ תְּרַבֵּת קִדְּשׁ תְּהַדָּה
 לְהִבֵּחַ שְׁלֵהֲבַת־יָהּ אֶת־צְבִי נִפְשׁוֹ הַאִירָה;
 אִו יַחוּשׁ כִּי רוּחַ מְמֹרָם עָלָיו עֲבָרָה,
 כִּי נָחָה עָלָיו רוּחַ אֱלֹהִים, רוּחַ הַשִּׁירָה.

יש משוררים נפשותם רוח רגש הפלאנה
אפס כמו גלי ים זעף מליהם תעברנה;
זמרותיהם כגן בליסדרים פרוצות תצאנה,
וען מתח לרוח משקל ידיהם תקצרנה.

ואלם יהודה רד עסיחקי הזמרה בלמו
ועסימשפטי השירה היה נאמן בלתימים,
ושקל בפלם בלשיריו ושבלה אין כמו;
גםזאת נחלת שדי היא, נחלת משורר תמים.

בי לא רק חכם נודע לשם פארצות באיים
לא רק חוקר אדיר ונאור היה זה הנגבר,
אך גם בהימן וכאסף ראשי משוררי הלונים
משורר מרום ונשא מאד, נשר ארף האבר!

אמנם כן, משורר מפלא לעשות מאין פמהו
פוכב השחר לבגריהודה היתה שירתו,
וכמנחת המאור האירה השבת ליל תהו,
משורר בביר ונשגב הוא, אירחקר לגדלחו.

פעמוד האש אשרהלה לפני העם בליל
בנסע ישראל במדבר, אך נמלחה,
כן לפני ארחת הגלת החל יצעד בחיל
לנחותה בדרך העולה קדמה מזרחת!

קשט ותם שרתו, ופה צחה וברה
פנפשו התמימה ונעימה ביקר חמדותיה;
עת יד אלהי הרוחות נפש זו יצרה
שמח בציור בפיו וישש משוש עליה,

וישק למזפיו אחיהנפש הנאהבת,
וצלצל משק נשיקותיה עלפה ומצח
בכלשירות המשורר אוננו קשבת
בי בנשיקת אלהי השירה קדשו לנצח!

בְּכָל-פֶּעַל גָּבַר, כִּן בְּמַלְיָצָה, שִׁיר וְשִׁיר
לֹא-יִשְׁנִיב אִישׁ בְּכֹחוֹ בְּלִמְתִּי אִם-אֲדַנִּי יִחַנְהוּ,
הָאִישׁ חָנְנוּ יָהּ — בְּכָל אֲשֶׁר-יִפְנֶה וַיִּצְלִיחַ
גַּם בְּשִׁירוֹ גַּם בְּשִׁיחוֹ לֹא יִיחַטָּא יִסְלַף דְרָבְהוּ.

לְמִשׁוֹרֵר בָּוֶה, אֲשֶׁר חוֹ-שׁ דֵּי חוֹפֵף עָלָיו
אִישׁ רִיחַ יִקְרָא לוֹ, מוֹפֵחַ הוּא לְבִנֵי דִירוֹ,
בְּמַמְלַכַת הַרְעִיּוֹנוֹת בְּכָל-מַעְלָלָיו וּמַפְעָלָיו
שְׁלֵטוֹן בְּלִי-מִצָּרִים לוֹ, גִּלְגָּל וַיִּסַּע לְאֹרֶז.

דִּין וְחֻשְׁבוֹן יִתֵּן רַק לְיוֹצֵר רִיחוֹ וְנִשְׁמָחוּ
רַק בְּיַדֵּי מְחֹלְלוֹ לְשִׁפְטוֹ, לְהַאֲשִׁים אוֹ לְסַלַח,
אָפֶס הָעַם עַל-הַבִּינָת בְּפִיו וְעַל-דְּבַרְת שִׁירָתוֹ
הוּן יִיכַל הַמִּיתוֹ, אַךְ לְשִׁפְטוֹ לֹא יַעֲצֹר-פָּח!

ב

„עַל-נְהָרוֹת בְּבָל, מִשְׁאוֹן דְּכִים צָלְלוּ אֲוִינֵנוּ
שָׁם יִשְׁכְּנוּ גַם-שִׁפְכְּנוּ דְמַעָה פְּנַח-לְמִים,
עַל-עַרְבִים בְּחֹכָה תְּלִינֵנוּ בְּפִרוֹחֵינוּ
עַל-אֲלוֹנֵי בְכוֹת תְּלִינֵנוּ עָגַב וּמִצְלָתָיִם“.

הַתְּדַע שִׁיר-קְדוּמִים זֶה? הַבָּאָתָּ עַד-תְּכַוְנָתוֹ?
זֶה הַחֲלוֹ בְּקוֹל בְּכִיָּה תְּאֲנִיָּה מְעוֹרָרָת,
מַעַט מַעַט יִרְעַשׂ יִתְגַּעַשׂ, יִהִים בְּקוֹל יִלְלָתוֹ
בְּהַמּוֹת דְּיוֹד נְפוּחַ עַל-הָאָח הַמְּבַעֲרָת.

זֶה שְׁנוֹת אֲלֵפִים מְעִי רָחֳחוּ וְלֹא-דָמוּ
לְבִי יִתְחַמֵּץ בְּקַרְבִּי וּבְחִיקֵי בְּלִיזֵתִי כְּלוּ;
רַבּוֹת צָרָרוּנִי מְנַעֲרֵי, רַבּוֹת בֵּי נְלַחְמוּ
חָנָם הַרְבּוּ פָּצְעֵי וְכִלְדָּמוּ לְבִי הַרְעֵלוּ.

בשחין רע הַפִּיתִי מִפֶּה בְּגִלִי עַד קַדְקָדֵי
נַחְלָה מִכְּתִי אֲנִישָׁה, מִפֶּת אִיּוֹב הַמֵּיוֹנָה,
גַּם הָרֵשׁ לְהִתְנַדֵּד בּוֹ הֲלֹא אִין יֵשׁ בְּיָדֵי,
רַק הָעַת כִּפְלֵב תֵּלֵק זֶב פִּצְעֵי בְּלִשׁוֹנָה.

רַב־תּוֹדוֹת לָךְ, הַכֶּלֶב, בְּרִיר שְׁפָחִיךָ תַחֲנִנֵי
הֵן תִּקַּל מִכְּאֲבֵי, אֵךְ הַתְּרַפָּא מִפֶּת צְלָמוֹת?
הֵה, רַק הַפְּוֹת לְבֵדוֹ מִחֲלִי יַחֲלִימֵנִי,
אָפֶס הֵן גִּצַח יִשְׂרָאֵל אָנִי, בֶּן אֱל־מוֹת...

הַיָּמִים קִלּוֹ מִנִּי־אָרֶג, נַחֲפּוּי לְלָכַת
הַשָּׁנִים הַנּוֹסִינָה פֶּעֶפֶר עַל־הָרֵי בְּחֵר,
וַיֵּד עֲשָׂה פְּלֹא תַחֲמֹךְ בְּאָרֶג וּבִמְסַכַת
תִּפְּאֵלֶג תִּקְנֹת חוּט הַמְּקָרִים, תִּרְקַם בְּפִתֵר.

רַק קוֹלָה יִשְׁמַע וְעֵין רֹאֵי לֹא תִשְׁוֹרְנָה
וּמֵה־זֹאת הִרְקָמָה גִּבְעַר פֶּל־אָרֶג מִדְּעַת,
בְּלָתִי הָאֱלֹהִים לְבֵדוֹ, רַק הוּא יִדְעֵנָה
אֵךְ לוֹ נִתְּבֵנִי עֲלִילוֹת, לֹא לְבֶן־אָדָם הַזּוֹלַעַת.

הַיָּמִים קִלּוֹ מִנִּי־רֶץ, מֵהִנְחֲפּוּי לְלָכַת,
הַשָּׁנִים חִישׁ תַּחֲלִפְנָה, בְּצַבִּי מְדַלֵּג עַל־הָהָרִים,
וְדַמְעַת עֲשׂוּקִים בְּקָרָם אֲרָצָה נִתְּכַת
וְדַמִּי עֲנִיִּים נְקִיִּים עוֹד בְּמוֹרֵר נְגָרִים.

הַרְשָׁעָה תַעֲרֵץ אֲרֶץ, עַל כָּל זֹרְעָה רָמָה
תַּטְרֹף בְּנִמְרֵי שִׁקְדָה, הַאֲכִל וְחָדַק בְּשִׁנְיָה;
וְדַמְעוֹת וְדַמִּים גַּם־יִחַד תִּכְלַע הָאֲדָמָה
בְּאֱל־מִלְקוֹשׁ תִּפְעֲרֶפֶה וְתִכְסֶה עַל־הַרוּגִיָּה...

הֵה רִשְׁעָה בַת־תְּפִתָּה, אֵיךְ אֲכַלְכַּל מִעֲלָלֶיךָ?
מֵהִי־רַתַח הַדוֹד! מִכִּסְהוֹ נִקַּע כְּאֲבוֹ הַקָּלַע!
אֲשֶׁרֵי הַגִּבֹּר יִתְעוֹרֵר עַל־יּוֹצְאֵי חֲלָצוֹךָ
"אֲשֶׁרֵי שִׂיֵּאֲחוּ עֲלָלֶיךָ וְנִפְץ אֶל־הַסָּלַע!"

רוח בְּטִנִי הִצִּיקְתָּנִי, גִּלְאַתִּי נָשָׂא מִתְּלָאָה
רוח עוֹנֵים תִּקְפְּתָנִי וּמִרְתִּי נִשְׁפְּכָה,
אִךְ דַּבְּרָתִי וְרוּחַ לִי. סָרָה הַרוּחַ הִרְעָה
יִשְׁקֹט הַדָּוִד עַל-גִּחְלָיו — וַחֲמַתִּי שָׁכְבָה.

והנה זה הכרויב, לְרִכְבִּי דְמִיּוֹנֵי סוּסוֹתַי,
בְּרָגְזִי עָמַד מְשֻׁמִּים וַיִּלֹּט פָּנָיו בְּאַגְפָיו,
הַתְּנַעַר חֲלָף רִיחַ וַיִּצְהַל פָּנָיו לְקִרְאָתִי
וַיִּכְמוּ דְבַר לָאֵט עִמּוֹ וַיִּקְחֵנִי בַעֲפֵעָפְיוֹ:

„הַנְּהַנָּא שָׁב אִפְּךָ אֲלֵנִי, חֲדַל גַּם-כְּאֲבִי
הַתְּשׁוּב אֲלֵ-גֵיא הַחַיִּזוֹן, מְקוֹם רִגְלֵי צַעֲדָתָה,
הַאֲשֵׁאֲךָ שְׁנִית אֶל-בְּחִירָךָ יְהוּדָה הַלְלוּי? —
וְאַרְכָּב עַל-כְּרוּב וְאָעִיף, וְאֵדָא סְפָרְדָה.

אֲמַנְם בֶּן בְּחִיר הַמְּשׁוֹרְרִים הוּא, לוֹ שְׂאֵת וַיִּתֵּר
מִכָּל-בְּנֵי גֵילוֹ יַחֲבֹם בְּמִלְאַכַת שִׁיר וַיִּרְנְנָה,
הוּא מֶלֶךְ בְּעוֹלָם הַרְעִיוֹן, עַל-רֵאשׁוֹ הַכֶּתֶר
כִּי חֲנָנּוֹ אֶל-חַנּוּן שְׂאֵר רִיחַ וְלֵב מִתְּנָה.

וּבְרוּחוֹ הַכְּבִיר כָּרָא לוֹ לְבַקְרִים חֲדָשִׁים
שִׁירִים מְשִׁירִים שׁוֹנִים, מְאֹד נִפְלְאִים לְמִינֵיהֶם
שְׁלֵה־בְתִיָּה יִקְדַח בָּם, אִשׁ קָדֵשׁ הַקְּדָשִׁים,
אֶף-נִפְשׁוֹ נִשְׁקַת־אֵל תְּצַחֵר בֵּין שִׁירוֹתֵיהֶם!

הַאֲמַנְם לֹא נִפְל הוּא הָעֵבְרִי רַבִּי יְהוּדָה
מִכָּל-מְשׁוֹרְרֵי זְמַנּוֹ, בְּשֵׁם „טַרְפְּדִירִים” נִקְרָא,
כָּל-הַפְּשִׁי מַיִם וְעֵגֶב בְּאַרְץ צְרַפְתַּח הַחֲמִידָה
שְׁשֵׁם תְּפִיחֵי זָהָב עֲצִי-נְנִים יִשְׂאֵי.

בְּסִרְיָנָה הָעֵרִינָה הוּאֵת, יִפֶּה נוֹף וְחֻבֵּל
בְּעֵלֶץ עֲלִיוֹ רִיחַ וְנִפְשָׁם גָּרְסָה לְחֲאֲבָה,
עַל-עֲלָמוֹת שִׁירָה פָּרְטוֹ עַל-פִּי כְּנוֹר וְנִגְבֵּל
לְבָם רַחֲשׁ יְדִידוֹת, חוֹ וַחֲסֵד חֲשֵׁק וְאַהֲבָה.

מהדיפּיפּיית עת הזמיר, נעמַת עד־איר־חקר!
עת המירו כבוד אלהי אמת, צדק ומישרים
בתבנית אליל האהבה, מקסם פּוֹב וּשְׁקָר
ולבנות־השיר השתחוּו השרים על־הפמרים.

תפלות בְּרִישֵׁי עֲבוֹי הפהנים הגוירים
גוֹרֵי המְשׁוֹרְרִים חָבְשֵׁי עַל־קַרְחַח רְאִישֵׁיהֶם,
על־אהבה בתענוגים פּלֶם שָׂרוּ בְּשִׁירִים
וְהָאֲבִירִים אָהָבוּ בֵּן וַיַּעֲזְרוּ עַל־יְדֵיהֶם.

הם הרפכים שֶׁקָּדִים עַל־טִירוֹת וּבִירְנִיֹּת
בְּגֵאוֹן יִרְכְּבוּ עַל־סוּסִים אֲבִירִים וּמִיוֹנִים,
פּלֶם חָרוּו חָרוּוִים וַיִּשׁוֹרְרוּ בְּרֵאשֵׁי הַזְּמִיֹּת
לְכַבּוֹד גְּשִׁי־חַן בְּחָרוּ עָשׂוּ חָמִיד פּוֹנִים.

אין שיר ומזמור בלעדי אהובה ורעה
רק האהבה ילדת הזמרה, שירים טחוללת,
באפני השירה היא לבדה ריח החיה
ושירה קשירה באשה צעירה בשלהבת בגתלת!

גם ליהודה הלוי היתה אילת אהבים
לה הקדיש פָּנָרוּ וּבְנִפְשָׁה נִפְשׁוּ נִקְשָׁרָה,
אף לא כרפכים שר עֲנָבִים עַל־אֲשִׁישֵׁי עֲנָבִים
גם לא כשאר יעלות חן אהובתו המאשרה:

לא כלורא פלילת ההוד, הנערה היפה־פיה
בעינים מאורות זיקות וכידודי אש בערת
הציחה לב פּטְרִרְקָה, נעים זמרות איטליה
בשבתו בטח בהיכל־התפלה, ביום צום ונעצרת;

לא כעלמה בראש בחורים ערכי משחק לפניה
וזאת היפה בבנות, על־הארמון הגברת
גוֹרֵי עֲלִיָּנוֹת לְמַנְצָחִים תְּחַלֵּק בְּכַפֵּיהָ
בחוף המון חוגג, לָשֵׁם לְתַהֲלָה וּלְתַפְאָרֶת;

אף-לא באשה משפלת בשיח סוד משררי אהבה
 לשפט עליוני אהבים לה נתנה הממשרת,
 בדיוחקר וברב מזמות, בגדל לבב ובגאון
 על-אדות ריב נשיקת-פה משפט חרוץ גנרת...

הרעיה אשר בחר רבי יהודה לסגלתו
 עניה עמיה היא, אלמנה שכולה וגלמיה,
 השמון פסה פניה בצעיה חתלתו
 ושמה מימי עולם — ורושלים אשר ביהודה!

עוד באביב ימי עלומיו היא לקחה פל-לבבו
 לה צמאה נפשו כמה בשור, קרבתה שאפי,
 בה הגה כל-היום, גם בהנומז על-משפכו
 לשמה ולזכרה פל-עצמותיו ברעה רחפי.

מדי אלתולדה מארץ-קדם סר ארת
 חרד אליו יהודה, לקשיב רב-קשב מאוניו,
 ועל-דברת אהובתו החלקה פי ישוחח
 חמו מעיו בקרבו, בשני ותאדמו לחיו.

הנה שם נצב הלה, אהיו עטרים סביבתו
 תלתלי ראשו מפול ערפו כפסוף לטרה,
 זקנו בלבנת השלג ירד על-פיו מהותיו
 אה קצהו חפה שחור, כמו ישיב לימי נעה...

כפני מלאך אלהים נהדרו פני זה הארת
 אשר שוב מחונן עפר ציון, מרצות אבניה
 עיניו מזרח עצב, מקרב לב ואנה
 ויקונו על-ירושלים, גבה על-משפתייה:

„פלצות בעתתני, אחי, מלאו מתני הלחלה
 עת פפות רגלי על-אדמת הקדש הרכני,
 וירושלים לגדה היתה, מוראה ונגאלה
 על-פל מחמדיה פלם שקיצים השלכי.

„מקום עוד יאירו עקבות נביאי האמת וצדק
לקח טוב ואמרות מחרוזת כטל אולת הזילוף,
שם קוץ ודרדר יעלו, סירים סבכים וחדק
הד חרבות נשמע, בנות יענה ואחים ילילו.

„מקום אגור חיי נשמות כבנו ערו יפוח
מנשמת־אל עוד יתן ריח גרד וקנמון,
שם צפענים וחצים באנתם ישאפו ריח
וירושלים בלה היתה לסמל שמה ושמו!

„קרית רבתי עם איך נשמו חיצותיה
רחבתיה יחד איך נהפכו למדבר שוממה,
בגלים על־תלמי שדי פן רבו החרבותיה
מעון לכל־שרץ ורמש, שעירים ורקודי שמה.

„בבקיצי החומה קאת נס־קפד ילינו
שם ינוו וזחלי עפר, לילית תרגיע,
שיעלים מבער להרפים לצוץ יהינו
שם משכנות מבטחים למו, אין מחריר מפגיע.

„על־מגדלי הרבי ציון עד־עבים הגיעו
כפותיהם המופוזת בשמשות האירו,
הדר כבוד מלכי יהודה ינדלקם הביעו
ושלטי הגבורים עליהם כפזק הוחרו;

„עפה פתיחיהם כשבר נכל יוצרים נשברו
על־כפותיהם עלו ירק דשא ונחציר גנות,
החומות שחרוז בעורב, ערער התערערו
אבל עטפו כלן וכמו בקול־מר מנהגות.

„האמנם תבכינה החמות, תרדנה מים
בתשיעי לגרה אב, יום וד־האוב גברה
מועד־אל ומקדשיו בו נשרפו פעמים,
בעינים מלאות דמעה ותיחזיתי באספרה:

„הנה ביום צום זה המגדלים נסיהם ויבין
מבינות לאבנים אגלי נטיפים נולו,
שרידי עמידת ההיכל במרוות החמיון
הנחוצים ונפוצים תחת שאה ותגלגלו.

„בספרא ועיר אחר פלירוק ירשי
יתירו מרעה למו, דרה הנה פניהם,
במעט נבואי אל-החלקה חיש אותה יטשו,
על-אבני המפלח לכל-יתננפי הנליהב.

„אה ועיר שם ערבי, וליד ארץ מלחה נערבה
בלוי מלחים על-מערמיו, בדרו חצים וקשת
עם-גמלו יעב-על-העיר המשלחה ונעובה
וילחה עשפה נחצירה בעל תאמי-הדבשת.

„אפס שכינתיה גם עליה-רסותיה תשפנה,
נחסידים וראי אלהים באניהם שמעי
בתיקול יוצאת מרה-הרבה מנהמת פינה:
„אוי לבנים בעונם קרני עוב גדעי;

„אוי לבנים בגלל גליליהם גם מאסתי
נהנחתי חמתי גם, הבאתי הקרץ,
בחסאתיהם פי עצמו מאד מקדשי הרסתי
והנם רוצים ולחוצים בכל-בנפות הארץ;

„אה אוי ומה גם לעשקיהם, אכליהם ואשמו
יום נקם בלבי, אל-חיקב אשוכ בפלים,
ואת-בני ארחם, אל-ארצם ישיבו ינחמו
פי אנתם אהציון ואבחר עיר ביהושלים!

בהנתק פתיליה-נערת בתרונה לשון להבת
נתקי מירשי לבו הרק, הוחזי חבלה
מדי אמרוח פאלה שפת ארת הובבת —
ותכל נפשו לראות את-אהיבתי דאמללה.

כָּל אֲשֶׁר הוֹסִיף לְדַרֵּשׁ בַּבְּחִיבִים וְהַגְּדוֹת
וְהַרְבֵּה לְהַעֲמִיק הַקָּר בְּחִבְכֶּם מִפְּלִיגֵי דוֹר,
כִּן פִּרְצָה תְּשִׁיקְתוֹ לִירוּשָׁלַיִם עֲשׂוֹר יְדוֹת
אֲךָ בָּה שָׁם בְּלִמְעִינָיו, הִיא הַיְּתֵה יִשְׁעוּ וְאוֹרוֹ.

לְהַשִּׁיקָה מְשׁוֹרֵר אִין קֶץ, אִין הַלְתִּים וּבְרִיחַ!
אֶת־נַפְשׁוֹ יִקְרִיב עַל־מִזְבְּחָהּ, לֹא יִירָא שְׁחַח...
כִּן רְאִיתִי אֶת־רוֹדְדָהּ, מְשׁוֹרֵר מְשִׁפִּיל מְצַלִּיחַ
אֲבִיר הַטְּרַפְדֵּדוּדִים, בְּהִיבְלוֹ שִׁבְעַת נַחַח —

בְּשׁוּב מְרַעֲיו מֵאַרְץ קָדְשׁ וּלְהִיבְלוֹ בְּאִי
עַל־בְּנוֹת חַן וְשֹׁכֵל טוֹב אִישׁ אֶל־רַעְהוֹ נְדָבְרוּ,
אִז עַל־פּוֹס־יוֹן מְלֵא הַרְבָּבִים נִשְׁפְּעוּ
כָּלֶם יַחַד אִישׁ לֹא־נִעְדָר אֶמֶר גְּרוּ:

כִּי מְלִיזְנָה שְׁרָחִי בְּטַרְפוּלִים הַבִּירָה
בְּצִבֵי תַפְאֶרֶת וְרַם עוֹלָה עַל־פְּלִבְנוֹת חוּל,
כִּי מְכַלְלִיפִי וְהַצְנַע לְכַח זֹאת הַבִּירָה
וּבִין נִשְׁרִיחוֹ הָאִיר פִּירָה בִּין כּוֹכְבֵי־לָיִל...

אִז נִפְשׁ הַמְּשִׁיבֵר אַחֲרֵי מְלִיזְנָה הַבְּקָה
לָה הַקְּדִישׁ פְּלִי־שִׁירֵיו, כִּנְרוֹ עִם עֲנָבוֹ
רַעֲיָה לֹא־דָאָת רִיחַ חַיִּים עָלָיו יִצְקָה
וְתַחֲיו מִשְׁאֵת רִיחוֹ תְּמִיד, כָּל־חֶשֶׁק לְבָבוֹ.

מִיּוֹם לְיוֹם נִבְרָה אֶהְבַּחְתוּ וְתַחֲיו בְּאֵשׁ בְּעֶרֶת
וְתַעֲרֹג נַפְשׁוֹ לְרֵאוֹת יַפְתּוֹ עֵין בְּעֵין,
בְּעֶבְרוֹ אֶרְחוֹת יָם הַרְבִּיקְתוֹ מִחֶלֶה מִמְּאֶרֶת
וּבְבִאוֹ טַרְפוּלִים כָּל־תַּקְּוֹתֵי הַיְּתֵה בְּאִין.

הֵן אָמְנָם בְּעֵינֵי בִשְׁר אֶת־יְדִידוֹת נַפְשׁוֹ רָאָה,
אֲךָ שִׁירְתוֹ הָאֶחָרוֹנָה טָרַם כְּלָה בְּאֹנוּיָה
חֶרֶב מוֹת לֹא־יִחַמֵּל עַד־לְבֹ נִנְעָה
שְׁמֵרוֹת עֵינָיו סָגְרוּ — וַיִּפֹּל מֵת לְרַגְלֵיהָ.

בְּשֵׁנֵי מְשׁוֹרְרִים אֵלֶּה פָּנַע אֶסּוֹן בְּשֶׁבֶט עֶבְרַתוֹ
גִּזְרָל אֶחָד לְשֵׁנֵיהֶם, בְּלֹא־עֵתָם רָאוּ שְׂחַח;
אֵךְ זֶה בִּימֵי חֲרָפוֹ יָרַד לְרֵאוֹת פְּנֵי אֶהוּבָתוֹ
וְהָיָה עוֹדָה לִקְחַת נַפְשׁוֹת וּבִתְמָר פִּרְחַת;

וְיִהְיֶה בָּא בִּימִים, בְּמַעַט וְרָקַח בּוֹ יֹשִׁיבָה
לְרֵאוֹת רַעֲיָתוֹ הַזְּקֵנָה עֶבֶר מִי אֲפָסִים,
וַיִּפֹּל לְרַגְלֵי שׁוֹלְמִית הַשׁוֹמֵמָה וַחֲרָבָה
וַיִּנָּח רֹאשׁוֹ הַשְּׂרֹד עַל־רַבִּי — יְרוּשָׁלָּיִם!

ג

אֲחֵרֵי הַפּוֹת אֶלְפִס־נֶדֶר הַגְּדוֹל בְּזוֹעֵפֶחַ
אֲתִדְרִיגֶשׁ קֹדְמוֹס, מְלֶךְ בְּבַל וּפְרָס,
עַל־יַד אַרְבֵּלָה הַזְּרִיד חִילוֹ פְּכָרִים לְטִבּוֹחַ
קָרִיחַ עֵזוֹ שָׁרַף בְּאֵשׁ, מִבְּצָרֵי הָרִם;

כְּלִי־הָאֲרָצוֹת וּכְלִי־הַגִּזְיִם הָיוּ לוֹ לְשֶׁלֶל,
הַחֵיכֵל, הַרְמוֹן חַנְּזִים, גְּגֹנֵי מַטְמָנִים
נֶזֶר וְשָׂרְבִיט, כְּלֵי זָהָב וּכְסָף, נַחֲשֶׁת קָלָל
סוּסִים וְשִׁנְהַבִּים, קִרְנוֹת־אֵשׁ הַבָּנִים וְאֲדָרְפָנִים.

בָּלַע פִּתְיוֹן כְּבוֹד פְּרָס, חֲלָל גְּאוֹן כְּלִי־צִבִּי
נִפְשׁוֹ הַרְרוּב בְּשֵׁאוֹל, בְּטֵנוֹ שָׁבְעָה לֹא יָדָעָה,
נִיבָדָה דְּרַגּוֹשׁ פֶּן גִּם־אִתּוֹ יוֹלִיף לִשְׂבִי
נִימְחָר לְהַמְלִיט וּלְהַנְצִיל מִכַּף־רָעָה.

וּבִאֵהֶל אֲפָדְנוּ יַד הַמִּנְצֵחַ חֲתָרָה
וַתִּמְצָא שָׁם אֲרָגוֹ קָטוֹן, כָּלוֹ זָהָב פִּרְזוּסִים,
מְשֻׁבָּץ בְּפִנְיָנִים וּמַעֲלָף בְּכָל־אֶבֶן יִקְרָה
נַחֲפָה בְּפִתְיָהּי הַחֵם מִחֲמַדֵּי עֵינָיִם.

וּבְאַרְבָּעֵי הַיָּמִים הַיּוֹם אֲרֻיִם וְחַבְשִׁים
 בְּדָפֵד וְשֵׁחַם, חֲרוּזֵי מִרְגְּלֵי־תַּיִת וְאַלְמָגִים,
 אֲבִינֵי-חַפֶּץ בְּיַדֵי חַרְשֵׁים מְכַרְטִים וְלִטְשִׁים
 עֲרֵבֵי דְרָגוֹשׁ מִדֵּי הַתַּעֲנַג בַּתַּעֲנִיגִים.

אִוִּי יַחֲלַק אֶלְפִּסְנֵיךָ אֲבָנִים יְקָרוֹת וּמִכְלָלִים
 לְבַחֲרֵי גְבוּרֵי חַיִל, לְפָאֵר וְלִשְׁעֵשׂוּעִים,
 וּבְחַלְקוֹ מִלֵּא שְׁחוֹק פִּיהוֹ וְלִשְׁוֹנוֹ הַחֲלִים
 עַל-גְּבָרִים בְּנָשִׁים, אֲהַבִּי וְשַׁלֵּל צָבָעִים וְצַעֲצָעִים.

אֲחִיטְבַּעַת דְּרָגוֹשׁ, הִיא חוֹתֶם הַמְּמַלְכָה
 אָבֹן שֵׁחַם וְדוֹלָה, עַל-עֵפֶד אִין עֲרוֹף אֵלֶיךָ,
 שְׁלַח אֲרָצָה מְקָרוֹן, אֶל-אֲמוֹ מִנְחָה וּבִרְכָה
 נִתְּחִי לָהּ לְוַתְּחִין לְאַחַד עֵנַק מִצִּוְלָנֶיךָ.

בָּם לֹא-שָׁבַח אֲחִימֹזְרֵהוּ הַחֲכָם בְּקַהֲלֹת
 בִּי אָבֹן נֶפֶךְ חַמּוּדָה, יְקָרָה עַל-אַחַת שְׁבַע
 שְׁלַח אֶל-אֲבִיר חִיקְרֵי יָגוֹן, הוּא אֲרָסְטוֹטֵלֶס
 לְשִׁימָה בֵּית בְּלַחָה, בֵּית-אֶסְף סְגֻלוֹת תְּטַבַּע.

בְּסִימְחָרוֹת מִרְגְּלֵי־תַיִת מִצָּא תוֹף הָעֲדָיִים
 נִחֲלַח שְׁלִיטֵי פָרַס מִשְׁנַיִם קַדְמֹנִיּוֹת,
 אוֹתָהּ הַקְּרִיב אֲשַׁפֵּר, מִנְחָה אַחַת אֲפִיִם
 אֶל-עֲלָמָה אֲהַיְבָה, מִן-הַמְּחַלְלֹת הַיְּפֵה-פִיּוֹת.

בִּין מְחַלְפֹּת כֵּלֵת רֵאשָׁה שְׁתָּה אֲחִי-הַמְּחָרוֹת
 תַּיִם הַבַּת הַשׁוֹבְבָה, הוֹמִיָּה וְסוֹרְרָה,
 בְּעֲלִיצוֹת נִפְשָׁה עוֹדָה מְכַרְפֶּרֶת וּמַפְיֹוֹת
 בְּהִיבֵל פָּרַסְפּוֹלִים הַבְּעִירָה בְּצִדָּיהָ בְּעֶרְתָּה.

נָקַם קִוְרָנָה מוֹלְדָתָהּ לְתַת דְּרָגוֹשׁ חֲפָצָה
 וְהַשְׁלֵךְ לְפִיד בְּעַר בְּאַרְמוֹן וּבְצִרְיָה,
 בְּכָל-אַרְבַּע פְּנוֹתֵיהֶם לְהַבְתֵּ-אֵשׁ פָּרָצָה
 וּמִהֲרָה קַל נִהְפְּכוּ כָלֵם לְדָשֵׁן וּפִיחַ.

אֲחֵרֵי מוֹת אֶלְכָם־נָדָר תִּיֵּס לְאִישׁ הַיּוֹתָה
אֶת־תְּלָמִי מִלֶּךָ מִצְרִים לְבַעַל לָהּ בְּחֶרֶת,
וּבְמוֹתָהּ בְּעֵנָן רָע, בַּמְחֵלָה אֲשֶׁר־לָהּ יֵאָתֶה
אֶל־אֲחֵד כֹּהֲנֵי כֹף הַמְּחֵרֹת נִמְכָּרָה.

אִךְ מִיַּד־יְהוָה שָׁבָה הַמְּחֵרֹת וּבָאָה
אֶל־בֵּית תְּלָמִי, שְׁלִיטֵי אֲדַמְת־חֶם וּמְלָכֶיהָ,
בֵּין עַד־י קָלֵא־פְטָרָה הַמְּלֵכָה גַּם־הִיא נִמְצָאָה
וַתֵּלֶן כָּל־הַיּוֹם בְּצָרוֹר הַמֶּרֶז בֵּין שְׂדֵיהָ.

נִצְרַת־לֵב וְאֵת מִבְּחַר הַפְּרֻגְלִיּוֹת לְקַחָה
וַתִּטְהַנֵּן עַד־דָּק וַתִּזְרַע עַל־פְּנֵי יוֹן מִשְׁתִּיחָה,
הַיֹּסֵף בּוֹאֵת עַל־חֵין יִפְיֶה הַמְּלֵכָה בְּטָחָה
לְלַפֵּד לֵב אֲנִטוֹנִיּוֹם בְּרִשְׁתָּהּ, בְּעֶצְמַת כְּלִשְׁפִידָה.

בְּאֲשֶׁר פִּשְׁטוּ הָעַרְבִיאִים עַל־אַרְצָךְ מִצְרִים
לְכַד עֲמָרוּ אֶת־אֶלְכָם־נָדָרֶיהָ בְּעֵוֹן מְלָכֶמָה,
וַיְכּוּ רַב בְּיָהּ וַיִּשְׁלַל שְׁלָל מְלֵא חֲפְנִים
וְגַם אֶת־הַפְּרֻגְלִיּוֹת מִצָּא בְּבִיחָה שְׁמוּהָ.

וּבְבוֹא בְנֵי־עָרֵב עַל־אֵילֶפָא בְּרַעַם גְּבוּרָתָם
בְּסַפְרֵד חֲקָעוּ יְהָדִים, שֵׁם מִמְּשַׁלְּחָם נִוְסָדָה,
הַבִּיאִי אֲתָם שְׁמוּהָ חֲכַמְתָּם, דָּחַם וּשְׁפַתָּם —
וְגַם מִחֵרֹת הַפְּרֻגְלִיּוֹת הַיּוֹבָאֵה סַפְרָדָה.

כְּלִיפֵי קוֹרְדוּבָה עֲנֻדָה עֲטָרוֹת לְמִצְנַפּוֹתָם,
וְעַבְד־רַחֲמֹן הַשְּׁלִישִׁי, הַמְּהַלֵּל בְּלֵב גְּבוּרָתָהּ
מִחַר צָדֵק וּמִשִּׁרְרָה, שְׁמוּהָ עַל־לְבוֹ כַּחוֹתָם
בְּצִאתוֹ לְכַבְּשִׁלוֹ לֵב סוּלִימָה אֶהוּבָתוֹ.

מִתְגַּנֵּת יַד־אוֹיְבִים וְרוּעַ הַכְּלִיפִים נִשְׁבָּרָה
בְּסִאוֹתָם מְזָרוּ לְאַרְצָךְ, מִמְּלִכְתָּם נִהְרָסָה
נוֹצְרִים יִרְשׁוּ אֲרָצָם — וְגַם הַמְּחֵרֹת הַמְּפֹאָרָה
בְּאִצָּר מְלִכֵי קַסְטִילִיָה מִנִּיאֵו הַתְּנוֹסָסָה.

בְּאַרְץ קְנָאֲת־דָּת הַלְלוּ, מְקוֹם שְׁלֹטוֹן הַכְּמָרִים
עַל־צִוְיָאֲרֵי הַמְּלָכוֹת הוֹפִיעוּ הַמְּרַגְּלִיּוֹת,
בְּהִיזְתָּן בְּבֵית מִשְׁחָק, בְּרֵאוּתָן מִלְחַמַת הַשְּׂנָרִים
וּבִלְכָתָן עִם־הַכְּמָרִים הַחֲגֻגִים בְּרֵאשֵׁי הוֹמִיּוֹת.

גַּם בְּשִׁבְתָּן עַל־בְּמוֹת רְמוֹת וּבְנוּיּוֹת לְתַלְפִּיּוֹת
וּמְדוּרוֹת עֲצִים לַפְּנִיחַן עִם־אִשׁ מִתְּלַקְחָת,
וְרֵיחַ מִשְׁרָפוֹת יְהוּדִים מְרִידִים, צְלוּיִים בְּגִדֵיּוֹת,
בְּעֵתֵר עֲנֻקָטָרַת לְאַפּוֹ וּכְרֵיחַ מִרְקָחָת.

כָּל אֲשֶׁר הִתְעִיבוּ עָלֶיךָ שְׁלִיטֵי סֶפֶד
כִּי לְאַרְצָם הִרְבּוּ הָרַע, אֲדַמְתֶּם עֲכָרֵי
עַרְבֵי שָׁמֶשׁ אֲשֶׁרְכֶם וְעֵשְׂרְכֶם עֵשֶׂר מַעְלוֹת יָרַד
אוֹצְרוֹת הַמְּלוּכָה רָשָׁשׁוּ, כְּמוֹקֵד נִחְרוּ.

וְלֹאִישׁ יְהוּדֵי קְרָאוּ עַת אֲחֻזִּים הַכָּלִים וְצִירִים
נִוְהֵי מְנַדִּיעַ בְּלִ שְׂרֵאוֹצְרוֹת, עָרוֹם וְנָכוֹן...
הוּא הִרִיק אַחֲרֵי מִקְלַט הַנְּזִירוֹת וְהַנְּזִירִים
וְגַם אַחֲרֵי־הַמְּרַגְּלִיּוֹת גָּתוּ בְּעֵבוֹט וְעַרְבוֹן.

לְקֶץ הַיָּמִים בְּאַרְמוֹן טוֹלִירֵי כְּפָרִים הַבִּיחָה
הַמְּרַגְּלִיּוֹת בְּהִדְרוֹ עָלוּ מִן־הַנְּשִׂיָה
עַל־חֲלָקַת צִוְיָאֲרֵי הַכְּבוֹדָה, עֲרִינָה וּגְבִירָה,
אִשְׁתַּת הַשָּׂר שְׁלֹמֹה רוֹטְשִׁילָה — אִשָּׁה עֲבָרָה.

אֵךְ לֹא־כֵן הָיָה גִּוְרַל הָאַרְגָּו וּמְקַרְהוּ,
הוּא לֹא הִתְחַלֵּף מִיָּד לְיָד בְּהוֹכְלֵי כְּמָרִים וְשָׂרִים,
כִּי אֶלְכָס־נְדָר הַגְּדוֹל בּוֹ חָשַׁק וַיִּפְלְטָהוּ
וַיֵּאסְפֵהוּ אֵלָיו, תִּפְאָרְתוֹ לֹא גָתוּ לְזָרִים.

כִּי הַצִּפּוֹן שִׁירֵי הוֹמִירוֹס, הוֹד עֲמוֹ וּכְבוֹדוֹ,
עוֹר גְּלוּי עֵינָיִם, עַל־גְּבוּרֵי יָגוֹן נְגִינָתוֹ,
שִׁירָיו אֶחָב אֶלְכָס־נְדָר בְּכָל־נַפְשׁוֹ וּמְאֹדוֹ
וַיֵּצֵג הָאַרְגָּו עַל־הַשְּׁלָחוֹן — לְפָנָי מִטָּחוֹ.

גבור נֶעֱרַץ נַח מְדֵי עַל-עַרְשׂוֹ בְקֶשׁ מְנוּחַ
 לֹא-נָתַן לְעַפְעָפְיוֹ חֲנוּמָה וְשָׁנַח לְעֵינָיו
 טָרַם שִׁירֵי הוֹמִירוֹס לְפָנָיו וְשָׁמַח שְׁמוּחַ
 וּבְשׂוֹם לֵב יִקְרָא בְּמוֹ דְּלַחֹת שְׁלֹשׁ אוֹ שְׁתַּיִם.

וּבְחֲנוּמוֹת עַל-יְמֵי-מִשְׁכַּב, בְּנִפְל עָלָיו הַרְדָּמָה
 מִדְּהָאֲרָגוֹ יַעֲלוּ הָעֲנָקִים, גְּבוּרֵי הַחֵיל
 אִישׁ אִישׁ מֵהֶם יַחֲשֹׁף יָדוֹ וְזֹרְעוֹ רוֹמְמָה
 וְקָסָם מִפְּעֵלָם יִרְאֶה הַמַּלְאָךְ בְּחֻזְוִן-לֵיל ...

הוֹמִירוֹס בְּבִיר רֵיחַ! בְּנְעִירֵי גַם-אֲנִי
 בְּמַלְיוֹת שִׁירֵיהֶּ יוֹמָם וְלַיְלָה הַגִּיתִי,
 בְּחִבְלֵי-יָפִי וְנָעַם אוֹ אַחֲרֵיהֶּ מִשְׁכַּחְנִי
 וַיִּמְאַהֲבֵתִי אֵלָיֶהּ, אֲמַנָּם רַבּוֹת נְשִׁיתִי.

בְּחֶלְקַת שְׁפָתֶיהָ קִנִּית לְבָבִי גַם-כְּלִיֹּתִי
 חֲכַמַת חֲכָמֵי עַמּוֹהָ הָיָה בֵּין עֵינָי לְטֹטְפַת,
 וַתִּקַּל אוֹ בְּעֵינָי גַם-חֲכַמַת מוֹרֵי וְאַבּוֹתִי
 נִפְשֵׁי וְרוּחֵי הַתְּמַכְרוּ אֶל "יִפְהַפְיֹתִי-שְׁלֵיפַת".

יָמֵי יְלָדוֹת נְנוּוֹה, עַמּוֹס גּוֹ חַיֵּשׁ גַּם-חֲלוּמֵי
 יָמִים הוֹרוּנִי בִּינָה, שָׁנִים אֶלְפוּנֵי רַעַת ...
 חֲשֵׁתִי אֶל-אֶהֱלִי-אִשָּׁם, שְׁבַתִּי וְשִׁבְתִּי עַל-מְקוּמִי
 לְשֹׂאב חֲכָמָה בְּשִׁשׁוֹן מִמְּקוֹר בְּגִי-עַמִּי נִזְבַּעַת.

וּבִכֵּן סִלַּח-נָא לִי הוֹמִירוֹס, בְּחִיר מְשׁוֹרְרֵי הַיּוֹנִים!
 סִלַּח-נָא לִי פִילוֹסוֹפִים, אֶת-שְׁמַכֶּם אַכְבְּדָה,
 וְסִלַּח-לִי גַם-חֲרָשֵׁי אָבֹן, יִצְרֵי-פַסֵּל וְאַמָּנִים
 אִם-יִבְאֹנֵי כָּל-הַיּוֹנִים אֲגִידָה וְלֹא אַכְחָדָה:

לֹא נִפְל הָאֲרָגוֹ הָלוֹ לִי בְּנַעֲמִים חֶבֶל
 גַּם-אֲנִי כְּאַלְכֶם-נִדְרָר לְאִישׁ אַחֵר לֹא אֶתְנַנֶּה,
 (לֹא רַק תִּמְחֹסוּר לֹא יִכְבִּיד עָלַי תִּסְבָּל ...)
 אַךְ בְּשִׁירֵי הוֹמִירוֹס בְּמַהוּ לֹא אֶרְפָּדֵנִי;

אֶת־שִׁירֵי רַבִּי יְהוּדָה אֶקְבֹּץ אֶל־חִבְרַת אַחַת
כָּל־שִׁירֵי אֲהָבִים, שִׁירֵי שִׁבְת מוֹעֵד וְחֻדֶשׁ,
מֵאִירָה אוֹפֵן וּגְאֹלָה, זִילַת פְּזוּמֹן וְחֻכְחַת
בְּס־שִׁירֵי מִסְעֵיו כְּלָמוֹ, שִׁירֵי חֵל וְקֹדֶשׁ;

לְסוֹפֵר אָמֵן אֲשֶׁלֶם מִמִּיטֵב כִּסְפֵי וְזָהָבִי
לְכַתְּבָם כְּתִיבָה תְּמִידָה וְיִפְּהַ עַל־גְּוִילֵי תַפְאֶרֶת,
וְיַכְתֹּמֶם יַחַד אֶל־הַזֶּהֶף הָאֲרָגוֹ אוֹתָם אָבִיא
שֵׁם יְנוּחֵי בְּכִבּוֹד, וְהֵיוּ לְפֶאֶר וְלִמְשֻׁמֶרֶת.

וְאֶת־הָאֲרָגוֹ בְּס־אֲנִי אֲצִיגָה עַל־שְׁלַחְנִי
הַעֲרוּף בְּחֶדֶר מְשֻׁבֵּיתִי, שֵׁם עַל־יַד מִטְחֵי,
וְיָבֹוא אֶחֱזַח מֵרַעִי לְשַׁחֲרֵנִי בְּגִידֵי מְשֻׁבָּנִי
אֲנִי יִשְׁתָּאוּ, אַף־יִשְׁתוּמְמוּ עַל־כְּלֵי הַמִּדְבָּרִי:

זֶה יִרְבֶּה לְהַלֵּל וְזָהָבֵי הַמִּזְבֵּחַ שִׁבְעָתַיִם
וְזֶה יִפְאָר אֶת־הַדָּר מְלֹאכֶתוֹ, מְלֹאכֶת מַחְשֶׁבֶת,
זֶה יִשְׁבַּח הַתְּמוּנֹת הַמְּשׁוּחָזֹת בְּצַבֵּעַ רִקְמָתָיִם
וְזֶה אֶת־אֲבֵנֵי הַיָּקָר הַנְּצֻצוֹת כְּבָרֵק שְׁלֶחֶבֶת;

אַף אֲנִי בְּשֹׁחֹק אֶעֱנֶם: רַעִי, שְׁמַע־נָא עֲדֵי!
בְּמָה נִחְשָׁב הוּא הָאֲרָגוֹ הַזֶּה בִּיקְרוֹתֵיהֶו
מוֹל הָאוֹצֵר הַנְּחָמֵד אֶל־קִרְבּוֹ צְפִנֵי יַדֵּי?
הוּא לֹא־יִסְלָה בְּפוֹ, פִּטְרַת־כִּיּוֹשׁ לֹא תַעֲרֶכְהוּ!

עֲדֵי הָאֲרָגוֹ מִהֶבֶל, נִחְשָׁבוּ לְנִבְלֵי־חֶרֶשׁ
מוֹל הָאֲבָנִים בְּחוֹכוֹ, הוּד יִפְעַת שְׁמוֹם יִרְקוּ,
אֲבֵנֵי אָדָם אָדָמוֹ מִדָּם לֵב בְּאִשְׁדַּת בְּעֶרְח
וְאֲבֵנֵי כְּרֶקֶת מִנְּהַה נֶפֶשׁ בְּרוּיָה יִבְרִיקוּ,

בְּס־מֵרְגָלִיּוֹת טוֹבוֹת פֶּה בְּאֲרָגוֹ נִצְמָדוּ
עַם־מֵרְגָלִיּוֹת דְּרִיּוֹשׁ לֹא יִשְׁקֻלוּ בְּמֵאוֹזְנֵיָם,
יַעַן לֹא כְּאֹלָה מְשֻׁרָץ שְׁקוּצִים נוֹלְדוּ
מִחֻלָּאֵת צָב חֵלָה בְּתַהוּמוֹת יָם וּנְבִלֵי־מָיִם;

הַאֲמַנְכֶם הַמְרַגְלִיּוֹת בְּאַרְגֵּי נַח נִמְצְאוּ
 יֵצְאוּ מִמְקוֹר נֶפֶשׁ טְהוֹרָה כְּאוֹר שְׁבַעַת הַנְּיָמִים,
 מִמְקוֹר נֶפֶשׁ עִמְקָה מִנְיָיִם חִיצוֹת נִבְעוּ
 וַיִּבְקַר הַפְּאֲרָתָם וַעֲמְדוּ עַד-עוֹלָמִי עַל-מִים:

הַמְרַגְלִיּוֹת הַהֵן הַנָּח וְנִטְפוֹת הַדְּמָעוֹת
 אֲשֶׁר נִטְפִי מֵעֵינַי הַמְשׁוֹרֵר רַבִּי יְהוֹדָה
 בְּבִכּוֹתָיו עַל-מִשְׁאוֹת עִיר אֱלֹהֵי הַצְּבָאוֹת
 וַיִּבְדֹּשְׁתֶּם נֶפֶשׁוֹ אֶל-חֵיק בְּתַצְיוֹן הַשְּׂדוּדָה

פְּנֵינִי הַדְּמָעוֹת הָאֵלֶּה חֲרוּזֵי אֶחָד אַחֵד
 עַל-חַוִּט וְהֵב מִשְׁעָר בִּידֵי צִרְיָה חֲכָם חֲרָשִׁים,
 וַחֲרוּזֵי אֶחָד בְּלָאֲתוּי וַחֲבָרוֹ כֶּלֶן יַחַד
 וַתְּחַיֶּנֶה לְשִׁירָה יִקְרָה, שִׁירַח קִדְשׁ הַקְּדוּשִׁים!

זֹאת הַשִּׁירָה קִינָה הִיא, בְּכִי וּמִסְפַּד הַמְרוּרִים
 בְּכָל-מִשְׁנֵנוֹת יַעֲקֹב עַל-פְּלִאֲרָבַע פְּנֹפֹת הָאָרֶץ,
 לְעֵפֶר גִּישְׁבֵי יִקְוִנְיָה וְקָנִים עַם-בְּחֵירִים
 יוֹב בָּא שׁוֹר מִשְׁבֵי יוֹם עֶבְרָה בְּלִיּוֹן וְקָרָץ.

הֲלֹא הוּא יוֹם מֵר וְנִמְקָה, יוֹם תּוֹכְחָה וְצָרָה
 יוֹם קָרָא לְבַת-צִיּוֹן: "הוֹרִדִי עֲדָנֶיךָ מֵעֲלֵיךָ!"
 וַיִּבְנֶיהָ בְּנִיחָם וַיֵּשְׂאוּ קִינָה, וַיַּעֲקוּ מִדָּה
 וַיַּחֲנִי: "צִיּוֹן הֲלֹא תִשְׁאַלֵי לְשֵׁלוֹם אִסְרֵיךָ!"

פְּלִעַם-יְהוֹדָה יִקְוִנְיָה בְּכִלּוֹת פְּלִקִינֹתֵיהֶם,
 כִּי בַעֲזוֹב יְהוֹדָה מוֹלְדָתוֹ וַיְהִי צִיּוֹנָה
 לְחַנּוּת לְמִקְדָּשֵׁי-אֵל לְשִׁפְךָ נֶפֶשׁוֹ עַל-הַרְבּוֹתֵיהֶם
 "צִיּוֹן" הָיְתָה שִׁירָתוֹ — קִינָתוֹ הָאֲחֵרוֹנָה.

רַגְלָיו יַחֲפּוֹת, עַל-רֵאשׁוֹ אֶפֶר וְשָׁק עַל-חֻלְצִים
 לְבוֹ סֵעַר בְּחַמּוֹת יָם לְגַלְיָו, רִיחוֹ חֲפָלָה
 פֶּה יִקְרַב אֶל-הַקְּדוֹשׁ, וַיִּקַּד שְׁבַע אַפָּיִם
 וַיִּכְרַע עַל-שְׂרִיד עַמּוּד הַיִּכָּל, עַל-מְעִי מִפְּלָה;

שְׁעָרוֹת רֵאשׁוּ בְּגִפְנֵי שַׁרְק שְׁרִינְיָה הַלְבִינִי
עַל־שִׁכְמוֹ וְעַל־חֻוּהוֹ יָחַד בְּכַפּוֹר נִפְדָּרוּ,
כִּמְת חֲדָרֵי פָּנָיו, עֲצָב וַיִּגּוֹן בָּם יְלִינִי
אֲךָ עֵינָיו בְּחֹרְרֵיהֶן בְּעַפְעַפ־שַׁחַר נָהָרוּ;

מִר צִרְחַת הַלְלוּי, יָרֵב תִּתְאַנֶּה וְאֲנִיָּה
וַיִּצְלְמוּ נִדְמָה אֶל־אֲחֵד הַצּוֹפִים, חֲזוּי אֱלוֹהִים,
לְגִבֹר רָאָה עָנִי — הַפֶּהוּן בְּרַחֲלֵקְיָה
רֵאשׁוֹן לְצִיּוֹן קָרָא מִסְפֵּד, עֲבַר בְּכִי וְנָהָה.

דְּמָעוֹת יְהוּדָה עַל־עֲפָרוֹת צִיּוֹן בְּגִלְמִים נִגְדָּה;
בְּרִבְבִיבִים עַל־יַעֲשֵׁב הַרְעִיפוּ עַל־רִנְבִיָּה;
לְקוֹל תַּחַו הַהָרִים סָבִיב הַדִּקְוֹלָם עֲצָרוּ
גַם־הָרִיחַ מִיַּד עֲבָרָה עֲמָדָה, רָפוּ כַנְפֵיהֶּ;

כּוֹס חֲרֻבוֹת, קָאֵת גַּם־קִפְדַּר חֲרָדוֹת לְבָשׁוּ
נִצְלְמוּ דִימְיָה, לְפָצוֹת פִּיהֶם לֹא הִרְחִיבוּ,
תַּנִּים וַיַּעֲנִים מִסְבִּיב בְּרָעָה נִגְשׁוּ
יִכְמוּ בְּחֻמְלָה רַבָּה לְקִינַת הַמְשׁוֹרֵר הַקְּשִׁיבוּ.

אָפֶס בְּעוֹרְנוֹ מִתְפַּלֵּשׁ בְּאָפֵר וּמִתְנַפֵּחַ
יִבְחָלוּם שִׁיבַת צִיּוֹן נִפְשׁוּ עוֹ הַרְכַּת,
עַל־סוּסוֹ עֲבַר עֲרָבִי, אֲכֹר וּמְרַצֵּחַ
נִתְקַע בְּכַלְיוֹתָיו לַהֵט חָרֵב מִתְהַפֵּכַת!

כְּמַעַט פֶּלֶה יוֹד יְחִיר מַעֲשֵׂה הַשְּׁעָרֵי־רִיָּה
חֶמֶק עֲבַר מֵעֵין רֵאִי, עֲקֻבוֹתָיו לֹא נוֹדְעוּ,
נִצְלְמוּ סוּס וְרִכְבוֹ כִּמּוֹ יָרְדוּ שְׂאוֹל תַּחְתָּיָה
כִּמּוֹ פָּצְתָה אֶרֶץ פִּיָּה וַשְּׁנִיָּהֶם חַיִּים נִבְלָעוּ.

אֲךָ הַמְשׁוֹרֵר לֹא קָם וְלֹא וַע, קִינַתוֹ לֹא חֲדָלָה
נִיָּו נִצְחוֹ עַל־עֲפָר, הַתְּבוּלָל עַס־דְּמָעָתוֹ,
”בְּשׁוֹבֵבָה אֶל־קְדָמוֹת נְעוּרָיָה” עַת שֻׁפְחוּ מִלְלָה
אֶל־בֵּית אֲבִיָּה בְּנְעוּרֵיהָ שְׂבָחָה גַם־נִשְׁמָתוֹ.

או אִז נִדְבְּרוּ וְרָאִי אֶדְנִי אִישׁ אֶל־רַעְהוּ:
 לֹא יִשְׁמַעְאֵלִי פֶּרְא אָדָם, שִׁפְךָ דָם כְּפָמִים
 הִבִּיא חֲרָבִי בְּלֵב יְהוּדָה, קִפְדָּה בְּאֶרֶג חַיִּיהוּ
 כִּי אִם־מִלְאָךָ מִמְרוֹמִים, רִבֵּב עַל־כְּרוֹב שָׁמַיִם;

כִּי שָׁרַף מִעַם־אֲדָנִי יְרוּשָׁלַיִם וְשָׁלוֹחַ
 לְהוֹצִיא נֶפֶשׁ יְדִידוֹ מִתּוֹךְ עֵמֶק הַבְּכָא,
 לְיֵשׁוּעַת אוֹתָהּ חַיֵּשׁ קָל, לְהִבְיָאָה עַל־כַּנְפֵי־רוּחַ
 אֶל־יִשְׂרָאֵל וְכִילֵי עַרְבַת, אֶל־מְעוֹנוֹת הַבְּרָכָה.

שָׁם קָדְמוּ בְּנֵי יְהוּדָה אֶלְפִי שִׁנְאָן רַב־אֲתָסִים
 גַּם אַבּוֹת יִשְׂרָאֵל וְהַנְּבִיאִים בְּתוֹכָם הוֹפִיעוּ,
 הַלְלוּם שָׁרֵי קִדְשׁ עַרְכוּ מִקְהַל־מַחְנֵים
 וּבְשִׁירָה מִעֲשֵׂה יָדָיו בְּזִמְרוֹת לֹא הִרְיעוּ:

„שׁוּבִי, יְחִידָה, אֶל־מְנוּחָתְךָ שׁוּבִי
 תָּמִיד לְכִסֵּא הָאֱלֹהִים שׁוּבִי;
 בְּסֵאוֹת אֲדָמָה מֵאֲסִי, תִּדְעֵי הַכִּי
 עֲלִית אֶל־מְרוֹם וְשָׁבִית שׁוּבִי;
 הִשְׁתַּחֲוֵי וְתִנֵּי לְאֵל כְּבוֹד וְעוֹ
 וּמְקוֹם בְּנֵי אֱלֹהִים תִּהְלֹחַ הִבִּי!“ (*)

ד.

בְּאֲזִנֵי רַעְיָתִי יִפְתִּי קָדְאֲתִי שִׁירָתִי
 וְתַקְשֵׁב אֵלַי רַב־קֶשֶׁב בְּהִשְׁקֵט וּבְדַמְמָה,
 אַךְ עַתָּה עַל־אֲרָגוֹ דְרַיִשׁ הַטְּפָתִי מִלְּתִי
 לְטַשָּׁה לִי עֵינֶיהָ יוֹנִים, גַּם־פָּנִים רַעְמָה.

בְּמִרְרוֹת־לֵב נֶאֱנַחָה וְתַעֲנֵן לִי אֲמָרֶיךָ:
 לֹא אֶהְבַּתְנִי אִישִׁי כַּאֲשֶׁר גַּם־בְּעֵינֵי יְקָרְתִּי,
 לֹא וּבְרַתְּ לְרַעְיָתְךָ אֶהְבַּת כְּלוּלֶתֶיךָ
 כִּי עַתָּה אֶחֱדָה־אֲרָגוֹ בְּחַדְרֶיךָ לֹא נִטְרַתְּ.

(*) דיואן לריה"ל, הוצאת שד"ל, סימן ה'.

מהדבצע אס־נעמד תמיד על־שִׁלְחן הַפְּנִים
מהמועיל אכ־בִּפְיוֹ רַעִיָה נִפְשָׁם יִשְׁבְּעוּ,
הלא טוב לני לִמְכֹר בְּכֶסֶף אֲלָפִים מְנִים
וְלִמְלֹאֵת דָּי מוֹחֶסֶר, מְנוּחַת לִבִּי נִפְרִיעֵי.

הַטֶּרֶם תִּדַע כִּי מוֹרַעְתָנִי הֵלֶךְ הַפְּלוּנִי
בְּכָר קָנָה לְאַהֲבָתוֹ שְׁמֵלֵת־מִשֵּׁי צְהוּרָה
וְלִפְחָדָהּ אִפּוּא יִרְעֵ גוֹרְלִי, אִשָּׁא קְלוּנִי
הלא אֲנִי אִשְׁתָּה אֲרֻשָׁתְךָ לֵךְ בְּדַת וּבַתּוֹרָה.

גַּם־מִדְּבַר מוֹרַקָה נָתַן אֵילוֹן הַזֵּבֹלוּנִי
אֲל־רַעֲיוֹתוֹ הָעֵנָה, הִיא תְּכַרְתִּי צְפוּרָה,
וּמִה־פֹּאֵד תְּכַלְיֶנָּה שְׁתֵּי עֵינַי, מִה־יִּגְדֵל יְגִינִי
בְּרֹאוֹתַי אוֹתָהּ לִכְבֹּת, נֶאֱנִי בְּרִגְלֵי אֲעַבְרָה!

וְלִשְׁרֵי יְהוּדָה מִהֲיָה תְּרַדְתָּ פְּלִת־תְּרַדְתָּ?
הַמַּעַט אִם־אַתְּתִלַּם בְּתַכְרִיד־בִּיץ וְחוֹלַעַת שְׁנֵי
עָלְיוֹ אִקְשֶׁר חֵיט תְּכַלֵּת סָבִיב בְּצַמִּיד וּצְעָרָה
וְאַיִתְּכֶם יָהֵד עִבֵּי־הַשְּׂרוֹת, מְנַחָה נִתְתָּנִי;

אוֹ אֲל־בֵּית מְלֹאכֶת אָמֵן מִשְׁפִּיל אֲשִׁלַּחֶה אוֹתְכֶם
לְמַעַן יִלְבִּישֶׁם בְּתַנּוּחַ עֵרַת אֵילִם מְאֹדָמִים
וְצִפָּה וְרַב טַהוֹר שְׁפָתְכֶם, מִסְגְּרוֹתְכֶם וְגִבּוֹתְכֶם
וְאַשִּׁימְכֶם בְּאֵרוֹן עֵסִינְתֶּר סִפְרֵי הַחֲכָמִים.

גַּם זֹאת פְּלִיאָה דַעַת מִמֶּנִּי, הִי נִפְשֵׁי וְגִוִּי!
כִּי מַעֲרִי מְאוּמָה לֹא שְׁמַעְתִּי, לֹא רָאִיתִי
עַל־דְּבַר מְשׁוֹרֵר עֲבָרִי, רַבִּי יְהוּדָה הֵלֵנִי,
אֵף בִּירֹחַק לְפִי־דֵי בֵּית־סֵפֶר גַּם־אֲנִי בְּלִיתִי...

בְּלִשׁוֹן רַבָּה עֲנִיתִי לָהּ: שְׁמַעֲיָנָא יוֹנָתַי,
אִם עַל־דְּבַר יְהוּדָה בְּבֵית־סֵפֶרְךָ לֹא קָנִית דַּעַת
אוֹת נֶאֱמָן הוּא כִּי חֲנוּף בְּנוֹת עַמִּי נַעֲדַתִּי
עוֹד חֲסֵרוֹן רַב בּוֹ, מַעֲנִית פְּתַחַת וּמִגְרַעַת.

איך תוכלנה בנות באלה בהיותן לנשים
גדל בנים אהבי עמוס אהבת בלתי סרה,
לחמים מלחמת אחיהם הרצוצים והננצשים
ומתפורים בגאון לאמום גם לעתות בצרה?

האמנם בבית-ספר תקנינה שכל ובינה:
לכל-חנטי מלכי מצרים לקרא בשם למדוי
ולחוציא במספר פל-גלמי שליטי בינה
שבר-לילה השתברו ובר-לילה אברו;

לדעת שמות סופרי עם ועם, חרשים גם-ישנים,
שמות חברי ספורי בדים, יצרי עמל עלי-חק
ישפת צרפת היפה תלמדנה רבות שנים
לבוא חדר בקדר, להגות בספרי פול-די-קוק;

להבין במסתרי עצבי הגוים משל וחידה,
למנהג-כבוד ופיטר הגדול ואשתו יוננה
עד-יצרי מעללי הקטנים, אמור וקפידה...
אם-על-אלה נשאלו, תמהרנה ענות נכונה.

אפס אם פי הצעירות הן נוסף נשאלה
על-דבר משדרי ושרון, נשרים גדלי-הכנפים
אשר חיו בתר-הנהב, בעת המהללה
בפרח חבמת יהודי ספרד פארו על-מיב;

אם-נשאלו על-שלשת פוכבי השיר והתעודה
פאתי תבל הארוי בכרקים באפלה:
שלמה בן-גבירול, משה בר-עזרא ויהודה
שבחכמתם ובשירתם פל-ימי עולם נתהללה;

אם-נשאלו על-שאר החכמים, גדולי עמנו
כרפי שמואל הנגיד ומימון, אנשי-פלא,
הלא או כפסילים אלמים תעמדנה לפנינו
פל-חכמתן ותבלע, בינתן תיגע ותלא...

לו חאבֵי לְמִלַּאת הַחֶסֶד, וְשָׁמְעֵי־נָא לְעֲצָתִי,
 הֵן עוֹד גָּאֲלֶךָ הוּא, טָרַם גָּנַע וַיֵּאָסֶף
 מִהַרְיֵנָא לְמִדֵּי שְׁפַת־עֶבֶר, בְּטָהוּ בִּי בְּעֹרְתִי
 אֲנִי אֲנִי מִלְּמִדָּה לְהוֹעִיל, חָנַם אִירֻכְסָף!

אֶךְ מִבְּתֵי מִשְׁחָק וְזִמְרָה מִנְּעֵי־נָא רִגְלֶךָ
 לְשֵׁלוֹם רַעוּתֶךָ דְרָשִׁי נַק אַחַת בְּחֻדְשִׁי,
 גַּם אֶל־תִּרְבֵּי שִׂיחָה עִמָּהֶן בְּבוֹאֵן אֲלֶיךָ
 וַאֲנַחְנוּ לְבָדָד יַחַד נִשְׁקָד עַל־לְשׁוֹן הַקֶּדֶשׁ.

לְתַקּוּפַת הַיָּמִים, בְּמַעַט תַּעֲבֹר שָׁנָה אַחַת
 וַיִּשְׁפַּת־עֶבֶר תִּדְעֵי הַיֵּטֵב, בִּי לְבִי בְטוּחַ,
 בְּקִרְוֵא שִׁירֵי בְּרִנְבִירוֹל וּבְרֻעוֹרָא תִּדְרוּי נַחַת
 וַיִּמְהַרְגַם בְּשִׁירֵי יְהוּדָה אֶהוּבִי, כְּפִיר תִּרְוַח.

שְׁלַשְׁת אֵלֶּה גִבְרֵי הַשִּׁיר כִּמוֹ בְּרִית כְּרַחוּ
 בְּבְרִית־הַשְּׁלֵשִׁים בְּשַׁעְרֵי רוֹמָא וְעַל־שִׁירֵי־לָחֶם,
 אִוְלָם לֹא לְלַפֵּד אֶרְצוֹת וְאִיִּים אֶת־לָבָם שְׁתִּי:
 כִּי אִם־לְרַכֵּשׁ לָחֶם כִּנּוֹר הַיּוֹד מִבֵּית־לָחֶם.

אֶלְחָרְיוֹי תַּסְפַּרְדֵּי (גַּם שְׁמוֹ יְהוּדָה לֹא שְׁמַעְתָּ)
 חֲבֵר סַפּוּדִים תִּרְוִיזִים, הוּא סֵפֶר „הַתְּחַפְּמֵנִי“
 הַטּוֹבִים גַּם־מִסְפּוּדֵי תִּרְוִיזֵי. אֲשֶׁר יִדְעָתָּ
 עַל־פִּי תִּרְוִיזִים רַקְרָט, לֹא בְּשַׁפַּת־עַרֵב כְּמִנִּי;

וְהַתְּלִיֹו תִּדְרוּ מִהַתְּלִי וְלִטֵר הַצָּרְפָּתִי
 וּבְחַפְּשֵׁירוּתָּ קִדְמוּ זֶה כְּבָר יֵשֶׁשׁ מֵאוֹת שָׁנָה
 (הַגִּיּוֹנִי וְלִטֵר הֵן מִצְאוּ הֵן בְּעֵינֶיךָ, יִכְפֹּתִי).
 עַל־אֲדוֹת הַמְּשׁוֹרְרִים הָאֵלֶּה כֹּה אָמַר וְעֵנָה:*)

„שִׁירֵי שְׁלֵמָה עִמָּקוּ עַד־מָאֵד, רַעִיוֹנֵי נִשְׁבָּבִים
 כְּלִי־חֲקָרֵי חֲקַר אֵלוֹתָּ עֲלֵיהֶם יִתְמָהוּ;
 יִפְּי־חָאֵר שִׁירֵי בְּרֻעוֹרָא, תִּבְנִית הַיְכָל מְחַטְבִּים
 כְּלִי־חֲמִדֵּי מַעֲשֵׂה יְדֵי אָמֵן אֶתְרִיחֶם יִנְהוּ;

(*) תַּחֲכַמוּנֵי שַׁעַר י"ה.

אך בשירי יהודה עמק ויפי יחדו חָבְרוּ,
 כָּלֶם מְקַטְרִים בְּאַבְקַח לְכַנֵּה בָּהּ וְזָמַר,
 מִכְּלִדְהַלְכִים לְפָנָיו עַל־כֵּן אִמְרוּתָיו יִקְרוּ
 בְּלִקְרָאיו יִקְרָאיו: "הָאֵח, חֲמוּנִי רְאִינִי אֹד!"

יָדְעִי לָךְ כִּי לֹא רַק שִׁירֵיהֶם נִשְׁלְבוּ וְרָמוּ,
 גַּם דְּבָרֵי יָמֵי חַיֵּיהֶם נִפְלְאוּם הַפְּלֵא וּפְלֵא,
 אֲחֵי־הַמָּה יִשְׁעִישְׁעוּ נִפְשָׁה, אֶל־חֲפֹה וְנַעֲמוּ;
 אֲעַרְכָּה לְפָנֶיךָ חֲפַעַם אֲדִמְעַט מֵאַלֶּה:

חֲטָר מִגֹּזַע יִשִׁי הָיָה מִשָּׁה בְּרַעְיוֹרָא
 הוּא וְשִׁלְשַׁח אָחִיו, אֲזֹרְחֵי קָרִית גְּרַנְפָּה,
 אֶל־חֲכַמַת יִשְׁרָן הָיָה מִבְּחַח־עוֹ, מִשְׁעוֹ וְעוֹרָה
 כָּלֶם בְּרַךְ אֶל בְּעֵשֶׁר, גַּם בְּחַכְמָה וּבְמַדְעָה.

הָאֲחִים שְׁלֹשָׁתָם רָאוּ טוֹבָה, שְׁמַחֹת שִׁבְעִי
 הַחֲעֵנְגוּ עַל־רֹב שְׁלוֹם, נִחַלְתָּ עֲלֵיהֶם שְׁפָרָה;
 אֶךְ דְּרָבִי מִשָּׁה הַחֲעִיחֵו וּנְחִיבֹתָיו לְעוֹ
 כּוֹס הַתְּדַעְלָה עָלָיו פְּתָאם עֲבָרָה.

לֹא אֵשׁ מְרֵה־שָׁמַיִם עַל־בֵּיתוֹ נִפְלָה
 לֹא שְׂדָדִים בָּאוּ עָלָיו, הַשְּׁמוּ אֶת־נְוָהוּ
 לֹא תִיָּה רָעָה שְׁבָלָה צֹאנֹו, טְרָפָה אָכְלָה
 לֹא פָגַע־רַע פָּגַעוּ אוֹ נָגַע נָגַע בְּאַהֲלָהוּ;

הָאֲהָבָה אֲבָנֵי אֲשֵׁי־פְלָרוֹת עַל־רֹאשׁוֹ קָלְעָה
 הָאֲהָבָה בְּשׁוֹר מִשְׁבֵּי שְׂדָדָה חֲמָסָה מְנוּחָחוּ,
 בְּחִיתוֹ־טְרָף קָרְעָה סָגוֹר לְבוֹ, דָּמוֹ בְּלָעָה
 וּבְמַכּוֹת נֶאֱמַנּוֹת דְּבָאָה לְאַרְץ חִיתוֹ!

לֹא בִבַת אֶל־נִכְרֵי חֶשֶׁק מִשָּׁה, בְּאַהֲבָתָה שָׁנָה
 וּמִצָּנוֹת אֱלֹהִים־חַיִּים לְמַפְגֵּעַ לוֹ הִיָּחָה,
 לֹא אֶל־בֵּית גְּדוֹל וְרָם מִמֶּנִּי נִפְשׁוּ עָרְנָה
 אֲחֵי־לֹא אֲהַיְבִיחוּ בְּחִלָּה כּוֹ, צִלְמוֹ בְּזוּחָה;

בַּבַּח אָחִיו הַכֹּחַד בָּחַר, גַּם־הוּא אָהֲבָתוֹ נִדְבָה
 וּבִנְיָ אֲהַבְתָּהּ רָתַק כְּמוֹ בַּסּוּגָר וְחַחִים,
 אֶךְ אָחִיו עָמְדוֹ לְשֹׁטֵן לוֹ, תוֹחֵלְתוֹ נִכְוָה
 אֲהֻבְתּוֹ הִיָּתָה לְאִישׁ־אֲחֵר — לְאַחַד מִן־הָאֲחִים!

בַּיּוֹם נָכְרוּ וְאִירוּ, עַת נוֹחֵלָה אֲבָדָה תִּקְוֹתוֹ
 יֵשׁ מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמוֹ עֹבְוֵהוּ, עָמְדוֹ מִנְּגֵד
 וַיֵּשׁ גַּם־דָּרוֹ לְזֵרוֹת מְלַח עַל־מַחֵץ מִבְּחֹ
 בֵּין אֲחִים שְׁלָחוּ מִדְּנִים וַיִּבְגְּדוּ בוֹ בְּגֵר.

תִּפְלָחוּ בְּמוֹ־פִיהוּ וּבִדְרוֹ מִטָּה תִּהְלֶךְ
 נִטְשׁ בְּרָעוֹזָא מוֹלְדָתוֹ — וְאֲהֻבְתּוֹ הִרְפָּה
 וַיִּרְחַק נִדוּד מְעִיר לְעִיר וּמִפְּלֶךְ אֶל־פְּלֶךְ,
 אֶךְ הָאֲהֻבָּה לֹא סָרָה וְתִשְׁיָבְהוּ עַד־דָּבָא.

אֵן יִלְךְ אִישׁ מְרוּחָה, אֵן יִבְרַח מִפְּנֵיהָ?
 אִם־יַעֲלֶה גִבְעַת־עוֹלָם כְּעַפְרָה עַל הַר־יִבְכָּתָה,
 אִם־יִגִּיד קִצְבֵי־אַרְצָךְ עִמְקֵי תַּחְתִּיּוֹתֶיהָ
 מִיָּדָה לֹא יִבְרַח, מִפְּנֵיהָ לֹא יִסְתַּר.

עִמּוֹ הִסַּק שְׁמִיִּם, עִמּוֹ גַּם־שְׂאוֹל תִּצְעַע
 וּבְכָל־מְקוֹמוֹת מִחֻבְאָיו לֹא תִּחְדַּל עֲצָבָתָה,
 כָּל־עוֹד לְבוֹ יַחֲוֵשׁ בְּקַרְבּוֹ, לֹא יִשְׁקֹט יִרְגָע
 כִּי בִיחָה בְּקִיר־לְבוֹ וּבַחֲמָה הוּא יוֹשֵׁבָתָה ...

בְּהִלְךְ מֹשֶׁה בְּאַרְצָךְ בְּנֵי־קָדְרָה, קָדְרָה בְּלַחֲךָ
 אֲנָשֵׁי חָמָס הָעֵרְקִים צִיָּה עָלָיו הִתְנַפְּלוּ,
 אֶל־צִיֵּי סוּם אֲבִיר קָשְׁרוּהוּ אֵלָה בְּנֵי־שַׁחַץ
 וַיִּסְחָבְהוּ אֶל־הָעֵרְבָה וּבוֹ הִתְעַלְלוּ:

עַל־שְׁכְמוֹ נָחֲנוּ כָּל־מְלֹאכָה נִמְבֹּזָה שְׁפַלְתָּ־עֵרְבָה
 לְשִׁפּוֹת אַח־הַסִּיר וּלְהַשִּׁיק תַּנּוּר וּכִיָּרִים,
 אַח־אֲלָצִיהוּ בִּקְרָה וְעֵרֵב לְכָרַע עַל־בְּרָךְ
 לְעִשׂוֹת דְּדָי הַפְּרוֹת וּלְהוֹצִיא חֲלֵב־שְׂדֵיִם.

ויהי היום, עת במלאכתו זאת ירו יגעה
 רוחו הצינקהו — וישורר נישורר בפכי
 וישמע הפהו, יללת שירו עד-לבז נגעה,
 או נכמרו רחמי וימח דמעתו מלחי:

דרור קרא לו השליט, שכמו הסיר מסבל
 ולבושי תפארת נתן לו לכסית הרפתו,
 גם במנחה קדם פניהו, במנים נגבל
 ובמכסת-כסף לשוב אל-ארצו ואל-נחלתו.

אפס משה הוסיף נדוד ויהנה אה-נכאים
 גלמיד ערירי חלק גולה, מבלי רע ועור,
 וילך אחי-הענק, שירים בתרשיש ממלאים
 ולקדקד ברעורא גזיר אחיו יהיו בגור.

זה חלק-משוררים, מיום ברא אל ארץ ושמים
 כל-ימי חלדם יורעו אל-קוצים, שמיר ושית
 תאונתם תאבד, מר יבפיו ויחרקו שנים,
 אולם כבוד מליצים ינחילים — גזרי עלי-נית!

בן גס-אפולו, אבי פל-תפש פנור נגבל
 לשוא רדף אחרי דפנה, לא בה ראה ברכה
 במעט תפש אתה בפת, תקנתו היחה הכל,
 לגור עלי-דפנא יעלת-חן בכפו נהפכה.

* * *

בבן-גבירול מדי אדבר — אשיחה ואהמיה,
 גם הוא שבע ממורקים בטפחות ימי חלדהו
 חלקו לא שמון בארץ, אה-פוסו לא-דניה
 רק הנור יציץ על-מצחו, לא יבול עלהו!

עודו ילד צעיר נרף אביו ואמו נאספו
 גם אח ואחות לא היו לו, רפה-כח איראונים,
 אכן חסדי אבי ותומים על-ראשו חפפו
 רוחו אצל עליו, ולבו בן פלב ברה-שמונים.

בְּיָמֵי הַבְּיָעוּת, יָמֵי חֹשֶׁךְ וְאִפְּלָה גִּדְחַח
עַת פְּהִינִים הַיּוֹם פְּתוּחִים בְּאֵימִים הַחֲהַלְלָה,
עַת מִשְׁאוֹת שְׂוֹא וְרִיק הָיָה לְדַת שְׂאֵת וְסִפְחָה
אֶל-אֵלִים לֹא הַפִּירָה, מִדַּעַת הַדְּרָכָיו נוֹאֲלוּ;

אִו נֶפֶשׁ בְּרִגְבִירֹל תִּשְׂרַד עֲזוּרָהּ וּמְפִלְאוֹתָיו
עַל-חַיִּיג שְׁמַיִם הַתְּהַלֵּה, תִּרְקִיעַ לְשִׁחְקִים;
בְּכַה יִזְמַר הַתְּמִיר וַיִּצְפֹּצֶף מִנְגִּיעוֹתָיו
מִדֵּי יִרְחֶף עַל-אֲהוּבָתָיו — שׁוֹשֶׁנֶת הַעֲמֻקִּים.

גַּם שִׁירֵי שְׁלֹמֹה אֲבִי-חֶפְץ הֵם, פְּנִינִים וְאֶלְגוּמִים
אוֹרֵה הַגִּנּוּי גִּנּוּי גַּם, בְּמִרְאֵה הַקִּשְׁתַּי יֵאִירוּ,
נִגְהַ לְמוֹ פְּנִינֹת טוֹרֵי הָאוֹרִים וְהַתְּמִים
וְאֲבִי שִׁיר, "בְּתֵר-מְלִכּוֹת" גַּם בְּתֵר מְלִכּוֹת יִחְפִּירוּ.

אֶף "מְקוֹר תַּיִם" לְחֶכְמָה רֵאשֻׁנָה יָדָיו פְּתָחוּ,
וְהַחֹקְרִים אֲנִשְׁרֵשֶׁם בְּרִוֵי עוֹלָם תְּבוֹנָנוּ
מִמְקוֹר גִּאֲמוֹ וְהַ שְׂאֵבוּ, מִלְקָחוֹ לְקָחוּ
עַד-פִּי שֵׁם "פִּלְטוֹ הַעֲבָרִי" בְּצֶדֶק לוֹ קָרְאוּ.

פְּעָמִים שְׁלֹשִׁים רָאָה בְּחַדָּשׁ פְּנִי-אֲדָמָה הָאֲבִיב
וְכִבֵּר בְּכָל-הָאָרֶץ יֵצֵא שֵׁם מְקוֹרוֹ וּמְנוֹמוֹרוֹ,
בְּכוֹד וְהוֹד עֲטָרוֹהוּ פְּלִהֵתְכֵמִים מִסְבִּיב
וּמְשׁוֹרְרִים כָּלֶם צָהְלוּ לְצַלְצְלֵי קָוֵי כְּנוֹרוֹ.

אָמְנָם אִסְחָצִי אֲהַבָה לֵב בְּרִעוֹרָא פִּלְחוּ
בְּנֵי אָמוֹ נְחֻרוֹבוּ, מְכָרוֹהוּ עַד-וִקְנָה וְשִׁיבָה;
חֲצִי חֶמֶת הַקִּנְיָה עֲצֻמוֹת בְּרִגְבִירֹל פִּצְחוּ
בְּדַמֵּי יָמָיו הַדְּפוּ זָר, נוֹטֵר שְׁטָנָה וְאִיבָה.

בְּקִרְדָּבָה הָעִיר הַהוֹמִיָה, מְקוֹם מְגִירֵי שְׁלֹמֹה
זָר גַּם-מְשׁוֹרֵר עֲרָבִי, שְׂכֵן קְרוֹב אֶל-גִּוְהוּ,
אָפֶס עַל-אֲדוֹתָיו הַתְּחַרְשׁוּ כֹּל-אֲנָשֵׁי מְקוֹמוֹ
כִּי יִפֹּל הוּא מִשְׁלֹמֹה וּמֶה מֵאֲד מְעַרְפָּהוּ.

וַיִּשְׁמַע וַיִּנְאָץ, קִנְאָתוֹ בַּעֲרַת כְּהֹנֵפֶת,
בְּשִׁמְעוֹ וּמִרַח שְׁלֵמָה מִרְרָתוֹ לְאָרֶץ נִשְׁפָּכָה
וְשִׁירָתוֹ הַנְּעִימָה, הַמְתוּקָה מִדְּבַשׁ וְנֹפֶת
אֶל־חֶקֶה הַמִּקְנָא תָלוּ לְלַעֲנָה וְרֹאשׁ נְהַפְּכָה,

קִנְיָה תַצְמִיד מִרְמָה, תַלְכֵנָה בְּאֶפֶל בְּדָבָר
וְלִרְגְלֵיהֶן וַצֹּאוּ חֲצֵץ קָטֵב מְרִירֵי נִרְצָח;
כֹּה הֵבִיא קֶנוֹן עַל־אֲחָיו הַיָּשָׁר וְהַשֶּׁבֶר
כֹּה יַעֲשֶׂה כָּל־טֻקְנָא הַיּוֹם וְכֹה יוֹסִיף לְנַצַּח.

גַּם־לֵב עַרְבֵי אִישׁ־תְּכָכִים גָּרַשׁ טִיט וְהַרְפֵּשׁ,
אֶל־בֵּיתוֹ מִשֶּׁה אַח־שְׁלֵמָה בַּעֲבֹחֹת עֲרַמְתּוֹ,
בְּלִילָה קָם עָלָיו פֶּתַע וַיִּרְצַחְהוּ נִפְשׁ
וַיִּבְרַכְתִּי הַגִּנָּה קָבַר חָרַשׁ אֶת־גּוֹיָתּוֹ.

וְהִנֵּה זֶה פְּלֵא, כְּמַחֵו לֹא הִיָּה לְעֵלְמַיִם:
עַל־גַּל קִבְרַת הַמְשׁוֹרֵר חִיש־קַל הָאֲנָה צְמַחָה
וּבְטָרָם עוֹד יַעֲבֹר עָלֶיהָ גַּם־חָרַשׁ יָמִים
וַתִּיף בְּגִדְלָה וְהַדְרָה, הַצִּיצָה צִיץ גַּם־פִּרְחָה.

פְּנִיָה חֲנֻטֵי בְּלֵא־עַת, לֵב רוֹאֵיהֶם לְקַחוּ
כְּלִי־טַעֲמֵיהֶם שְׁבַעֵי דָשֵׁן וּמַה־מֵאֹד הַתְּפִלָּאוּ,
כִּי הַתְּאֲנִים הָאֵל רוֹח־נְעֻמוֹת בָּם מְסֻכּוּ
נִפְשָׁם הַתְּהַלְכָה בְּגִדְלוֹת, גַּם־חֲוִינֹת רָאוּ.

וַיֵּצֵא בְּעִיר שְׁמַע זֹאת הַתְּאֲנָה הַנְּפִלְאָה
וַיִּשְׁיחוּ בָּהּ כְּלִי־יִשְׁבִּיָה מִזְּקָן וְעַד־נְעָר
וַיִּבְכּוּ גַם לְאֻנֵי הַחֹאֲלִיף הַשְּׂמוּעָה בָּאָה
בְּשִׁבְתּוֹ עַס־יִעֲצִיּוֹ וַחֲכָמָיו לְשִׁפְט בְּשִׁעֵר.

וַיֵּצֵא לְהֵבִיא מִן־הַתְּאֲנִים, נִיתְמָה עַל־הַפְּרִי
כִּי אָמַת הַשְּׂמוּעָה נוֹכַח בְּאֶכְלוּ אַחַת מִהֵנָּה,
וַיִּחַלֵּט כִּי יִצוּק בְּתֵאֲנָה דְּבַר־קָסָם וּמְרִי
וּלְפָנֵי הַדּוֹם כְּסֹאוֹ הִבְחִילוּ אֶת־בַּעַל הַתְּאֲנָה,

אך הַעֲרַבִי לֹא חָת, לֹא־יָדַע עוֹל בְּשֵׁת
אֶת־שֵׁם הַאֱלֹהִים לְשֹׁקֵר נָשָׂא עַל־לִשׁוֹנוֹ,
וַיִּשֶׂם לְבוֹ פְּאֶבְרֵי־שֵׁשׁ וּמִצָּחוֹ בְּנִחְשֵׁת
וַיֹּאמֶר כִּי אֲדַנִּי שְׁלַח הַבְּרָכָה בְּמַעוֹנוֹ.

דְּבַרִי כַחַשׁ וְחַפְל לֵב הַחֹאֲלִיף לֹא הִרְגִיעוּ,
בְּקוֹצִים וּבְרִקְנִים צִוָּה לָרוּשׁ אֶת־בְּשׂוֹרוֹ
אִזּוּ רַק אִזּוּ הַתּוֹדָה וְשִׁפְתָיו פִּשְׁעוּ הַבִּיעוּ,
עַל־רַגְלָיו שָׁמַי נְחֻשְׁתִּים וּמוֹטָה עַל־צוּאָרוֹ.

רַבִּי הַמְּלֶךְ וְזִקְנָיו וְכָל־הָעַם בְּרַגְלֵיהֶם
בָּאוּ הַנִּנְהָ לְמִשְׁאוֹת הַהֲאָנָה מִשְׂרָשִׁיחַ,
וְהִנֵּה זֶה גִּיפְת רַבִּי שְׁלֵמָה נִגְלָתָה לְעֵינֵיהֶם
אֵךְ הוּא לֹא הִבְאִישָׁה וְרַמָּה לֹא־עָלְתָה עָלֶיהָ.

לְחֹבִילָה לְקַבְרוֹת חָרְדוּ כָּל־יְהוּדֵי סִפְרָד
גַּם כָּל־הָעַם מִקְצָה נָחַנוּ לָהּ כְּבוֹד אִירָקָן,
וְלָרוֹצְחָה הַיּוֹשֵׁב גְּמוּל, חָמָסוֹ עַל־קַדְקָדוֹ יָרַד
כִּי בַעֲצָם הַיּוֹם הָיָה חָלוּ אֶתֹו עַל־הָעֵץ!

* * *

הִנֵּה אִם עַל־קִבְרַת שְׁלֵמָה הַהֲאָנָה פָּרְחָה
וּמִשְׁחִית נֶפֶשׁ הַצַּדִּיק נִצְמַח בִּיד־הַפֶּשַׁע,
עַל־גַּל הַמִּסְפָּלָה, מְקוֹם נֶפֶשׁ יְהוּדָה נִרְצָחָה
לְבֵית־יְהוּדָה עוֹד יִצְיֹן וּפְרַח עַץ־חַיִּים וַיִּשְׁע.

עַץ־חַיִּים זֶה יִשָּׂא פְרִי־קִדְשׁ לְצַבִּי וּלְגֵאוֹן
עֵינֵי אֲבָלָיו יִפְקַח לְאַהֲב צִיּוֹן וְקַדְשִׁיחַ;
כָּל הַמְּכִיּוֹ יֵאָשְׁרוּ בְּאֶרֶץ, לֹא יִהְיוּ לְדָרְאוֹן
צִיּוֹן תִּשְׁשֵׁשׁ בְּאֵלֶיהִ יִשְׁעָה, וְרַב שְׁלוֹם בְּנִיחָה!

בַּת הַבוֹגֵד

על-פי פרוג.

א

על-קרית פָּרָג, בְּיִשְׂרָאֵל רַבְתִּי
פָּרַשׁ הַלַּיִל מִטּוֹחַ כְּנִפְיָהּ,
וּבְבֵית־מִקְלָט כְּהִנֵּי דַת־נִצְּרָת
שֹׁשֶׁם מִרְטִיִן הַקְדוּשׁ עָלָיו קָרָא,
הַשְׁלִיךְ הֵם; שָׁנָה עִמָּקָה שִׁרְרַת.
רוּחַ תְּרֻמָּה עַל־כֹּל נִסְכָּה
עַל־הַגָּנוֹחַ וְעַל־הַלְשָׁכוֹת כְּלָנָה,
עַל־נִאוֹת מַחֲשָׁבִים וּמַעֲנוֹת־אִפְּל
לְכַמְרִים וְעַפִּים, עֲצוּבֵי־רוּחַ.

רק בְּלִשְׁפָה אַחַת, שָׁם בְּמִקְצוֹעַ
בְּעַד הַחֲלוֹן אוֹר בְּהַת הוֹפִיעַ
מִבִּינוֹחַ לְעִנְפֵי אֱלוֹנֵי־זָקֵן
אֵף לְמִצְעָר יִפְיץ קִרְנָיִם.
בְּפֶאת מִטָּה, עָרַשׁ הָיָה וְעֵינָי
נָזִיר בּוֹדֵד מִתְהַפֵּף בְּחֻלֵי,
אִשׁ הַשְׁחָפֶת בְּלִבּוֹ קִדְחַת.
פְּחָצוֹר גָּנוֹחַ מִחֻרְבְּנֵי קִיץ
נִחְפָּף לְשֵׁדוֹ וְעֲצָמָיו עֲשָׂשׂוּ;
יִקְרַח קַמְטִים כְּלִמְצָחוֹ כְּפִתָּה
יִכְמוּ עַל־גִּבּוֹ חֻרְשֵׁים חֻרְשֵׁי

וּבְמוֹרָג לְמַעֲנִיחֵם הָאֲדוּכֹי,
בֵּין אֵלֶּה הַקַּמְטִים נִמְפִּי יוֹעַ
נִצְּבֹי כְּמוֹ־נֵד, בְּקִרְחַת נִקְפְּאוּ;
עֵינָיו מְפִיקוֹת יָגוֹן וְדָאֵבֹן נִפְשׁ
מִחֻרְיָהוֹן בְּנִקְרוֹחַ צוּר עֲמָקוֹ
מִבִּיטוֹת לְרַגְעִים אֶל־הַפְּתַח,
בְּחֻקָּהּ וּבְחֻרְרָהּ גְּסִיחֹד
לְמֵאֵד תִּצְפִּינָה אֶל־בֵּית אֲרַח.

לְפָנַי הַחֲלוֹן הָעֵצִים יִרְעָשׂוּ,
וּבְעֵנָף רְצִיץ, עוֹדוֹ בְּגִזְעַת,
עַל־הַיְזוּכִיכִית יֵה כְּפַעַם בְּפַעַם
רוּחַ קָר, רוּחַ סָעָה וְסָעֵר ...

נִזְרָא הַחוֹלָה, אִיוֹם מִרְאָהוּ!
בְּסֻלּוֹ מְלֵאוֹ נִקְלָה, לְחִיָּוִי שְׁפוּ
יָדָיו צְנֻמוֹת וּבְדָפְיוֹ רוֹפְפוּ,
סְמָל שְׂמֹמֹן הוּא, דְּמוּת צֶלְמֹת!
אָפֶס לְחֻלָּיו לֹא יִשִּׁית לְבֵהוּ
וּמִכְאָבָיו כְּאִין לוֹ נִחְשָׁבוּ,
עַל־כֵּל שִׁפְתָיו תְּלוּנָה לֹא עֲבָרָה
רַק הַמְלִיט מִלִּין לֹא אַחַת וְשִׁתָּיִם:
"הֵה, מְדוּעַ בִּישׁ לְבוֹא הֵנָּה,
מִתִּי יְבוֹא, לְעוֹרְתִי יְחוּשָׂה!"

וְשֵׂאוֹן עֲלֵיוֹם הַיָּד קָרְאוּ —
 כְּלֵי־אֵלֶּה הַתְּעַרְבוּ הַחַבְּלָלוּ
 וְלַחֲרֹדֶת אֱלֹהִים נִהַפְּךָ הַלְּלָה...
 הַחֲתוּפֵךְ אִיךָ אֶל־הָאֵשׁ הַמְּבַעֵרֶת
 בְּשִׁצְפָה קִצְפָה אֶת־אָבִי הַשְּׁלִיכוֹ,
 וּבְרַנֵּעַ וְהַחֲזוֹר לְאִירֹחֶקָךְ
 נִאֲבָק נֶלְחַם עִם־עֲשָׂקֶיךָ פֶּחַ
 וַיִּנָּס לְצִיל אִמִּי מִיַּד־מַחְלָלֶיךָ —
 שְׂפוֹר פְּרִיץ מֵאֲנָשֵׁי הַחַיִּל...
 גַּם־כְּבוֹד אַחֲוֵיךָ בְּקִלּוֹן הַמִּירוֹ:
 יִלְדָה עֲנִיָּה עַל־גֵּל הָאֶפֶר
 פְּרוּעָה לְשִׁמְצָה שֵׁם הַחֲגֻלְגָּה
 עֵרֶם וְעֵרִיָּה עַל־מִשְׁאוֹת בֵּיתֵנוּ,
 וּבַחֲזוֹקָה אַחֲזָה בֵּין אֲצַעְעוֹתֶיךָ
 קוֹצֵצִת שֶׁעַד לָבוֹ אוֹ מְרֹטָה
 מִקְדָּקֶךָ נִזְוֵר לֹא־יָדַע בִּשְׁתֶּךָ
 עַתָּה בְּעַד הַמָּתָה לְלֶחֶם הַתְּאֻמָּצָה...
 הֵה, מַחֲזֶה אִיוֹם מֵאִין כְּמֵהוּ
 כְּמוֹ נָצַב לְפָנַי, עֵינַי תִּשְׁוֶרְנִי
 וְכַל־קֶרְבִי יִפְּלְאוּ בְּלֵהוֹת־שְׁחַח!
 כְּלֵי־אֲנָשֵׁי בֵּית־אָבִי סָפוּ תַּסּוּ
 רַק אֲנִכִּי לְבָדִי חַי נִשְׁאֲרָתִי
 לְחֶרֶפָה לְשִׁנְיָה וְלִדְרָאוֹן נִצַּח...
 אֶהְבַּח תַּחֲיִים עָלַי גְּבָרָה,
 לְקוֹל מַדִּיחֵי הַטִּיחֵי אֲנִי
 וּכְיֹנֶה פוֹתָה אִין לֵב גִּפְתִּיתִי;
 בְּחֶלְקֶךָ שִׁפְתַּיִם עָלַי נִסְבִּי
 וּבְלִשׁוֹן רַפָּה עַל־לִבִּי דִּבְרוּ,
 כְּלֵי־הַמְּצֹאוֹת לְשִׁפְחַת הַזֵּרוּגִי
 גַּם לְלִבִּשׁ בְּגָד נְוִידִים תְּלַבֵּשׁתִּי
 וְלַהֲסַגֵּר פֶּה בְּלִשְׁבַּח עֶרְפֶּל —
 לְמַעַן לֹא־יֵאבֵד נִצְחֵי וְחֹחֲלָתִי
 וְחִשׁוּעַת עוֹלָמִים אֲנִשְׁע...
 . . .
 זֶה שְׁלֵשִׁים שָׁנָה חָלְפֵי נְגוּוֹ
 בְּמַעוֹן צַר זֶה בְּדָד אֲשַׁבֵּה,

פְּחֵאִם חֲרָד וַיִּקְשֹׁב רַב־קֶשֶׁב...
 כִּי מֵאַחֲרֵי הַמְּוֹזָה וְהַדְּלָה
 נִשְׁמַע קוֹל צְעָדֵי אִישׁ בְּלִכְתּוֹ שְׁפוּ;
 בְּלֵאט בְּלֵאט הַדְּלָה נִפְתַּחָה
 וְאִישׁ שׁוֹבָה, גְּבוּהָ קוֹמָה וַיִּפֶּה חֲזָר
 עֵטָה מְעִיל שְׁחוֹר — בָּא הַבֵּיתָה.
 בְּקוֹל חֲרָד כְּלִיּוֹת וְלֵבֵב פֶּלַח:
 "הֵה רַבִּי, יִשְׁעֵי וְגֵאל חַיְתִּי!"
 מֵהַר חַיִּשׁ וַיִּקְפֹּץ מִדְּהַעֲרֵשׁ;
 בְּדַמְעוֹת יוֹרְדוֹת בְּאֶפְיֹקֵי־מַיִם
 לְרַגְלֵי הַזָּקֵן הַתְּנַפֵּל אֶרְצָה;
 "הֵה רַבִּי רַבִּי! לְחֻזּוֹת פְּנִיךָ
 שְׁתִּי עֵינִי בְּמַעַט מֵיֶחֱל כְּלוּ;
 אֵל שְׂדֵי וַיְגַמְלֶךָ שְׁבַע־עֲתִים
 עַל־חֲסִדְךָ הַגָּדוֹל לִי הַפְּלֵאמָה!
 שְׁמַע־נָא עָדִי, אֶל־מְלֵי הָאֲוִינָה:
 עוֹד רַגְעֵי מִסְּפָר לְחַיֵּי הַחֲצוּי,
 עַד־מֵהֲרָה שְׁפִתֵי תִאֲלַמְנָה,
 מֵאִוְרֵי עֵינַי פִּפְשֵׁתָה יִדְעֻכִּי
 וְאֲשֶׁר אֲשַׁבֵּב לְקוֹיִם לֹא אוֹסִיפָה...
 לָבוֹן רַבִּי הוֹאִילָה לְשִׁמּוֹעַ:
 הֲלֹא עוֹד זְכוֹר הַזֵּכֶר, לֹא שְׁכַחְתָּ
 הַקִּלְתָּ קְרוּנוֹ בְּעִיר בְּסִילְיָה?
 בְּפְרוּעַ הַמּוֹרֶעִם פְּרַעוֹת קְרַבְנִי,
 אוֹ בְּלִיל אִישׁוֹן וְאֶפְלָה גְּדַחַח
 פְּעַמּוֹן הַמְּגַדֵּל נָתַן קוֹל־רַעִם
 וַיְגִדִידִים גְּדוּדִים בְּוַאֲבֵי עֶרֶב
 לְשִׁלֵּל שְׁלָל בַּחוּצוֹת פִּשְׁטוּ...
 הַחֲתוּפֵךְ אֶת־הָאֵשׁ הַמְּתַלְקַחָה?
 וְעַקְתָּ־שֶׁבֶר כְּלֵי־הָעִיר הַקִּיפָה,
 אֲנַחֲזוֹת נוֹרְאוֹת, כַּעֲשׂ וְרַגּוּ
 אֲנַקֵּחַ אֲמָלָלִים לְטִבַּח הַיְּבֵלִי
 יִלְלַח נְשִׁים וּבַחֲוִלוֹת לְאִירֹקְצָה
 צְלַצֵּל נֶשֶׁק, חֲרָב וּמֵאֲכָלָה
 הַמִּיחַ פְּרִיזִים הַלּוּמֵי יַיִן

שירת־מוֹת היא, הַמִּית נְבִלָהוּ
בְּנֵהוּ זֶה לְבֵית עוֹלָמִי יְלֹנִי!
עוֹד מַעֵט נִפְשֵׁי לְאַלֹהֵי אֲשִׁיבָה
וְאַרְחַ לֹא־אֲשׁוּב מִהָר אֶלְכָּה...
בְּאַלְהִים חַיִּים הֵן אֲשַׁבְּיָעָה
כִּי אֶל־קְבֻרוֹת אֲבוֹתַי אֲוִבְלָה,
עֲבָרֵי נוֹלְדָתִי וְעֲבָרֵי אֲשׁוּב שָׁמָּה!
גַּם מִהַתְּפִלָּל וּמִשְׁפָּד־שִׁיחַ
אֶל־תְּחַדְל בְּעַד נִפְשֵׁי הַחַטָּאת...
אֶת־אֱלֹהֵי שָׁמַיִם לִי אֶעֱרָה
כִּי בִינְךָ רַבִּי רוּחִי אֶפְקִידָה!

ב

מֵלֵא סַעֲפֵי יִגוֹן וְרַעִיוֹנֵי עֲצָב
מִהָר הָרִב לְשׁוּב אֶל־נְוֵהוּ,
כֹּל־זְקֵנֵי הָעֶדְהָ שָׁמָּה נֶאֱסָפוּ
וַיַּעֲצוּ יַחְדָּו, סוֹד וּמִתִּיקוּ.
"הֵה אֵלַי (הַגָּה הָרִב בְּרוּחַ)
לֹא לִי הַמִּשְׁפָּט לְהִרְדֵּף נֶפֶשׁ
נֶפֶשׁ אִמְלָל תִּתְמוּנָה בְּנַחֵם
וְאֶל־קְבֻרוֹת אֲבוֹתֶיהָ שְׁאֵפֶת...
הֵן אֶתָּה אֵל רָאִי שׁוֹפֵט צָדֵק
בְּחַן כְּלִיּוֹת וְלֵב חֲקֵרֶתְנִי
וְתִדַּע כִּי לֹא לְנִפְשֵׁי אֲדָאָה
לֹא חַיִּי וְרַמִּי בְּעֵינֵי יָקָרוּ..."

"הֵן מֵרֵאשִׁית יָמֵי נְעוּרַי עַד־עֶתָּה
לְבִי וּבִשְׂרֵי אֵךְ לֵךְ הִקְדַּשְׁתִּי;
רְבוּחַ פְּעָמִים מְעַדְנֹת הַלְכָתִי
לְקַרְאֵת הַסּוֹת עַל־קְדוּשַׁת שְׁמֶךָ,
לְמַעַנֶךָ הַשְׁלַכְתִּי נִפְשִׁי מִנְּגִד
מִכְּלָמוֹת וְרַק פָּנָי לֹא הִסְתַּרְתִּי
וְכֹל־צָרָה וְצוּקָה הַיּוֹמָם נִשְׁאַתִּי—
אָפֶס מִהֲנוֹרָא פְּעָלֵי הַפְּעָם!"

שְׁלֹשִׁים שָׁנָה בְּנֵדִי זֶה יִכְסֵנִי
כְּלַחֲקוֹת בֵּית־הַמְּקַלֵּט שְׁמֵרְתִי,
כְּאַחַד הַנְּזוּרִים תְּמִיד חַיִּיתִי,
אָפֶס לְאִישׁ אַחַד לֹא נִהַפְּכָתִי...
עָמוֹק עָמוֹק מְאֹד בְּחִבּוּן לְבָבִי
בְּנִיצוּץ תַּחַת עֶרְמַת הָאֶפֶר
בְּחִלָּת אֶהְבֵּת עִמִּי בְּעֶרְהָ,
וּמִלֵּב הַיָּמִים לֹא עָמְמָה;
זֶה כְּמָה פְּעָמִים חֲשָׁבָה לְהִתְלַקֵּחַ
לְהִתְפָּרֵץ הַחוּצָה בְּלֶהֱב שְׁלֹהֲבָת,
אֵךְ בְּרִי־עַמֵּל הַחֲאָפֵק יִכְלָתִי
וּבְחִיקֵי כְּלַעֲצָבִתִּי יִגְרָתִי,
וּבִכֵּן שְׁלֹשִׁים שָׁנָה הֵן עָבְרִי
לְמִוְרַת־הַיּוֹם עֲשִׂיתִי בְּנִפְשֵׁי שְׁקָר...
עֶתָּה בְּחִלּוֹנֵי כִּי עֲלָה מוֹת,
וּמְרוּחַ אִפּוֹ בִּי הִפִּיחַ
וְלַעֲפַת הַשְּׁחָפֶת נִצְחָה
לְאַכֵּל כְּקֶשׁ יִבֵּשׁ כְּלִיּוֹת וּבִטָּן—
גַּם זִיק אֶהְבֵּתִי לְעַמִּי וּלְאֶרְצִי
בְּקָרִב לְבִי וּבְעַד כְּאִשׁ צָרְבָת...
אַחַת הִיא שְׂאֵלְתִי הֵה שְׁמַעֲנֵי
בְּקָבֵר יִשְׂרָאֵל כִּי אֶקְבְּרָה,
בְּמִקוֹם שֵׁם עֲצָמוֹת אִמֵּי הַזְּרָתִי
גַּם אֶת־עֲצָמֹתַי אֲנָא הַיְחִיחִי!

לוֹ יִכְלָתִי סְגוֹר לְבִי לְקָרוֹעַ
אֲנִי רָאִיתָ, רַבִּי, וְנִכְחַתָּ
כִּי תַחַת מְדֵי נְזוּר פִּשְׁעַ
לֵב עֲבָרֵי נֶאֱמָן דּוֹפֵק בְּחֹזֶק
וְעַל־מַעַלּוֹ בְּאַלְהֵוּ מֵלֵא נַחֵם.
לֹא נְזוּר, לֹא מִסַּר בְּרִית לְפָנֶיךָ
כִּי אִם בְּרָאֵמְלָל, יְתוּם גִּזַּע
וּבְתַחֲלָאִיו עָלְיוֹ דְּמִיו יִטְשׁוּ...
רַבִּי! הֲאֵם לֹא תִשְׁמַעֲנָה אֲזוּנֶיךָ
נַחֲרַת הַחֲנוּהָ וְשִׂאוֹן מִיְתְרֶיהָ?

על־מוֹפְתָהּ בְּרָצוֹן חַי אֲקַרֶיבָהּ,
אֵךְ עַל־נַפְשׁוֹת עֲדָתִי חִיסָה
בְּעוֹנֵי אָנִי בַל־יִרְדּוּ שְׁחַח!

* * *

פְּנֵי אֶרֶץ וְחוּצוֹת עוֹד פָּסַח חֶשֶׁךְ
וּבְחַפְזָה עָבְרוּ אֲנָשִׁים שְׁנַיִם
בְּרֶךְ גְּדֵרֹת הַיְגִינָה בְּתוֹנָה,
מִבֵּית־מִקְלַט מִרְטִין הִתְחַפְּקוּ
וְגוֹפַת נְזִיר בְּכַתֵּף נִשְׂאוּ...

בְּחִצְר־חַמּוֹת דְּמָמָה וְשִׁקְטָה,
וּבְדַמֵּי הַלֵּיל יְהוּם הַרוּחַ
בְּהוֹלֵךְ בְּחַלִּיל עַל־גְּלֵי קֶבֶר,
וּמַעַל רֵאשֵׁי הַבְּכָאִים שְׁמָה
עָלִים נְבָלִים יִנְחַק יִשְׁלִיךְ אֶרְצָה
וּפִי־צֵם אֶל־כָּל־פֶּאֶה וְעֶבֶר;
גַּם בְּקִרְוֹ פִּנְיָה בִּירְכָתִים
שְׁנֵי חַפְרֵי קֶבְרִים עֹמְדִים שְׁחוּחַ
עַל־קֶבֶר פְּתוּחַ יְדִיהֶם פְּרוּ...

קִפְחַת חֲבֵרָה קְדוֹשָׁה לֹא צִלְלָה
אִין קוֹרָא: "צְדָקָה תִּצְיֵל מִמּוֹת!"
גַּם־קִינַח הַסּוֹפְדִים לֹא נִשְׁמָעָה
עַת גְּיוּחַ מַח הַבּוֹרָה הַיְרֵדָה...
רַק לְעַתִּים מִבְּיַן עֲנֵנֵי עֶרְפֶּל
וְעִיר שָׁם וְעִיר שָׁם בְּרוּחַ יִפְתּוּרֵי
מִשְׂאֵי מְרוֹמֵי רְקִיעַ הַשָּׁמַיִם
פּוֹכְבִים מִמְּסֻלוֹתֶם נִשְׁקָפוּ,
בְּעֵינֵי יְלָדִים גְּדוּהִים מִפְּחוּד
עַל־חִצְר־מּוֹת בְּחִרְדָּה הַצִּיצוּ;
גַּם־הַרוּחַ עוֹד טָרַם יְגִיחַ,
עָלִים נְבָלִים מִנְּשֻׁמַת אִפְהוּ
מַעַל־הַבְּכָאִים אֶרְצָה יִשְׁלָכוּ
וְאֶל־כָּל פֶּאֶה וְעֶבֶר יִנְפְּצוּ...

הָאֲמָנָם לֹא לְשׂוּא פָּחַד פָּחַד
לֹא חָנָם פְּלִצוֹת בְּעַתְמוֹ
וְלֹא מִלֶּךְ לֵב עֲצָחוּ נְבָקָה,
אָבוּ בְּאִשֶׁר נִפְשׁוֹ מֵאֹד יִדְעָה
כִּי הַבּוֹגֵד יִתְחַבֵּא בְּמוֹ־אֶרֶב
וּכְנָמַר שְׂקֵד יִשׁוּר עַל־דְּרָךְ.
בּוֹגֵד נָה יְהִי־דֵי מַלְדָּה מִבְּטָן
הַפֶּה לְבוֹ לְשֵׁנָא עִם יוֹלְדָהוּ
לְהַתְנַפֵּל בְּאִחָיו וּלְצוּרֵם חָרָם;
לְנֶכֶד הַתְּמַכֵּר בְּעַד בְּצַע בְּסָף
לְצַרְרֵי עֲדָתוֹ הָיָה וְרוּעַ
וּלְהַפְּיִק וּמָמָם נָתַן יְדָיִם;
בְּעֵינֵי נִשְׁרֵי אֶל־עַמּוֹ הַשְּׁגִיחַ
כָּל־צַעְדֵיהֶם עִפְעִפּוּ בְּחָנוּ
לְמִצָּא עֵז וְלַהֲלִשׁוֹן בְּסַחֵר;
אֶחָ־לְבוֹ הִרְעַ בְּצוּר הַקְּשִׁיחַ
וּבוֹעַם לְשׁוֹנוֹ הַמִּיט שְׂאֵחַ וְשִׁבְרָה,
שְׁחַח רַחֲמָיו אֲכַל עַמּוֹ אֲכַל־לֶחֶם
וּבִאֲפֻ טַרְף וְקוֹן וְנָעַר
לֹא רַחַם גַּם־נָשִׁים וְיוֹנְקֵי שָׂדִים.

"לְבוֹגֵד הַדְּבָר כִּי יוֹדַע
(חֶשֶׁכַּח הָרֵב בְּלִבּוֹ מִחֶשְׁבַּח)
הָלֹא חַיֵּשׁ יִגְלָה אֲוֹן צַרְרֵינוּ
אִז אֲבָדְנוּ, כָּלְנוּ אֲבָדְנוּ!
אֵלֵי הַנּוֹתָן לְיַעֲף כַּח!
בְּצִל בְּנִפְיָה אֲנָא הַסְחִירְנִי
חֲזַקְנִי וְאִמְצֵנִי אֵךְ הַפְּעַם!

"אֶל־פְּעַל קִדְשׁ הַנְּנִי לְגִשְׁת
מַעֲשֵׂה הַחֶסֶד יְדֵי תְּבַצְעֵנָה —
מִשְׂאֵחַ נִפְשֵׁדָךְ קוֹרָאָה בְּשִׁמְךָ
וְעַל־עַמְּךָ בְּרַעְדָה מִתְרַפְּקַת...
וְאִם אֶחְרַת, הָהָ אֵלֵי, יַעֲצֵף
וְלִמְכָשׁוֹל וּלְפִזְקָה פְּעֵלֵי יְהוּ,
אִם דְּמֵי עֲבָדֶיךָ לֶךְ יַעֲרְבוּ

בָּהֶם הִבֵּה מִכּוֹחַ חֲדָרֵי-בָטָן;
 מֵעַל-סִלְעֵי מְגוּר וְהָרֵי נִשְׁף
 רַגְלָיו הִיחַפּוֹחַ שֵׁם הַתְּנַנְפִּי,
 מִכָּל הַמְקוֹמוֹת עֲלֵיהֶם דָּרְבָה
 בַּף רַגְלֵ נֶדַח מִדְּחֵי אֶל-דְּחֵי
 וּבְדַמְעוֹתָיו הִשְׁקָה עֵפֶר הָאָרֶץ...

אֵךְ מֵהִזָּה וְעַל-מֵהִזָּה יִבְכּוּ עִתָּה
 וְעַקְת־שֶׁבֶר כָּל-הָעַם יַעֲרֹו?
 הָאֵם קָרָא לְצוּם לְמַסְפֵּד וּבְכִי
 לְתַנּוֹת אֶל-יּוֹם עֵיר קִדְשֵׁם הֲרֵבָה
 וְחַפְאָרְתָּ עֵינַי לְשִׁמְחָה הִיִּתָּה?
 אִזּוֹ יוֹם זֶה לָּהֶם יוֹם חַג וְעֲצָרְתָּ
 מוֹעֵד שְׂמֵחָה מִיָּמִים יָמִימָה,
 בְּהַחֲאִסְפָּךְ עִם בֵּית יְיָ בְּרַגְשׁ
 בְּשִׁירֵי דָוִד נְעִים וְזִמְרוֹת וּמְלִיכָה
 עַל-חֲסִדֵי-יָאֵל אֶת-הַלֵּל יִקְרָאוּ
 עֲזוּזוֹ וְנִפְלְאוֹתָיו בְּשִׁיר יוֹפִירוֹ?
 אִזּוֹ לֹא קוֹל עֲנוּחַ גְּבוּרָה יִרְיֵמוּ,
 אֵךְ נִבְאִים יִהְיוּ, בְּבְכֵי יִרְנוּ:
 "מִן-הַפֶּצֵר קָרָאתִי יָהּ

עֲנֵנִי בַּמְרַחֵב יָהּ!
 וּכְהִמַּר עַל הַבְּכוֹר יוֹדְעֵי אֲבָל
 בְּבְכֵי תַמְרוּרִים כָּלֶם רִיעוּ:
 "יִסֵּר יִסְרָנִי יָהּ
 וְלִפְנוֹת לֹא נִתְנַנְי!"
 וְלִקוֹל נְגִינָתָם לְבָבוֹת יִמְסוּ
 בְּהַמֵּס דוֹנֵג מִפְּנֵי הַשְּׁלֵהֶבֶת...

הוֹן לְפָנִים בְּיָמֵי אוֹרָה כְּאֵלָה
 הֲרֵב הַמוֹרָה לְצִדְקָה וְקִשְׁט
 מִמְרוֹם הַבְּמָה דִּבְרוּ הַבִּיעַ
 וְעַל-עַם-מְרַעִיתוֹ מִקְשִׁיבֵי לֶקַח
 הַטִּיף מִלִּין בְּרַבִּיבִים עַל-יַעֲשֶׂב;
 בְּחִכְמָה וְדַעַח וְאִמִּינַת אָמוֹן
 בְּשֶׁכֶל טוֹב וּבְשִׁפְתָיו חוֹן וְנֵעַם

שְׁעָרֵי חֲצֵר־מוֹת בָּלִים מוֹקוֹן
 בְּלֵי הַשְּׁמָעוֹת קוֹל כְּמַעֲט הַגִּיפּוֹי,
 וּמִרְהַמְצָפָה הֲרֵב הַגִּיחַ
 וּבְשִׁפֵּל קוֹלָהוּ נָתַן אָמַר:
 אַחֵ! פֶּעַל יִדְכֶם קְדוֹשׁ גְּבוּרָה
 וְיֵהִי נֵעַם יְיָ עֲלֵיכֶם סֵלָה!
 אַף-גַּם-זֹאת הֲלֹא תִדְעוּ תְאִמִּינוּ
 כִּי אֲנִי לְבִדֵי בְיוֹם אִיד וְנִבְכֵר...
 אֵךְ עוֹד טָרַם כְּלָה אָמַרְי פִּיהוּ
 הַתְּחַלְחַל פִּתְעָה, חֲרָד וְיִנּוּעָה,
 כִּי קוֹל רַעַשׁ מִצְעָדֵי-נִבְכֵר
 מִפּוֹל הַגְּדָרָה אֲנִינוּ שְׁמָעוּ,
 וּכְהַפְנוֹתוֹ שְׁכֵמוֹ אֶל-הַהִלָּה
 קַל מְהֵרָה נָדַר צִלְמוֹ בְּרַגְנָה,
 גַּם קוֹל צְעָדֵי אוֹנוֹ חִישׁ נִחְבָּאוּ
 וּכְצֵל עוֹבֵר עַקְבוֹתָיו לֹא נוֹדְעוּ...

ג

צִוְחָה וּמַסְפֵּד, אֲנַחוֹת אֲלֵפִים
 רַב־שְׂאוֹן, קִינִים הִנֵּה נָהוּ
 אַחֲרֵי-בֵית-הַפְּנִסֶת כְּלָה מְלֵאֵי;
 בְּכִי וְקִנִּים שְׁבִיעֵי יַגּוֹן וְרָגוּ
 יְלִיל נָשִׁים שְׁפִכוֹת דַּמְעָה בְּפִים
 נִהַקְתָּ בַחֲוִירִים, רוּחַם נִבְקָה,
 וְאַנְקַת יְלָדִים גְּבוּלִים מִפְּחָד —
 הַתְּבוּלָלוּ וְהָיוּ לְאַנְחָה אַחַת,
 אֲנַחָה מִמְשֻׁבָּה עַד לְאִוֶּר-קֶצֶה...
 אֲנַחוֹת כְּאֵלָה לְמַכְבִּיר יִצְאוּ
 מִלֵּב עַם-עוֹלָם יֵלֵד לְצֵלַע,
 וְהָר קוֹלָן עוֹד הַיּוֹם יִשְׁמַע
 מִתּוֹךְ עֵבִי סְבִיחַ-רֶשׁ וְיַעַר
 שְׁמָה מוֹדֵלְקִיו בְּקִשְׁלוֹ סִתָּה,
 מִפְּתֵי כְּלָאִים בְּתַחֲתִיּוֹת אָרֶץ

ה

כִּלְהֵעַם סָבִיב נֶאֱלַם דּוּמְיָה;
 אֲךֹּ לְעֵתִים הַתְּפָרָצָה אֲנַחְתָּה
 מִלֵּב נּוֹאֲשִׁים שִׁפְקֵי כַפִּים
 עַל־הַמּוֹן מַעֲיָהֶם לֹא הִבְלִיגוּ
 וְסַעֲרַת רוּחַם עֲצוּר לֹא יָכְלוּ;
 אֲלֵהֶבֶמָה עֵינֵיהֶם נִשְׁאוּ
 וְאֶל־דְּבָרֵי מוֹרָם בְּרַחַת הַקְּשִׁיבִי;
 בְּקוֹל אֲדִיר וְחֹק שִׁפְתָיו צִלְלוּ:
 "רַב לָכֶם אֲחִי אֲחֹנִי יִרְאֶה וְרַעַד,
 כְּמוֹנֵי־לֵב הַנּוֹאֲשִׁים מֵעוֹר
 וְכֹאֲבָדֵי עֲצוֹת הַבֵּל הַתְּפָחְדוּ!
 אֵל טוֹב וּמַטִּיב חֶסֶד מִשְׁכַּנִּי
 וּבְאֲחֵרִית יָמֵי חַלְדֵי פֶה חַנּוּנִי
 עֲשׂוֹת מִפְּעַל קְדוֹשׁ נִעְלָה וְרַב־עֶרְךָ
 וּמִהַרְמֵשׁ אֲנֹכִי וְצוֹלַח
 כִּי לַעֲשׂוֹתוֹ יָדֵי מִצָּאָה חִיל.
 וְאַתָּם, אֲחִי, אֵל־נָא תַעֲצְבוּ
 אֵל־נָא חוֹסִיפוּ מֵרַר בְּבָבִי
 הוּ מְרֵאשִׁית יַדְעָתִי יָדוּעַ
 כִּי חֲתַחְתִּים עַל־דֶּרֶךְ אֵלֶכָה
 וְכִי נִכּוֹן אֲנֹכִי לְמוֹעֲדֵי רִגְלִי;
 יַדְעָתִי כִּי עֵין בּוֹגֵד צוֹפִיָּה,
 הוּא יִשְׁמַר עַקְבֵי יוֹמָם וְלַיְלָה
 וּכְדָבָר הַזֶּה יִדְלַךְ בְּאִפְסָל;
 כִּי פְרִי מַעֲלָלֵי רַע וְמַר יִהְיֶה
 וְאֶל־גִּנֵּי הַעֹנֵף וְהַיַּגַּע
 מִצְרֵי שְׂאוֹל וְחַבְלֵי מוֹת נְכוֹנֵי,
 כִּלְאֵלָה מִפְּנֵי לֹא נִכְחָדוּ...
 אֲךֹּ הָאֵם הַתְּפָאֲרַת וְהַנְּצַח,
 נִחְלַח כִּלְמַפְּעַל טוֹב וְצָדֵק,
 לֹא יִגְדְּלוּ עַל־אֲחַח שִׁבְעַ
 מִדֵּי אֲתֵרֵאשׁ פִּעְלוֹ וְכַתּוּרוֹ
 לֹא בַעֲטָרַת גְּאוֹת עַל־יָוִית
 כִּי אִם בְּגִנּוֹר סְלוֹנִים וְחוֹחַ,
 וַיְדִי עֲשֵׂה הַיֵּשֶׁר וְהַחֲסֵד

הַיֵּל כְּטַל אֲמָרוֹת מְשִׁיבוֹת נֶפֶשׁ;
 פָּנָיו בְּאוֹר הַדְּרַח־קֶדֶשׁ הוֹפִיעוּ
 עֵינָיו הַבְּרִיקוּ כְּסִפּוֹר לְטַהַר
 וְזוֹרְעוּ הַגִּיף בְּשׁוֹבָה וְנַחַת.
 וְלִפְתָּהֶּנָּה עָתָה פָּנָיו חֲמַרְמְרוּ
 וְכַפְּנֵי הֶרְפְּאוּ לְמֵאֵד חֲרוּי,
 עֵינָיו מוֹרוֹת דְּאָגָה וּפְחָד
 שִׁפְתָיו הַלְקִים, יַחֲוּגוּ וַיִּנּוּעוּ
 וְכַפְּיוֹ חֲצִנְמוֹת פְּרוּשׁוֹת לְמַעְלָה:
 פֶּעַם כְּמַבְשָׁרוֹת צָבָא רַב וְחָרֵב
 וְנַטְוִיּוֹת מוֹל צָר בְּעֶבְרָה וְזַעַם,
 וּפֶעַם כְּנִשְׂאוֹת לְיִשְׁבֵי שָׁמַיִם
 כִּי יִשְׁלַח לְעַמּוֹ עֲזָרוֹ מִקְדֶּשׁ?
 כִּיֹּם זֶה רַב־הָעֵדָה וְנִשְׁיֵאִיָּה
 קָרְאוּ עִמָּם אֶל־מִסְפָּד וְאָבֵל
 וְאֶל־מִקְדֶּשׁ מַעֲט כְּצִפּוֹר הַרְדּוּ
 לְרַצוֹת בֵּית־יְיָ, לְחַוֵּן אֲבִיָּהוּ
 בְּטָרָם וּפְרָדוּ מַעֲלֵיו לְנִצַּח
 וְדֶרֶךְ לֹא יִשְׁוִבֵי־עוֹד יִהְלִכוּ...
 אוֹיְבָם הַבּוֹגֵד, מְלִשְׁנֵי בַסְּתֵר
 גְּלָה סוֹד, הֶלֶךְ רָכִיל בְּעַמִּיהוּ,
 אֲחִי־שׁוֹפְטֵי־הַדָּח, לְפָס לֵב אָבֹן,
 יָבִיא אֶל־הַקָּבֵר שֵׁם כְּחֲצֵר־מוֹת
 עַל־יַד הַגְּדֵרָה בִּירְכַתִּים —
 וּמַחֲר נִכּוֹן לְמוֹ יוֹם חֲשָׁף
 בְּכַבְלֵי בְרוֹל אֶת יַדְיָהֶם יֵאָסְרוּ
 לְנַחֲשִׁים רִגְלֵיהֶם יִגְשׁוּ
 וְאֶל־בֵּית מִקְלַט מְרִטִין יִפְחֲבוּ,
 בְּחֶדְרֵי־אִפְסָל מִתַּחַת לַבַּיִת
 שִׁפְטֵי הָאֲמוּנָה יַעֲשׂוּ בַקֶּרֶת
 לְפָנָי כְּסֵאֵם שֵׁם לְמִשְׁפַּט יַעֲמִדוּ;
 שֵׁם עוֹנֵם עֲלֵיהֶם בְּאֵף יְמִיטוּ
 כְּכִלְי־מוֹת עַל־נַפְשָׁם יִגּוּדוּ
 וּפְצָחוּ עֲצֻמֵיהֶם וְעוֹרָם יִפְשִׁיטוּ...

הה! מערכות אש ועצים האלה
 קדשו בעיני יי גס־קרו
 מפוזבות היכל בארץ הצבי,
 דמי החסידים בפנים נגרו
 נבחרו לו מרובות נחלי־שמן
 דמעתם ויתחנתם ינעמו
 משלם מריאים, מנחה ונסך
 ומקטרת סור, נטף וישחלת
 בכל־טהור אל־חמקדש היובאו!

”וה כפה ברכ שרעפי הנית
 בעלילות־קדש אלה בינותי,
 ועד־חקר תכליתם פ־באתי
 בקדושי־אל מאד קנא קנאתי
 ליוצר תבל ומלאה העפרתי
 ואל־יושבי מרום שפכתי שִׁיח
 כי יפיל גס־לי בנעמים תבל
 ומנפת צוף פוסו ישקני ...
 לקול תחנוני הנה שמע עתה,
 מחר אמצא פוס יי מלא מסך
 ולשתותו כלו נכון הנני!
 או תבא נפשי בסוד אנשי־קדש
 בקהלם תחד פכודי גס־אני.
 כדרור לעוף אפק שיא־שחק,
 במעון רוחות טהרות ארנה נחת,
 בגנה שלום־אמת ואהבה נצחת!

ה

עיני הרב בכרקים הזחירו
 ופניו הנועמים צהלו,
 מרגע לרגע לאור הוסיפו
 עדי־אם־כלה דברו נרגע.
 מעיניו מאורי זיקות ורשף
 רסיסי טל דמעות למכביר זרמו,

לא מר־דרור וקנמר־בשם הטפנה,
 אך בדמי פצעי לבו הגאלנה
 ובדמעות עיניו רחץ תרחצנה?
 איש אשר לצדקה ורע ורע
 ובקול רנה יקצר אלמותיה;
 איש גדל־החסד ורב העלילה
 אשר תהלתו יגידו בשעה,
 במקלה־לוח־עם לקראתו יריעו
 ובפיות רבים שם פכודו יברקו,
 איש אשר כזה לא טעם רק שמץ
 מכוס יי, פוס ערוך ונחת
 עריכה מאו לקדושים בארץ,
 ואך בשפתיה לשונו נגעה;
 כי רק בתחיתיה מתק האשר
 ובקבעתה צפונה געימת נצח,
 אותה ישפה ימצה לבר הגבר
 שבעד פעל קדש ידו כוננה
 כלי־ד עמל ותלאה תבואנו,
 מחלל ומדפא באכזריות רצח
 נשפט בתרב ובאש אכלת
 ישא אף־יסבל כרחל נאלמה;
 אשרי האיש שפכה גזלהו
 מכוס אל־היו הוא ישבע דשן
 ועדנים ירוה מאשר שמים, —
 לו לברו הנצח ותתפארת!

”וכריגא אחי אלפי קדשינו
 להרג ולטבח נפשם מסרו,
 למראה מוח פניהם לא נפלו
 ומפצוקי שחת לא נמגו;

האח, מהקרו או עור פנימו
 ובזיו יקר איך התנוסס המצח
 עת מעניהם בירחמס ורשע
 את־בשרם דשו כהדוש התבן
 טרם תעבר חיתם בשלה
 או על־מדורות אש טרם ישלכו.

רק עלי לבדי תנחת ידך,
 מטותי תחלאים הבה אמותה,
 אכן אלה הצאן מה חטאו
 ובלא-עת למה-זה ירדו שאולה.
 בירכתי קברי לא אשפן בטח
 תחתי ארצו, לא אמצא מנוח —
 מקול רצוצים בכלי נפץ יפחיו
 מאנקת עשוקים נחונים לקרץ,
 מקללות אלמנות ויחומים יחד
 אלתוך מעמקי בוכי תחדרנה,
 עלי ועל-ראשי פלן תחולנה
 אויה לי, אויה, מה-זאת עשיתי?
 מה רבה הרעה אשר הספתי
 אנכי זקן שבע ימים ורגו
 על-עדתי הנלאה והנהלאה...
 אנכי הרביתי את-חלליה,
 הוה גדול פים השד והשבר!

* * *

„הרפינא!“ נשמע פתאם לפתע
 קול קורא בלח מפתח הדלת
 „הרפינא! מנעו קולכם מפכי
 ודמעות שליש מה-זנא מלחי,
 לכם למושיע שדי שלחני
 את-כלכם מפנות אציל אנו!“

1

כרנע בל-העם פנייהם הפכו
 אלה-פתח עיניהם נשאו —
 וקול פחדים נשמע מפל-עבר
 גם-המלה גדולה סביב נהיתה:
 בין טורי זקנים וזקנות בתוך
 אלה-הבמה נתיבה לה פלסה
 עלמה צעירה לימים ויפתהאר.

על-קמטי לחייו הרוות נפלו,
 על-קוצות זקנו לזן כפסך
 יורד על-פי מדותיו בהדר
 ועל-מעילו השחור בליל-משי;
 ולגה קרני שמש ערבים
 פחטי והב טהור או נהרו,
 מבעד לחלוני בית-הבנסח,
 דמעות אלה מפנינים אדמו...
 רגעי השקט מהר הלכו למו
 ויוסף הרב קולו השמיע
 ושתי ידיו פרושות השממה:
 לא על-יסורי מות חיש יכאני
 תדאב נפשי, עיני ירדה מים;
 אלוי! הלא כן משפטך הרצף!
 מה-שבות לבי כפסך נגלג,
 ממעון קדשך עיניך תחונינה
 כי שש אני על-משפטי צדקך
 וכשמחת צמא על-מבועי מים
 לקראת יסורי אשישה אנילה,
 קח נפשי לעולה, הנני הנני!
 אך מדוע זה על-מזבח קדשך
 רק דמי לבדי לא ישפכו?
 הו אני לבדי בחפץ לב ונפש
 הפעלה הכבדה עשות אויתי
 אפם ההלכוא עמי מה המה
 כי ישאו עוני ביום עברה וועם?
 הלא כגללים נדפים ברוח
 ככה במצותי עליהם חזקה
 אח-הפצי עשו, עצתי השלימו;
 אני זרועתם חזקתי אמצתי,
 ובפקדתי הו אחרי הלכו
 בלכת הצאן ביום-סער ודלף
 אחרי רועם המנהלם בשבט...
 ובכו העבר-נא אלהי החסד
 מנפשות נקיים אסון ופגע,
 משאח פתאם תסך עלימו;

יִפְרֹשׁ כְּלֵי־הַיּוֹם רַק רֹאשׁ וְרַעַל...
 לְמַרְהֵעַת הַהוּא גַם־שִׁמְשֵׁי בָּאָה,
 בְּנִכְרִיָּה אָנִי וּכְזָרָה נַחֲשֵׁבְתִי,
 אִין דּוֹרֵשׁ לִי, מֵאִיר לִי פְּנֵיהוּ
 אִין חוֹנֵן אֶתְּךָ, מִשֶּׁךְ אֵלַי חֶסֶד
 וְכִיתוּמָה עֲזוּבָה טוֹבָה נָשִׂיתִי...
 הֵהוּ! אִין מִסְפָּר לִמְעַשֵׂי רָשָׁע כְּסֵל
 וְנִבְלֹת גְּדֻלּוֹת בְּעֵינַי רְאִיתִי...
 גַּם־הַיּוֹם עַל־שִׁלְחוֹן הַצְּהָרִים
 שְׁנִיחָם יַחַד פִּיחָם שְׁחוֹק מְלֹא
 עֲלִיצָתָם וְשִׂמְחָתָם מִהִגְדָּלָה...
 וּבְשִׂאטָם בְּנִפְשׁ מְחֹאֵי כְּפִים
 עַל־הַתְּפִתָּה מִאֲתַמְּוִל עָרְכוּ...
 אֶל־קִרְבּוֹ אִין הַרִיק גְּבִיעַ יַיִן,
 כְּגִבּוֹר מִחַרְוֵן שָׁב מִשְׁדֵּה־לְחָם
 יִשִּׁישׁ עַל־הַשֶּׁלֶל וְהַפְּלִקוּחַ...
 רַבּוֹת רַבּוֹת בְּפָנָיו הַחֲבוּנָתִי
 קוֹרֶחֶמְלָה אֶחָד לְמִצָּא נְסִיתִי,
 אֶךְ שְׂוֹא עֲמֻלְתִּי, לְרִיק יַגְעֵתִי:
 כְּלֵאֲזוּחָתָם יִגִּידוּ, לֹא יִנְפְּרוּ
 כִּי עֲפָלָה נִפְשׁוֹ, כְּלִיל נִשְׁחָתָה
 וּבֵאוֹר אֶהְבֶּה לֹא תֵאִיר עוֹד נִצָּח...
 עַם־כְּבִדֵי עוֹן גְּלֵאֲתִי שְׁבַת,
 אֶבְחַר מִחֲנֹק מִדּוֹר בְּאֵהֶל רָשָׁע...
 שְׁנֵאֲתִיו מֵאֲסֻתִּיו, גַּם־חַיִּי מֵאֲסֻתִּי
 אַחַת הוּא לִי... זֶה כְּבֹר בְּחַיֵּי קִצְתִּי,
 עַל־כֵּן חֲשֵׁבְתִי, זְמַמְתִּי, חֲרָצְתִּי...
 גְּשִׁנָּא אֵלַי, רַבִּי, קִרְבִּינָא חֵנָּה...
 הַטָּה אֲזַנְךָ... הַאֲזִינָה אִמְרָתִי:
 שְׁמַעְתִּיו מִתְּלַחֵשׁ עַם־הַסְּרָשָׁעַת...
 מְחַר בְּבִקְרָ! כְּעֹלֹת הַשַּׁחַר
 שְׁפָטִים עָרִיצִים חֲצִץ יִבֹּאוּ
 בֵּית מוֹעֵד לְכֻלְהוּ כְּלָם יִלְכוּ
 שְׁמָה יִחְפְּרוּ... אוֹתוֹ יִמְצְאוּ...
 הֵיזֵי לֹא תִהְיֶה! גְּמַרְתִּי אָמַר...
 לֹא כֵן, לֹא אוֹתוֹ יִמְצְאוּ בְּקִבְרָ!

אֶךְ אִיּוֹם וְנִזְרָא הָיָה מְרֹאָה!
 פְּנִיָּה תִיפִים כְּשִׁיר תּוֹרוֹ,
 וְשׁוֹחֲרִים כְּעוֹרֵב תְּלַתְּלִיָּה
 בְּבִלִי־סִדְרִים וּפְרוּעִים יִרְדּוּ
 עַל־מְפָלֵי בְּגָדָה מִצְמֹר צַחַר
 שְׁעַל־גְּוִיָּתָה בְּהוֹר חֲטָבָה;
 שְׁפָתֶיךָ פְּתוּחוֹת כְּשִׁלְג הַלְּבִינוּ
 וּמַעֲיִנֶיךָ שְׁחָרוֹת כְּפָחַם וּפִיחַ
 בִּירוּדֵי אֵשׁ פְּלָרוֹת הַתְּמַלְטִי,
 בִּירִיָּה לְחֻצָּה אֶת־שְׁנֵי שְׁדֵיךָ
 וּבְמַעֲלוֹת עֲלָתָה הַכְּמַחָה;
 כְּאִישׁ אֲשֶׁר הִקְדַּחַת אֲחוֹתִי
 כְּלִי־יִצְרִי גְּוָה מְאֹד הִתְחַלְּחָלוּ
 וּבְמִירוֹת־יָלֵב רַבּוֹת נֶאֱנָחָה...
 כְּשׁוֹב לְדַמְמָה סַעֲרַת הַרְגֵּשׁ
 מַעֲט מַעֲט הִתְאוּשְׁשָׁה הַתְּעוֹדָדָה
 מַעֲלִיחָתָה רֹאשָׁה הַרִימָה
 וּכְאוֹב מֵאֲרֶץ עֲנָתָה אִמְרִיָּה:
 „הִנֵּה בְּאֲתֵי הַלּוֹם, רַבִּי שְׁמַעֲנִי...
 לְבַעֲבוֹר הַצִּיל אֶתְכֶם הִנֵּה בְּאֲתִי
 בַּת הַבּוֹגֵד לְפָנֶיכֶם נִצָּבְתִּי!
 אָמֵנָם כֵּן אָבִי— שְׁמוֹ לֹא אֲנִפִּידָה.
 הֵהוּ! אֲרוּר הַיּוֹם שְׁבָעִים וְשִׁבְעַת
 כּוֹ עֵכָר עַמּוֹ בְּשֵׁם אָב קָרָאתִי...
 אֶל־טְפָחוֹת חֲלָדֵי רֹאוּנָא וְהַבִּיטוּ,
 אֶךְ בַּת שְׁבַע עֶשְׂרֵה שָׁנָה אֲנִכִּי
 וּכְבֹר אֶל־בֵּית כְּלָא וּמִהַפְּכַת
 כְּלֵי־הַתְּבֵל כְּלָה לִי נִהַפְּכָה...
 מְלַפְּנִים הִרְחַק מִזֶּה יִשְׁבְּנוּ;
 אִמִּי כְּבֹא יוֹמָה נִפְשָׁה נִפְחָה...
 מִתְּגַרְתִּי יַד הָאֲכֹר כְּלָתָה
 בְּאֵיבֵי יְמִיָּה מִצָּאָה לָהּ קִבְרָ,
 אַחֲרֵי־מִקוּמָה יִרְשָׁה אִשָּׁה אַחֲרָה—
 וְהָאֲכֹר הָיָה לֹא־שׁ הַבְּלִיעֵל...
 אֶת־שְׂאֲרֵית לְבוֹ אֶךְ הוּא גְּזֻלָּה
 וְתִשָּׁם תִּתְחַיֶּה פֶּתוֹן חֲרֵשׁ

וְאֲנֹשֵׁי הַמְּקוֹם מְקוֹמוֹ וַיִּפְּרוּ:
 עָלְיוֹ לֹא תָרִים רֹאשׁ מִצְּבַח אֲבָן
 אֲלוֹן בְּכוֹת שָׁמָּה לֹא יִצְמִיחַ
 הַשֹּׁשְׁבִימִים לֹא תִתְּנֶנָּה רִיחַ
 גַּם־יִרְק דָּשָׁא עֵשֶׂב לֹא יִכְסֶנּוּ;
 עַל־גַּל זֶה עָלָה שְׁמִיר וְשִׁיחַ
 חֲרָלִים וְקִמְשָׁנִים עָלְיוֹ יִסְפְּחוּ,
 בְּאֶרֶץ — זֹאת נִחְלַת קְדוֹשֵׁי עַמִּנוּ
 וַפֶּה — זֶה חֲלָקְנוּ וְגוֹרְלָנוּ ...

* * *

בְּאֲזֵנֵי סֵפֶר בְּדָבָרִים הָאֵלֶּה
 אִישׁ יֹשִׁיבָה נִכְבֵּד, יָמִים שִׁבְעַ
 כִּי אֵשׁ נִסְלָו אֲבוֹתָיו סֵפֶרוּ;
 אֵךְ אִם כָּל־אֵלֶּה נִקְרוּ וַיֵּאָתְּרוּ
 אוֹ כְּחוּזֹן מֶלֶךְ חֲרוּ וְהוֹגֵי,
 אוֹ גַם מַעֲשֵׂה וְחוּזֹן הַתְּבוּלָלוּ
 וּבְשִׁפְכֵי הַיָּמִים הַתְּלַבְּדוּ
 יִתְּדוּ הָיוּ תָמִים, לֹא יִתְּפָרְדוּ —
 מִי חָכֵם יִבִּין זֹאת. יָגִיד פֶּשֶׁר;
 אָפֶס אֲתוֹזֹאת נִפְשֵׁי מָאֵד יוֹדְעַת
 כִּי כָל־סְפוּר בְּדָיִם אוֹ חוּזֹר־רוּחַ
 עַל־כּוֹס בְּחַעֲמֵי, כּוֹס דְּמַעוֹתֶיהָ
 לֹא יוּכְלוּ הוֹסִיף גַּם־נִטְף אֶחָד:
 עַד־בְּלִיחַק הַכּוֹס כִּבְרַת מְלָאָה,
 וּמֵדֵי תִרְחַף רִיחַ עָלֶיהָ
 שְׁטֵפוֹת דְּמַעוֹת מַעַל לְגִדּוֹתֶיהָ!

בִּינְיָנָא אִיךְ עֲצֻמוֹתַי רָחֳפוּ ...
 הֵן רַק בְּכִבְדוֹת רִיחַ אֲשַׁאֲפֶה ...
 רַגְלֵי הַתְּעוּתוֹ, לְנַפֵּל נִטְוִי ...
 הִנֵּה זֶה בָּא ... סָר אֵלַי הַפּוֹת ...
 כְּלַפְתִּי־אֵשׁ יוֹל בְּעַרְקֵי הָרָעַל,
 בְּעֵצִים יָדַי הִכִּינוֹתַי ... שְׁתִּיתַי ...
 מִשְׁלַחְתּוֹ יַעֲשֶׂה, יִשְׁלִים פְּעֻלָּהּ ...
 עוֹד מַעֲט מוֹעֵד אֲרַצָּה יִפְּלִגְנִי ...
 וַיְגוּיָתַי ... גְּבַלְתִּי ... כְּאֲבָן
 פֶּה תִשְׁפֹּכַ יוֹמָם, קָרָה כְּקָרַח ...
 אֲזַי קָחוּנִי־נָא ... הַצְּפִינוּנִי ...
 וּבִהְיֶיעַ חוֹר ... כְּחֻצוֹת הַלְּיָלָה
 שְׂאוּנֵי נִהְטְלִנִּי ... הַבוֹרָה ...
 תַּחַת הַחַזוֹר ... שְׁמָה יָנוּחַ ...
 וַיִּבְבֵּא הַשְּׁפֵטִים. רִיקָם יִשְׁוּבוּ ...
 הֵה! בְּעַר הָרָעַל כִּי־אֵשׁ יוֹקֶרֶת ...
 קָרְסֵלִי יַמְעֵדוּ ... רַבִּי, תִּמְכְּנֵנִי ...
 אֵלַי! הִנְנִי מִתָּה ... מִתָּה הִנְנִי ...
 כְּלִי־הַעֲמָדִים נִבְחָלוּ נִדְּהָמוּ
 וְשִׁפְתֵי הַנְּעֶרָה לָעַד נִאֲלָמוּ ...

ז

בְּעִיר פָּרָג, קָרְיָה עַתִּיקָה רַבְתִּי
 עַל־חֲצֵר־מוֹת, עָלְיוֹ אֲבַד כְּלַח,
 לְגַל הַקָּבֵר הָלְזוּ עוֹד יֵשׁ וְזָכַר

3.

אֵיךְ אֱלֹהֵיהֶם?!

(קדמוניות, ספר י"ד, ד')

I.

חַמַּח אֱלֹהֵי הַצְּבָאוֹת עַל־יְהוּדָה נִתְּכָה
 אֲדַמְתוּ בְּעֵדוֹן לְאָרֶץ חֲרָרִים נִהַפְּכָה
 בְּלֹא אִשְׁמִיָּה מְטֹל, חֲרָבִי כָּל־מִימָה,
 בָּא שָׂדֶה וְשֹׁבֵר בְּגִבּוֹלָה, חֲדָרָה הַחֲרִב
 גְּדוּדֵי צָר וְאוֹיֵב פִּשְׁטוֹ כְּזֹאבֵי עָרֵב
 וַיִּכְנַמֵּר שֶׁקֶד לְטָרֵף יִתְנַפְּלוּ עַל־עַרְיָה;

לְגִזְזוֹת פּוֹמִפְיוֹס הַמָּה, פִּטְיֵשׁ כָּל־הָאָרֶץ
 לְפָנֵיהֶם יֵצֵא קָטֵב, אַחֲרֵיהֶם יִלְךְ קָרֵץ!

II.

מִסָּבִיב לְחַמּוֹת יְרוּשָׁלַיִם מְצוֹר בָּנִי
 כְּנָחַשׁ עֵקֶלְתוֹן יִסְבִּיחָה, כְּדוֹר עָלֶיךָ חָנִי
 כָּל־כְּלֵי תוֹתַח וּמַפֵּץ עָלֶיךָ עָרְכוּ...
 אֲשֶׁתוֹלְלוּ אֲבִירֵי רוֹמָא, גְּבוּרָתָם לֹא־עֲמְדָה
 כְּמַעַט רִפְתָּה רִיחָם, תוֹחֵלֶת אוֹנִים אֲבָדָה
 לִי־לֹא בִידֵי בּוֹגְדִים שְׁעָרֵי הָעִיר נִפְתְּחוּ:

אֵחַ נִפְשָׁע מִקְרִית־עוֹ הָיָה לָהֶם זְרוּעַ
 הֵה! קָשָׁה כְּשֶׁאוֹל קִנְיָה, לֹא־תִדַּע שְׂבוּעַ!

III.

אֶל־מִבְצַר הַר־חִבִּית אֵילֵי בְרוּל הַגִּישׁוּ
בְּכָרִים יִקְרְרוּ קִיּוּתוֹ, מִסְרוּתוֹ יִרְעִישׁוּ
וּבְסַעֲרַת עֵזוֹ מִלְחָמָה כָּל־חֲמַתָּם יַעֲרֹו,
לְבָנוֹת דָּיֵק כָּל־עֵץ טוֹב הַפִּילוּ כְּרָתוּ
לְשִׁפְךָ סִלְלָה אֶרְמָנוֹת הָעִיר הָרְסוּ נָתְסוּ
אֲבִי־קָלַע בְּדוּרֵי־בַלַּע לְרַבְבוֹת הַמְטִירוּ;

בְּהַמּוֹן פְּגָרֵי חֲלָלִים גְּבַעַת צִיּוֹן נִבְסָתָה
אֲךָ עֲבַרְתָּ הַמִּקְדָּשׁ גַּם־רַגַּע לֹא־תִשְׁבַּתְתָּה!

IV.

„כִּהְנִיִּם מִשְׁרַת־יִאֵל! מִהֲיָה אִפּוֹא תִשְׁקְרוּ
עַל־מִשְׁמַרְתָּ כִּהְנַתְּכֶם בְּאִמּוֹנָה תַעֲמִדוּ
וּבְטַהֲרַת הַקִּדְשׁ כָּלְכֶם חֲקִכֶם תִּשְׁלִימוּ!
הַחֲפֵץ לֵאלֹהֵי הַשְּׁלוֹם בְּשָׁלֵם מְרִיאִיכֶם,
אִם־יַעֲרְבוּ לוֹ מִנְחַתְּכֶם וּנְבָחֵי שְׁלָמִיכֶם
עַת רִגְנִים נוֹכְלִים צָרֵי עַמּוֹ עֲצִימוּ?”

מִה־פּוֹעֵיל בְּשָׁלוֹם בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ פְּנִימָה
אִם מַחוּץ תִּשְׁבַּל הַשְּׁנֵאָה מִיָּמִים יְמִימָה?!

V.

„שׁוּרוּ שֵׁם אֲחִיכֶם מִשְׁלָכִים מִטַּעְנֵי חָרָב
יִזְבּוּ מִדְּקָרִים, שִׁפְכוּ כְּלִיֹּת וְקָרַב
וּבְזֶרֶם דָּמָם אֲבֹנִים רַגְלֵיהֶם יִרְחֲצוּ;
הַקְּשִׁיבוּ קוֹל שׁוֹפָר! הַצַּר הַצּוֹרֵר יִרְעֶ!
הַבִּיטוּ־נָא וּרְאוּ! בְּאוֹלָם בְּכָר הַבְּקִיעַ
וּבְמִשְׁכְּנוֹת שְׂדֵי עֲרִיצֵי גוֹיִם פְּרָצוּ;

הַפְּלִטוּ מִהַר! חִיִּשׁוּ, נוֹסוּ, פֶּן תִּרְטָשׁוּ!
אֲךָ אֵין מֵאִוֶּה, אֵין מִקְשִׁיב... מִמְּקוֹמָם לֹא־מָשׁוּ!

VI.

אָז יתְפָרֵץ פּוֹמְפִיִּים בְּהַמְלָה וּבְסֵאוֹן
 חֲצוֹתֶיהָ יִדְרֶה יְרֻמֹּס בְּרָגֶל גְּאוֹה וּגְאוֹן
 גַּם־שָׂרֵי חַיְלָיו עִמּוֹ מִיְמִינוֹ וּמִשְׂמֹאלוֹ:
 פִּינֹא הַפְּקִיד, קוֹרְגֵלִיִּים פּוֹסְטוֹס בְּרִסְלָה
 פְּבִיִּים וּפּוֹרִיִּים אֲנִישֵׁי־שֵׁם יתְהַלֶּה
 כָּלֶם עֲלֵיוֹ גְּאוֹתוֹ וְחַרְדֵּים אֶל־קוֹלוֹ;

מול פני הפלכת הרים יה, העיו מצח
 וּבְקוֹל אֲדִיר וְחֹזֵק וּפְתַח פִּיהוּ בְּרֻצָּח:

VII.

בְּכַחֵי וְעַצֵּם יָדֵי אֲרָצוֹת רַבּוֹת כְּבִשְׁתִּי
 עֲחֹרֹתֶיהֶם שׁוֹשְׁתִּי, אֲצֹרֹתֶיהֶם רִשְׁשְׁתִּי
 וְאֶת־אֱלֹהֵיהֶם שְׁבִיתִי רוֹמְאָה שְׁלַחְתִּי,
 הַפַּעַם גַּם־אֲרָץ יִהְיֶדָה הַכְּרַע הַכְּרַעְתִּי
 זֶלַע בֵּית הַחֲשֻׁמוֹנָאִים הַכְּרַעְתִּי גְּדַעְתִּי
 וּבְקַהֵל כְּהֵנִי מִקְדָּשִׁם לְאֱלֹפִים טְבַחְתִּי;

עַתָּה עַל־אֱלֹהֵי הָעֵבְרִים הַפְּקִדֶת בְּאֵה
 גַּם־הוּא יִקַּח שְׁבִי, גַּם־הוּא יוֹבֵל רוֹמְאָה!

VIII.

שֵׁם בְּהִיבֵל פְּנִחֹאוֹן עַל־גְּפִי מְרַמֵּי קֶרֶת
 בֵּין צִלְמֵי אֱלֹהֵי הַגּוֹיִם יֵצֵג בְּחִבְרַת
 שְׁפֹתָה יַעֲלוּ אֲמוֹנֵינִי אִסְדִּיאֲבוּ כְּבִדְהוּ;
 הֵן מִשְׁאֵר הָאֱלֹיִם לֹא לֹא כָּל־שִׂאת וְנִתְרָה,
 וּמֵאֲהֵל אֲפַדְנֵנוּ זֶה, מִמְּחַבֵּא סִתְרָה
 הָבָה נוֹצִיאֵנוּ הַחֲצָה, עַל־כִּתְפֵךְ גַּם־בְּלֶהֱוִי!

אֶל־תִּרְהוּ, אֶל־תִּפְקְדוּ! הֵיוּ לְאֲנָשִׁים! —
 וּכְפָרֵץ מִים הִתְנַעֲשׂוּ אֶל־קֶדֶשׁ הַקְּדוּשִׁים!

IX.

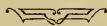
או אז נהפשו חֲדָרֵי הַיֵּכָל, נִבְעוּ מִצָּפְנָיו
 לִפְנֵי עַרְלֵי בָשָׂר נִגְלוּ מִסְתָּרֵי מַטְמָנָיו,
 הָדָר פְּלִיָקָר וְכָל־גִּנְוֵי חַמְדוֹת חָווּ שְׂמָה:
 מְנוּחָה פְּלִילֵת יָפִי מְרִיקָה אֹר שְׂבָעָתִים
 מְזַבַּח הַקְטָרֶת, שְׁלַחַן הַפָּנִים, זֶה־ב פְּרֹוֹים
 הַחֲשֵׁן עַם־אֲבְנֵי חֲפֵץ, לְשֵׁם שְׁבוּ וְאַחֲלָמָה..

אף בְּגֵדֵי שָׂרָד וְכִלְי שָׂרֶת עֵינֵיהֶם רָאוּ,
 אָפֶס כֹּל־פֶּסֶל וְתַמוּנָה לֹא שָׁם מִצָּאוּ!

X.

חֲרָדַת־קֶדֶשׁ אֲבִירֵי רוּמָא אֹז לְבָשָׂה,
 נֶפֶשׁ פּוֹמְפִיוֹם אֲחִי־הִיא נִפְעָמָה נִרְעָשָׂה,
 עֵינָיו הַשַּׁח, וּבִשְׁפַל קוֹלוֹ, דְּבַר אֱלִימוֹ:
 "מִמְלָכוֹת רַבּוֹת וְאַל־הֵיָדוֹן לְכוֹד לְכַדְתִּי
 גַּם רֶם לֵב בְּנֵי יְהוּדָה הַשְׁפִּילְתִּי הוֹרְדְתִי
 מִקֶּדֶשׁ עֲזָם תִּפְשִׁיתִי, אֵךְ אֵי אֵל־הִי מוֹ?!"

מִפְּנֵי רַבְּכוּת עִם הֵן רוּחֵי לֹא נִבְהָלָה
 אֲכֹן עַם־אֵל מִסְתַּחַר הַלֶּחֶם לֹא אוֹכְלָה!"

4.

מוֹצָא אֲבְנֵי־יָקָר

(הגדה קדמונים)

עַת בְּדַבֵּר אֱלֹהִים עֲפְרוֹת תִּבֵּל הַטְּבָעִי
 וְכָל־צָאֲצָאֵיהָ יַחַד עַל־פְּנֵיהָ יִצְאוּ,
 בְּיַדִּי מְחוֹלָל כֹּל גַּם־אָרָם וְתוֹהָ נוֹצְרוֹ
 חוֹתֶם מְכַלָּל כֹּל־הַיְקוֹים בְּקֶדֶשׁ נְאֻדְרוֹ,

על־מַחֲוֹה שְׂדֵי הַחַעֲנָנִי, לֹא יָדְעוּ עֲצָבָה
וְעָדוּ גִוְהֵאֱלֹהִים אֹו נָתַן לָהֶם לְשֹׁבֶת,
אֵלֶּה רִגְעֵי־אֶרֶץ לְפִיָּהֶם לֹא עָמְלוּ יַגְעוּ
מִטּוֹב עֲצֵי הַיָּן וּפְרֵי מִגְדֵי־הַיָּשָׁן שָׁבְעוּ.

שֵׁם נִבְנָה לְמוֹ לְתַלְפִּיּוֹת אֲרָמוֹן בְּלִיל־יָפִי
כָּלוּ מִחֲמַד בַּת־עֵינֹו בְּאִין שְׁמֵץ וְיָפִי,

מִמִּסַּד עַד־הַטָּפְחוֹת אַךְ סְפִיר גְּזֹרְתוֹ
עִמְדוֹ עֲשֵׂה אָדָם, שֵׁהֶם וְתַרְשִׁישׁ מִסְכָּתוֹ,

צַעֲצוּעֵי יִשְׁפָּה יִצוּעֵי וּפְטָרָה מֵעֲלוֹתָיו
אֲבָנֵי אֶקֶדַח כָּל־שְׁעָרָיו וּכְדָכָר שְׁמִשְׁתָּיו,

רְפִידָתוֹ נִפְךָ וּבְדִלָּח, תּוֹכוֹ רְצוּף בְּרִקַּת
וּכְל־אֲבֹן יִקְרָה שְׁמָהּ בְּאוֹר צַח מִשְׁחַקָּת.

מֵה־נִּפְלְאָה הַבְּנִיָּה וּמֵה־מָאֹד הַזְּהִירָה
עַת עַל־חֶסֶן מִגְדָּלֶיהָ עֲלֵתָה הַצְּפִידָה,

מֵה־רַבּוֹ קִרְנֵי הַזֹּהֵר, רַבּוֹא רַבְּאֲתִים
בְּזֶרַח עֲלֵיהָ הַשְּׁמֶשׁ לְמוֹעֵד הַצְּהָרִים,

וְאִין־קֶצֶה לַנֶּגֶה, אוֹר יִקְרוֹחַ הוֹפִיעַ
בְּהַלּוֹךְ גֶּרַח עִם־כּוֹכְבָיו עַל־תַּכְלֵת הַרְקִיעַ;

שִׁפְעַת שְׁלַל צַבָּעִים בְּגִלְיָים שְׁטָפוּ זָרְמֵי
וְעַל נִגְהוֹת בְּרַק חֲצִיָּהֶם כָּל־הַחַיִּים הַשְּׁתוֹמָמוֹ,

יִפְעַת הָאֲרָמוֹן מְלָאָה עוֹלָם מִקְצָה וְעַד־קְצָהוֹ
בְּיָפִי וּצְבִי עָדִיו גַּם־בְּנֵי אֱלֹים קִנְאוּ,

עַל־מִשְׁבִּיּוֹת חֲמֻדָּה אָדָם וְחַוָּה דָּרְכוֹ
וּבְמִירַח עֲנָג כִּבּוֹן אֲבִי־אִשׁ הַתְּהַלְכוֹ.

אַךְ אָדָם בִּיקָר בְּלִילֹו, נִמְצָא כּוֹ עוֹלָתָה
חֲמַח שְׂדֵי נִתְכָּה, נִחְרָצָה נִעֲשָׂתָה;

מִגְרַעֲדָנִים מְרִגִּיזֵי אֵל כְּמַעַט גְּרָשֵׁי
וּמוֹסְרֵי הָאֶרֶץ רָגוּז אֶף־הַתְּעָשֵׂי,

סַעֲרַת תַּיְמֹן הַמְּלִיטָה בְּרֶק וְרַעַם
וַיִּכּוּ אֶת־הָאֲרָמוֹן בְּדֵיר־קֶצֶף וְנוֹעַם;

הַגִּזְרָה וְהַבְּנִיָּה עִם כָּל־אֲבְנֵי חֲפֶץ
הַחֲפָרָקוּ הַחֲפִצָּצוּ בְּזֶרֶם בְּרַד וְנִפְץ.

אֶל־כָּל־אֲפָסֵי תַבַּל כַּאֲפֵר חַיֵּשׁ קַל נִפְזָרוּ
וַיִּבְכְּלוּת הָאֲדָמָה רִסִּיסִיהֶן הַסִּתְּפוּרוּ,

וַכְּמוֹ הַטְּלוּ יַחַד וְנִשְׁמְטוּ בְּכַף־הַקָּלַע
אֶל־תוֹךְ חוֹרֵי כַּפִּים וְאֶל־נְקִיקֵי הַפְּלַע,

אֶל־נִבְכֵי בָצָה וְרַפֵּשׁ, אֶל־עֲרֻבוֹת צִיָּה
אֶל־עֲמֻקֵי תַחֹם רִבְּה וְיִשְׁאוּל תַּחֲתֶיהָ;

וַיִּבְכוּ אֲרָמוֹן כְּלִיל־חַיִּפֵי נִפְץ וְאֵינֶנּוּ
בְּלֹהוֹת הָיָה וְאֵינֶנּוּ, מְקוֹמוֹ לֹא יִבְרָנוּ!

לְחֻמוֹ יִקַּח בְּנֵי־הָאָדָם אֶל־מִצָּנִים וְשִׁית
מַחֲמֵר וְעֲצִי־נֶעַר וַיִּבְנֶה לוֹ לְשֹׁבֵת בָּיִת;

אֵךְ וַכְּרוֹן הָאֲרָמוֹן עִם־תַּפְּאֲרֹת גְּדֻלָּתוֹ
לֹא יִמִּישׁ מִקְרָבוֹ כְּלַעֲוֹד בּוֹ נִשְׁמָחוּ,

בְּכָל־מְקוֹמוֹת מוֹשְׁבוֹתָיו וַיִּבְכְּל־אֲרָץ נִירוּ
לְפָלִיטֵי אֲרָמוֹנָו וַיִּכְסֹף כְּלֵי־יָמֵי עֵינָו וּמְרוֹדוֹ.

עַל־בֶּן יַחֲוֹר הָאָדָם נְסִיווֹמָם נְסִי־לִיל
לְחֹפֵר בְּאֲדָמָה יִתְאַמֵּץ וַיִּנְבֵּר חֵיל,

וַיִּבְקַע צִוְרִים בְּמַדְבָּר, בְּלִיּוֹתֵיהֶם יִפְלַח
מִצִּוּקֵי סֶלְעֵי־עַד בְּטָנָם יִקַּב בַּמִּקְדָּח,

וַעֲבוֹר אֲרָחוֹת יָמִים, גֵּרֵד לְקֶצֶוֹי אֵיִם
יַחֲדוֹר אֶל שְׁמֹמוֹת תַּנִּים וּמַעוֹן צִיִּים,

חֲפוּשׁ חֲפֵשׁ מְחַפֵּשׁ, יַחֲשׁוּב כְּלַעֲמַל לְאָן
אֲבַנֵי־חֲפֶץ וַיִּבְקֵשׁ, יִדְרֹשׁ מִחֲמַדֵי בַת־עֵינֹו,

אֶל־עֲפְרוֹת אֲבַנֵי־יֶקֶר יִטְוֵשׁ בְּנֶשֶׁר עַל־חֲלָל
וְעַל־רִסִּיסִיהֶן יִשְׁמַח כְּעַל־מוֹצֵא רַב שְׁלָל;

בְּאֲבַנֵי־חַן וְשִׁבְץ אֲצַעְדָּה נְסִי־צָמִיד
עַל־קַרְנֵי וְהָרוּ יַחֲעִדוּ, יִשְׁתַּעֲשַׁע תַּמִּיד,

הוד וְהָדָר יִשׁוּי עַל־רַעְיָתוֹ לֹא בָחַר לְעֹד
 וְהַשְׁלִיט יַחְתֵּלֵל בָּהֶן אִם יִתְנוּסְסוּ בַּנֶּגֶד;
 אֵךְ מַה־יִּתְרוֹן לְאָדָם בְּסִגְלַח אֲבָנָיו
 אִם־כָּלָה גָּרַשׁ גָּרַשׁ מִתּוֹךְ גִּוְעַדְנָיו?
 מִיֵּרַח חֲמֻדָּתוֹ הֲלֹא נִפְצָה וַאֲיִנָּה
 בְּלָהוֹת הַיִּיחָה וַאֲיִנָּה, מְקוֹמָה לֹא יִפְרָנָה!

5.

שְׁנֵי שְׁפָטִים

על-פי ברוג.

שְׁנֵי שְׁפָטִים רָעִים שָׁלַח אֶל נְאוֹר וְנֹרָא
 לְהַדִּיק רָשָׁעִים תְּחִתָּם, גְּאוֹנִם לְכַנִּיעַ,
 הֲלֹא הֵם פְּתוּבִים וּפְרוֹן בְּסִפֵּר תְּחִוְרָה
 מִדֹּר הַדֹּר אָב לְבָנִים אֲמַתָּם יוֹדִיעַ.

בְּהַשְׁתַּרֵּר תְּאַוֹת בְּשָׂרִים וּתְפַרֵּץ־פֶּרֶץ
 וּבְנֵי אָדָם כָּלֶם לָהּ הַחֲמִפְרוֹ,
 שַׁחַת כָּל־בְּשָׂר דִּרְפוֹ עַל־הָאָרֶץ
 אֵךְ זָמָה וְתִבֵּל עַל־פְּנֵי־תִבֵּל גָּבְרוּ.

גַּם בְּנֵי הָאֱלֹהִים בְּרוּחָם לֹא מְשָׁלוּ
 מִשְׁפִּירֵי שַׁחַק אִזּוֹ אֲרָצָה יָרְדוּ,
 בְּחֻלְאֵת חֲמֻדוֹת נִמְבֹּזוֹת גַּם־הֵם נִגְאָלוּ
 וּבְרָשַׁת בְּנוֹת יְפוֹת כַּצַּפּוֹר נִלְפְדוּ.

מְעִינֹת תְּהוֹם רַבָּה מִתַּחַת נִבְקָעוּ
 וּדְלָחוֹת הַשָּׁמַיִם מִפְּעַל נִפְתָּחוּ,
 מִשְׁבְּרֵי שְׁפַעַת מַיִם כָּל־הָחַי בָּלְעוּ
 וּבְנֵי הַלֵּד בְּלֹא־עֵת קָמְטוּ וַיִּמָּחוּ.

וְהִנֵּה צָדִיק תָּמִים, זֶה הָאִישׁ נָח,
מִצָּל מַכּוּל עַס־הַפְּלִיטָה הַנִּשְׁאָרָה,
קָרְבַּן תּוֹרָה הֵבִיא לְרִיחַ נִיחַח
לְאֵל סִתְרוֹ וּמִפְּלִטוֹ בִּימֵי עֵבְרָה וְצָרָה.

בְּחַמְלָה רַבָּה עַל-תֵּבֵל הָאֲמֻלָּה
הַשְּׁקִיף יְהִי מִמָּרוֹם, נַחֵם וַיִּשְׁבַּע
לְבַלְתִּי הֵבִיא עוֹד פֶּלֶה אֲדֹנָיִךְ נִבְהָלָה
מִיִּנְחַ עַד-נִצַּח לֹא יוֹסִיפוּ בִלְע.

יָמִים רַבִּים בֶּן נְגוּזֵי הַלְפִי
וּבְנֵי אֲנוּשׁ יִשְׁנִית בְּאֲדָנִי נִבְאָשׁוּ,
בְּכֹר צָרָה וַיִּגֹּן יִשְׁנִית גַּם-צָרְפוֹ
וּבַעֲנֵשׁ חָדָשׁ וְקָשָׁה יַחֲדוּ גַּעֲנֵשׁוּ.

בְּגִבּוּל נְמֹרֵד הַצֵּיד, אִישׁ חָמָס וְזֹרֹעַ
בְּבִקְעַת שְׁנַעַר נוֹעְדֵי, יַחַד נוֹסְדֵי,
בְּאִישׁ אֶחָד חֲבֵרִים יוֹמֵי לְבָנוֹת לְנִטוּעַ
בְּמַגְדֵּל תְּלַפְיֹת בְּאֵל מַחְלָלִם מָרְדֵי.

וַיֵּרָא אֲדָנִי וַיִּנְאֹץ מִחֻשְׁבוֹת עֲרוֹמִים
חִישׁ נִפְלְגָה לְשׁוֹנֵם וַיִּשְׁפָּתֵם הַתְּבוּלָה,
רִיבוֹת וּמְדַנִּים הַפְּרִידוּ בֵּין עֲצוּמִים
אִישׁ אֶחָיו לֹא-הִפִּיר — וַעֲצַתֶּם סִפְּלָה.

אֹז נִבְהָלוּ הַבּוֹנִים, נְחָפוּוּ נְכוּזֵי
אֶךְ בְּדִירִיק יִגְעוּ וּבְדִיר־שׁוֹא יַעֲפוּ,
אִישׁ רִיעָהוּ לֹא-עוֹד יַחְזִיקוּ יַחֲמִכוּ
חֲדָלוּ לְבָנוֹת הַמַּגְדֵּל, גַּם לֹא יִסְפוּ.

כִּשְׁךְ חַמַּת שְׁפִי, בְּכָלוֹת הַזַּעַם
לֹא נַחֵם עַל-מִשְׁפָּטוֹ זֶה, שְׁבֹט עֵבְרָתוֹ,
בְּזֹרֹעַ עֵזוֹ לֹא נִשְׁבַּע הַפָּעַם
לְבַלִּי יוֹסִיף לְעַרְץ בּוֹ תֵּבֵל בְּחַמְחוּ.

וְלִמְנֵי אִזּוֹ תִפְקַד לְעֵתִים מְזֻמָּנִים
בְּמִסְרֵי שְׂרֵי זֶה, בְּזֹאת הַרְעָה הַנּוֹרָאָה;
אָפֶס קָלַלְת אֱלֹהִים אַף הַיּוֹם בְּמַלְפָּנִים
תְּחוּל תָּמִיד עַל־רֹאשׁ בְּתַעֲמֵי הַנְּהַלָּאָה.

אֵךְ רָחֵשׁ לָפֶה דְבָר טוֹב, רַב תּוֹעֵלֶת,
כְּמַעַט תְּרִים קוֹל אֶל־בְּנֵיהָ בּוֹנֵיהָ
הַתְּרִים אֶל־סִפְת דְּוֹר הַנִּפְלֵת
כִּי יִטּוּ שְׁכֵם אַחַד לְקוֹמָם הַרְסֵתִיהָ.

זֶה הַחֶלֶם לַעֲשׂוֹת כֹּל אֲשֶׁר יִזְמוּ
לְבָנוֹת קִיר נְטוּי, גִּדְרֵי דְחֻוּיָהּ לְטוּחַ
עַד־מֵהָרָה חֶלֶק לָבָס, עֲתָה יֶאֱשְׁמוּ
פַעֲלָם קוֹרֵי עַבְבֵי־שׁ גַּעֲמָלָם לְרוּחַ.

שׂוֹאֵת פְּתָאִם תְּבוֹא, עֵת צָרָה וְתוֹכְחָה,
אֵל זַעַם הָהָה יִפְלֵס נְחִיב לְאַפְהוּ,
יְהִי מְהֻמָּה וּמְבוֹסָה, מְבוֹכָה וּמְהִפְכָה
כִּי לֹא־יָבִין אִישׁ אֶת־שִׁפְת רַעְהוּ . . .

אַחַ יָקוּם עַל־אַחִיו, בְּגֻזֵן זֶלְחָם נָעַר
תְּכַמִּים וְנִבְזִים יִפְגְּשׁוּ חֲשֵׁן בְּצַתְרִים;
וּבְתַעֲמֵי כִּי־תִקְשִׁיב רִיבּוֹת בְּשַׁעַר
בְּאִזֹּן תִּקְנֶה הַתְּיַפְת, תִּפְרֵשׁ כְּפִים!

6.

מִזְרָה הַשְּׁעוֹת.

מִדֵּי שְׁבִתִי בְּבֵיתִי גַם־בְּלִבִּי בְּדַרְךְ
עַל־מִשְׁכְּבִי בְּלִילוֹת עֵת אִישָׁן אָנוּחַ,
בְּחִיקֵי אֲשָׁא תָמִיד מִזְרָה־שְׁעוֹת יִקְרַעְרַךְ
וּבְכַפְקוֹ יִתְנֶה כְּלִרְנַע בְּאֵר עַל־לִיחַ.

אָמֵן חֲכִים חֲרָשִׁים, אָמֵן יוֹעֵץ פְּלֵא
אֶת־מְכוֹנָתוֹ עֶרְבָה בְּחִבּוּנָה רַבָּתוֹ,
וַיְכַבֵּר שְׁנוֹת אַרְבָּעִים יָאֵהוּ דְרָפוֹ וְלֹא יֵלֵא
אִף בִּרְבִמְהֻלְכוֹ לְעֵתִים עֲנֵג לֹא מִצְאָתוֹ.

יֵשׁ יָמִים חֲשֻׁקָתוֹ, הִתְאַוִּיתִי בְּאַוְלָתוֹ
כִּי יִחַפּוּ וַיִּמְהַר בְּכֹן־קֶשֶׁת בְּמִרוּצָחוֹ,
וַיֵּשׁ גַּם־יָמִים בָּהֶם לֹא מִחֻכְמָה שְׂאֵלָתוֹ
כִּי בְשׁוּבָה וַנְּחַת יִתְנַהֵל בְּהִלְיָכָחוֹ.

וַיְבַכַּל־מְקָרָה יִקְרַנִּי בַיָּמִי חַיִּי הַבְּלִי
הַמִּזֵּן דְּפָקוֹ לְרַגְעִים בְּרָגֶשׁ אֲאוּיָנָה,
בַּיָּמִי שְׁשׁוֹנִי וַיְגוֹנִי, בַּיָּמִי גִילִי וְאַבְלִי
צְלִיל קוֹלוֹ יִתֵּן עַל־פִּי חֲקִי הַפְּנִינָה:

עַל־קֶבֶר אָבִי הָמָּה בְּהַמְלָה נוֹרָאָה
וּבְשֵׁאוֹן דְּפָק יוֹם אַחִי וְרַעִי עֲזוּבוֹנִי,
קוֹלוֹ הַרְנִין עֵת יִדְאָהֲבָה כִּי נִגָּעָה
וַנֵּךְ בְּחֻקָּה אֶל־חַפְּת הַיָּדִים כִּי הוֹבִילוּנִי.

יִשׁוּעַת עֲפִי כִּי אֲשׁוּר מֵעַל־גַּיַּא חֲזִיזִין
בְּשִׁמְחָה וּבְצִהְלָה אִזּוֹ יִשׁוּר אִף־יִתְרוּעַע,
וְעַת אַחִי נְחִינִים לְבוֹ, לְמִשְׁפָּה וּלְכִלְיוֹן
יִרְבּוּ תַחְתָּיו וַיְכַמוּ יִחַשְׁבֵּ לְהַבְּקַע...

זֶה שְׁנוֹת מִסְפָּר יִנְעֵשׂ יִרְעֵשׂ יוֹמָם וְלַיִל
בְּהַמּוֹת יִסְוֹעַף לְגִלְיוֹ וַיְכַקוֹל הוֹלָם פְּעַם
מִיּוֹם לַיּוֹם יוֹסִיף לְדַפּוֹק בְּסֵאוֹן, בְּעוֹ חוּל
עַד כִּי־תִצְלִינָה שְׁתֵּי אֲזוּנֵי מְקוֹל הַרְעָם.

וְלַחֲזִק בְּדַק הַמְכוּנָה אִין אִישׁ בְּאַרְץ
רַק אֶל־עֲשֵׂה וּמְכוּנָה נִבְעוּ מִצְפְּנִיָּה,
רַק בִּידוֹ לְחַקוֹן פְּלִי־מַעֲוָה, לְסִתּוֹם פְּלִי־פֶרֶץ
לְחֻקָּה וּלְאַמְצָה, לְשׁוּב לְבִנוֹת הַרְיִסְתִּיָּה,

עוד אחת מעט חיש ירתק תכל המכונה
 או אז אל-בית האמן אעופה אודה,
 מפעל לכוכבי-שחק שם ארוץ הארמונה
 ובמעון הנצח שם את-פניו אודה.

אל-ידו אז אשיבה את-מכונת הפלאות
 „הבט-נא אמן, אמרה בנפש עז הרבת,
 „פעלך לא שחתי, לא שמתו בו פרעות
 „על-שבר עמי נשבר לבי, עמד מלכת!”

7.

קבר אבות.

א

מה-תשוחחי יוכבר, מה-תרגזי תחילי,
 על-משפך תהפכי, הימיני תשמאילי,
 בחולה על-ערש דוי תהגי אף נבאים,
 תאנחי ממרירות לב קול-בכיך תעוררי;
 גם בחלום הלילה זרות תהפכות תדברי
 ובשם החתן הבוגד תופירי לרגעים.

אם חלמות ובעתיד ויבהלוק רעיונך,
 קראי שנית את-שמע וישנתך תערכ עלוך;
 גם-אתה שמירה מהנח הצדיק לך אתנה;
 ואם הקור הנורא, חדר דלתים וברית,
 ירעיד עצמותיך, לישון לך איננו מנית,
 הבה אנתמה, בסתומי קחי, התפסי בהנה.

„מקור לא איך אפי, בעצמותי אש קדחה,
 בשת פני בסתני, פי הייתי נדחה;
 גלמודה ושוידה אני, הו מה-מר גורלי!
 ראשי עלי בגלגל, באוני רעש וזועה
 בליומי תהימנה ובקרב נפשי בלהה,
 גם-אור עיני עזבני... עזבני נפתלי...”

מִנְפֹתָי חֲתוּדֵימַי הִנֵּה כָּבֵד נוֹאֲשָׁתִי,
 אֲחֵרֵיבִי וּמִשְׁפָּטִי לִפְנֵי רַב־הָעִיר הַגִּישָׁתִי,
 לִפְנֵי כֶסֶף וְעֵמֶד אֶף־עֲנוּשׁ יַעֲנֹשׁ בְּדַת;
 אִזּוּ יִשְׁתַּחֲוֶה פִּי הַתְּרַעְלָה, יִמְצֵה הַקִּבְעָת,
 יָשִׁיב הַמִּתְנֹת — מוֹרֵה הַשְּׁעוֹת וְהַמְגַבְעָת,
 וּבְמִיטֵב פֶּסֶפּוֹ שְׁלֵם יִשְׁלֵם, חֲצִי נָדוֹ קָנָם."

"כִּלְא־אֲצֻרוֹת תִּבְלֵ כְּלָה לֹא יִשְׁלְמוּ לִי נַחֲמִים,
 וּמַה־כֶּסֶף נִבְנָה נִמְאָס כִּי יְהִי לִי שְׁלוּמִים?
 אוֹתוֹ לְבַדּוֹ אוֹקִיר מִפֶּן, אִם־עֲשִׂיר וְאִם־עָנִי;
 בּוֹ כִלְחֵי רוּחִי, הוּא אוֹרִי וְשִׁמְשׁ חַיְתִּי,
 בּוֹ אֶהְיֶה יוֹמָם וְלַיְלָה, הוּא מְשׁוֹשׁ הַקִּנְיָתִי,
 בְּלַעְדּוֹ לָמָּה לִי חַיִּים, אֵךְ עַץ יָבֵשׁ אֲנִי..."

עֲכַרְתִּינִי בְּתִי... זוֹ מִחְלַתְךָ מִחְלָה נוֹרָאָה,
 אֲבוֹתֵינוּ לֹא יָדְעוּהָ, חֲדָשָׁה מִקְרוֹב בָּאָה,
 בְּבִנּוֹת יִשְׂרָאֵל פְּרָצָה, לְמוֹת תִּכְרִיעַ;
 אֲכֹן גַּם־הִיא חוֹבֵל הַרְפָּא, תִּגְרֹשׁ כְּלָה,
 לְצַעֲנוֹת אֶקְרָאָה, הִיא חֲבִיא רְפָאוֹת תְּעַלָּה
 מִנָּה לֹא יִבְצֹר דְּבַר, אִין מַעְצוֹר לְהוֹשִׁיעַ.

לָה קֶסֶמִים וּבְשָׁמִים, סִמִּים וּכְל־מִינֵי קִטְרֹת
 לְחַצִּית אֶהְבֶּה בְּלִב־אִישׁ כְּלִפִּיר בְּנַעֲרֹת,
 לְכַבּוֹתָהּ בְּלִב עֲלָמוֹת עַת בָּאָה אֶל־קִרְבְּנָה;
 בְּעַל נָטַשׁ אִשְׁתּוֹ — מֵאֲרִץ מְרַחֵק תַּעֲתִיקָהּ,
 יָכֵב עַל־מִטְאֵטָא דְרָךְ אֶרְבַּח עֵשׂוֹן תִּבְיָאָהּ,
 וּבְהַתוֹךְ עִפְרַת הֵן עֵינֶיהָ כֹּל תִּחְוִינָה.

וְאִם תִּתְאַפְּקִי וְתַחֲפִי שֶׁבַע אוֹ שְׁבַעִים,
 אִזּוֹ יִסּוּר אֶל־עִירְנוּ תַצְדִּיק מִסְבָּרִים,
 גַּם־הוּא מִפְּלִיא לַעֲשׂוֹת, בְּיָדוֹ דְּבַר חָרִב וְרָעֵב;
 רוּחַ רָעָה וְסִרְרָה בְּבַחֲוִלָּה כִּי דְבָקָה
 בְּרוּחַ פִּיהוּ וְסִירְרָה, בְּתַפְלָה וּבְזַעֲקָה...
 לֹא יִקָּר לִי פְדִיוֹן גַּפְשִׁי — שְׁמוֹנָה עָשָׂר וָרֵב!

עוד סגולה אחת לי, לא רחוקה היא מאתני,
 פעלה נכון בטיח, בה רב טיב צפון לנו;
 על קבר אביך השתטחי, התפלל הזאילי;
 מעצר רעה ויגון עת נפשי השתווקה,
 השתטחתי גם־התפללתי — ותחי הרוחה...
 מצאינא מרגוע לנפשה, לישועה הזחילי!

„בְּרַבֶּרֶת אָמִי אַעֲשֶׂה, אֲבַלִּיגָה עַל־יְגוֹנִי,
 וּבְכָר גַּם־נִפְשִׁי עֲיִפָה אֶהְיֶה נֶחֱר גְּרוֹנִי,
 אֲתֵן פּוֹנֵת אֶל־בַּת־עֵינִי, לֹא אוֹסִיף עֲצִיבֹת,
 אֶל־אָבִי אָנוּס לְעֹזְרָה, אֲבַקֵּשׁ נַחֵם וַיִּשַׁע,
 אוֹלִי יַעִיר עַל־בֵּיתוֹ הַרְצוּצָה מִכְּלִי־פִשַׁע
 עַל־גַּל קָבְרוֹ בְּקֶר הַשָּׁכִם אֲנִכִּי נֹצֵבֹת!“

ב

תְּכַרִּיךְ שְׁלֵג לָבֵן עֲטָפָה לָהּ כְּלִי־אֲדָמָה,
 שְׁנַת־הַחֶרֶף כְּכִלְהִיקוּם גַּם־הִיא נָמָה נִרְדָּמָה,
 יַד הַסֵּתוֹ רוֹמָמָה, בְּפֶל תְּשֻׁלוֹט שְׁלֵטֹת;
 מַעֲטָה כְּפוֹר יַעֲטוּ כְּל־אֲלוֹנֵי שָׂדֵה וַיַּעַר,
 גַּם־רֵיחַ קָדִים עֲנִיה, רֵיחַ סָעָה וְסָעַר
 בְּחַלְלִים תִּהְיֶה בַּלַּיִל, כְּאִשׁ פְּלֹדוֹת לְהִטֹּת.

נְהַרוֹת אֵיתָן, נְהַלִּים שְׁטָפִים וְכִל־מוֹצֵא מִיָּם
 תַּחַת מַעֲבֵה הַקֶּרֶחַ כְּמוֹ סָגְרוֹ בְּנַחֲשֵׁתָיִם;
 כְּל־עוֹף הַשָּׁמַיִם אֶל־קַנְיָדוֹ הִסְתַּמְרוּ,
 גַּם כְּל־חַיַּת הַשָּׂדֵה, לְבִשָׁר טְרַפָּה יִרְעִבוּ,
 בְּמַחְלוֹת עֶפֶר בָּאֵי, בְּמַעוֹנָתָם יִשְׁכְּבוּ,
 מִפְּנֵי פֶחַד הַקּוֹר עַם־גּוֹרֵיהֶם יִתְגּוֹרְרוּ.

דְּמַמַּת־מִנֹּת בְּעִיר, שְׁמָמוֹן בְּרַחֲבוֹתֶיהָ,
 עוֹד בְּזוֹרְעוֹת הַשָּׂנֵה הַזֵּים מְרַבִּית יוֹשְׁבֶיהָ,
 רַק הַתְּרַנְּגוּל עַל־מִשְׁמַרְתּוֹ קָרָא זֶה פְּעָמַיִם,
 וּמַחִי מִסָּפֵר אֶל־קוֹלוֹ מִמְטוֹתָם הָרְדוּ,
 אֶל בֵּית־תְּפִלָּה מְקַדָּשׁ מַעֲט יַחֲדוֹ נוֹעֵדוּ
 לְסִפּוֹר וּלְתַנּוּחַ כְּתָנִים עַל־חֶרְבֵן יְרוּשָׁלַיִם.

גַּם־שֵׁם בְּחִצְרוֹתַי שְׁעַל־יִרְבְּתֵי הַקֶּרֶת,
 נִעְרָה עֲנִיָּה סְעָרָה וְעַקְח־שֹׁבֵר מְעוֹרָרָת,
 תַּעֲשֶׂה מִסְפָּד תְּמָרִימִים וּבְקוֹל בְּכִיָּה מִיִּלְלָת:
 „בְּלִילָה לְרֹאשׁ אֲשֵׁמְרוֹת מִפְּשָׁכְבִי הִן קִמְתִּי
 אֶל מְקוֹם מִשְׁכַּן כְּבוֹדָה, אָבִי, בְּנִשְׁפָּךְ קִדְמָתִי
 אֶלֶיךָ אֲשֵׁא כְּפִי וְלֶךְ הַנְּנִי מִיַּחְלָת.

„אֶרְחֶמְךָ אָב יִקִּיר בְּכָל־לִבִּי נַפְשִׁי וּמְאֹדִי,
 וְכִרְדָּה לִי קִרְשׁ קִדְשִׁים, הוּא הוֹדִי וּכְבֹדִי,
 גַּם אֶחָ־אִמִּי אֶהֱבֶה אֶהְבֶּה תַּמָּה וּבָרָה,
 אִיִּלָּם בְּנִפְתְּלִי קְשׁוּרָה נַפְשִׁי (שֵׁא נָא חֲטָאתִי!)
 הוּא קָנָה כְּלִיזְמִי, אָסַף אֱלֹוִי רִיחִי וַנִּשְׁמָתִי,
 אֶהְבֶּה בְּלִי־מִצְרַיִם הוּא, אֶהֱבַח בְּלִי־סֶרֶה ...

„בְּרָעִי לִפְנֵי כֶּסֶם שְׂדֵי, הִלִּינָא נַפְשׁ טְהוֹרָה,
 מְרַחֲמָצֵר יִחְלַצְנִי־נָא, יָשִׁים אֶפְלָה לְאוֹרָה,
 וְלִטּוֹבָה יִהְפְּקֶ־נָא עָלַי אַת ... אַח־לִבְבִי נִפְתְּלִי...
 אַף אֲמַנָּם לֹא נִכְהַד מְנִי, יִדְעָתִי נִיאֲמָנָה
 כִּי יִדְעָתָ קָשִׁי יוֹמִי, עָתִי מִסְּפָה לֹא נִצְפְּנָה,
 אֶעֱרֹכָה לִפְנֵיךָ כָּל־הַקֹּלֶת, עֲצָבִי וְעַמְלִי:

הִנֵּה כָּבֵד הָאִיר הַשְּׁחַר אַף־יִצְאָה הַצְּפִירָה,
 גַּם־אֶפְרַיִם מְרַחֲמָפְרַיִם כָּבֵד בָּאוּ הָעֵידוֹת,
 וְהַעֲלָמָה עוֹרְנָה עוֹמְדוֹת יִרְדָּת בְּכִי וְקִינִים;
 דָּלְפִי עֲנִיָּה, אַף דִּמְעוֹתֶיהָ לֹא נָגְרוּ,
 כְּמַעַט נִבְעֵי הַחוּצָה רָגַע כְּכַפּוֹר סְמָרוּ,
 עַל־לְחִיָּה וּבְגָדֶיהָ הוֹהִירוּ כְּפִינִים.

הַסּוּפָה עוֹד לֹא סָפְתָה, טָרָם סָרָה הַסְּעָרָה,
 כָּל־בְּרֵי עוֹרָה הַקְּפִיאוּ צְנַח־שֶׁלֶג וְקָרָה,
 מִצְבַּח אָבִיָּה תְּחַבֵּק, רִיחָה מִתְעַלְפָּת,
 אִין אֲנָחָה וְצוֹחָה, עוֹד לֹא תוֹסִיף תְּשׁוּעַ,
 גִּיד שְׁפָתֶיהָ תְּחַשֵּׁף, קוֹלָה בְּלִי־שִׁמְעַ,
 שְׁנָה תְּקַפְּתָה, עַל־כִּנְפֵי הַחֲלוּם הוּא מְרַחֲפָת ...

הנה איש נקן עלה לאטו מירבתי הפור,
 גיותו כמראה התרשיש ונה לו פאור,
 תלתי קוצות ראשו ונקנו — פעיו תקרח,
 אפו כמגדל-ישש, עיניו ככוכבים וזירו,
 את-מצחו הצח בשלג מקלעות כפור יכתירו
 ופטורי ציצים בהנה, גם-שושן ופרח...

„מנעי קולך מבכי ולכרנא אחרי בתי,
 לאהבה בלי-מצרים הנה שם יש מקום אתי,
 שם חשף לא-יחשיף גם-לילה אור בעדני!“
 בקול פעמני זרב מלחו צללה באזניה,
 ובשפתיהו ונעם גם-היא ענתה אמריה:
 „אחריך ארוצה ... משכבניא, משכבני!“

ג

על-יד הפירים אלמנה וקנה יושבת,
 לימינה צענית שחורה, לוחשת דובבת
 ובעיניה קורצת על-האח המבערת;
 הוקנה על-גחל-ראש העמידה קלחת
 מפלוא לחייה הרוות תחאטץ לפחת,
 ותחל הקוסמת להנתיף העפרת.

„התבוננניא סמל איש מתהלה בצלם,
 רך בשנים, רם הקומה, יפה תאר עלם,
 על-סביבות אוניו ולבו נחשים מהרפוי!
 הנהגשים הם האנשים מלשיני בסתר,
 לירות בלב עמק פונני חץ שחוט על-יתר,
 הם הם את-לב החתן אחרנית הסבר.“

„הפעם הביטי, הן נראתה דמות מרפכה,
 פאניה בלביים התנועעה, רצה ושבה,
 ובחוכה תבנית אדם ... ירו נטייה עלינו...
 הבוגר הוא! אל-עיר אחרת נועז לברח,
 אך בכל-מקומות מושבותיו לא מצא מנוח,
 וינחם על-הרעה, וישב אל-עירנו!“

„רְאִינָא זֹאת הַמַּצֵּבָה, לָהּ רֹאשׁ עָגוּל בַּצִּפּוֹת,
הֲלֹא הוּא הִחָתֵן יְכִהֵן פֶּאֶר, עַל־רֹאשׁוֹ מַצֵּנֶפֶת
בְּלָבוּשׁ אֲדָרֶת הַסַּפְּאֶרֶת נָצַב הוּא לְתִלְפִיּוֹת,
וְזֹאת הַתְּמוּנָה בְּשֵׁתֵי יָדֶיהָ אוֹתוֹ חִבְקֶת
בְּתֶרֶף הַפֶּלֶה הוּא, עַל־יְדוּדָה מִתְרַפֶּקֶת,
עֵינֶיהָ אֶל־אֵלֶיךָ נְעוּרֶיהָ תָּמִיד צוֹפִיּוֹת...“

„טוֹרֵי אָבֹן אוֹ עֵץ מִסְכִּיב סְכִיב הַשְּׁתָלוֹ,
הַקְרוּיָאִים הַפֶּה — אֶל־הַחַוִּנְתָּם יַחַד נִקְהָלוֹ,
יְתַנּוּדְדוֹ הֵנָּה וְהֵנָּה — בְּמַחֹל מְשַׁחֲקִים יִצְאוּ;
גַּם־אֵלֶּה הַגְּלִים הַזְרוּעִים כְּעַל־תְּלִמֵי עֲדָי
(אֶל־נָא תִהְיֶי בְּהַלְוֵה־נַפְשׁ, שְׁמַע־נָא עֲדָי) !
הַמּוֹן הַיְלָדִים הוּא, תִּפְתַּח כְּבוֹד לְרֹאוֹת בָּאוּ...“

„הַקְשִׁיב־נָא אֵיךְ תִּפְיַח הַתְּרִיחַ הַעֲלֶפֶרֶת
וְלִרְגְלֵי זֹאת הַתְּמוּנָה הֵנָּה בָּאָה אַחֲרֶת:
עַל־גֹּל ... עַל־מַטַּח שֵׁן שְׂכָבִים גּוֹלָמִים שְׁנִים...
(אֶל־נָא תִירָאִי, גְּבִרְתִּי, אֶל־תִּפְחָדֵי פָחוֹר)
אִפְרִיּוֹן ... מְשַׁכֵּב דוֹדִים הוּא, שֵׁם יִתְעַלְסוּ יַחַד...
הָאֵח! לוֹ רָאָתָה זֹאת בְּתֶרֶף יַפְתֵּה־עֵינָיִם!“

כְּנִשְׁוֶה נָחַשׁ פֶּתַע פֶּתַע הַקָּנָה הַתְּחַלְחָלָהּ,
זְכָרָה אַתְּ־בָתָּה — וְתַקֵּם בְּחַפְזוֹן וּבְבִהָלָהּ,
אַח־בִּיתָה עֹזְבָה, אֶל־יִרְפְּתֵי הָעִיר יִרְדֶּה,
חִישׁ קַל בְּמַרוּצָתָה עֲבָרָה בְּעַמֵּק וּבְגִיא
מִיָּהר הוֹבִילוּהָ רְגְלֶיהָ אֶל־בֵּית מוֹעֵד לְכָל־חַי,
עַל־יַד קֶבֶר אָבִיךָ שֵׁם יוֹכְבֵד עֲמָדָה.

אַח־מַצֵּבַת הָאָבֹן בְּזוּרְעוֹתֶיהָ חִבְקָה,
בְּאִזּוֹר אֶל־מְתַנֵּי אִישׁ בֶּן אֵלֶיךָ הַבְּקָה,
וּכְפּוֹר בְּאִפְרַי מְסֻפָּר וּמְפָרֵד עַל־פְּנֵיהָ...
„מַה־לָּךְ בְּתִי יְחִידָתִי?! קְרָאָה בְּחֶרֶד־תְּמוּנָה,
רְבִלְךָ עֲמוּד כְּנִצִּיב קָרַח פֶּה בְּגִיא צְלָמוֹת!“
אָךְ אֵין קוֹל אֵין קָשָׁב ... לְשׂוֹא שְׁחָתָה דְּבָרֶיהָ!

ובידיה הצנמות את־העלמה הניעה,
 ובכל־מאמצי לחה את־גלמה הפיעה...
 אך במעט מרה־מצבה גופתה הרחיקה,
 רגלי הוקנה נמוטו, מעדו כִּשְׁלו,
 גופות השתים יחדו התשו, ארצה הוטלו,
 יגוית בת על־אפיה פִּסְלֵעַ פִּבְדֵי העיקה...

פקול נאקת אנקת חלל מבין שני אריות.
 צעקה האם בקול פלח לב וכליות...
 שומר הצר־הפנות וביחו שִׁמְמוֹ השִׁתְּאוּ,
 ובבאם מפי הוקנה עוד התמלטו מלים:
 בעלי... הצענית... הצדיק... יחומים... תהלים...
 לעד סגרי עיניה וקול מליה נחבאו!

8.

חיי אל־מות.*

הנה הקבר פתח לועו לעיניך
 ומחמל נפשך נרד אל־ירכתיהו,
 הן היא, אהה, לא ישוב עוד אליך
 אפס אפה לקץ הימין תבוא אליהו!

עצמותיני נקפאות ויבשות מסביב
 שם תשכבנה למעצבה ותנוחיהו,
 הוד קרני השמש עסרות האביב
 נשמת חיים לא יפיהו אל־קרבתה.

אבו אל־חוי, אשר לחיים קראנו,
 הוא יגולל את־האבן מעל־פי הבור,
 נשמת ריחו תפח ריח חיים בני
 ותחיינה העצמות הנקפאות מקור.

*) Ce poème fut composé à l'occasion de la mort prématurée de M. Lucien de Hirsch, fils unique du célèbre philanthrope M. le Baron Morice de Hirsch. Il parut jadis dans un recueil d'Élégies על-מות לבן, publié par J. Werber, Brody 1887.

נָתַה בְּרַק וְרָחוּ יַפְיֵן אֹרֹךְ שְׁבַע־עָתָיִם,
וּמְאוֹר זָרוּעַ בְּכָל־עֵבֶר וּפְנֵה
כָּל־בְּנָיו הַנְּאֻמָּנִים יִפְקְחוּ עֵינָיִם,
כְּבוֹד וְחַיֵּי־עַד אֲזֵי יַעֲטֹרוּם כְּצִנְהָה.

לוי אֵךְ נוֹאִיל לְהִתְחַלֵּךְ פֹּה עַל־הָאָרֶץ
בְּמַעֲגָלֵי קִשְׁט וְצָרֵק וּבְאַרְחוֹת מִיִּשְׂרָאֵל,
לֹא נִירָא הַפְּוֹתָהּ, לֹא נִפְחַד מִקָּרֵץ —
הֵן אֶל־בֵּית אָבִינוּ מִוֹת יִפְתַּח שְׁעָרִים.

לְרֵאוֹת אִישׁ אֶת־אָחִיו שֵׁם נְגִיל בְּרַעְרָה
כִּי לֹא לְנֻצַח נִצְרָף כְּבוֹד צִלְמוֹת,
הַפְּוֹת הוּא רַק מְעַבֵּר מִטָּה מִיִּסְדָּה
לְעֵבֶר אֶרְצָה הַחַיִּים — חַיֵּי אֶל־מִוֹת!

9.

עַל־רֵאשׁ הַפְּסָקָה

לכבוד השר המרום, צדיק המים ורב להושיע, סיר משה מונטיפיורי, ליום
מלאת לו מאה שנה.

„שִׁמְרֵה מִה־מְלִיכָה? קִוִּי אֹרֹךְ כָּלֶם וּיְבַעֲיוּ,
שְׁלוֹם וְאַמֶּת יַחַד מְתֵי אֶרְצָה יֵאָחִיו?“

לֹא נָבִיא אָנִי, אֵךְ לַחַיִּשׁ עֵתִידוֹת הַגִּבּוֹרִים
לִיל אָמֵשׁ כִּי יִחַלֵּף אָמְנָה לְבִי וְגִידְוִי,

מִעַל־הַפְּסָקָה אֲשִׁיר שְׁחַר מִפִּיךָ קַרְנִים
מִמְּשַׁלַּח הַיּוֹם תָּבוֹא, תֵּאָתֶה מְלַכַת הַשְּׁמַיִם,

הִיא תִּנְיָס חֲשֵׁבַת לִילָה, עֵיפְתָה חֲגִיגָה
הִיא תִּרְיֵק שְׁפַעַת שְׁלוֹם־אַמֶּת, לְאָרֶץ תִּרְגַּע,

מִרִּיב לְשִׁנּוֹת תִּשְׁקַט תִּבְלֵל, לֹא־תִרְצֵוּ תַחֲתֶיהָ
מִשְׁפָּחָה אַחַת וְשִׁלְוָה יִהְיֶה כָּל־יְוִשְׁבֵיהָ,

אֶהְבֶּה חֲגִרֵשׁ אֵיבָה, קִנְאֵת־עַם כָּלִיל תִּבְרִיחַ
אִם לֹא יָקוּם עַל־אִם וּמְדַנִּים לֹא יִפְתַּח,

נִקְמִים וְנִטְרִים יִכְלוּ, כְּלֵי מִפְצָם יִשְׁבְּרוּ
נֶפֶשׁ הָאָדָם תִּכְבֵּד, עִמּוֹ וְדָתוֹ לֹא יִחַקְרוּ.

דֹּר דָּעָה אִזּוֹ יָקוּם, דֹּר נִתָּן אִמְרֵי־שֹׁפֵר
דַּבַּת צַרְרֵי יִשְׂרָאֵל נִסְיָהּ תִּפְתָּח מִסִּפֶּר.

עַנְנָה וְעַרְפֶּל אִם־עָתָה יִקְדִירוּ שְׁמֵינוּ
עוֹד לֹא פָסוּ אֲנָשֵׁי־שָׁם הַלַּחְמִים בְּעַדֵּינוּ,

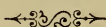
לְעֵרָה קָרַב עִם מַרְדֵּי־אֹר חֵיל יִגְבִּירוּ.
לִפְנֵי כּוֹא יוֹם הַגְּדוֹל הֵם בְּכּוֹכְבִים נִזְהָרוּ;

קִרְאֵי הַדְּרוֹת יִהְלִלוּם, פְּעֵלִם אָמַח יִשְׁנִיאוּ
קַהֲלֵי שָׁרִים וּמְלִיצִים מְעַלְלֵי צַדִּיקִם יִשְׁמִיעוּ;

עַם־עוֹלָם יִזְכֹּר אֲבִירָיו הַיְעָרוּ נֶפֶשָׁם בְּגִלְלוֹ
עַד־תִּשְׂרָאֵל הֵן תּוֹקִירֶם, אִישׁ וְאִישׁ כִּמְעַלְלוֹ;

בְּחֹשֵׁי חוֹדֶה יִהְיוּ לָמוֹ לְוִית־חַן וְעֵטְרַת
רֵאשָׁה מוֹנִטִיפִיורֵי אִזּוֹ יִפְאָר בְּגִנּוֹר תִּפְאָרַת,

גַּם לְהַתְנוּסִם יְהִי שְׁמֶךָ בִּי רַבּוֹת עֲמֶלְתָּ
נִצַּח לֹא־יִסוּף וּכְרָךְ בִּי גְדֻלוֹת פְּעֶלְתָּ!

10.

בְּנוֹעַ הַצְּדִיק

לִזְכֹּר עוֹלָם יַעֲמוּד שְׁמוֹ, וְצַדִּיקוֹ עַד בְּלִי־יִרַח!

בְּאַרְצ־חַיִּים כְּאַחַד הַקְּדוֹשִׁים אָמַנּוּ הַתְּהַלְכָתָּ
וּבְאַרְץ חַמְדָּה וְקְדוּשָׁה גְדֻלוֹת וּנְצֻרוֹת עֲשִׂיתָ,
בְּעַד חַיֵּי עַם קְדוֹשׁ אַח־חַיִּיקָה מִנְּגִד הַשְּׁלִכָתָּ
וְלַחֲזוֹת אֱלֹהֵי עַל־הַיִּי קָדַשׁ אֲהַלִּי־שָׁם בְּנִיתָ;
צַדִּיקִת יִשְׂרָאֵל וּמִקְדָּשָׁיו לְעֵין עַמִּי הָאָרֶץ הוֹכַחְתָּ
וְשָׁם טוֹב מִבְּנִים וּמִבְּנוֹת בְּצַדִּיקְתָּ לָךְ קִנִּיתָ;
בְּמַעַגְלֵי אַחַד אַבּוֹת הַקְּדוֹשׁ אֲשִׁירִיקָה חֲמִכָּתָּ
עַל־יַד יְהוָה יִתְּנֶה לְךָ רַעֲיָתְךָ בְּחַיִּים לָךְ קָבֵר פָּרִיתָ,
וּכְאַחַד שְׁדַפְי־קְדוֹשׁ אֱלֹהֵי אֲרָצוֹת הַחַיִּים דָּרַכְתָּ
לְהַתְהַלֵּךְ לִפְנֵי יְיָ אֱלֹהֵי־קְדוֹשׁ הַקְּדוֹשִׁים עָלִיתָ!

יִשְׁבַּח אִיזֶן־אֵל לִפ"ק

11.

מִי אָדִיר עַל־הַבֵּל?*)

מִי הָעִיר מִמּוֹרָח צָדֵק,
עַל־אֲדָמַת צִיּוֹן יִחְזִיק בְּדָק
יִבְעַר קוֹצִים וּמִשְׁכוֹת הָדָק
וְלִישְׁרוֹן הוּא אֹרֶז וְרוֹעַ?
הֲלֹא־הוּא הַנְּדִיב הַיְדוּעַ!

מִי הַשֵּׁיב אֲסִירֵי תְקוּהָ לְבַצְרוֹן,
עַל־הַדָּר הַפְּרָמֶל וְהַשְׁרוֹן,
הַקִּים לִי עֵלֶב בֵּית־זִפְרוֹן,
מִן־הַפֶּסֶד עַד־הַיְצוּעַ?
הֲלֹא־הוּא הַנְּדִיב הַיְדוּעַ!

מִי יוֹיֵל בְּסֶף לְרִבְבוֹת,
בְּאֲבָרְתוֹ יִסֶּף לְאַרְבָּעָה מוֹשְׁבוֹת,
בְּטוֹבוֹ יִשְׁמַח בָּנִים וְאָבוֹת,
וַיַּחֲבֹשׁ כָּל־עֶצֶב וְנָנוּעַ?
הֲלֹא־הוּא הַנְּדִיב הַיְדוּעַ!

מִי יִפְרֹשׁ לַדָּלִים כַּפָּיִם,
לְצַמְאִים פָּרָה בְּאֶרֶחַ מַיִם,
וּבְהַר־הַקֶּדֶשׁ בִּירוּשָׁלַיִם
הָיָה לְמַעַן יִשַׁע וּמִבּוֹעַ?
הֲלֹא־הוּא הַנְּדִיב הַיְדוּעַ!

מִי יִטֶּה לֵב הָרִים וּסְגָנִים
שְׁלֵיטֵי אֶרֶץ הָאֵיחָנִים,
לְהָרִים מְכַשׁוֹל מִדְּרֹךְ נְאֻמָּנִים
וְלִבֵּב הָעֵלִים לֹא יָנוּעַ?
הֲלֹא־הוּא הַנְּדִיב הַיְדוּעַ!

*) Ce poème qui parut pour la première fois dans l'annuaire
israélites en Palestine, dont le nom est resté longtemps in-
connu. Aujourd'hui tout le monde sait que ce noble fauteur de la
Colonisation de la Terre Sainte est M. le Baron Edmond de
Rothschild.

מי לעוללים וּבְנֵה בַּיִת,
 עַל־פְּלִגֵי חוֹרֵה נִפְרָחוּ בְּנֵי־הַבַּיִת,
 הַלְאֵה יוֹרֵה שְׁמִיר וְשִׁיט,
 כִּלְחֶנֶף וְעֵיט צְבוּעַ?
 הַלְאֵהוּא הַנְּדִיב הַיְדוּעַ!

מי יחיה אַחֲרֵיכֶם הַלְאֵם,
 שְׁמֵשׁ וּמַגֵּן הוּא לְהַלְכֵיכֶם,
 הַסֵּדוּ יַגְדִּיל מִיּוֹם לְיוֹם,
 וְאַמְתוּ מִשְׁבוּעַ לְשָׁבוּעַ?
 הַלְאֵהוּא הַנְּדִיב הַיְדוּעַ!

מי זֶה יָקִים עַל־נְדִיבוֹת,
 יִשְׁבִּיחַ מְדַנִּים וְשֹׁקֵט רֵיבוֹת,
 וְלֹא־יִשְׂא קוֹלוֹ בְּרֹאשׁ נְתִיבוֹת,
 כִּי עָנְיוֹ הוּא וְצָנוּעַ?
 הַלְאֵהוּא הַנְּדִיב הַיְדוּעַ!

מי יוֹפִיעַ מַעִיר הַפְּאָרָה,
 מִלְאָה מוֹשִׁיעַ לְעַתוֹת בְּצָרָה,
 וּבְאֲחֵיו צָדָקְתוֹ גְּבָרָה,
 הֵם שׁוֹעִים וְהוּא אָבִי־שׁוּעַ?
 הַלְאֵהוּא הַנְּדִיב הַיְדוּעַ!

מי אֲדִיר וְדָגִיל מְרַבֶּבָה,
 לוֹ לֵב פְּתוּחַ וְיָד רַחֲבָה,
 אֶהְבֶּתוּ לְעַמּוֹ חוֹמָה נִשְׁנָבָה,
 וּבִקְרָבוֹ כַּמְשֹׁמֵר נָטוּעַ?
 הַלְאֵהוּא הַנְּדִיב הַיְדוּעַ!

* * *

”מי יִשִּׁיר לְשִׁיר לְשִׁיר רְבוּעַ,
 וְשֵׁם כְּבוֹדוֹ לֹא בּוֹ קָבוּעַ,
 גַּם־בְּרֹאשֵׁי הַטּוֹרִים אֵינּוּ תְּקוּעַ,
 עַל־מַהֲיָה וּמַהֲוֵעַ?”
 הַלְאֵהוּא רְצוֹן הַנְּדִיב הַיְדוּעַ!

12.

קול ענות:

„אל-תִּירָא אֲבָרָם!“

עלות על-שיא הר גבוה מה־זה נבעתה
הגיע עד-מרום קצו מדוע תהתה?
ענו כְּבֹד רְאִיָּה וְהִאֲחִזָּה עֲצָבָה
פֶּן יִשׁוּפָה חֲשֵׁךְ וַיִּבְהַלֶּךְ צְלָמוֹת ...

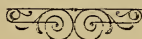
הַטָּרָם תִּדַע כִּי שָׁם מֵעַבְרָ לְאַפְלָה
יִשְׁפֹּן כְּבוֹד אֱלֹהִים כְּמֵרְאָה אֵשׁ אוֹכֵלָה;
לֹא אֵשׁ יִקְדָּת, אֲכָלֶת בְּשֵׁר וְרוּחַ,
אֶךְ אֵשׁ נִגְהַ, אֹר יִקָּר לְצַדִּיק וְרוּחַ!

וְקִלְנֵי אֵשׁ זֶה הָאֵם לֹא כְּבֹר עֵינֶיךָ רְאָתָה
מִדֵּי זְרוּעַ אֲדֹנָי עָלֶיךָ נִגְלָתָה?
אֹר בְּהִיר מְשַׁחֲקִים הֲכִי לָךְ לֹא הוֹפִיעַ
עַת רֵיחַ שִׁירְתְּךָ לְשַׁחֲקִים הֲרָקִיעַ?

אל-תִּירָא אֲבָרָם בְּנִפְל עָלֶיךָ תִּרְדָּמָה,
לֹא עָלֶיךָ שׁוֹאֵת פְּחָאֵם תּוֹלִיךָ אֵימָה!
כְּרֵאָה רָעָה נֶאֱמָן הוֹסֵף עֲלוֹת הִהָרָה
בְּמִקוֹם שָׁם יִהְיֶה אֹר צַחְצַחוֹת וַיִּנְהָרָה.

אל לְמִשׁוֹרֵר הַנּוֹדִיָּה, לְשָׁנוֹת עֹז הַגֵּיעַ,
יְרוֹא אֶת־הָעֶרְפֶּל רֵאֵשׁ הַרְאֵלִהִים יִצִּיעַ;
אל לְאָרָם כְּרוּךְ־אל יְרוֹא עֲלוֹת הַרְמָה,
הוּ רַק־הִצָּאן וְהִבְקָר לֵאמֹרֵעוֹ שָׁמָּה!

(* מענה על-שירת ידידי החכם זקן-המשוררים והמליצים בדורנו אברהם בער הכהן גאטלאָבער נ"י, אשר שר לפי מלאות לו ע"ז שנה, ונקובה בשם: קלום מתקנין, הלא-היא כתובה במ"ע המגיד, גליון ד' שנת תרמ"ה.

אֶל-מוֹרֵי יִשְׂרָאֵל.

על-מה-זה אָבְדָה שְׁפַת-עֵבֶר?
שָׂאוֹל שָׂאל עִמְק־שׁוֹשָׁנִים;
וַיַּעַן פְּרִי-שְׂקֵד חֵבֶר חֵבֶר:
מִבֹּי גְּאִיּוֹנִים וְלַעַג הַשְּׂאֲנָנִים!*

שְׂמַעְתִּי קוֹל-יְהוָה, מוֹרְשֵׁי לְבִי רָעִשׁוּ
לְמִשׁוֹרְרֵינוּ יוֹעֵק, לְמַה-זֶּה צִיּוֹן נִטְשָׁה,
מִיָּדָם הִכִּי יִדְרֹשׁ, כִּי יוֹכְרוּ וַיִּתְאַשְׁשׁוּ
הַלְאֵה יִזְרוּ כָל-חַל, וַיִּמְעַטָה קִדְשׁ יִלְבָּשׁוּ.

כִּי אֲדַנִּי וּמוֹרֵי, אֶל-תִּקְצַף רַבִּי יְהוָה!
נָאִם שְׁלֵמָה הַקְּשִׁיבָה, עַל-שְׁפַת-עֵבֶר הַשְּׂדֵיזָה,
שְׁלֵמָה הַיְתָה כְּעֹטָיָה, זֹאת הַכְּבִידָה נִחְמָדָה
מִדֹּעַ יַחֲרֹב מַעֲיָנָה, פֶּל־מְקוֹרֶיהָ יִיבָשׁוּ?

חַכְמֵי אֶרֶצָה יוֹדֵה, רַב רַבְנֵי גְּרַמְנִיָּה
הֵם עָבְרוּ לְשׁוֹן קִדְשֵׁנוּ, שָׁגוּ פִּקּוּ-פְּלִילִיָּה,
בְּרַבֵּיהֶם גָּדְרוּ בְּסִירִים, צָאִי קְרָאוּ-לָהּ, נִכְרִיָּה
וּכְבֹר מִמִּשְׁבְּנוֹת יַעֲקֹב אִזְתָּה כְּלָה גְּרָשׁוּ.

כִּי עִיר-שְׁלֵם יִשְׁימוּ תְהִלָּה, בְּתִצִּיּוֹן שְׂכָחוּ
מִתְפִּלוֹתֵיהֶם הַסִּירִיָּה, כְּל־זֹכֵר לָהּ מֶחֱוָה,
אֶף-שִׁחְרֵי בְּתִירֵסֶפֶר, יַחַד אוֹתָהּ יוֹנְחוּ...
נִבְיָאֶיהָ עַל-כֵּן נִדְמוּ, פְּנִיָּהֶם בְּטָמוֹן חָבְשׁוּ.

(* הרב המטיף מקעטהען ר' יהודה ראזענטהאל כתב במה"ע 'שרון שיר: אֶל-מִזְמוֹרֵי יִשְׂרָאֵל ועליו הציון האשכנזי: Die verwaiste heilige Sprache); בו יתפלא מדוע זה חרלו בקרבנו משוררי שירי-ציון כבימי יהודה הלוי ובן-גבירול, ועל-זה עניתי חלקי גם-אני בשירי זה, ומעשהו כתבנית שירי וכמתכונתו עם-הציון הזה: (Weshalb die heilige Sprache verwaist ist).

ד' ורִדְעָה לוי יָקוּם, דֹּר חֲבִיב אַתְּ: רִוְשָׁלַיִם
עַל־מִשְׁמַרְתָּם לוי יַעֲמִדוּ מוֹדִים טְהוֹרֵי עֵינָיִם,
לְמַעַן צִיּוֹן לֹא יִחָשֵׁן, וְזָכְרָה יִשְׂאוּ עַל־כַּפְּתָיִם
קָדְשֵׁי עַמּוּנֵי יוֹקִירוּ, לֹא בָּם יִחַבְּשׁוּ...!

עַד־מְהֵרָה תִּמְשׁוֹרְרִים, בְּגוֹרֵי אֶרֶץ יִנְעָרוּ
רַאשֵׁית בְּפוּרֵי עֵטָם, וְזִמְרַת־קָדֶשׁ יִבְחָרוּ,
בְּגִינוֹת צִיּוֹן יִשְׁירוּ, וּפְנִיָהֶם אֶל־יִחְפְּרוּ
חֵן וְיָמַר אִישׁ לְאַחִיו, וְקִנְיָה אֶרֶץ יִדְשׁוּ!

14.

שִׁבְתַּת הַמַּלְכָּה

על-פי היינע.

בְּהַגְדוֹת עָרֵב, שִׁיחוֹת מְנִי־קָדָם
יִסְפֹּר עַל־אֲדוֹת בְּרִמְלָה נָעַר
אִיךָ קָלַלְתָּ קִסְם חֶבֶר חֲבָרִים
הַפָּכָה צִלְמוֹ לְרַמִּית תִּיתִי־יַעַר.

אֵךְ לְעַתִּים מְזֻמָּנִים וְלִמְזַעְרִים
תִּקְסָם יִתְעוֹפֵף יִחַלֵּף בְּלֵיל,
וּבְרִמְלָה בִּיקַר תִּפְאַרְתּוֹ
יִשִּׁיר אֲהָבִים וַיִּחַלֵּל בְּהַלֵּיל.

אָפֶס בְּמַעַט יַעֲבֹר יוֹם הַכֶּסֶּא
לְמִשְׁחִית יִתְפַּךְ עָלָיו הַזֶּהוּ,
בְּגוֹיָחוֹ כָּלָה בְּאֲדַרְת־שַׁעַר
בְּפִרְיָן חַיִּית גַּם־חַוֹּנֹת פְּנִיהוּ.

לְבִרְמִלָּה בְּזֶה אֲשִׁיר הַפֶּעַם
יִשְׂרָאֵל מִיְמֵי עוֹלָם שֵׁם כְּבוֹדוֹ,
בְּגוֹרְת־עִרְיוֹן פִּתְגָמָא גַּם־הוּא
לְכֹלֵב שָׁנוֹ פְּנִיָה סָר זִיו הַזֶּהוּ.

בְּכֹל עֹדֶנְפֶשׁ לֹא־יָדַע שִׁבְעָה
 שָׁשֶׁת יָמִים יָחֹר אֶכֶל בְּעָרִים,
 בְּכָל־מְלָאכָה נִמְכָּזָה בְּפִיו נִגְאָלוּ,
 יִתְעַלְלוּ אַחֲרֵיהֶם קִלְסוּ בּוֹ נְעָרִים.

אַךְ בַּיּוֹם הַשְּׁשִׁי בְּשָׂבוֹעַ
 הַתְּמִיד בְּנִטּוֹת צִלְלֵי עָרָבִים,
 אָז יָשׁוּב לְהִיּוֹת בְּאַחַד הָאָדָם —
 אֲסוּרֵי־קָסָם יִמְסוּ כְּמוֹ־מַיִם.

בְּאָדָם בִּיקָר יָחֹשׁ יִרְגֵשׁ לְבוֹ
 יָרִים רֹאשׁ, יִרְאֶה אֶת־כָּל־נִבְחָה,
 לְבוֹשׁ בְּגָדֵי מְכֻלָּל וּמְחֻלָּצוֹת
 בְּרִגְשׁ וְשִׁשׁוֹן יִחַלֵּךְ אֶל־בַּיִת אֱלֹהִים.

„אָבִי מִלְּפִי! מַה־טּוֹבוֹ אֶהְיֶה
 מִשְׁפָּנְתִּיךָ בַּיּוֹם שֶׁבַת וְחָדֶשׁ,
 וְאֲנִי אֲשַׁתְּהוֹה בְּגִילָה וְרַעְדָה
 אֲשַׁקֶּה־נָּא מוֹזוֹת הַיֵּכֶל הַקָּדֵשׁ!“

בְּהֵיכַל הַתְּפִלָּה וּבְכָל־חֲצוֹתָיו
 כְּמוֹ יִשְׁמַע קוֹל הַמָּמָה דָּקָה,
 כְּמוֹ יִרְחַף רוּח־אֵל עַל־סִבִּיבֹתָיו
 בְּכֹאז לְשָׁפוֹן אֶת־שִׁפְלֵרוּחַ וְדָפָא.

הַשְּׂקֵט וְדוּמְיָה! רַק הַשְּׂמֹשׁ לְכַד
 מִשְׁרַת בֵּית־אֵל עֹבֵר בֵּין הַשְּׁעָרוֹת,
 יִחַפוּ אַחֲרָיוֹן הַנָּה וְהַנָּה
 לְהַעֲלוֹת וּלְהַדְלִיק אֶת־כָּל־הַנְּרוֹת.

מַה־נֶּחֱמָד מַה־נְּעִים אוֹר יִקְרוֹת נֶה
 מַה־מְחֹק הָאוֹר מִבִּישׁ נִחְמָה!
 אֵיךְ מִתְנַסְּסוֹת הַמְּנֹרוֹת הַטְּהוֹרוֹת
 בְּכָל־פְּנֵי הַיֵּכֶל וְעַל־הַבְּמָה!

בְּכֹכְבֵי לַיִל וּבְרִיקוֹ קַרְנֵיהֶן
נִבְחָן הַתְּנוּצֵץ פְּרֹכֵת הַתְּכֵלֶת,
רַקְמָה בְּזָהָב, מְשֻׁבָּצָה פְּנִינִים
בְּמַעֲשֵׂה פֶרֶחַ, שׁוֹשֵׁן וְחַבְצֻלֶת.

לְפָנַי הַתְּבָה נָצַב הַחַוֵּן
אִישׁ רַךְ גְּבִיהַ הַקּוֹמָה וַיִּפְהֶתְאָר
וַיְבַט לִיתוֹ עַל־שִׁכְמוֹ יַחֲיִפָּה
וַעֲטָף־שִׁית לוֹ בְּשִׁמְלַת־בוּץ לְמַהֵר.

לְהִרְאוֹת בְּהִיָּדוֹ צְהָרָה בְּשֵׁלֶג
עַל־חֲלָקֶת טוֹב צְוָאוֹ וַיְנִיפְנָה,
יִמְשֹׁשׁ כֹּה וְכֹה מִצָּחוֹ רַקְתּוֹ
וַאֲצָבְעוֹ תַּחַת לְחִיוֹ יְשִׁימָנָה.

קוֹל זְמֵרָה יַחַל בְּלֹט וַיִּבְנַחַח
חִישׁ יִרְחִיב צֶעֶד בְּאַיִלָּה קָלָה,
עַד־כִּי יִפְרֹץ בְּרַעֲשׁ וְכַח
וַיִּשׁוֹרֵר: „לָכֵה הוֹדֵי לְקִרְאֵת בְּלָה!”

„לָכֵה הוֹדֵי לְקִרְאֵת בְּלָה בַּבַּתְּחוֹן
מִהֲרָה חוֹשָׁה, לָךְ כָּלֹת עֵינֶיךָ,
בַּת־מֶלֶךְ בְּיַפְיָה וַיִּבְעֲנֹת רוּחָהּ
הַסִּירָה צְעִיפָה מֵעַל־פְּנֵיךָ!”

שִׁירַת הַדּוֹרִים זֹאת הַבְּרָה הוֹשָׁרָה
מֵאֵת מְשׁוֹרֵר נֶעְלָה, וְזָכְרוּ אִין נֶשֶׁה
לְוַנְחִיחוֹן נִתְּנָה אִישׁ מִבֵּית לְוִי
וַיִּכְנֶה אֶלְקַבָּץ — שְׁלֹמֹה בְּרַמְשָׁה

לְיוֹם הַתְּנַחַת יִשְׂרָאֵל בְּחִיר שְׂדֵי
עַס־בַּת־גִּילּוֹ, מֵאֲזוֹ לוֹ יַעֲיָדָה,
בַּת־מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הִיא
וַיִּשְׁבַּח הַטַּלְפָּה — זֶה שְׁמָהּ בִּיהִיָּדָה.

וְכַל־לַחֲיִפֵי הַיָּא, הַדָּר הַתְּפָאָרָה
עַל־כָּל־בְּנוֹת הַמַּדָּה לָהּ שְׂאֵחַ וַיִּתֵּר,
וַהֲיֵךְ וַתִּגְדֵּל גַּם מִמְּלַכְת־שָׂבָא
וַיִּדְרַח שְׁלֵמָה, מֶלֶךְ נִשְׂא בְּתָר!

אַל־בְּרָדָד בָּאָה הַמְּתַחַפֶּמֶת
הַתְּהַלֵּל הַתְּפָאָר בְּאֲשֶׁר חָקְרָה,
לְנַפְתּוֹ לְהִלְאוֹתוֹ בְּחִידוֹת וּמְשָׁלִים,
וְלוֹ אֲרָכָה שֶׁבֶת הִיחַת־לֹו לְזָרָא...

אַךְ שֶׁבֶת הַמְּלָכָה מְנוּחָה אֶהְבֵּת
כָּל־מְגֻפְתָּהּ לְהַנְפִישׁ וְלָנוּיָהּ,
עַל־כֵּן הִתְעַב כָּל־רִיב שִׁפְתָיִם
כָּל־עֲבוֹדַת חַגּוֹ גַּעַמַל הָרִיחַ.

וַיִּנְשֵׂא לֹא־תֻכַּל סָאוֹן וְהַמָּלָה
לֹא־תִהְיֶה, לֹא־תִצְרִיחַ וְתָרִיעַ;
בְּשֶׁעַר רֹאשׁ פְּרוּעַ לֹא־תִצָּא חַיֵּץ
וּבְרַחְבוֹת קוֹלָהּ לֹא־תִשְׁמִיעַ.

מִחֻלְפוֹת רֹאשָׁה תִסְתִּיר תַּחַת שְׁבִיטָהּ
כָּל־כְּבוֹדָהּ פְּנִימָה, תִּצְנִיעַ לְכַת,
כִּי־עַל־חִסְלֵעַ תִּבְיֵט בְּעֵינֵי חֶסֶד
אַךְ בְּתָמָר קוֹמְמִיּוֹת וְדָרְכָת.

כָּל־חֶשֶׁק לְבָו תִּתֵּן לְאַהֻבָּהּ,
רַק קָטָר מְרוֹרִים אֲחֹו תִּפְדִּיעַ:
שֶׁבֶת קָדֵשׁ הַיּוֹם לְאַדְנִינוּ
לֹא תִבְעֵרוּ אִישׁ בּוֹ, צְנוּה בְּמִפְגִּיעַ.

הֵן תַּחַת קִטְרַת תּוֹעֵבָה הַזֹּאת
מֵאַבֵּל הַזֹּאת לָךְ שְׁמוֹר בְּצִדְקָרִים,
כְּצִפְיַחַת בְּדָבֵשׁ יַעֲרֵב לְחֶפֶז
כְּלָשֶׁד הַשָּׁמֶן וּכְדָגֵן שָׁמַיִם.

„מִלְאָהּ יִבְשְׁלוּ, יִאֲפְהוּ וְיִצְלְהוּ
גַם־תִּבְלִיּוֹן בּוֹ שְׁמִתִּי לְשׁוֹבֵב נֶפֶשׁ;
אֲמַבְרוּסִיָּה מְעַדְנֵי אֱלִילֵי יָגוֹן
לְעַמַּת שְׁלֹט — קִיא צָאָה וְרָפְשׁ!“

בְּמַעַט יִשְׁבַּע דָּשׁוֹן בְּרַחֲמֶיךָ
קָרוֹ עוֹר פְּנֵי, וְעַל־כִּסְאוֹ סְרוּחַ
יִחַלֵּם חֲלוֹם צִיּוֹן עָרֶשׁ יְלֵדוֹתָ
הִגָּה מִפִּיּוֹ יֵצֵא, יִמְלֵל בְּרוּחַ:

„הָאֵח! הָאֵם לֹא תִשְׁמַעְנָה אָזְנִי
שְׂאוֹן הִירְדוֹ, סֵאֵן בְּהַמּוֹן גְּלִים
וּמִשְׁק גְּבִים בְּעַמְק הַתְּמָרִים
שֵׁם תִּרְבֹּץ תְּנוּחַ אֲרֻחַת גְּמִלִים?

„הָאֵם לֹא אֶקְשִׁיב צְלִיל הַפַּעֲמָנִים
לְצוּאֲרֵי־צֵאֵן מִהַר־גְּלָעַד גְּלָשׁוֹ,
מִרִיחַ צְרִי הַנְּדָף מִסְּמֶרְחֵק
יִזְוֹרְרוּ הָעֵינִים אַף־יִתְעַטְטוּ שׁוֹ?”

אָבוֹ מִהַר יַעֲוֶף יוֹם הַמְּנוּחָה
בְּמֶץ גְּנַבְתִּי סוּפָה, כִּצְלַל בְּרַחַ
עַת הַפְּאֲרָה הַלְּכֶת וְקִרְבָּה —
בְּו־הַפְּלֶה יִרְגֹּו יֵאָנַח...

וּכְמוֹ צְפָרְנֵי מִבְּשִׁפָּה אֲרוּרָה
לְחֹלֶר תּוֹף חֲדָרֵי לְבוֹ יִשְׁאָפוּ,
וּבְעֶרְקֵיּוֹ כְּמוֹ יוֹלֹ כְּבָר דְּמֵי כְּלָב
פְּל־בְּדֵי עוֹרוֹ יִרְעֵדוּ וְיִרְחֹפוּ.

אִז תּוֹשִׁיט בְּחֶמְלָה שְׁבַת הַפְּלָכָה
לְאַהֲוֵבָה הָעֵנָף וְרַפְּה־כַחַח
הַדָּס מְלֵא בְּשָׂמִים, בְּפָרִים עַס־נְרָדִים
לְהַחֲיוֹת נֶפֶשׁוֹ בְּרִיחַ הַיְּחַח.

גִּם־כּוֹס נָוֹן תִּתֵּן עַל־כַּף יְדִידָה
 טָרֵם תִּפְרֹד, תַּעֲזֹבְהוּ כָּלָה,
 בְּחַפְזָה יִגְמָא יִבְלַע אֶת־הַיַּיִן,
 נִטְפֵי מִסֶּפֶר יִשְׁאִיר כְּכֹס הַהַבָּה לָהּ.

זֶה הַנוֹתֵר יִרִיק עַל־הַשְּׁלֶחָן
 וְגַר לִנְגַב בְּעַר יַנַּע אֵלֶיהָ,
 הַגֵּר זֶה קָצָף גִּם־יִדְעָה וַיִּכְבֶּה —
 וְאֲשֶׁר בְּרִמְלָהּ זֶה חַיִּשׁ וְאֵינָהּ!

15.

לְרֵאשִׁית הַשָּׁנָה.

„יַחַל יִשְׂרָאֵל אֶל־יְהוָה!“ לִפְנֵי

בְּאֶפֶס תִּקְוָה חַיָּה אֲדִישׁוּא חַיֵּי גִבֹר,
 נִפְשׁוּ תִחְמוּנֵג מִפְּחַד יִשְׁאֵת וְשֹׁכֵר
 וּכְמוֹ עַל־רֵאשׁ הַר־גִּזְעֵשׁ רָגְלוֹ עִמְדָת,
 רַק הַתִּקְוָה לְבַדָּה הִיא תַחֲנוּק מְתַנָּיִם
 תִּתֵּן עוֹ לַחֲלָשׁ, אִמְץ לְרִפָּה יָדַיִם,
 נִפְשׁ נַעֲנֶה וְנִדְבָה רַק הִיא מְעוֹדְדָת.

אֵךְ תִּבְלַח חַיֵּי כָל־עַם מִבְּלֵי תוֹחֶלֶת
 בְּחֻצִיר גִּגוֹת יִיבָשׁ, וּכְשׁוֹשָׁנָה נִבְּלַח
 עַת רִיחַ סַעָה וְסַעַר בָּהּ נִשְׁבָּה;
 עַל־כְּבוֹדוֹ פִּי־נִגְלָה אִם־יִבְכֶּה וַיִּבְכֶּה
 אֵךְ יֹאמֶר נוֹאֲשׁ וְלַעֲתוּדוֹת לֹא־יִחַכֶּה
 הוּוּ תִקְיֵץ תִּקְיֵץ לוֹ, הוֹחֶלֶתוֹ נִכְוָבָה!

נָמִים בְּבִירַיִם, עַפּוּי, לוֹיֵלָא קְוִיָּת,
 לִישׁוּעַת אֵל מְעוֹדָה לוֹיֵלָא צְפִיָּת
 בִּימֵי עֲבָרָה נִנְעַם וּמִשׁוּבָה נִצְחָת,
 הָאֵם קִמְתָּ אִו אַחֲרֵי שְׁבַע נִפְלָתָ?
 הָאֵם מִגּוֹיֵי חֲדָל כְּבָר לֹא חֲדָלָתָ?
 הָאֵם כְּבָר לֹא־מָתָ, יִרְדָּתָ לְשַׁחָה?

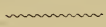
וּבְכֵן יַחַל גַּם-עַתָּה לְיֹשְׁבֵי בְשָׂמַיִם
 בְּאִשְׁרֵי הַכִּיָּת, צִפְיֹתָ וְהַשְׁנוּת אֲלֵפִים
 הַחֲלֵף פֶּתַח, הַתְּחִינֵךְ עַל-מִשְׁמַרְתֶּךָ,
 לֹא-תִירָא שְׂאוֹן עָרִיצִים, הַמִּית סוּפְתָהּ,
 בְּטַח כִּי-יֵשׁ תִּקְוָה וְאַחֲרִיתֶךָ לֹא-יִכְרַתְתָּ,
 קִנְיָה אֶל-יְהוָה, חֲנוּק וַיֵּאמֶץ לְבָבְךָ!

16.

צֵאן קַדְשִׁים.

וְיִמְהַר-קוֹל הַצֵּאן הַזֶּה בְּאִזְנֵי? (ש"א ט"ו י"ד).

אֵךְ גִּילַח וְרָגַן בְּכָל-אַרְבַּע פְּנוֹת בֵּית-הַתְּפִלָּה
 יֵשִׁישׁוּ גַם-יַעֲלוּ יַחַד פְּלִבְנֵי הַקְּהָלָה,
 חֲדוּת-קִדְשׁ עַל-כָּל-פָּנִים בְּשִׂמְשׁ זֶרְחַת;
 לֹא בְּקוֹל עֲנוּת גְּבוּרָה וְעוֹ יִצְרִיחוּ אַף-יִרְיעוּ
 לֹא כְּשִׁבְי מִלְחָמָה קוֹל רִנָּה וְצִהָלָה בְּשִׂמְיעוֹ —
 שֶׁמִּתְחַתֵּרָה תִּרְנִין לָבָס, תִּמְלֵאמוּ נַחַת!

עַם-סְפָרִי הַתּוֹרָה הַמְּחַשְׁקִים בְּעָרֵי עָרִים
 בְּכָר אֶת-הַבְּמָה הַקִּיפֵי סָבִיב שְׂבַע-עָתִים
 וְנִעָרִים עַם-הַגְּלִיָּהם אַחֲרֵיהֶם בְּסֶךָ עֲבָרֵי;
 גַּם-יִלְדִים רַבִּים וְקַטְנִים נְשָׂאִים עַל-כַּפָּיִם
 לְבַעֲבוֹר יֵאֲצִילוּ לַהֲוֹרָה נְשִׁיקוֹת שְׂפָתָיִם
 בְּתוֹכְכֵי הַמּוֹן חוֹגֵג שְׂמָחָה לֹא נִעְדָּרוּ...

הַבְּבָאִים בִּירֵד-נְדִיבָה לְנִעָרִים חֲלָקוֹ מְנוּחַ
 תְּפִוּחִים וַאֲגוּזִים, מִמִּתְקִים וּמִגְּדָנוֹת,
 וַיִּשְׁתֵּף הָעַם מִרְהַמְשִׁמַּח אֱלֹהִים אֲנָשִׁים;
 וְהִנֵּה זֶה אִישׁ מְדוּת פְּתָאם, כְּטוֹב לְבוֹ בִּינִין
 אֶל-לְהַקֵּת נִעָרִים פְּנָה וַיִּקְרַע לָהֶם עֵינֵי
 וּבְקוֹל אֲדִיר וְחֲנוּק קָרָא: צֵאן קַדְשִׁים!!!

אֶל־מִוֶּל פְּנֵי הַקּוֹרָא בְּמִוְרָגַע פְּנִיָּהֶם פּוֹנְנֵי
 מָה, מָה! מָה, מָה! בְּכֵלֶם יַחַד פְּהֵאֲחָד עָנִי
 וַיִּנְעֻי אַמוֹת הַסְּפִים מִהַמִּינַח קוֹלָם;
 אוֹ אוֹ קְרִיאַת צֶאן קְרָשִׁים רְעֵמָה מִפְּלֵעֲבָרִים
 וַיִּצְלִיל קוֹל מָה! מָה! הָמָה אַתְרִיָּה בְּהַד הָרִים
 פִּי רְעֵשׂוּ כָּל־הַבְּחֹרִים לְמִקְטָנָם וְעַד־גְּדוֹלָם.

גַּם בְּרַחְבוֹת קְרִיָּה מִקְרָא בְּגִדוֹן לֹא־תִשְׁכּוּ
 עַד־שׁוֹבֶם לְבֵיתָם שְׂאוֹנָם וְהַמוֹנָם לֹא־שָׁכְבוּ
 שָׁם עֹנִפִים וַיִּגִּיעֵי לַח מְצֵאוֹ לְנִפְשָׁם מִבְּוִיעַ;
 אָפֶס נִפְשֵׁי לֹא נָחָה, הַשְׁקֵט לֹא יוֹכַל לְבָבִי
 פִּי בְּלִילָה הוּא גַם־בְּתַנּוּמוֹת עַל־מִשְׁפָּבִי
 אֲךָ קוֹל הַמֶּלֶח מָה! מָה! מָה! הֵאֱמַנְתִּי לְשִׁמְעַ:

„מָה עָשָׂה יַעֲקֹב פִּי צָרְוִי עָלָיו עַקֵּב וַיְגִדִּילֹו?
 מָה חָטָא יִשְׂרָאֵל פִּי לְרַעָה אוֹתוֹ הַבְּדִילֹו?
 מָה חָרִי הָאֵף הַגְּדוֹל הַזֶּה עַל־כְּלָנוּ?
 מָה עוֹל מְצֵאוֹ בְּעַם נוֹצֵר תּוֹרַת חָם וַצָּדֵק?
 עַל־מָה יִתְעַבּוּהוּ יִרְחֻקוּהוּ בְּקוֹץ מִיַּגֵּד וְחָדֵק?
 עַל־מָה נֶאֱפָר רָשָׁע בְּנִי־שָׁם? ... הֵה מָה־הָיָה לָנוּ!!“

וְלִמְנֵי אִזּוֹ מִדֵּי עֲדָרֵי צֶאן עֵינֵי תַחֲנוּנָה
 לְקוֹל תַּתָּם מָה! מָה! מָה! בְּרַגַּע אֲזִנִּי תִצְלִינָה
 קוֹל זֶה יוֹרֵד חֲדָרֵי בְטֵנִי, סְגוֹר לְפִי קוֹרַע;
 מִקּוֹל זֶה גַּעוֹר רוּחִי, כָּל־קְרָבִי יִהְיֶי
 וַיְבִיחַ אֲשִׁמַּע קוֹל זֶה רַעִיוֹנִי כֹל יִשְׁלִי —
 וַיְכַסּוּ אֲנַקַת עַמִּי, עַם־עוֹלָם, אֲנֹכִי שׁוֹמַע! ...

17.

יְמֵי הַפְּוֹרִים בְּזִמְנֵיהֶם.

אוֹ בְיָמֵי קָדְשׁ, וְהָ לִפְנֵי אֲלֹפִים שָׁנָה
 עַתָּה עֲנֵנָה חֲשֵׁכָה עַל־אֶרֶץ פָּרִס שְׂכָנָה
 קָם יוֹצֵא יְרֵךְ חָם, הָעֶמְלָקִי בְּרַחֲמֵהָא
 וַיָּבֹז בְּעֵינָיו לְשַׁלַּח יַד־חָמָס וְרָשָׁע
 בְּמַרְדְּכָיו לְבַדּוֹ, גָּבַר חַף מִפְּשָׁע
 וַיָּבֹא עַל־כָּל עַם יְהוּדָה שָׂדֵה וּבַעֲתָהּ.

וּבְיָמֵינוּ וּלְעֵינֵינוּ בְּאִירוֹפָה הַמְּאַשְׁרֶת
 עַתָּה תוֹפִיעַ הַהֲשִׁפְלָה בְּאוֹר יְקָרוֹת וְחַפְּאָרָה
 קָמוּ הַמוֹנִים וְדוֹנִים, מִיְלִידֵי בְּנֵי־יִפְתָּ
 וַיָּבֹז בְּעֵינֵיהֶם לְהַפּוֹחַ בְּשׁוֹט לְשׁוֹן וּבְצַדִּיקָה
 עַם יְהוּדָה לְבַדּוֹ, עַם נָקִי וּבְרוּחַ אֵין רַמְיָה,
 וְלֹהֲשֵׁמִיד אַח־כָּל־בְּנֵי־יֵשׁ כָּלֶם נַפְשָׁם שׂוֹאֶפֶת.

מָה אַחֲרֵית הַצַּרְרִים הָאֵלֶּה בִּי תִשְׁאַלֵּי
 הָאֵם גְּסִיָּהֶם וּבְנֵיהֶם עַל־הָעֵץ יִתְלוּ?
 הַלִּילָה לְאִירוֹפָה מִמַּחֲשָׁכוֹת מוֹחַ וְרִצָּח
 שְׁלֹוִים יִחְיוּ, עַל־מִשְׁכַּבְהֶם בְּשָׁלוֹם יִגְוֵעוּ;
 אֵךְ עַל־עַמּוּד הַקָּלוֹן לְעֵין הַשְּׁמֶשׁ יוֹקְעוּ
 בְּסִפְרֵי דְבָרֵי הַיָּמִים יִפְתְּכוּ לְדָרְאוֹן־נֶצַח!

18.

בְּצֵאת יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם.

בְּחִפְזָה אֵל שְׂדֵי אֲדָמַת־חָם לְשֹׂאֵיָהּ וּשְׂמִמָּה
 יִשְׂרָאֵל יָצָא בְּזוֹרֵעַ חֲשׂוּפָה וּבְיַד רָמָה
 וּבְנֵי עַמָּרָם אֲנָשֵׁי מוֹפֶת נָחְלוּ שֵׁם תַּפְּאָרֶת;
 פְּחָאֵם נְחַפְּךָ לֵב פְּרָעָה, שְׁרָיו יִחְדּוּ גְּאֻלְחוּ
 מִהַדְוָאת עֲשִׂינוּ קָרְאוּ, נִפְלְאוֹתֶיהָ שְׂכָחוּ
 וַיִּרְדְּפוּ חֵישׁ אַחֲרֵיהֶם — אַח־צָלְלוּ כַעֲפָרֶת.

גַּם־בְּאֲשַׁכְנוּ אַנְשֵׁי־רוּחַ הַרְעִישׁוּ מוֹסְדוֹתֶיהָ
 רַגְזָה חֲלָה אֶרֶץ — וַתְּחַלֵּל הַפֶּשַׁע לְבִנְיָהּ
 וְדָרוֹר קָרָא אִזּוֹ גַם־לְיִשְׂרָאֵל עִם שְׂרִידֵי הָרֶבֶב;
 אָפֶס עַד־מָה־רָה שְׂאוֹן קַמִּינִי עָלָה בְּאֲזִנֵּי
 „לָמָּה־זֶה שְׁלַחְנוּ אֶת־יִשְׂרָאֵל מֵעַבְדָּנוּ!“
 קוֹל שְׁטִינֵי בְנֵי־שֵׁם הָיָא, יִגְלִילוּ כְּזֹאבֵי עָרֵב.

הַעִיּוֹ אַנְשֵׁי מְרָמָה וּבְכַחֲשׁ הַצִּטִּיָּדִי
 הַחֲלָצִי־נָא חוֹשִׁים, עַל־עַם־עוֹלָם הַתְּגוֹדְדִי!
 אֲדַלְדִּיק תְּרִיקוּ הָרֶבֶב, תִּדְרֹכֵי קִשְׁת רַמְיָהּ;
 חַי צוֹר יִשְׂרָאֵל בְּיָוִם צִאתָם מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם
 יִבְקַע יִסְדָּאָה לְפָנַי עַמּוֹ, יַחֲרֹבוּ הַפְּיִים
 וּבְרַדְפָּכֶם אַחֲרֵיהֶם תִּטְבְּעוּ יַחַד — בְּיָוִם הַנִּשְׁפָּה!

19.

לְתַשְׁעָה בְּאָב

(שנה הרמ"ו)

שְׁאֵלוּ אֲחֵי שְׁלוֹם יְרוּשָׁלַיִם,
 שְׁפָכוּ נִבְחָה דְמַעוֹת בְּפִיָם,
 דְמַעוֹת בְּעֵרוֹת בְּנַחְלֵי רְתָמִים;
 שְׂבוּ לְאֶרֶץ קָדֶר וְשִׁחוֹתָ,
 שׁוּבוּ חֲזָקוּ יָב וְאַמְצוּ כֹחַ,
 חֲשִׁבוּ יָמִים מְקַדָּם שְׁנוֹת עוֹלָמִים!

לֵאֲתִישְׁקִטוּ גַם לֵאֲתִירְגִיעוּ,
 לֵאֲפִסֵי חֵבֶל קוֹלְכֶם הַשְׁמִיעוּ,
 עוֹרְרוּ יְשָׁנִים עַם־נִרְדָּמִים;
 לְשִׁיבַת צִיּוֹן הָרִימוּ מִסְלָה,
 לְכֹו פָּנֵי דְרָךְ לְעִיר הַתְּהִלָּה,
 מְכוֹן לְשִׁבְתְּכֶם עוֹלָמִים.

מִדֵּי הַלֶּקֶךְ עָמִי שׁוֹלֵל,
 מִמַּעֲגָלֵי אָבוֹת סָר וַיִּתְּבַּלֵּל,
 אֶהְיֶיךָ בְּנֵה בֵּיתוֹ בְּמִדְרָמִים;
 מִזַּעֲזָעֵי כָלֵם פִּתְעַ הַקִּיצוֹ,
 מִצָּרֵי שְׂאוֹל עָלָיו הַפִּיצוֹ
 בַּיַּמִּירְקָדִם דְּרוֹת עוֹלָמִים.

הַקִּבְצוֹ יַחַד בְּבִירֵירוֹת,
 הֵן אֹרֶךְ תִּקְוָה וַיִּשַׁע וְרוֹחַ,
 אֶל־כָּל־גִּבּוֹר הַלֶּקֶךְ תָּמִים;
 הַתִּיַצְבוּ פְּנוֹת בְּכַל־עִיר וַיִּמְדִּינָה,
 הָבוּ עֲצָה וְקִנּוּ לָכֶם בֵּינָה,
 לְהַחֵם פֶּשַׁע וּלְהַבִּיא צָדֵק עוֹלָמִים.

חֲבִבוֹ אֶרְצֵנִי הָאָרֶץ הַקְּדוֹשָׁה,
 חֲמִדוֹתֶיךָ נִקִּיר וּבֵל גְּבוֹשָׁה,
 לֹא גָבוֹא עִם־נַעֲלָמִים;
 חַיִּינוּ הוּא וְרוֹחַ אֶפְיֵנוּ,
 חֲבִיּוֹן אֶל־הִירְקָדִם אֶל־מַעֲזֵנוּ,
 מְלָכֹתָו מְלָכוֹת פְּלִהֲעוֹלָמִים.

וְכִרוּ יְמוֹת עוֹלָם וְהוֹסִיפוּ דָעָה,
 זֹאת לָכֶם הַמְּנוּחָה וְזֹאת הַפְּרִגְעָה,
 נַחֲלַת שְׂדוֹת וַיְכַרְמִים;
 וְרַעֲוֵי לְצַדִּיקָה וְחֹסֵד תִּקְצְרוּ,
 וּמֵרַת קִרְשׁ הַלְוִיִּם תִּבְצְרוּ,
 וַיִּשְׂרָאֵל יוֹשַׁע חֲשׂוֹעַת עוֹלָמִים.

קְהִלּוֹת יַעֲקֹב אָנָּה הַתְּעוֹדְדָנָה,
 קְדָשֵׁי עַמִּנוּ בְּכַל־עֵז בְּבִדְרָנָה,
 לֹא־תִירָאנָה שְׂאוֹן קָמִים;
 קוֹמָה אֲדָנִי לִימִין שְׁחַרְרֵהּ,
 קַח־נָּא רְצוֹן תִּפְלֵת עֲבָדֶךָ:
 „אֲגִידָה בְּאֶהְלֶךְ עוֹלָמִים!”

20.

שׁוֹעֵת בַּת־עַמִּי:

„חָרָם בְּיִשְׂרָאֵל!“

אֵלֶיךָ אֵלֵי אֲשׁוּעַ, מִמְרַחֵק בִּי יִשְׁמַע
קוֹל שׁוֹפֵר תּוֹקַע, לְחַפּוֹת הָאָרֶץ חָרָם:

מַחוּץ פּוֹחֲזִים יַחֲפִים, מִבֵּית צְבוּעִים חֲגִפִים
אֶת־הַיּוֹגְעִים וְהַעֲנִיפִים, בְּמִכְמַרְתֶּם יִצְדוּ חָרָם.

שׁוֹדְרִים הַפּוֹנֵי פִצְעוּנִי, וְדִים עַד־מָאֵד הִלְיִצוּנִי
אֲוִילִים רִגְנִים הִרְעִימוּנִי, נִילְפְדוּנִי בַּחָרָם.

הֵה עִיר הָעוֹלָמִים, הִיָּתָה לְמִשְׁטַח חָרָמִים
וַיִּבְנוּנִים גַּם־חֲכָמִים, הָיוּ לְרֵאשִׁית הַחָרָם.

וּבְקָרְנֵת קִשְׁטִנְדִינָה, מִבְּלִי יִשְׁכַּל וּבִינָה
קִנְאֵת־דָּחַת הַהִינָה, לָתֵת בֵּית דָּוִד לְחָרָם.

צוּפֵי בְּעִנְדִים תָּעוּ, וּמְלִיצֵי בֵי פִשְׁעוּ
קָדְשֵׁי עַמִּי בָלְעוּ, וַיִּמְעְלוּ מֵעַל בַּחָרָם.

אֵלֶיךָ אֵלֵי אֲשׁוּעַ: קִרְנֵי רִשְׁעִים בָּדַע
לְפַתָּאִים תָּנָה בָּעַ, וְלֹא־יִחַיָּה עוֹד חָרָם!

תרמ"ז.

21.

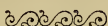
לְאָדוֹם.

(משירי היינע)

זֶה יוֹתֵר מִשְׁנוֹת־אֶלֶף נְגוּזֵי עֶפְתָּה
לְשִׁבְתָּ אֶתְךָ שְׁבַת אַחִים אֵל שְׁלָחְנִי;
בִּי אֶחְיָה וְלֹא אָמוּת סָבֵל תִּסְבַּל אֶתְּךָ,
אִמִּיךָ וַחֲרוֹן אַפֶּיךָ הַיּוֹמָם אֲשֵׁא אֲנִי.

אָפּס לְעַתִּים, יָמֵי עֲרַפֵּל מִדֵּי יַאֲחִיז
 תִּתְעַטֵּף עָלַי רוּחִי וּפְנֵי יוּעֵמוּ,
 בְּשׁוּרֵי יַדְיָהּ הַתְּמִימוֹת עָלַי נָטוּי
 וְאַצְבְּעוֹתֶיהָ מִדְּמֵי כְּתוּלַע אֲדָמוּ.

הַפֶּעַם אֶהְבֵּתְנִי עוֹד הַתְּחִינָה,
 כִּי תוֹסִיף אִמְץ מִיּוֹם לַיּוֹם אֲמַנָּה חַוִּיתִי:
 מִקְצֵף וְרָגוּ נַם־אֲנִי לֹא אֶחְאָפְקָה,
 כְּמַעַט אֶלֶיךָ, אָחִי, נִמְשָׁלְתִּי דְמִיחִי!

22.

לְבַנְיָמִן

על-פי לעזווענשטיין.

עַד־אָנָּה תִּנְאַצֵּוּ בְּנֵי־שֵׁם, הֲהוּ עֲקָשִׁים הֲעִי דְרָךְ!
 „אִיזֶה הַלְקַח לְמַדוּנִי אֵלֶּה?“ שְׂאֵלָה תַעֲמִיקוּ;
 וְכִרְוֵנָא שְׁלֹשׁ מַלְיוֹן עֲבָרֵי יוֹת רַבּוֹת הָעֶרֶךְ
 אִמּוֹ, הוֹשַׁע־נָא וְהַלְלוּ־יָהּ אֵךְ הֵם לָכֶם הַעֲנִיקוּ.

הוּ שְׁלֹשֶׁתָן שְׂפַחוֹתֵיכֶם שִׁבְעַת בַּיּוֹם תִּבְעֶנָה:
 אִמּוֹ תַעֲנֵי עַל־קִשְׁט דְּבִרְאַמַּת וְאַמוּנָה בָרָה,
 בְּשׂוֹפָד שִׁיחַ לְפָנָי הָאֱלֹהִים תִּקְרָאֵי הוֹשַׁע־נָא
 וּבְקוֹל הַלְלוּ־יָהּ תִּתְנֵי חוֹדָה עַל־עוֹרַת בְּצָרָה.

כֹּה אֲמוּנַת אֱלֹהֵי אֱמֹן מִמְּקוֹר יִשְׂרָאֵל נִבְעַת,
 בְּקִשׁ יִשְׁעוּ בְּחַפְלָה צְאֲצְאֵי יְהוּדָה כּוֹנְנֵי,
 לְהַלְלוּ וְיִלְהוֹרוּת לְשֵׁם קָדְשׁוֹ הֵם אֶלְפוּכֶם דָּעַת
 שְׁלֹשׁ הַיְקָרוֹת הָאֵל מִבְּנֵי־שֵׁם לָכֶם נִתְנֵי.

וּבְכֵן לְמַדוּ הַיָּטֵב, לְשִׁלּוּם־אֲמַח גִּשְׁרוֹ דְרָךְ,
 „מַה־מוֹעִיל בְּבַנְיָשֵׁם?“ אֶל־נָא שְׂאֵלָה תַעֲמִיקוּ,
 כְּבָדוּ עִם אֱלֹהֵי אֲבֹתְהֶם בְּעַד לְקַח רַב־עֶרֶךְ
 וּבְאַמוּנַת־אֱמֹן יִשְׁעוּ וּתְהַלְלוּ לוֹ הַעֲנִיקוּ!

23.

יְוֹרְדֵי הַיָּם.

על-פי יאזיקאוו

זֶה הַיָּם גָּדוֹל וְרַחֵב יַרְדֵּים
יוֹמָם וְלַיְלָל מִיַּמּוֹ יַחֲמְרוּ,
וּבְנֵי אָנוּשׁ הַמּוֹן רַבְאֲתִים
בְּמַעֲמָקֵי בִטְנוֹ חַיִּים נִקְבְּרוּ.

חֲזָקוּ אַחֵי! בְּלֵב סְמוּךְ בְּטִיחַ
חַיֵּשׁ פִּרְשׂוּ נִם, חֲזָקוּ כְּרִתְרוּ,
הֲאֵנִיחָה תְדָאָה עַל-פְּנֵי-רֹחַ
קַל מֵהֲרָה בְּמֶזֶץ יִסְעֶר מִגְּרוּ.

עָבִים יַעֲבִי שֶׁמֶשׁ יָרַח
סַעַר מִתְחוֹלָל מְצוּלָה יִרְתִּיחַ;
סוּפָה זַעֲפָה לְבָיִם תְּפַלֵּחַ
נִתְחַרְחֵרְבֵם! נִלְחַם, נִצְלִיחַ!

אֲמַצוּ יַדְיָכֶם, רַגַע אֶל-תְּרַגְּעוּ!
לֹא-תִירָאֵי מִטְרוֹחַ-עוֹן, בָּרָק וְרַעַם,
מִשְׁבָּרִים אַדְיָרִים עָבִים יִגְּעוּ
וְחַהּוֹם בְּשֶׁאוֹל יִפְתַּח פִּיּוֹ בְּנוֹעַם.

שָׁם שָׁם מְפֹרָחַק לָנוּ חוֹפִיעַ
אֲרָץ חֲסָדָה טוֹבָה וּמֵאֲשֶׁרַח,
עֲנֵרֵאפֵל לֹא יִחַשֶׁיךָ רִקְיעַ,
שְׁלוֹחַ הַשֶּׁקֶט שָׁם נִצַּח שִׁרְרַת.

אָפֶס רַק עוֹרֵלֵב, לֹא יִדְבֶּה יִשְׁחַ
רַק הוּא יִצְלַח לְעֵבֶר שְׁפָה;
יִבְכוּ הַחֲאֲשִׁשׁוּ גְבוּרֵי-לַחַם,
חֲזָקוּ כְּרִתְרֻנְכֶם וְרֵדוּ הַיָּמָה!

24.

ה פ ל ג

בִּינוֹת לְצוּרִים וְסֻלְעִים אָחוּז דְרָפוּ הַפֶּלֶג
מִיָּמִיו כְּבִדְלַח לְטֹהַר, צָחוּ וְכֹף מִשְׁלֵג,
מִשְׁנוֹת־קָדָם הָיָה לְיֵשׁם וּלְתִהְלֶה בְּכָל־הַפֶּלֶג
לְרֹאוֹת מִה־טֹּיבוֹ מִה־יָפִיז סָר אֵלָיו כְּלִי־הֶלֶה,
עַל־נֶעַם צִלְצֹל הַמִּיתָו הַתְּעַנְנִי אֲוִנִים
וּבְנוֹזִלִים קָרִים הֲרֹה נֶפֶשׁ צָמָא לְפוֹם.

וַיְהִי הַיּוֹם וְאֶרְחַת בְּחוּרֵי הַמֶּד אֵלָיו סָרָה
כֶּלֶם עֲנִיפִים וּלְשׁוֹנִם בְּצָמָא נְחָרָה,
יֵשׁ מִן הָאֲרָחִים אֶל־גְּדוֹתָיו מִהַר הַקְּרִיבֵי
לְשָׂאב מִים הַפְּצוּ, לְמַעַן נֶפֶשׁם יִשְׁיבוּ,
אֵךְ הָאֶחָד קָרָא: רַב יִשְׁחוּ־מִים הַסְרֵי טַעַם
רִיר חֲלָמוֹת הֵם, מִשְׁקָה מְחֹק נֶקַח הַפְּעַם!

וַיְבַדְּרוּ כָכָה הוֹצִיא מִמְּלִתְחָתוֹ צִפְחַת
וַיִּשְׁק אֶת־כֶּלֶם מִשְׁקָה אֲדַמָּדָם בְּשׁוֹבָה וְנַחַת,
וַיִּשְׁנֵנוּ וַיִּשְׁלְשׁוּ, וַיִּקְרְאוּ אֵלֶּה לְאֵלֶּה:
הָאֵח! מִה־נִּנְאָדָר שְׁקוּי זֶה, הַפֶּלֶא הוּא וּפְלֵא!
וּכְטוֹב לָכֶם בְּשִׁתְיָה צְהִלוּ אֶף־שִׁמְחוּ
גַם אֶת־הָאֵדָם הָאֵדָם בְּנִמְרוֹת שְׁבַחוּ.

וַיֵּרָא הַפֶּלֶג וַיֵּירָא פֶּן שִׁמְשׁוּ קִרְרָה
אֶף גַּם־רוּחַ קִנְאֵת הָאֵדָם עָלָיו עֲבָרָה,
וַיַּעֲזֹב אֶת־עַרְשׂוֹ יְלִדוֹתוֹ וּמְקוֹם צִפְתּוֹ
וַיַּעֲתֵק מִשֵּׁם אֶל־הַנַּחַל שְׁעַל־יִרְכָתוֹ,
שִׁשְׁם בְּאֵרֶת בְּאֵרֶת הַמֶּר, אֲדַמָּה אֲדַמָּמָה
וַיַּחְבּוּלֵל בַּחֲמֶר וַיִּלְפַּת אֲרָחוֹ שְׁמָה.

הוּן אָמְנָם בַּנַּחַל הַרְהִיב הַפֶּלֶג צְעָדִיהוּ
וּלְמַרְאָה אֲדַמָּמָת גַּם־שָׁנָה אֶת־מְרָאָהוּ,

אָפֶס לְמַנִּי אִזּוּ כְּל־מִימִי מְלֵאוּ טִיט וְרֶפֶשׁ
 חֲלָפָה נַחַח הַלִּיכְתֶּם, לֹא עוֹד יָשִׁיבוּ נַפְשׁ,
 הַעֲבְרִים עָלָיו הַיְלִיחוּ, פְּנִים רַעֲמִי ...

* * *

הַמִּתְבּוֹלְלִים בְּעַמִּי! שְׁמַעוּ מִיֶּסֶר וְחֻכְמוֹ!

25.

פֶּלַח אֶבֶן.

מְעִינֹת תְּהוֹם רַבָּה נִבְקָעוּ
 וְאַרְצוֹת הַשָּׁמַיִם נִפְתְּחוּ,
 מִימֵי הַנְּהָרוֹת נָאָה נָאוּ
 וּמֵי בְרָפִים הָיוּ לְמֵי שַׁחוּ.

עַל־אֶרֶץ וּמְלוֹאָהּ חֵישׁ שְׁטָפוּ
 וּבְמִרוּצַת עֵינַיִם בְּשִׁטְףָה חֲמָה
 גַּם־פֶּלַח אֶבֶן אֶתֶם גָּרַפּוּ
 לְלֶכֶת בְּאֲשֶׁר הִתְהַלְכוּ הַמָּה.

וַיַּעֲבֵר דְּרוֹךְ גְּנֹה וְנָכַר
 עַמֻּקִּים וַיִּבְעוֹת, שְׂדֵה וַיַּעַר
 עַד־בּוֹאוֹ עַם־שִׁבְלַת הַיָּרֵם
 אֶל־קִרְיָהּ בְּצוּרָה לְיַד־הַשַּׁעַר.

וַיִּבְנֶה עֲדָה גְבוּהַ וְנָאוֹן,
 „הוֹי אֶבְנִים נִרְפִּים, פִּבְדֵי רִגְלָיִם
 לְמַרְעִי בְּנִיָּא קָרָא בְּשֵׁאוֹן
 „מַדּוּעַ דְּיוֹמָם תִּשְׁכַּבּוּן בֵּין שִׁפְתָּיִם?

„אַרְצוֹת וַיִּנְהָרוֹת הֵן עָבְרָתִי
 „בְּחֻכְמֹתַי הַרְבֵּה כִּי נְבוֹנֹתִי
 „וַיִּמְכּוֹן לְשָׁבַח פֶּה בְּחֻרְתִּי
 „לְמִסַּר לָכֶם כְּל־הַמְּצִאוֹת אוֹתִי!“

* * *

אֵיילִים שְׁבֵלֶת הַיּוֹמָן גִּרְפָּתָם,
בְּחֻקָּה יִדְהַמְקֶרֶה עַל הַיּוֹקָמוֹ
יֵאמְרוּ בִּי רֵיחַ בֵּינָה נִשְׁאַתָּם
וַיִּשְׁתַּבְּחוּ בְעִיר בִּי מְאֹד חֲבָמוֹ!

26.

הַנַּעַר וְהָאוֹפֶן

חָרַשׁ בְּרוֹל, עִשָּׂה חֲשָׁקִים לְאוֹפְנִים וְגִלְגָּלִים
אֶל־נַעֲרוֹ מִשְׁרָתוֹ צִוָּה: „קִיּוּמָה מִהֲרָה רוּצָה
הָבֵא אֶת־הָאוֹפֶן הַלּוֹ אֶל־בֵּית רֵאשׁ הָאֲצִילִים
הַלֵּא הוּא פְּאֵלְפִים אָמָה מְקִיר הָעִיר וְחֻצָּה!“
אֶל־מִצּוֹת אֲדוֹנָיו שְׂמַח הַנַּעַר קַל הַרְגָּלִים;
בִּי מִי לֵא יִבְחַר הַתְּהַלֵּךְ בַּחוּץ וּשְׂאוֹף רֵיחַ
מִעֶבֶד בְּלִי־הַיּוֹם קָשָׁה, מַעֲלוֹת שְׁחָר עַד־עַרְבִים
לְחֵלִיק פְּטִישׁ, לְהַלּוֹם פְּעַם וּלְהַשִּׁיב חַמְפוּיָח?

בְּחַפְזוֹן הַרִים אֶת־הָאוֹפֶן, קָחוּ עַל־הָאֲזוּרֹעַ
וַיַּפְעֲמוּ גַם־הַרִים נִיפְנוּ חִישׁ בְּאַחַד הַצְּבָאִים.
אָפֶס לֵא הַרְחִיק הָעֵלָם בְּלִכְתּוֹ כִּה הַלּוֹךְ וְנִסְעֵ.
בְּמַעַט חֲלַף עֶבֶר צְעָדֵי מִסְפָּר, בְּמֵאָה וְאַרְבָּעִים,
מִמִּשְׂא הָאוֹפֶן יִגָּעָה וְרוּעוּ אַף־רַפְּתָה יִדְהִי
וַיַּעֲמֵד עַד־אַרְגִּיעָה לְהַנְפִּישׁ וְלִמְצוֹא מְנוּחָ,
וַיִּקַּח וַיִּסְבְּלֵהוּ עַל־פֶּתַח, שָׁם עַל־שְׂכַמְהוּ
וַיִּוְסַף לְאַחוֹ דְרָפוֹ הַלָּאָה בְּרַב אוֹנִים וְאִמָּץ כַּח ...

הַשְּׂמִישׁ יִצָּאָה בְּבִירְתָהּ, חַמְתָּה בָּעוֹ נִתְכַתָּ,
וַיִּבְטְרֶם יַעֲבֵר הַנַּעַר הַמְסֻבֵּל עוֹד צְעָדִים מֵאָה
חֲבֵל שְׂכָמוֹ מִפְּנֵי־עַל, וַיִּיעַף וַיַּעֲמֵד מְלֻכָּת
וַיַּעֲלֵמְצָחוּ וּלְחִיָּיו נְטֻפוֹ נְלוֹי רְסִיסֵי זַעֲה.
אוֹ רָאָה הָעֵלָם וַיִּתְבּוֹנֵן בִּי לֵא מִחֲכָמָה עֲשָׂה
לְהַעֲמִים עַל־גּוֹ מִשְׂא לְעֵיפָה, עַל בְּבֵד וְטָרַח,
וַיִּקְשֹׁר חֲבֵל בְּאוֹפֶן; וְלִבֵּל הָיִית עוֹד בְּאָבֵן מִעֲמָסָה
סִחְבָּהוּ בְּחֵבֶל סָחֹב וְשָׁמוּט עַל־פְּנֵי כָל־הָאַרְחָ.

אָבן גַּם־עֲבָרְתוֹ וְאֵת הַיְתָה לּוֹ בַּעֲבַרְתִּי פָּדָה,
 כִּי אֶהְיֶה אִמְנֶם חֲלִיפוֹת עֵמֶל בְּיָמֵינוּ גַּם־בְּשִׂמְאֵלוֹ
 לֹא עֲבַר גַּם־הַחֲצִי, וְנִפְשׁוּ קִצְרָה בַּעֲמַל הַהֲדָרָה
 בְּרָבִיו בְּשִׁלּוֹ, וּמִנְהַמַּח לְבֹו נָתַן בְּכִי קוֹלוֹ:
 „אֹיֵרָנָא לִי, שְׂוֹא שְׂקָרְתִּי! אֶל־מִנְפַח חֲפָצֵי מַתִּי אָבֹוא?
 הַיּוֹם רָפָה לְעָרוֹב וְאֲנִי יָגַע וְרָפָה יָדָיִם!“
 גַּם־בְּאֵדְנֵי הַתְּקַצָּת, קָלָלָה נְמַרְצַת קָלְלוֹ בְּלִבּוֹ
 עַל־כִּי נָטַל עָלָיו מִשָּׂא כְבֵד מִפְּנֵי פִי־שָׂנִיִּים...

וַיַּעֲבֹר אִישׁ עַל־פְּנָיו, אַח־יִגְוֵנוּ שְׁמַע וְעֵמֶלוֹ רָאָה,
 וַיִּקְרָא: הוּי גַּעַר אֲוִילִי, גְבוּכ־לֵב וְחֹסֶר־נִפְשׁוֹ,
 אֶף לָרִיק תְּבַלֶּה עֵתְךָ, הַנְחַלְתָּ לָּךְ עֵמֶל וַתִּלְאַחַ!
 גַּם־אֶת־הָאִפֹן וַיְדוֹתָיו עוֹלָלְתָּ בַּעֲפֹר וְרָפְשׁ!
 קַח־הוֹיָנָא תְּצִיגוּ נְכוֹנָה, עַל־בְּמוֹתָיו תַּעֲמִידֵהוּ
 וּמִיֶּשֶׁר יַעֲמֹד לְפָנֶיךָ, בְּגִלְגָּל עַל־צִיר הַעֲגֻלָּה
 וְאֶף בַּפַּעַם בַּפַּעַם בְּיָמֶיךָ קְרִימָה תִּדְרַחֲפֵהוּ
 וְנָרַץ הַגִּלְגָּל בְּדוֹר אֶל־מְקוֹם זֶה נִפְשָׁה שְׂאֵלָה!

* *
 *

מִדֵּי אַחֲוָה הַלִּיכוֹת הַלְבָּר פְּלָנִי אֶלְמָנִי
 עַל־דְּבַר „שְׂאֵלַת הַיְהוּדִים“ יֵאָסֶף רוּחַ בְּחַפְזָיו,
 יִרְבֶּה עֲצוֹת בְּחוֹל לְהַצִּיל עַמּוּנִי מִשֹּׁר וְעָנִי,
 יִרְבֶּה לַחַג כַּפּוּיִם וְאִין דְּבַר דְּבַר עַל־אֲפָנָיו:
 אֶתְמוֹל רָץ בְּצַבִּי קְדָמָה, הַיּוֹם יַעֲוֶף עַל בְּנִישָׁר
 וּמָחָר הוּא מִסְמַר נְטוּעַ, סְרָטָן הוֹלֵךְ אַחֲרָיִת,
 פַּעַם בָּכָה וּפַעַם בָּכָה יִיגַע אֶף־יִלְאַח לְמִצָּא פֶּשֶׁר
 וּבְאֶבְדּוֹ דְרָךְ יִרְגֹוּ תַחֲתָיו, יַתְחַלֵּף קְדָרְנִית;
 אַחַר יִתְנַעַר יִשְׁנִית, יוֹסִיף לְבָנוֹת חֵץ וְלִטְפַל טוּחַ
 יַעֲוֶה יַעֲקֹשׂ מִסְלוֹתָיו וַיִּסְלַף הַרְפוֹ בְּיוֹצֵא דוֹפָן...
 מִדֵּי אַחֲוָה רַחֵף קָדִים זֶה, אֲוִיל רַעַה רוּחַ
 אֶלָּו פִּי קִרְאֲתִי מִשָּׁל נְשָׂאֲתִי: הַנַּעַר זֶה אֹוֹפֹן!

הקף בנעלים.

אַחַד הַקָּפִים, שֵׁם מִשְׁפָּחָתוֹ לִי לֹא נִדְעָה,
 עַל־בְּנֵי גִילוֹ עָלָה בְּמִרוּצָחוֹ הַנִּפְלָאָה;
 לָרִיק פָּחַם פְּלוֹ
 וּבְדֵר־שׂוֹא עָמְלוֹ
 צִיָּדִים רַבִּים לְצִוּדוֹ, לְתַפְשׂוֹ חַיִּים בְּרִשְׁתּוֹ:
 בְּמַעַט רָאם מִגֵּד, הִרְחַק בְּמַטְחָוֵי קִשְׁתּוֹ,
 דָּלוּג וּפְסוּחַ
 נִחְפוֹ אָץ לְבָרַח,
 בִּנְעָלָה קָלַח הַרְגָּלִים מִנְּקַת וְדִהְרַח
 הָעִפִּיל לְעֹלוֹת בְּרִנְגָע עַל־רֹאשׁ הַצְּמֹרֶת
 וַיִּכְמוּ בְּעַלְי כְּנָף
 עָף מִעֲנָף לְעֲנָף;
 בְּסִמְשֹׁחַק לוֹ הָיוּ הַצִּיָּדִים עִם־זְכֻלֵיהֶם
 בְּתִבְיָנָתוֹ קָלְקַל מִחֻשְׁבָּתָם, הַפִּיר עֲצוּתֵיהֶם,
 עַד־כִּי הִחְבֹּשׂוּ,
 מִלְכָּדוֹ נֹאֲשׂוּ.
 וַיְהִי הַיּוֹם וַיִּבֹא צִיד עֲנָף אִירֹאזִיִּים
 לִישׁוֹן שֵׁם עַל־הַדְּשָׂא תַחַת אַחַד הָאֵלוֹנִים
 וַיַּעַל רְגָלִים
 חֲלֵץ הַנְּעָלִים.
 וַיֵּרָא הַקָּף מִרְחוֹק כִּי נִרְדַּם הָאִישׁ שְׁנָתוֹ
 וַיִּרְדַּ וַיִּתְנַבֵּב חֶרֶשׁ אֶל־מְקוֹם מְנוּחָתוֹ
 וַיִּתְנַצֵּב עָלָיו
 וַיַּנְעַל מִנְּעָלָיו,
 וַיִּרְעַם קוֹל: „הָאֵח! בְּנַעֲמִים לִי נָפְלוֹ חֲבָלִים,
 הַבִּיטוּ אַחֵי וַדְּאוּ מִה־יָפוֹ פְּעָמֵי בְּנְעָלִים!“
 לְקוֹלוֹ הַקִּיץ הָאִישׁ
 וַיִּקְפֹץ מִהַר חַיִּשׁ
 וַיַּחְנוֹק בְּקָף שְׁלֵא נָפַח לְלֶכֶת בְּאֵלָה
 וַיִּאֶסְרָהוּ בְּשִׁבְעָה יָתָרִים וַיִּבְחָבְלֵי כָּלָא, —
 וַיִּבְכוּ קָרָא הָאֵח
 גְּלִבְדִּי כְּצֹפֵר בְּפָח!
 * * *

פְּלָנִי הַסּוֹפֵר אִישׁ חָכֵם בְּעֵינָיו, גָּבֵר יְהוּר
 לְחַקוֹת אַנְשֵׁי־שָׁם לְמַד יָדוֹ וַיְהִי סוֹפֵר מְהִיר
 וַיִּכְתֹּב מֵאַמְרִים
 הַמְּרִים הַמְּרִים,
 גָּבַהּ לְבוֹ וַיִּנָּס לְחַקוֹת גַּם־מִשׁוֹרְרִים שׁוֹנִים
 אֹז נִגְלָה קִלּוֹנוֹ בִּי נִכְשַׁל בְּלִשׁוֹנוֹ עֲשָׂרַת מוֹנִים, —
 מִבְּקָרִים צוּר צָדוּהוּ
 וּלְחֶרֶף נִתְנִיחַהוּ!

28.

בָּלָב שׁוֹמֵה.

על-פי אליווער גאלדסמיטה.

שְׁמַעוּנִינָא רַעִי, אֶל־שִׁירֵי הָאֲזִינוּ
 בְּמִלִּין מְעַט עַל־כָּלֵב אֲשָׂא קִינְחִי,
 אֶךְ לְאַמְרֵי חֲנוּ לְבַבְכֶם, הַגִּינִי בִינִי
 אֹז גַּם בְּלַעֲבֵי אֲגִיד חֲמָצָאֵי חִדְתִּי.

* * *

אִישׁ חַי רַב־פְּעָלִים יָשָׁב בְּקִרְיַת יַעֲרִים
 וַיִּנְחַל אָשֵׁם שָׁם גְּדוֹל, כְּבוֹד וַתְּהַלָּה,
 וַעַן הוֹאִיל לְלֶכֶת בְּאַרְחוֹת מִישְׁרִים
 בְּלֶכְתוֹ אַחַת בְּחַדָּשׁ אֶל־בֵּית הַתְּפִלָּה.

בְּכַל־לֵבָבוֹ וּמְאוֹדוֹ רָעַב הַשְּׂבִיעַ
 וַעֲרוֹם בְּסָה בְּגָד וּלְבוּשׁ עַל־חֻלְצִים —
 עַתָּה בְּלָחֶם חֲמָדוֹת רַעֲבוֹן נִפְשׁוֹ הִרְגִיעַ
 וְעַל־כִּפְשָׁרוֹ לָבֵשׁ כְּחֹנֶת וּמִכְנָסִים.

וּבְקִרְיַת־יַעֲרִים שָׁמָּה גַם־כָּלֵב הָיָה
 כָּלֵב נִשְׂוֵא פָּנָיִם בְּמִשְׁפַּחַת הַנְּבִחָנִים,
 כָּל־נִבְלָה מֵאָכְלוֹ וְעַל־טְרַפָּה חָיָה
 בְּשָׂאָר כָּל־בֵּי־צִיד, רַעִיו הִנָּאמְנִים.

עם־האיש הלז הפלכ התרועע
 ויהי לו אהב נאמן, פלכ פלבהי;
 אף פתאם בנר בו, ריב התגלע,
 התקצף בידיו — וישף חטמה.

השכנים נבהלו, בית הנשיה מחרו
 ויתפלאו וישחזמו ויפערו פה,
 כי הפלכ הסביל עשו פלם אמר גורו,
 לנשה בשניו אחרעו, איש אשר פנה!

גדול היה הפצע, דם רב נובע
 חיל אחזם בראותם המכה הטריה,
 ויאמינו כי הפלכ השתגע
 וידיו הנשיה ירד שאל תחתיה ...

אמנם אחרי ימי מספר התפלאו בפלים
 בראותם פלם יחד איש איש ממוקמו —
 כי הנשיה חי מחליה, קם על־רגליו
 אף הפלכ היה מת חיש, נספה בלא יומו!

29.

אבן יש תקוה!

(שיחה קלה)

— אם חרצת לשבר בחוריה
 ואשה נוח־בית נפשה שאלה
 חישה־נא, לך גם אח־פחה
 דבר על־לב מהיטבאל בתפלת.

„האמנם עצתך לי נאמנה?
 איכה אחיו לרפק על־הדלת,
 הן פבר מלאי לי ארבעים שנה
 והיא פלח תפרח כחבצלת;

„עיני כהו, מלחי נס לח
 על-מצחי ואפי צמחה יבולת,
 והיא בריאת בשר; לבגדה ריח
 כריח הלבונה, נטף ושחלת;

„לי כים ריק, באוצרי המוגעת
 מעון ביתי ימה בסכה נפלת,
 ולה הון עתק רב ועצים למשמרת
 ועל-בית רם ונשא היא משלת;

„אף גס-אני ביו משפחות הנני
 ואל-בן-אצילים היא מיחלת...
 הלא לרדף קדים כל-איש יחשבני
 אס-ארדף אהבת זאת האילת?!”

— אלה אמר נואש, יד לא תניח
 יש תקנה, לא אבדה תוחלת,
 חוש לכה-נא, אילי ברבקה יצליח:
 פי פתיית היא גס-רבת אגלת!

30.

בום התענוגים

פום זרב מלאה עדנים לרוח ולגויה
 לאיש ואיש חלקה יד אל רב העלילה;
 אשרי הנבר ישטה ולא יפיק פלילה
 ואוי לו לאיש נבער מדעת דתהשתיה!

אשרי שמנעוריו נהג בתכונה ודעת
 לאט לאט שטה לצמאו ובהשקט ונחת,
 גם פי יוקין פוסו רונה וביאו קצעת
 ולעתים ישובב נפשו פשושנה פרחת.

אוי לאיש בעלומיו נחפו לגמא לבלוע
 וכסבא ישתה פוסו גס ימצה שמריה,
 בימי שיבה יתאנה ולא ימצא מרגוע
 שניו יחלק ונגמס עת יגרם חרשיה!

31.

מפתו של שלמה

על-פי היינע.

חדל שאון תפים, תרועת הצצרות קמה לך ממה.
 סביב לאפריון נצכו ששים נברי חיל,
 אל-בני-ענק ידמו בגדלם, כלם מלפדי מלחמה
 איש על-ירכו חרב פיפיות מפחד בליל ...

משמרת המטה מסח ישמרו במערכת :
 עפעפיו במעט יגיד שלמה ברגנה וראכה
 מתערה יוציאו להט חרב מתהפכת
 מצדם יפילו אלה ומימינם רבכה.

אל-נרנה תשוב מהר תהרב המעופפת
 סר כל-פחד ובהלה את-נסה עצבת,
 שאנן ישכב על-מטח שן ספירים מעלפת
 בחבלי שנה על-שמרות עינוי שפתו רובכת :

הה שולמית! מפחדו ושאתי אלים יגורו
 מושל על-ארצות רבות אל שדי נתנני
 הירדה וישראל יחד אל-משמעתי יסורו
 אפס אם לא תאהבני את — אך אמלל אני!

32.

בַּךְ מִקְבְּלֵנִי!

(הלכה פסוקה)

רְאִיתִי שְׁנֵי לַמּוֹדֵרִיָּה בַתּוֹרָה הַיּוֹגִים
 (וּבְלִשׁוֹן לְעוֹ לָהֶם קוֹרְאִים הָאוֹלוֹגִים),
 נִלְחָמִים יַחַד מִלְחָמָה קָשָׁה וְאַרוּכָה,
 לֹא בַחֲנִית וּבַחֲרָב וְלֹא בְקָשֶׁת דְּרוּבָה,
 אֶךְ מִתּוֹכָחִים וּמְקַפְּחִים זֶה אֶת־זֶה בַּהֲלָכָה
 בּוֹטִים וּמְתַקוּטְטִים, זֶה אוֹמֵר פֶּה וְזֶה בֶּכָה:
 זֶה אוֹמֵר בְּרִדְהָעֶדֶן הוּא נִבְרָא בְּרֵאשִׁיטָה,
 מְדוֹר לְאָדָם וְהָיָה שְׁנִיבְרָאִי בְּאַחֲרוֹנִית,
 וְזֶה אוֹמֵר לֹא כִּי אָדָם וְחַוָּה נִצְרָו תְּחִלָּה
 וְאַחֲרֵי־כֵן הִשְׁתַּל הַפְּרִדָּם לְפֶאֶר וּלְתַהֲלָה;
 וְכִלְאַחַד וְאַחַד מִבֵּיאוֹת חֲבִילוֹת שֶׁל־רְאִיוֹת
 וּמְחֻזָּק אַחֲדֵעֵהוּ עַל־יְדֵי פִלְפוּלִים וְהַיּוֹחַ...
 וְאַקְרָא: שְׁמַעֲנָא רַבּוּתִי חֲכָמֵי הַרְשִׁים!
 אֵל־נָא תִרְבוּ לְדַקְדַּק בְּפַסְיוּקִים וּבְמִדְרָשִׁים,
 בַּךְ מִקְבְּלֵנִי מִמוֹרֵי — וּמִמוֹרֵי וְאוֹלָה
 קִבְּלָה הוּא מֵאִישׁ לְאִישׁ עַד שְׁלֹמֹה הַמֶּלֶךְ —
 בְּכֹל־מָקוֹם שֶׁיִּשְׁבּוּ אִישׁ וְאִשָּׁה בְּאַהֲבָה יַחַד
 לְבָרֵךְ לְבִטָּח בְּאִיּוֹן כָּל־מְגוּר וּפְחַד,
 גַּם־בַּמְדָּבָר בְּעֶרְבָה וּבְאַרְץ שְׁמָמָה
 שְׂכִינָה שְׂרוּיָה בִּיגִיחָם וְגוֹדֵה עֶדֶן שְׁמָה!

33.

הָאָדָם עֵץ הַשָּׂדֶה.

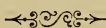
לֹא אֶתְמַה וּבַעֲיֵנֵי גַם לֹא יִפְלֵא
 מִדֵּי אֶרְאָה זָקֵן, יָמִים וְשָׁנִים מְלֵא,
 חֲמֻדַּת נָשִׁים עַל־נַפְשׁוֹ מִשְׁתַּרְרֶת
 וּבְקָרָב לְבֹו פֹאֵשׁ פִּלְלֵת בְּעֶרְתָּ;
 כִּי בַעֵץ יָבֵשׁ וּבְאֵלָה עֲלָה נִבְלַח
 עַל־נִקְלָה תֵּאָחַז שְׁלֵהֲבַח אִשׁ אֲכִלֵּת!

34.

הפלא.

שילמית הפתוי!
 פתררלי חירתי:
 הלא כלח־שֶׁף אַתְּעָבָה
 אֶהְבִּיו אֲשֶׁטֶם, אֶהֱדִף בְּאִיבָה,
 בֵּן גַּם מִכָּל־שְׁחֹר
 תָּמִיד אֶפְגֵּ אַחֹר,
 וּבְעֵינַיִךָ הַיְשׁוּכֹת מִשְׁחֹר
 אֵיךְ חִמּוֹתַי רָאִיתִי אֹר?¹

35.

עד נאמן.

פְּרוּחַ תִּפְרְרוּ חֲנָה בְּחִבּוּצָלַת, כְּשׁוֹשְׁנַת הָאָבִיב
 לְחֵנוּךְ אֲדָמוּ מִפְּנִינִים, כְּחוּט הַשְּׁנִי שֶׁפְּחוֹתָיִךְ,
 אֶפֶס רָאִי זֶה שְׁמַעְתִּי דְּבַת רְבִים מְגוּר מִסְּבִיב
 בִּי כְּחֵלֶת אוֹתוֹ בְּשֵׁשֶׁר, לְחַפְשׁ לֵב רָאִיךְ;
 אוֹלָם הַנְּנִי לְהִסִּיר מִמּוֹךְ עֵקֶשׁוֹת פֶּה וּלְוֹת שֶׁפְּתוּם
 וּלְהוֹכִיחַ לְעֵין כָּל בִּי לֹא נִמְשַׁחֶת בְּצַבֵּעַ:
 הִבֵּה גְשֵׁי עֲדִי, אֶרְבִּינֶךָ גְּשִׁיחַת פֶּה וּלְחֵינִים
 וְעַד נֶאֱמָן אֶהְיֶה בִּי זֹאת הַיְתֵה־לֶךְ מִי־הַטְּבֵעַ!

36.

ברכת שְׁדִים.

רָאִיתִי אִשָּׁה כְּבוֹדָה בְּמַגְדֵּל הַלְּבָנוֹן שְׁדִיָּה,
 אֵךְ בְּמַעַט פְּצָתָה פִּיהָ זֹאת הַעֲדִינָה
 וְאָרָא בִּי פְתִיזֹת הִיא, וְאָקִים וְאֶבְרַךְ עָלֶיהָ:
 „בְּרוּךְ הַמָּקוֹם שֶׁנָּתַן לָהּ דְּדִים בְּטָקוֹם בִּינָה!“^{*}

^{*} (ברכות י' ע"א.)

37.

לְשֵׁם יְפִי

אֲשֶׁר-יִקַּח אִשָּׁה רַק בְּגִלְלַל יִפְיָהּ וְהוּד פְּנֵיהָ
בְּקִנְיָה חֲלָקת-שָׂדֶה אִךְ בַּעֲבוּר פְּרָחֶיהָ;
אָפֶס הַפְּרָחִים מִדֵּי-שָׁנָה יָשׁוּבוּ לְפָרוּחַ
וְהוּד פָּנִים כִּי יוּעַם לְאִדְיוֹסִיף לְזְרוּחַ!

38.

לְפָנִים וְהַיּוֹם

כִּימִי כְּלוֹלוֹתֶיךָ גְּמִיחוֹס, רַעֲיָחִי בְּחַפֵּץ פְּפִים
אֲשַׁקֵּד לְכַלֵּל יְפִיךָ, לְשִׁית לָךְ פֶּאֶר נְעָדִי עֲדִיִּים:
אִזּוּ כִּימִי נַעֲוִירֶיךָ מִהֲרָתִי רִצְתִי אֶל-כַּלְהֵר וְגַבֵּעַ
לְאַסֵּף לָךְ פְּרָחִים וְשׁוֹשְׁנִים, בְּפָרִים עַס־נְרָדִים;
אִךְ עֲתָה לְאִדְיוֹסִיף לָנֹעַ עַל-יְלָדֵי הַטָּבֵעַ...
כִּי אֶקַּח שְׁלֵמוֹתֶיךָ — מִיָּדִי מִכְרִי הַבְּנָדִים!

39.

בְּבֵר־לֶחֶם

רְאִיתִי שְׁנֵי רַעִים אִישׁ שְׁלַחוּ הַמִּתְנַנֵּם
אֶל-דֹּפְפֵר שְׂמָה יַחְדָּו הַלוֹצִים נוֹעָדִי
לְהִלָּחֵם בְּזוֹעַ עֵז מִלְחָמַת הַבָּנִים,
בְּחֲרָבוֹת יִשְׁתַּקְּשְׁקוּ, בְּרָמָחִים יַחְזֹדְדוּ
בְּעֵד־רֶחֶב אַחֲזִיבְתֶם, בְּזוֹנוֹת שְׂרָתִי,
וְאִישׁ לְדָם רָעוּ יִצְמָא כְּאוֹיְבִים מִרְחֶם,
וַיִּבְנוּ דִּבְרַת הַמִּשְׁלַל גְּמִי-עֲלֵיהֶם נִשְׁאֲתִי:
„כִּי בַעַד-אִשָּׁה זֹנָה עַד-בְּפֵר־לֶחֶם!“

40.

דִּבְקַת טוֹב

אֶל-הָאֶפְרַיִם נִשְׁקַפְתִּי בְּעַד הַלּוֹן וְצֹחֵר
וְאֶרָא צֹמֵד חֲמֹד בְּעַצְם הַשְּׂמִים לְטָהֵר
אִישׁ לְרַעְהוּ הַבִּיאִי כְּלִי-יִקָּר לְמִתָּן וּמְחַר:

הַבִּלְהַ סִפִּיר גְּזַרְתָּהּ, אָדָם לְחַיִּיהָ
 עֵינֶיהָ בְּרַקַת, חֲרוּזֵי פְּנִינִים שְׁנִיָּה
 שְׁעַר רֵאשָׁה פָּתַח פֶּה, גְּלִילֵי זָהָב יָדֶיהָ;
 וְהִחֲתֹן נְחֹשֶׁת קָלָל אָפוּ, אֲנֹן חִסְתָּהּ קִרְחָתָהּ;
 יָדָיו מְטִילֵי בְּרוּל, שְׁעָרוֹת בְּסֶף בְּנִבְחָתָהּ.
 לְבוּ חֲלָמִישׁ צוּר — אֵף דִּירוּבֵי בְּאִמְתָּחָתָהּ!

41.

זאת הַבְּרָכָה!

על-פי לעכסינג.

אֵף בְּסֶף מַעַט יָבֵן יָחִיד הִיָּה לְבִרְשָׁע בְּרֵאוֹן
 וַיַּעֲזֹב אֶת־בֵּיתוֹ וַיֵּלֶךְ אֶל־אֶרֶץ נְכַרְיָה,
 שָׁם בְּנִשְׁקָה וּבְמִרְבִּית עָשָׂה לוֹ עֵשֶׂר וַהֲוֹן,
 אֵף לֹא שָׁכַח אֶת־בֵּיתוֹ, אֶת־אִשְׁתּוֹ הַיִּפְהַפְיָה:
 בְּבִקָּר בְּבִקָּר חָלָה חֲמִיד פְּנֵי צוּר וַשְׁוֹעָתוֹ
 לְהַרְיֵק נִסְעָלֶיהָ אֶת־שִׁפְעָתָה מִלְּבִרְכָתוֹ;
 וַיִּשְׁמַע אֵל קוּלוֹ וַשְׁוֹעָתוֹ לְפָנָיו בְּאֲזִנֵּי בָּאָה,
 כִּי בְּשׁוּבוֹ אֶל־נְהוּי מִצָּא — בָּנִים אֲרַבְּעָה!

42.

מַעַם לְשִׁבָּח

„אֵף כִּי יוֹדְעֵי שְׁפוֹת נְרוֹת חֲמִיד בְּבִרְתִּי
 וַיִּבְתְּלִמִּיד לְשׁוֹנֹת שׁוֹנֹת מְצִאֲתֵי עֲנָג וְנַחַת,
 אֵף לְבָנֹתֵי בְּכִל־זֹאת אוֹתָן לֹא לְמִדְרֵתִי,
 כִּי לֹא־שָׁה כִּי וְהוֹתֵר — לְשׁוֹנָה הָאֲחֵת!“

43.

חִיפֵי וְהַנְּעִים

בְּנִבְל חֲשׂוֹשְׁנָה הֵן יָסִיר נִסְיָפִי מִרְאָה
 אֵף רִיחָה חֲנָעִים לֹא נִמַּר מִטְרָפֵי עֲלֵיהָ,
 בֵּן אֲרָחוֹת יִפְתָּחֵאָר עִס־טוֹבַת הֵן וַשְׁכָּל
 נִסְ בְּסוּר יִפְיָה לְעַת חֲזָקוֹ, נָעִים חֲנָה לֹא יִכָּל!

44.

נחליאל

„הַבָּטֹן הַרִיקָה — לְלַמּוּדִים לֹא שׁוֹקֵקָה“
 קָרָא נַחֲלִיאֵל לְפָנָיו לֶחֶם הַצֹּהֲרָיִם,
 עַל־כֵּן אֶת־חֵיק הַבָּטֹן לָהּ זָרְעוּ חֲבֵקָה
 וַיָּשָׁב בְּעֵצָלוֹת כָּל־הַבִּקֹּר וּבְשִׁפְלוֹת יָרִים.

„הַבָּטֹן הַשֹּׁבְעָה — מִהַגּוֹת בְּחֻכְמָה יִגָּעָה“
 קָרָא שְׁנֵית אַחֲרָיו אֶכְלוּ לֶחֶם הַצֹּהֲרָיִם,
 תַּחַת צֵל אֱלוֹן וְלִבְנָה אִנָּה לוֹ מִרְגָּעָה
 וַיִּרְגַע וַיִּנָּפֵשׂ עַד־הָעֶרְבּוֹם...

בְּנִעְוָרָיו מְדֵי יוֹם בְּיוֹמוֹ פֹּה נִהְגָּה נַחֲלִיאֵל
 וּבְהִיזְחוֹ לְאִישׁ הָיָה חָכֵם בְּעֵינָיו כְּדַנְיָאֵל.

45.

דִּישׁוֹן הַמְּקַנָּא

לֹא לְבוּ עָלָיו דְּבִי עַל־מַעַט בִּינְתוּ
 אַף לֹא עַל רַעְבוֹן בֵּיתוֹ יִתְלוֹנוּ דִּישׁוֹן.
 רַק עַל־חֻכְמַת רַעְהוּ רַבָּה אֲנַחְתוּ
 וְהַשְׁבָּע לְעֹשִׂיר אֵינְנֵי מַנִּיחַ לוֹ לִישׁוֹן.

46.

פְּלִמוֹנֵי הַסּוּפֵר

רְאִיתִי פְּלִמוֹנֵי הַסּוּפֵר אִישׁ כְּסִיל וְבַעַר
 בְּעִיר צִלְמָנָה יִתְחַשֵּׁב לְהַכֵּם וְנִכְוֶה,
 וְאַזְפֹּר בִּי בְלִיל אֶפֶל כְּמַעֲבַה תַּנְעַר
 כְּבָרַק נִגְהָ יֵאָדָר גַּם־עַץ רַקְבוֹ.

47.

צֵל וְאוֹר

כִּכְלֵךְ בְּרִיוֹסָף הַתְּפֵאָר בִּי רַבִּים יִשְׁבוּ בְּצֵלָה,
 לְמַתִּי תוֹכַל הַתְּפֵאָר בִּי גַם־רַבִּים יִלְכוּ לְאִרְדָּה?!

48.

ספר החיים

אל־ספר נמשלו נדמו חיי גבר
 באצבע אל־הים פחוב מפל־עבר:
 הרגעים הם מלות, השעות מאמרות,
 הימים גליונות והשנים חוברות;
 קראתה־נא בשום לב ופקח עינים,
 כי גם־מלה אחת לא־תקרא פעמים!

49.

קטון וגדול

עליגר בער עת פי בחזקה יושב הרוח
 עד־מהרה קל תדעה אשוי, בפשטה ככה,
 אף על־מערכת עצים ואש מדי יפוח
 וגדל ירב המוקד אף־תגבר הלחבה;
 פה מסערת צרה קטר־נפש ידפה ישח
 וגדל־נפש עוד יוסיף עצמה, יחליף פח!

50.

החסרון

אין איש בארץ בלי כלה־סרון ומגדעת
 ושמן דפי נמצא גם־ביפה בבנות,
 ואשר יחשב פי מכלול הם הוא ודעת
 הלא זה הוא חסרון לא־יכול להפנות!

51.

אין אהבה בן־חורין

אם לא חכמת לבנות מגדל התבונה כמורמים
 קום פסל־לך אבני גזית בגלל הפונים החכמים;
 אם לא תשפיל להפנות גם־בין החצבים בחרים
 פוא איפוא בטיט ורמוס בחמר פאחד הנקברים;
 ואם גם־ללבן לבנים לא תספן, לא תעצור־פח —
 צא לקשש קש ... ולכה רגלה אל־תתן מנוח!

52.

מְקוֹמָהּ אֶל־תַּנַּח!

שׁוּן, יִשְׁעָר וְצַפְרֹן, וּבְרֹאדֶם כָּכָה
 מִמְקוֹמָם אִם יִנְתְּשׁוּ לֹא יִצְלְחוּ לְמַלְאכָה,
 בֵּינָה זֹאת הַגִּבֹּר, שׁוֹיִם־נָא אֶל־לִבְךָ,
 הַתְּעוֹדֵד הַתְּאִשֵּׁשׁ וְאֶל־תַּנַּח מְקוֹמָהּ!

53.

לְמַרְבֵּה הַמְשָׁרָה

מֵאֵד אֲשַׁמַּח אִם בְּמִשׁוֹל עַל־אַחֲרִים לֹא נָפַל חֶבְלִי,
 וְעַן רְאִיתִי וְנוֹכַחְתִּי בִימֵי חַיֵּי הַבְּלִי
 כִּי כְלַעַמַח שֶׁתִּרְכַּב מְמַשְׁלֵת אִישׁ עַל־זוּלָתוֹ
 כִּן יִמְעַט מִהֵיחֵת מוֹשֵׁל בְּרוּחֹו וּבְנִשְׁמָתוֹ.

54.

לְרֵאוֹת לְשִׁמוּעַ וְלַעֲשׂוֹת

אִם תִּחְפֹּץ בְּרֹאדֶם לְהֵיחֵת מֵאֲשֶׁר כָּל־הַיָּמִים
 שׁוֹיִם עֵינַי עַל־דְּבָרֵי הַפְּסִילִים הַנְּרֻדִּים,
 הַט אֲזוֹן אֶל־דְּבָרֵי הַפְּשׁוּבִילִים וְהַחֲכָמִים,
 אֲךָ טוֹב וְחָסֵד עֲשֵׂה — וְהָיָה תָמִים!

55.

מִלֵּאדֶּה הַמְּנוֹת

הִנֵּה עוֹד בְּטָרֶם נְגִיחַ מִרְחֹם אִפְנוֹי
 וּכְבֹר מִלֵּאדֶּה הַמְּנוֹת עוֹמֵד אַחַר כְּתִלְנוּ
 מִשְׁנֵיחַ מוֹרֵה־חַלְנוֹת מִצִּיץ מוֹרֵה־חֲרָבִים
 עַד־יִדְכָּאֲנוּ לְעַפְרָה, יוֹשִׁיבֵנוּ בְּמַחְשָׁבִים;
 עַל־כֵּן־מִדְּרֹךְ בְּהִרְגֵל מוֹרָה הַרְשֵׁת
 אִין מִפְּלֵט מְנַהוֹ גַּם־בָּיִם גַּם־בִּבְשֵׁת
 וְאִין נִסְתָּר מִפְּנוֹי תַּחַת כָּל־הַשָּׁמַיִם, —
 חֲבִי אֲמָרוּ חֲכָמִים: שֶׁכֵּן מִלֵּא עֵינָיוּם!

56.

הַשָּׁנָה וְהַחֲלוּם

הַשָּׁנָה תּוֹפֵרֵנִי
 בִּי הַמּוֹת וְהַקְּפֵנִי,
 וְהַחֲלוּם יוֹכִיחֵנִי
 בִּי בְרֵאשִׁימוֹת הַגִּנִּי!

57.

הַמְּנוּחָה

על-פי גתה.

מִכְּלִיפּוֹת וְשֹׁפְיִים,
 מֵעַל כְּלִי-גִבְעָה רָמָה
 תִּקְשָׁבְנָה הָאָזְנוֹת —
 אֵךְ הַשְׁקֵט יִדְמָמָה;
 בְּעַל־יִכְנָף וְאָבֵר
 בַּיַּעַר יִשְׁנֵי עָתָה,
 חִפְּהֵנָא מַעַט הַגִּבֹּר
 עוֹד תִּנּוּחַ גַּם-אֶתָּה!

58.

עַל-מוֹת סְמָא לְעַנְמִקִּין

רַק בְּנֶפֶל עֵץ נִשָּׂא וְרָם
 יִרְאָה אֶל-נִכּוֹן גְּבֵה קוֹמָתוֹ
 וּבְמוֹת אִישׁ נִבּוֹן וְחָכֵם
 אֵךְ אֵז נִבִּיר יִתְרוֹן חֲכָמָתוֹ.

59.

אֲנִי תַפְלְתִּי

ליובלו של הרה"ח השלם, ספרא רבה דישׂראל, רש"י פין יצ"ו.

נְדִיבִים לָךְ יוֹבִילוּ שִׁי
 לְחַג שְׁבַע יָמִים הַשָּׁנָה,
 וּמְשׁוֹרְרִים עַד-בְּלִי-דֵי
 יַבִּיעוּ וְנִפְרוּ רִנָּה,
 וְאֲנִי תַפְלְתִּי: פֹּה לָחִי!
 אֶקְרִיב לָךְ הַיּוֹם לְמָנָה.

60.

עֲנוּי נָפֶשׁ

כָּל־עֲנוּי יוֹסֵ־הַכְּפוּרִים
אֶחָד לְאֶחָד הִשְׁבּוּ הַכְּמִינוּ
וַיִּקְצְבוּ לָהֶם שְׁעוּרִים:
מִסֵּפֶר כָּלֶם רַק הַמֶּשֶׁה;
אֵךְ לוֹ בַּיּוֹם הַהוּא שָׁמְעוּ
גַם רַבֵּי דְרָשׁוֹת מִטִּיפִינוּ
בִּי־עֵתָהּ הֵלֵא מִצְאוּ —
מִסֵּפֶרָם עוֹלָה שֶׁשָּׁה!

61.

לְפָלְנֵי הַמַּחְבֵּר

בִּפְתַח סִפְרְךָ בְּאֲוֵי הַקּוֹרְאִים הַגֵּד הַנֶּדֶר
בִּי מֵדֵי כְּתֻבָּה אוֹחוֹ שְׁנָה מֵעֵינֶיךָ נִדְרָה,
אָפֶס כָּל־קוֹרֵא יַעֲנֶה בָּךְ בִּי כִּיב בְּתֻבָּתְךָ
וּבְתַנּוּמוֹת עַל־יִמְשֻׁכְּב כָּל־סִפְרְךָ כְּתֻבָּתְךָ;
וְלוֹ גַם־אֶמַּח הַבְּרָתְךָ בִּי לֹא נִתְּתָ שְׁנַת לְעֵינֶיךָ
יִגִּיעָה וְעַמְלָךְ לְקוֹרְאִים מְאוּמָה לֹא יוֹעִילוּ,
הֵן גַּם־טוֹרִים שְׁנַיִם שְׁלֹשׁ מִרְאִשִׁית מֵאֲמָרֶיךָ
חֲבִלֵי שְׁנָה וַתַּנּוּמָה עַל־עַפְעַפִּיהֶם יִפְּלוּ!

62.

בְּעֵבֹר הוֹשִׁי בִּי

בְּעֵבֹר הוֹשִׁי בִּי לְחוֹשׁ כָּל־נַעַם וְזִפִּי
הַתַּחֲנוּן אֵלַי לְהַגִּיד לְךָ מִשְׁפָּטִי בְּמוֹזִפִּי
עַל־דְּבַר סֵפֶר הַשִּׁירִים אֲשֶׁר כְּתֻבָּתְךָ
וּבְתַכְרִיק פְּסִים לִי אֲשֶׁפֶר הַקְּרָבָתְךָ;
אֲמַנֶּם בּוֹ! כָּל חֲמִשָּׁת חוֹשֵׁי בִּי גַעְרוּ:
לְמַרְאֵה הַדְּפוּס הַנֶּחְמָד שְׁתִּי עֵינֵי אוֹרוֹ,
מִשְׁשִׁתִּי חֶלְקַת הַנֶּזֶר וְדִיר־נַחַת שְׁבַע־עֵתִי,
כְּצִלְצִל־שְׁמַע אֶת־צִלִּיל הַחֲרוּזִים שְׁמַע־תִּי
וּבְחֻבִּי גַם־טַעֲמֵתִי דִי־הַשֶּׁפֶל וְדַעַה,
אֵךְ בְּאִפֵּי הַרִיחוֹתִי — וְאָרִיחַ רִיחַ גַּעַה!

63.

אֲשֶׁרֵי הַמַּאֲמִין

שׁ סוֹפֵר יִשֵּׁשׁ עַל־חֲלָקוֹ וַיַּאֲמִין בְּאֱמוּנָה שְׁלֵמָה
 בִּי אֵךְ לְקוֹל שִׁירֵי הַקּוֹיץ הָעַם מְשַׁנֵּת תַּרְבֵּמָה;
 בְּכֹחַ יַאֲמִין גַּם־הַתְּרַנְגוּל גְּדֹל הַפְּרָבֶלֶת
 יִשְׁתַּבַּח וַיִּתְפָּאֵר וַיִּתְרוֹמֵם בְּאֲזֵנֵי הַתְּרַנְגֻלֶת,
 בִּי לֹא־אֵרִים הוּא קוֹלוֹ לְהַעִיר שְׁחַר בְּרַנְנָה
 נִצַּח לֹא יֵאִיר הַיּוֹם, לֹא יִמּוּשׁוּ חַשְׁךְ וַעֲנָנָה!

64.

מִי־טַב הַשִּׁיר

עַל־אֲשִׁירֵי פְלִמוֹנֵי לְפָה־זֶה מִבְּקָרִים פֶּה תַפְעָרוֹ
 וּבְמַלְיוֹתָיו לְפָה־זֶה תַחֲפָשׂוּ פְלִטּוֹם וְסֶלֶף;
 „מִי־טַב הַשִּׁיר בְּנֹב“ הֲלֹא חֲכָמִים גָּדוֹרֵי
 כֹּבֵב בְּמַהוֹ הֵן נִמְצָא בַק אֶחָד מֵאַלְפֵי!

65.

אִישׁ מִצְלִיחַ

הַצְּפִרְדֵּעַ בְּמִשְׁלַ קְרִילָאוֹ
 הַתְּנַפְחָה יִגְעָה אֵךְ לְשׂוֹא,
 וּבְאֹתָהּ לְדַמּוֹת לְשׂוֹר פֶּר
 הִיָּה גוֹרְלָהּ בַק רַע וְמָר,
 בִּי עֲצָתָהּ נֹאֲלָה נִסְרָתָה
 טָרָם דְּמַתָּה לוֹ נִפְשָׁה נַפְחָה;
 אִבּוֹ אֶתָּה בִּי הַתְּנַפְחָתָּ
 עֲשִׂיתָ יְכַלְתָּ וְהַצְּלַחְתָּ,
 בְּכֹל אֲשֶׁר־אֵוִיתָ בֵּן עֲבִיתָ —
 וְלִמְקַרְיֵן מַפְרִים גַּם־דְּמִיתָ!

66.

שִׁירֵי עֲלִילָה

בְּמַתַּח אֲלֵהִים יִתְהַלֵּל לְכַתֵּב שִׁירֵי עֲלִילָה,
 וּמַה־זֶּה תַחֲעֲלֵלוֹ בּוֹ נִגְנָנִים נִבְעָרִים?
 תִּרְפוּ וְדַעוּ בִּי לֹא לְרִיק יִתְהַלֵּל חֲלִילָה,
 בִּי בְּאֶמֶת יִפְלִיא לְשׁוֹם עֲלִילוֹת דְּבָרִים!

67.

הַלֵּךְ-נֶפֶשׁ

עַל-הַיָּם וְשֵׁאוֹן דָּבְרוּ יִשְׂרָאֵל בְּהַלֵּךְ-נֶפֶשׁ
 וּמִיָּמָיו לֹא רָאָה רַק יְאוֹר מְלֵא טִיט וְרֶפֶשׁ,
 בְּסִי-יִכְתֹּב לְרֹב „שִׁירֵי זָהָב” מַעֲשֵׂה חֲרָשׁת
 וְעֵינָיו לֹא רָאוּ מַעֲוֹלָם רַק אֲגוּרוֹת נְחֹשֶׁת!

68.

לְפָלְנֵי הַמִּשְׁוֹרָר

כִּי כָל-שִׁירֶיךָ לְאוֹר הוֹצֵאתָ
 תְּשִׁישׁ תְּשַׂמַּח אֶלֶי-גִּיל,
 כִּי דָבַר הַחֲכָם בְּזוֹה מְלֵאתָ
 „כִּלְרוֹחוֹ יוֹצֵא כְּסִיל”!

69.

מְשִׁיב הַרוּחַ

„רוּחַ אֱלֹהִים מְפָרוֹם יַפְעֵמֵנִי”
 יִתְפָּאֵר יִקְטֹו יִפְשַׁק שְׂפָתַיִם,
 אָפֶס דָּבַר הַפֶּתִיחַ יִזְכִּירֵנִי:
 „בְּשֵׁב רוּחוֹ — יִזְכֵּרֵמִים!”

70.

לְפָלְנֵי הַמְּתִיחֵשׁ

מֵאַזּוּ יִדְעַתִּיךָ תִּתְאָמֵר תִּתְפָּאֵר כָּל-הַיָּמִים
 כִּי הִנֵּה חֲטֹר גָּאֹנָה מְגֹזַע דּוֹרוֹת עוֹלָמִים,
 נֶצֶר מִמְּשֻׁפְּחוֹת פְּקִידִים הַנִּקְוִים בְּסִפְרֵי קִדְשֵׁנוּ,
 אֵךְ יֵשׁ הַמְּשֻׁפְּחוֹת לֹא הוּא אֶלֶת לְבָאֵר לְפָנֵינוּ...
 הֵאֵם יְהִי דָבָר זֶה מוֹנַח עַד-שִׁיכּוֹא אֶלְיָהוּ?
 הֵן יִגְעַתִּי וּמִצָּאתִי (כְּרוּךְ מוֹזְכִיר נִשְׁפָּחוֹת!)
 הַמְּשֻׁפְּחוֹת הָאֵלֶּה מִתְנוֹסְסוֹת בְּסִפֵּר יִרְמִיָּהוּ,
 שְׁנָאֵמֵר: וּפְקִדְתִּי עֲלֵיהֶם אֲרַבַּע מִשְׁפָּחוֹת — (*

71.

בְּמִצּוֹת הַנְּבִיא

אֶל־נָא תִשְׁתַּחֲוֶהוּ עֵדוּת יַעֲקֹב בְּעִיר חֲרוֹנִים
 כִּי בְּמִקּוֹם רַב אָחָד, כָּלִי יִקְרַם מְלֵא דָעַת
 הוֹשֵׁבָתָּה עַל־כַּפֵּי הַרְבֵּנוֹת אַנְשִׁים שְׁנַיִם,
 שְׁנֵיהֶם רַקִּים מִכָּל־מִדָּע, בֵּינָחֵם צִלְעַת, —
 בְּמִצּוֹת הַנְּבִיא הִלֵּא עֲשִׂית, רִיחֶךָ הַרְגִּיעִי:
 „כִּלְיִם רַקִּים אֶל־תִּמְעִיטִי ... וְהַמְּלֵא תִפְסִיעִי“ (*).

72.

לְקַיִם מַה־שֶּׁנֶּאֱמַר

רַב־כֶּסֶף נִקְבֵץ לְצַדִּיקָה, לְעַנְיִים לְמוֹזֵן
 וּבְמִשְׁתֵּה שְׂמָנִים וְשֶׁכֶר הַנְּבִיאִים נִתְּנָהוּ, —
 לְקַיִם מַה־שֶּׁנֶּאֱמַר עַל־יָדֵי יִשְׁעֵיהוּ בְּחֻזֵן:
 „כִּי מֵאִסְפִּיו יֵאֱכָלְהוּ ... וּמִקְבָּצָיו יִשְׁתַּהוּ“:

73.

נְשִׂאֵי קָלוֹן

כִּרְךָ הָעִיר קָלוֹן מִדֵּי עֲבָרְתִי
 לְרֹאוֹת פָּנָי נְשִׂאֵי־ךָ שָׁמָּה סִרְתִּי,
 וְהִנֵּה כָלֶם עֲמוּסֵי בָטֹן וּבְרִיאֵי בָשָׂר
 אָדָם: פְּנִיָהֶם, תַּכְלִילֵי עֵינַיִם מִיָּוֶן,
 אֵךְ רִיחַ אֲהַבֵּת עִפְסֵם לָהֶם יַחֲסֵר,
 וְאֶקְרָא: „נְשִׂאִים וְגַשָּׁם וְרִיחַ אָוֶן!“

74.

כִּנְגַד הַמְּבָרְכִים

עַל־פְּוֹרוֹן שְׂמֵעוֹן אֶל־תִּרְבּוּ שִׁירֵי גִוְזָמָא וְהִבְאִי
 אֶל־נָא תִצְאוּ לְפָנָי חוֹצֵץ בְּתַפִּים וּבְמַחֲוֹלוֹת,
 הַטֶּרֶם תִּדְעוּ כִּי רַבְבוֹת שְׂקָלִים יִכְנִים בְּחָשָׂאֵי
 וְאֵךְ אֲגֹרֹת מִסְפָּר יוֹצִיא לְפָרְקִים בְּקוֹלֵי קוֹלוֹת!

(* מ"ב ד', ג' וד'.

75.

הַדְּמָעוֹת

הַאִישׁ אֲשֶׁר לֹא יוֹרִיד הַדְּמָעוֹת מִמְקוֹר עֵינָיו,
לֹא יוּכַל לְמַחֲזֹת הַדְּמָעָה גַם מֵעַל־פְּנֵי רַעְהוּ!

76.

לְפָלְנֵי הַבִּילִי

לְבוֹ הַקְּשָׁה — בְּסֹלֶעַ פְּבַד הַיְהוּ,
אִךְ לְעֵנָף וְלַכּוֹשֵׁל לֹא יִצְלַח צִלְהוּ,
וְאִם גַּם־מִטָּה מִשָּׁה נֶחַ בּוֹ פְּעָמִים
לֹא יוֹצִיא מִמֶּנִּי גַם־נְטָף מִיָּם!

77.

אֶל־הַיְרֵאוּ!

לְבַל אֶתְלוּצֵץ בְּפִילֵי הַיָּקֵן תּוֹכִיחוּנֵי הַזִּכָּח
פֶּן חֲצִי הַשְּׁנוּנִים יוֹרִידוּ שׁוֹיְבָתוֹ בְּיָגוֹן שְׂאוּלָה,
אֶל־נָא אַחֵי הַיְרֵאוּ, הֵן אָמְנָם הוּא כָּלֹ קַרְחָ:
וְהַ עֲשָׂרִים שָׁנָה יִצְנַף לְרֵאשׁוֹ פְּאֶה־נְכַרִּית גְּדוּלָה...

78.

בְּמוֹת מְלוֹה בְּרַבִּית

מַחִיר חֶלְקָת קִבְרוֹ קַחֲוִינָא בְּסָף בְּפָלִים,
הֵן מִשְׁאָר קִבְרֵי מַתִּים שׁוֹנֶה שְׂרָה אֶחָתוֹ:
לְקֵץ הַיָּמִין פָּלָם יִקְצוּ, יַעֲמִדוּ עַל־רִגְלָיִם,
אִךְ קִבְרוֹ מְעוֹן נִצַּח לוֹ, לֹא יַעֲזֹר מִשְׁנָתוֹ!

79.

סוֹחֵר נִסְפָּה בְּלֹא־עֵת

בְּחֲצֵי יָמָיו, הָיָה, עֹזֵב תִּבְלִי, סִחְרוּ וְאֶתְנַנּוּ
עַד לֹא בָצַע זְמָמוֹ עָלָה לְמַעוֹן שְׂרָפִים,
מָרָם מְצָא אוֹן לְהוֹשִׁיב בֵּית־מִסְחָרוֹ עַל־יַמּוֹ
מָרָם בָּאָה שְׁנָתוֹ — שְׁנַת שְׁמַטַּת הַכֶּסֶפִּים!

80.

הַמְלִיכָה וְהַלֵּוֹה

— אֲדוֹנָי, הַיְגִידָה נָא לִי:
 מִתִּי נִשְׁוִי אֵלַי תָּבִיא?
 „לְמַהֲדוּהָ תִשְׁאַל אֶת־פִּי,
 לֹא־נָבִיא אָנִי וְלֹא בְרֻנְבִיא!”

81.

מִסֵּפֶד מָר

„הִיא פָּנָה וַיּוּג, פָּנָה הוֹדִי
 צָעַק הַסּוֹפֵר מִנְהִמַת לְבָבו,
 עֹבְנִי רַעִי, גִּזְאֵלִי וְדוֹדִי
 בְּלַחֲוֹ לֹא אֲדַע לְצֹאת וְלְבוֹא!
 אָהָה לַיּוֹם וְעַם נַעֲבְרוֹת
 אֶפְתָּח וְלֹא אֶאֱמִין בַּהֲיוֹן...“
 וַיִּמְהַר לְצֹאת מִבֵּית הַקְּבָרוֹת
 וְלְבוֹא חִישׁ אֶל בֵּית הַנּוֹן!

82.

הַדְּאָגָה הָאֲחֵרָנָה

דְּאָגוֹת רַבּוֹת בְּרַבְרִים סְבוּיִי נִסְסְבְּכִינִי
 אֲחִי־מְנוּחָתִי שְׂדֵרוֹ, עַל־צַוְאָרֵי רְדְפוּינִי,
 „תִּנְנוּ־שִׁכָּר לְאוֹבֵד” בַּפֶּעַם הַזֹּאת זְכַרְתִּי
 וְאֶל־בֵּית נּוֹן וְשִׁכָּר בְּנִשְׂר חִישׁ מִהַרְתִּי,
 בַּפּוֹס נָתַתִּי עֵינַי, וְנָסוּ יַגֵּון וְדָאָבָה
 רִישִׁי שְׂכַחְתִּי וְדְאָגוֹתַי בְּלָן הָיוּ לְאֵינוֹ,
 אֶפֶס דְּאָגָה חֲדָשָׁה הִנֵּה קָמָה נִסְנַצְבָּה:
 אוּרְנָא לִי — בְּמָה אֲשַׁלֵּם אֶת־הַיּוֹן?!

83.

הַמְתִּיאֵשׁ

„אָהָה! תָּם פֶּסְפִי מִבִּיטִי וּבְטִי רִיקָה
 נִסְפּוֹס נּוֹן אֵינוֹ לְהָשִׁיב נֶפֶשׁ שׁוֹקֶקֶת,
 קִצְתִּי בַחַיָּה, מְאִסְתִּי נִפְשִׁי, שְׂנֵאתִיהָ,
 לוֹ יִשְׁתַּרְבּ בְּגִדֵי פִי עֵתָה ... מְכַרְתִּיהָ!”

84.

בעל הנסיון

— ידירי! מהיזה רעים וזעפים פניך
 פחש בשורה משמו, כל ורזה בשורה,
 עיניך כהו, עצמותיך פמוקד נחרו
 המו מעי לך, יחד נחומי נכמרו;
 „אמנם פן חולה אני, חלש ורפה-כח,
 מחלת החנה יומם וליל לא תהן לי מנח.
 דרשתי ברפאים, אך עצתם נוֹאֵלָה
 לא וגהו מזור, לא יביאו רפאות תעלה!“
 — מהר לך אל-מחלון הרופא, דרש-נא עצתו
 פי בדבר מחלה זו מאד רבה חקמתו:
 מפאב הוהו זה שנים עשר לא יוכל נקיון
 וסודעת היא: פי אין חכם בבעל הנסיון!

85.

באפס יד

— מהיזה חבבה נער, מהפיר וקרץ
 „אבי חלה חליו גילה בדרך פל-הארץ“
 — מי זה הנה רפאו כל-ימי מחלתו?
 „בלעדי רפא מת, גוע בלי עזרתו!“

86.

בן-דומה

ממי לא לקחתי מבני עניים מאומה
 יתפאר בשער הרופא פליון בן-דומה:
 על-צדקת דבריו אלה אעידה גס-אני:
 פי לא דרכה בפרגלו על-מפתן בית עני!

87.

בדבר התכם

אמש שמלה חדשה אזהבי לו קנה
 ויראנה לעין השמש והנה היא ישנה...
 האמנם דבר קהלת אזהבי שכתב אמש,
 הלא נאמר: אין פל-חדש תחת השמש!

88.

צִיד בְּפִי

„בְּשִׁמְשׁוֹן מִבַּה אֶלֶף בֶּן אֲנִי לַעֲשׂוֹת הַפְּלֹאֲתַי,
 בִּימֵי קִוְיָ אַחַד צִפְרִים אֶלֶף הַבִּיתִי!“
 בְּקַהֲל־רֵב יִתְהַלֵּל גַּהֲלִיאֵל בְּרִפְרִץ;
 אֵךְ יַעַן בְּגִבּוֹר צִיד לֹא יֵצֵא שְׁמוֹ בְּאָרֶץ
 כִּי אִם־בְּאַחַד זִלְלֵי בָשָׂר נִודַע לְדוֹר,
 וַיִּבְנוּ הַהֵבֶה אֶת הַצִּפְרִים נְסִיחָא — בְּלָחֵי תַחֲמוֹר!

89.

מִנְחַת זָבֵרֶן

— אֲנִי מִכְרַהֲלֵי גְבִיעַ זֶה הַתְּחַמֵּד לְעֵינַיִם
 וּכְכֹל אֲשֶׁר־תִּשְׁתַּעַל עָלַי אֲתוֹן מְחִירוֹ כִּי שְׁנַיִם.
 „לֹא אֵיכֹל תִּתּוֹ בְּכָל־מְחִיר וּסְגִילָה יִקְרָה
 כִּי אֲהַב נְאֻמָּן הִבִּיאֹ לִי מִנְחַת אֲנֹכְרָה.“
 — אִם בֶּן, שֵׁם אֲהַבְךָ וּמְקוֹם מוֹשְׁבֹו נָא הוֹדִיעֵנִי
 אֵיךְ אֵיפֹה קָנָה הַגְּבִיעַ לְשֹׂאֵל כִּי הִנְנִי.
 „הָאֻמָּנִים בְּלִי־תַפְסָךְ זֶה לְזָבֵר עוֹלָם לְקַחְתִּי
 אֲבָל שֵׁם אֲהַבֵי חַי אֲנִי, וְחִדְפְּךָ שְׂכַחְתִּי!“

90.

עֲזָמוֹת

על-פי לעססינג.

מֵדִיעַ עֲזָמוֹת וְשִׁטְנֵי
 וּבְשׂוֹט לְשׁוֹן יַבְנִי,
 אֵף כִּי לֹא הַפִּירְנִי
 וּמֵעוֹלָם לֹא יִדְעֵנִי?
 בֶּן אֲרַחֹת פֶּלֶב נִבְתִּי
 כִּקַּעֲלֵי־נִכְרֵי וְאַרְתִּי
 הָעֵבֶר עַל־יַד מְעִינִי
 נִחְרָץ תְּמִיד לְשׁוֹנִי!

91.

שאלתי ובקשתי

אחת שאלתי מאח ארני, אלוה עשני:
חומה גורלי ומנח כוסי! אנה עורני
לשכח חיש הרע שגמלני גבר עמיתי
כשכח גסהויה כל-הטוב עמו עשיתי!

92.

לבעלי ההויה

לעמל בקכמה יברעח הנכם עצלים
לכן תרדפו קדים, תעסקו בדברים בטלים,
מפתקדשים, יודעי חן" נסתרות תשאלו
ושפוני טמוני דעת בחלומות לכם יגלו;
הוי הזנים בחרו לכת ארחות עקלקלות:
„לא יחפץ בסיל בחבונה פי אם-בהתגלות!"

93.

מדוע?

בעצח ידעי העתים מכל-העמים הנאורים
גרשו כלה היוזאטים לבישי השחורים,
וליוזאטי בני עמו מדוע נשא פנים
ולא נגרש מקרבנו אחל בישי הלבנים?

94.

בארץ הקדם

שמה בארץ הפלאות, במקדש אחר האלילים
ראיתי בארונות גלגלות קדושים, ראשי אדם,
וראשי הכהנים להם יתפללו, יהמי בחלילים,
נאתבונן לך ל-הראשים והנה — אין מוח בקדקדם!

95.

אֲזַנִּים לְבוֹתֵל

מֵרֹאשׁ יֵאמְרוּ הַמַּשְׁלִיִּם, כִּי יֵשׁ לְבוֹתֵל אֲזַנִּים
וְאֲנִי אוֹסִיפָה, כִּי לֹא גַם־סִפָּה, לְשׁוֹן וְשִׁפְתָיִם...

96.

הִרְעָה וְהִדְבֹּר

לֹא עָלֶיךָ לְדַבֵּר אֶת־פֶּלֶאֲשֶׁר יָדַע לְבַבְךָ,
אֶף עָלֶיךָ לְדַעַת אֶת־אֲשֶׁר תִּדְבַּרְנָה שִׁפְתֶיךָ!

97.

תְּלוּנַת שׂוֹא

עַל־חֲלִיפֹת הַעֲתִים רַבִּים יוֹעֲקִי מָרָה,
כִּי רָעוּחַ רַבּוּחַ הִבִּיאוּ הַיָּמִים הַחֲדָשִׁים;
אֲמַנֶם אֶת־שׂוֹא צַעֲקַתְּם וְתְלוּנַתְּם נִבְעָרָה:
הַעֲתִים לֹא שָׁנִי, אֲבָל שָׁנִי הָאֲנָשִׁים!

98.

קְרוּבִים נַעֲשׂוּ רְחוּקִים

שְׂבִילֵי הַבְּרָזֵל עַל־פְּלִפְנֵי חֵבֶל כָּלָה יַעֲבֹרוּ,
אֲנִיֹּת הַקִּיטֹר אֲרַחֹח יָמִים הַעֲוִפִינָה כַצִּפְרִים,
קֹוֵי הַתְּלַגְרַף יָם וַיִּבְשָׁה בְּמִנְחַת יַחֲזֵרוּ,
וְהַתְּלַפֹּן מְנִיד לְאָדָם שַׁחֵז בְּאִמֵּר וַיְדַבְּרִים;
גַּם־שָׁפָה אֲרוֹת וַיְדַבְּרִים אֲחָדִים לָהֶם יוֹעֵי מִצְאֵי
וַיִּבְשָׁמוּחַ וְלִפְיוֹק, פְּוִילֵי־נִגְוָא וְאִסְפְּרִנְטוּ לָהֶם קְרָאוּ;
כִּן הַפְּלִיאוּ בְּנֵי הָאָדָם לַעֲשׂוֹת הַפִּילָא וּפְלָא
שֶׁכֶּל־הָאָרְצוֹת וְהַמְּדִינּוֹת כְּמוֹ בְלוּלָאוֹת מִשְׁלָבוֹחַ,
אֲכֵן אִם־נִשׁוּב נִחְבֹּנֵן, מַה־נִּחְזָה בְּכָל־אֵלֶּה?
הֵן פִּלְעָמַת שֶׁקְּרָבוּ בְּפִיהֶם כִּן רְחִקוּ הִלְבָּבוֹת!

99.

בְּנֵי בְּלִי-יָשָׁם

(אנטיסמיטים)

אַל-נָא תַחֲפֹלְאוּ פִי רַבָּם בְּגִלְל נְכֻלֵּיהֶם
בְּבִתֵּי כְלָאִים הִתְחַבְּאוּ, הִתְעַתְּרוּ לְקַרְץ,
הֵן אִישׁ תָּם וַיֵּשֶׁר בְּבֶר נֶשֶׂא מְשֻׁלוֹ עֲלֵיהֶם:
”בְּנֵי נְבֵל גַּם-בְּנֵי בְּלִי-יָשָׁם נִבְּאוּ מִן-הָאָרֶץ!”

100.

אִימַת מַיִם

מִצְדְּרֵי נַפְשׁוֹת בְּנֵי-עַמִּי מֵהֵיחָדָּה תִּשְׁתָּאוּ
בִּי הַמַּיִם יִפִּילוּ עֲלֵיהֶם תַּחַת וְאִימָה,
קָלַח יְמוֹת עוֹלָם הֲלֹא תִקְרָאוּ וְתִדְעוּ
בִּי זֶה שְׁנוֹת-אֶלְפָּה נִשְׁוִי כְלָבִים הַמָּה!

101.

שְׁלַחַן עֲרוּדָה

בפאנאפטיקום בבערלין.

רְאִיתִי אֲבִירֵי הַלֵּיכוֹת עוֹלָם יוֹשְׁבִים עַל-בְּסֹאוֹתָם
יַחְדָּו וּמְתִיקוּ סוּד, עַל-דְּרִיב אֵיתָן יִתְעַבְּרוּ,
וְאֹפֶר מֵאִמֶר אִישׁ חֲמֻדוֹת עַל-אֲנָשִׁים שְׂפִמוֹתָם:
”לִבְבָם לְמַרְעַע וְעַל-שְׁלַחַן אֶחָד כָּנֹב יִבְדְּרוּ!” (**)

102.

עוֹלָם הַפּוֹדָה

(1885)

עַל-”הָאֵב הַקְדוּשׁ” הַפְּרוֹסִים מְלִינִים:
בְּדַבְּרֵי שְׂמִים לְמִשְׁפָּטֵי-פִיו לֹא יִשְׁמָעוּ
וּבַעֲסָקֵי אָרֶץ, אֲדוֹת אֲיִי-הַקְּרָלִינִים
לְהִיזוֹת שׁוֹפֵט וּמוֹכִיחַ אֵךְ לוֹ קָרָאוּ!

(* איוב ל' ח'. (** דניאל י"א, כ"ו.)

103.

שֶׁר־הָאִפִּים

(Boulangier.)

לְהַגִּיעַ לְמַלְכוּת הַנֶּפֶס מִתְנַשֵּׂא, שֶׁר וּגְבוּר הַחַיִּיל
וְאַרְחוֹת נַפְלְיוֹן הַשְּׁלִישִׁי תַחֲקֶה בְּאַחַר הַקָּפִים,
הַשְּׁמֵרָלָה! פֶּן יִהְפֶּה פְּעֻלָּה לְחַוִּיר־לֵיל —
וּפְתָרוֹן חֲלוּמָה יִהְיֶה בְּפְתָרוֹן שֶׁר־הָאִפִּים!

104.

מִגְדֵּל עֵפֶל

(Tour Eiffel.)

הַצִּרְפָּתִים! מִשְׁפֵּט שִׁמּוֹתָם לָקוּ וּצְדָקָה לְמִשְׁקָלָה
וּבְחֻכְמָה רַבָּה בְּנִיתָם מִגְדֵּל עַד־עֵבִים יִגִּיעַ
מִבְּרוֹז אָבִי כֹל־כְּלִי מִשְׁחִית, מוֹת וּמִשְׁכָּלֶת —
וְהָאֱלֹהִים רָצָה מֵעֲשִׂיכֶם, עַל־עֲצוֹתְכֶם אִזּוֹר הוֹפִיעַ;
בְּקִרְיַת מִשְׁשָׁבִים בֶּן לֹא־יִשְׁמַע קוֹל חֲצִים וּקְשָׁת
וּבִאֲרָצְכֶם לֹא־יַעֲבֹר כָּל־צָר בְּהַרְבּוֹת וּבְמַגְזֵרוֹת —
עַד־עַתָּה בֹא־דַבֵּר חוּזֵי שִׁדְיָי בְּרֹאמוֹץ וְאִישׁ־מִרְשָׁת:
„וּכְתַחֲנו חֲרֻבוֹתֵם לְאִתִּים וְחַנִּיתוֹתֵיכֶם לְמוֹמְרוֹת!“

105.

מִי אַתָּה?

— לְכֵרוֹת עַמִּי בְּרִית־יְדִידוּת, תַּחֲפֹץ עָמָה,
וּבְכֵן תַּגִּידֶה־לִּי: מָה נָמִי אַתָּה?
„לֹא מִרְהַט מוֹנִים אֲנִי וְלֹא מִרְהַט־שְׂרִירִים,
לֹא מִרְהַט־נַגְדִים וְלֹא מִרְהַט־סִידִים,
לֹא מִרְהַט־טְהוֹרִים וְלֹא מִרְהַט־קְדוּשִׁים,
לֹא מִרְהַט־תַּקְנִים וְלֹא מִרְהַט־חַדוּשִׁים,
לֹא מִרְהַט־חֲכָמִים וְלֹא מִרְהַט־שְׂתוּלָלִים,
לֹא מִרְהַט־אֲמִיִּים וְלֹא מִרְהַט־בּוֹלְלִים,
לֹא מִרְיוּצָאֵי חֲפוּזוֹן וְלֹא מִנְסוּגֵי אַחֹר,
לֹא מִרְהַט־חַנּוּם עַל־הַגֵּל אָדוּם אוֹ שְׁחוֹר,
אַךְ זֹאת אֲדַעַה כָּל־יָמַי עֲנִי וּמְרִירִי
כִּי בְרַעַס־עוֹלָם אֲנִכִּי — אִישׁ יְהוּדִי!“

הפּרַח וְהַשִּׁירָה

על-פי בענעדיקטאוו.

--- מה־יִפִּיתָ פֶּרַח נְחֻמָּה, תֵּאָוֶה לְעֵינַיִם
 וּמֵה־נִּעְמָתָ בְּהוֹדֵר שְׁלָל צָבַע רִקְמָתוֹם!
 זֶר וְהֵב סְבִיבוֹתֶיךָ כְּכַחַם פֶּן יוֹפִיעַ
 סִפִּיר גְּזֻרְתְּךָ — כְּמֵרְאָה תִּכְלַת הַרְקִיעַ,
 מִפְּלִי עָלֶיךָ יִצְהִירוּ כְּלָבֶנֶת שְׁלֹג צָחֵר
 וּפְנִיקָה יֵאָדִימוּ בְּאֲדָם הַיָּלֵל בְּר־שַׁחַר!
 אִי־מִוֶּה בָּאֵת, אֵרֶחַ? מֵאֵן לְקַחְתָּ?
 הָאֵם מְזִכִּיל שְׁחָקִים לְאָרֶץ הַשְּׁלֵכְתָּ?
 „לֹא בְר־שָׁמַיִם אָנֹכִי, כִּי אִם־יָלִיד אֲדָמָה
 שֵׁם בְּסִתֵּר מַעֲבֵה הַכִּפֹּר תִּבְנִיתִי רִקְמָה“
 — אִם־פֶּה אֵיפֶה מְרַגְּלִית זָרְעוּ אוֹ אָבִן יִקְרָה
 וּמִכְלִיוֹתֶיךָ יִצְאָתָ לְהַתְנוּסִם בְּתַפְאָרָה?
 „גַּם־לְגִיחַ מֵרַחֵם אֲבִי־יִקָּר לֹא נִכְבְּדִיתִי
 מְזֻרַע שָׁחוֹר לֵאמֹר לֵאמֹר לֵאמֹר נִזְלָדְתִּי,
 וְכִּי אֲחֵרֵי בְלוֹתִי בְּמַחֲשָׁפִים תוֹךְ בְּצֵה וְרַפְּשׁ
 מִבֵּין רַגְבִּי עֶפֶר יִצְאָתִי לְהַצְהִיל כָּל־נַפְשׁ!
 הִנֵּה כִּי־כֵן זָרַע עֲצָב, תוֹנָה וְשִׁבְרֵי רוּחַ
 אֶל־תוֹךְ מַעֲמָקֵי לֵב הַמְּשׁוֹרֵר כִּי יִפּוֹל יְנוּחַ
 שֵׁם נֶךְ כְּלָבֶנוֹן שְׂרָשׁוֹ, גִּידֵי בְדִיו יִסְכְּכוּ
 וּבְקָרֶב יָמִים מִשְׁפָּתוֹת הַמְּשׁוֹרֵר יִצְמָחוּ,
 אִזּוֹ תוֹלַד שִׁירָתוֹ, כִּיעֵין חֲשָׁמַל מֵרְאָה
 וּכְאֲבָקַת רוּכַל תִּתֵּן רִיחָהּ, יִזְלוּ בְּשִׁמְיָהּ!

תם הספר השני.

לוח הענינים.

—♦♦—

72	לקיים מה-שנאמר	36	ברכת שדים	— האלף לך —
73	גשיאי קלון	37	לשם יפי	1 רכי יהודה הלוי
74	כנגד המברכים	38	לפנים והיום	2 בת הבוגד
75	הדמעות	39	בכר-לחם	3 איה אלהיהם!?
76	לפלוגי הביולי	40	רבק טוב	4 מוצא אבני-יקר
77	אל-תיראו!	41	זאת הברכה!	5 שני שפטים
78	במות מלוח ברבית	42	טעם לשבח	6 מורה השעות
79	סוחר נספה בלא-עת	43	היפי והנעם	7 קבר אבות
80	המלוח והלוח	44	נחליאל	8 חיי אל-מות
81	מספר מר	45	דישון המקנא	9 על-ראש הפסגה
82	הדאגה האחרונה	46	פלמוני הסופר	10 בגוע הצדיק
83	המתיאש	47	צל ואור	11 מי אדיר על-הכל?
84	בעל הנסיון	48	ספר החיים	12 קול ענות
85	באפס יד	49	קטון וגדול	13 אל-מורי ישראל
86	בן-דומה	50	החסרון	14 שבת המלכה
87	כדבר החכם	51	אין אתה בן-חורין	15 לראשית השנה
88	ציד בפיו	52	מקומך אל-הנח!	16 צאן קדשים
89	מנחת זכרון	53	למרבה המשרה	17 ימי הפורים בזמניהם
90	עזמות	54	לראות לשמוע ולעשות	18 בצאת ישראל ממצרים
91	שאלתי ובקשתי	55	מלאך המות	19 להשעה באב
92	לבעלי ההויה	56	השנה והחלום	20 שועת בת-עמי
93	מדוע?	57	המנוחה	21 לאדום
94	בארץ הקדם	58	על-מות סמאלענסקין	22 לבני-יפת
95	אזנים לכותל	59	אני הפלתי	23 יורדי הים
96	הרעה והדבור	60	ענויי נפש	24 הפלג
97	הלונת שוא	61	לפלוגי המחבר	25 פלח אבן
98	קרובים נעשו רחוקים	62	בעבור חושי בי	26 הנער והאופן
99	בני בלי-שם	63	אשרי המאמין	27 הקוף בנעלים
100	אימת מים	64	מיטב השיר	28 כלב שוטה
101	שלהן ערוך	65	איש מצלית	29 אכן יש תקוה!
102	עולם הפוך	66	שירי עלילה	30 כוס התענוגים
103	שר-האופים	67	הלך-נפש	31 מטתו שלשלמה
104	מגדל עפל	68	לפלוגי המשורר	32 כך מקובלני
105	מי אתה?	69	משיב הרוח	33 האדם עץ השרה
106	הפרח והשירה.	70	לפלוגי המתיהש	34 הפלא
		71	כמצות הנביא	35 עד נאמן

Im Verlage der **Rohberg'schen Buchhandlung** in Leipzig
ist erschienen:

Die Zionsharfe.

Eine Anthologie der gesamten neuhebräischen
Dichtung in deutschen Übertragungen.

Von

Gustav Karpelès.

1889. XXVII und 360 Seiten.

**Preis broch. 4 Mark, eleg. gebd. mit Goldschnitt
5 Mark 50 Pf.**

Der rühmlichst bekannte Litterarhistoriker bietet in diesem Werke eine sehr wichtige Ergänzung zu seiner von der Kritik und der Lesewelt allgemein anerkannten: „Geschichte der jüdischen Literatur“. Seit länger Zeit war der Wunsch nach einer solchen Anthologie, die die gebildete deutsche Lesewelt und vor Allem Israels Jugend mit den Schätzen der nachbiblischen hebräischen Poesie bekannt machen sollte, ein reger und oft ausgesprochener — hier ist er zum ersten Male verwirklicht und zwar in einer Weise verwirklicht, für die der Name des Herausgebers und seiner Mitarbeiter bürgt. Das auch äußerlich vortrefflich ausgestattete Werk dürfte bei seinem billigen Preise in erster Reihe als das hervorragenste Geschenk-buch für die israelitische Familie und die israelitische Jugend insbesondere bald allgemeine Beliebtheit erlangen.

שִׁירֵי שִׁפְתֵי-עֵבֶר

כולל טאה שלשים ושלשה שירים ומכתמים, משלים ופתגמים.

מאת

ד"ר שלמה מאנדעלקערן.

ספר שלישי

הר אסתר לפ"ק

Hebräische Gedichte

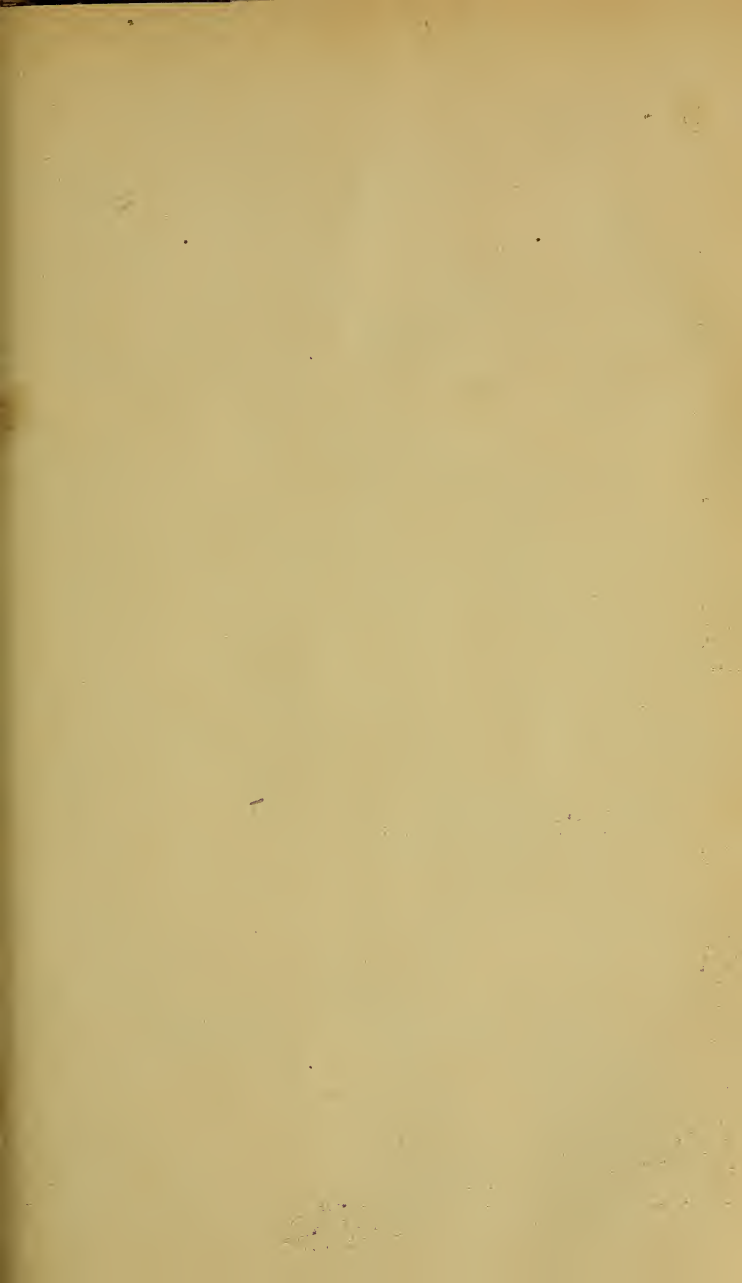
von

Dr. S. Mandelkern.

3. Buch.

Leipzig 1901.

Selbstverlag des Verfassers

שירי שפת-עבר

כולל מאה שלשים ושלושה שירים ומכתמים, משלים ופתגמים.

מאת

ד"ר שלמה מאנדעלקערן.

ספר שלישי

חֲרָשִׁים גַּם־יִשְׁנִים הוֹדִי צָפַנְתִּי לָךְ.
(שה"ש ז ד)

הר אסתר לפ"ק

Hebräische Gedichte

von

Dr. S. Mandelkern.

3. Buch.

Leipzig 1901.

Selbstverlag des Verfassers

מחיר הספר

ברוסיה א' רו"כ, בגרמניה ב' מארק, באוסטריה דינר זהב,
בצרפת ג' פראנק, באנגליה ב' שיללינג, באמריקה א' דאלר,
ובהולנדריה א' טהאלר.

בתיקול

מנהמת פינה.

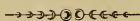
מיתתן וְהיו שיריה מאתם
ונתתי מתתם פסח בפלום!

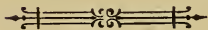
Meinem verehrtestem Freund
dem Kenner und Gönner der hebräischen Sprache

Herrn Isaak Goldberg

in New-York.

מְנַחָה שְׁלוּחָה לְךָ הַיְּהוּדִי הַיְּהוּדִי,
אֶהֱבֶנּוּ בְּאַמֶּן בְּמוֹדֵי אֵין,
אַרְחֻמָּה בְּכָל-נַפְשִׁי וּמְאֹדִי
בִּי-טוֹבִים דְּדִיקָה מֵיְיָ!

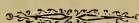

שפתי כהן

לכבוד ידידי הרב החכם השלם המליץ המפואר והמהולל בתשובות

ד"ר שלמה מאנדעלקערן הי"ו

בְּן־שָׁמַנִּים שָׁנָה הִנֵּה בְּכָר אָנֹכִי
הִרְפָּחוּ עֵינַי אֶךְ לֹא־כָשַׁל בָּחִי,
בְּשִׁירָה וְזִמְרָה עוֹד שָׁחַר אָעִירָה,
עוֹד אֶתְפַּשׁ עִט סוּפְרִים בֵּין אֶצְבְּעוֹתַי,
מִי־יִתֵּן וַיְחַיֶּיכֵן גַּם־יִתֵּר שָׁנוֹתַי
וְעַד־קֵץ יָמַי חַיִּי תִלְוְנִי הַשִּׁירָה.
עוֹד כָּל־יְמֵי־חַיֵּי אָעִירָה כְּנוֹרִי,
הַשִּׁירָה מְשׁוֹשׁ לְבָי, הִיא יִשְׁעֵי וְאוּרֵי.

וְאַתָּה יְדִיד־נַפְשִׁי עַל־כֵּן לִי יִקְרָתָּ
כִּי בְּמִקְדָּשׁ הַשִּׁיר בְּקִדְשׁ נֶאֱדָרְתָּ,
כָּל־קְרָאֵי שִׁירֶיךָ נַחַת יִשְׁבְּעוּ;
כִּי בְּחִבְּמָה וּבְמִדַּע חֵיל עָשִׂיתָ
אֶת־אוֹר הַדַּעַת כְּשִׁלְמָה עָטִיתָ
וְיִשְׁמְעֵי חֲבִמְתָּהּ גַּם־שִׁירֶיךָ יִשְׁמְעוּ.
"מִהַדְּנַחֲמָד הַמְרָאָה!" אָזְנִי שִׁמְעַת
"רְאוּ, כֹּה תֵאֱמָרִים יַחְדָּו שִׁירָה וְדַעַת!"

וּתְהִי־לְךָ לְעֵדָה זֹאת שִׁירְתִּי
בִּי־לְעוֹלָם לֹא־אֲסִיר מִמֶּךָ אֲהַבְתִּי,
חַן מְאֹד יִדְעִיתִיךָ כִּיךָ הִתְעַנְנִיתִי,
גַּם־הִתְחַלַּבְתִּי עִמָּךְ בְּאֶח וּבְרֵעַ
בִּי־מִי כְּמִנִּי הִם לְךָ יוֹדֵעַ,
עַל־כֵּן כְּבוֹד וּתְהִלָּה לְךָ תִּלְקָתִי;
וְעַתָּה הִנֵּה־נָא זְקִנְתִּי שָׁבְתִי
קָחָה שִׁירֵי בְּעֵינַיִם בְּהוֹת פְּתַבְתִּי!

אוהבך ומכבדך כערכך הרם והנעלה

אברהם בער הבהן גאטמלאָבער

ביאלאסטאָק, ב' דר"ח אדר ראשון תרנ"א.

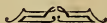
השירה מאין תמצא

שפעת ענגי-אפל מעל הים מרחפת
 ל'שר אדרי הפלח אל-קרבה היא שאפת,
 מים מתיקים ומוקקים משיא שמי רמה
 הרק תריק לארץ ותשקה את-הארמה;
 שטף שאגות עם נרדף עם-דמעות עינים
 לב המשוחרר יינק יופץ, ובלע בפנים,
 מקירותיו אמןם שם שבעתים וקקי
 המונים המונים שירים געמים לנו יירקו!

יחינו מיומים

שביה בת-ציון אל-נא תרעישי שמים
 שפבר ארכי ימי שביתך זה בשנות אלפים;
 לא חאמרי נואש, מרהגולה עוד הנאלי,
 לאל המאזרכי חיל צפירנא, יחלי:
 מדת יום יי עד-אלף שנים תגיע
 (משה איש האלהים בתפלה פה הביע)
 האמןם יומים נתן אל למשפה בננו —
 הלא ביום השלישי יקימני ונחיה לפננו!

חג השבעות

שמים וארץ יחדו נשקו,
 שדי על-הר סיני מדי הופיע,
 לבני-ישראל מאז בו דבקו,
 ל עם קלבו דברות-קדש שם הביע;
 מעל לוחות האבן גם החקו
 מלאה חבל בלה ויו הוד רקיע...
 הסוברים! עסיה איך איפא תדלקו,
 הדי דבר אליהם אליכם לא-הגיע?!

גם חנכה — גם להתנזר

שם על-מרומי שרה גבורי יון יפתו
 שרי אנטיוכוס נמוגי, מפגור חתו,
 שגבה יד החשמונאים, ימינם עשה חיל...
 לא ברכב ולא בסיסים על-צד החנכרו,
 לא ברבבות בעלי-קרב בני מתחיה השתערו
 ל הודף המון צבאות ערלים רבו פכוכבי-ליל;
 מפני רוח אל נאור אז הפוכבים מלאו,
 מפני דגל הלאם, נסיה להתנזרם נשאו
 מנסת-מות גם האויב, גבירתו נשתה...
 העברים! הפסו אנשירווח בקרבנו?
 האם דמי הפוכבים לא-יגלו עוד בעורקיני?
 האם בדגל יהודה לא-נצליח גם-עתה?

5

אֵשׁ אֹכֵלָה אֵשׁ

שְׁלֵהֲבַח הַתְּאוּדָה בְּקִרְבֵי בֵית־הַלְלָנָח
 שֶׁפָּעַת מִי־בִינָה לְרִיק עֲלֵיהֶ־אֲרִיקָה,
 לְשׂוּא גַם־נֹאד דְּמַעוֹת אֶסֶף עַל־הַמּוֹצֵחַ.
 לְכַבּוֹת הַמּוֹקֵד אֶף־תְּהוּם לֹא הִשְׁפִּיקָה;
 מִה־פְחִי פִרְאִיחַל לְבָעַר זֶה אֵשׁ בְּעֶרְתָּ? ...
 מֵעֶצֶר רָעָה וַיִּגּוֹן אֲזִי נַפְשִׁי שֶׁאֲלַח:
 הוֹאִילָהּ אֵלַי, עֲנֵה־נָא חַיֵּשׁ עֲנִיָה סְעֵרַת,
 הֵן כֹּל אָתָּה, הֵן אֲשֶׁר אֵשׁ אֹכֵלָת!

6

אָבֵן בַּחֵן

לְעֵין הַשְּׁמֶשׁ תִּתְנוּצֵץ אָבֵן אֲחֻלָּמָה
 אֶף גַם־יִבְרִיקוּ חַדוּדֵי חֲרָשֵׁי אֲדָמָה,
 אֶף כְּבוֹא הַשְּׁמֶשׁ, כְּנִטּוֹת צִלְלֵי עֲרָפִים
 הָאֲחֻלָּמָה לֹא־תִחַדֵּל מִדְּפִיץ קַרְרִים
 וְחַדוּדֵי הַחֲרָשׁ הֵלֵא יִכְהוּ יִעֲמוּ;
 כֵּן יִצְחֵלוּ כְּלִי־פָנִים בְּיָמֵי אוֹרָה וַגִּיל,
 יִשְׁיֵשׁ כְּל־אִישׁ, לֹא־נִפְרַחְכֶם לְפָנֵי־כֶסֶל,
 אָפֶס בְּיוֹם־חֲשֶׁךְ, כְּבוֹא בְּשׂוֹאָה צוּקָה וְצָרָה
 נֶפֶשׁ הַחֶכֶם עוֹד תּוֹפִיעַ כְּמוֹ־נִהְרָה
 יְכַסִּילֵי אָדָם הֵלֵא בַחֲשֶׁךְ יִדְמוּ!

סוד תִּצִירָה

בְּכָלֵי מַעֲנִים הַחֲקָרִים לְטַבֵּעַ יִצְיָקוּ
 לַגְּנֹרִים לַגְּנֹרִים יִנְתְּחוּ בְּשָׂרוֹ בַּמְּאֻכָּלֹת,
 יִכְתְּשׁוּהוּ בַּמְּכֻתָּשׁ, עֲצָמָיו הִדְק יִדְקוּ,
 יִשְׁפֹּטוּהוּ בַּבְּרָזָל וּבַלְּהֵב אִשׁ אֻכְלֹת
 וְאֶת־לְשׁוֹנוֹ יִמְשְׁכוּ בַצָּבֹחַ וּבַמְּלַקְחָיִם;
 וְהוּא בְּעֵתוֹ כְּאִשָּׁה מַצְרָה עַל־הָאֲבָנִים
 יִפְעֶה, יוֹצִיא מִלִּין, חֲקִית עוֹלָם יִבִיעַ
 אֶף סוּד תִּצִירָה עַד־נֶצַח לֹא יוֹדִיעַ!

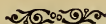

שְׁתֵּי הַתְּפִלוֹת

עַל־יַד מַטַּת חוֹלָה בְּבִירָה יוֹשֶׁבֶת
 וְדַמְעוֹת שְׁלִישׁ נְזֻלֹת מֵעֵינֶיהָ,
 עַל־בְּרִיתָהּ יִחִידָתָהּ נִפְשָׁהּ הִאָּבַת
 וְלֵאלֹהִים שִׁמְעֵה תְּפִלָּהּ תְּפַרֵּשׁ כְּפִיהָ.

וְשֵׁם אִשָּׁת קִבְּרוּ תְּגִלִּיל, תִּבְרַךְ מְרָה
 תַּעֲרֹךְ תְּפִלָּהּ, תִּקְנֶה יִשַׁע מִשְׁמַיִם,
 בִּירְוָה שְׁבִיעַ יָמִים תִּשָּׁב בְּקוֹר וְקָרָה
 עַם־בְּנֵיהָ — בְּחֶסֶד לָחֶם וּנְקִיוֹן שִׁנָּיִם.

וְהִנֵּה עַל־הַסֶּף גִּרְאָה שְׂפֹשׂ הָעִיר
 וּבְקוֹל אֲדִיר יִקְרָא בְּשֵׁם רֵאשׁ הַקְּהָלָה:
 מִהָרֹו בְרוּ קָבֵר! בִּי־מִתָּה בַת־הַגְּבִיר . . .
 וְהָאִשָּׁה לְחֻשָּׁה: "בְּרִיךְ שִׁמְעֵה תְּפִלָּה!"

9

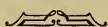
דמעות אים

בְּשֵׁרוֹת רָעוֹת מְשֻׁדְרֵי־קָרֵב מִדֵּי יֵאָתִי,
בְּקִרְאֵי שְׁמוֹת חַלְלֵי־חֵרֵב שִׁירְדוּ שְׁחַת,
לֹא עֲלִירַע וְאֶלְמָנָה אִזּוּ מֵעַי יִהְיֶינּוּ
אִף לֹא עַל־גִּבּוֹר שְׂדוּד נִפְשֵׁי נֶאֱנַחַח.

בְּרַבּוֹת הַיָּמִים הֵן תִּתְנַחֵם הָאֶלְמָנָה
וְגַם יָדִיד נֶאֱמָן אֶת־יָדִידוֹ יִשְׁבַּח שְׁכוֹחַ,
אֵךְ יִשְׁנֶה נֶפֶשׁ אַחַת, יִדְעָתִי נֶאֱמָנָה,
לָהּ אֵין פְּלִינְחָם, הִיא לֹא־תִמְצָא מְנוּחַ!

זֶה הַדּוֹר הַדּוֹר־שׂוֹא, הַדּוֹר הַפֶּל וְיִטְמֵא שְׁפֹתָיִם,
הַדּוֹר חָנָף וּמִתְחַפֵּשׂ, הַדּוֹר בְּרוּחוֹ דְּמִיָּה . . .
לֹא־אֲמִין בְּבִכָּה, שִׁפְךְ דְּמָעוֹת בְּפָיִם —
כִּי אִם־לְדְמָעוֹת־אִם עַל־כִּרְבֻטָּנָה בְּכִיָּה.

הִיא לְשֹׁפֵחַ לֹא־תִיכַל בְּלִימֵי חַיִּיהָ
זְכוֹן בְּרוּקִיר שֶׁנֶּפֶל שָׁם בְּמַעְרָבָה,
כִּי־אֲשֶׁר לֹא־תִיכַל לְהָרִים עַל דְּלִיחֻתָּהּ
עַרְבָּה שְׁפֹלַת הַעֲנָפִים בְּעֶמֶק הַבְּכָא!

10

הַנְּכָרִי

בְּקוֹץ בְּבִקְרַת הַשֶּׁבֶם יֵצְאֵתִי הַשְּׂדֵה לְשׁוּחַ,
פְּתוּאִם נְלוּהָ־לִי אִישׁ נְכָרִי כְּמוֹ־מְמוֹרוֹם שְׁלוּחַ.

מִחֲרִישׁ הַלֶּדֶ לִימִינִי, לֹא־פָצָה פֶּה, לֹא־קָרַץ עֵינַי
אִף לֹא־שָׁאֵל אֶת־פִּי הַאֲרָצָה בְּחִבְרָתוֹ אִם־אֶן.

אֶת־שְׁמוֹ לֹא־תִגִּיד לִי, מִה־פְּלֹאֲכֶהוּ וּמִה־פְּעֻשָׁהוּ,
לֹא־דָרַשׁ בְּשָׁלוֹמִי גַם לֹא־הוֹשִׁיט לִי אֶת־יָדֵהוּ.

הַשָּׁמֶשׁ הוֹפִיעַ בַּהֲדָרָו עַל־נְאוֹת שְׂדֵי וִירַק פְּרִים
וְאֲנַחְנוּ שְׁנֵינוּ צָעֲדֵנוּ קְדִימָה בְּעַל־פְּנֵי נְשָׁרִים.

וְהִנֵּה עַל־יַד תְּהַרְרֶה אֵלֶּה עֶבְרָתָה בְּרַב הַלְיוֹתֶיהָ,
תַּחֲתֶיהָ אֲשַׁחֲחֶנּוּ תִּנְשֵׁן וְגַלּוּ נַחֲמָד עַל־בְּרָכֶיהָ.

וְתִשָּׁר וְתִזְמַר־לוֹ וְתִנְיַעְהוּ בְּאִשֶּׁר יִנּוּעַ בְּרַחַת,
וְאֲתִיַּצֵּב וְאֲתִבְיָנְרָם עָלָיו לֵב וְיִשְׁבַע נַחַח.

וַיַּעַן הַנְּבִירִי: אֶל־תַּעֲצֹר, אֶל־תַּעֲמֹד בַּעֲצָלְתָּיִם,
לִי רְאִיתָ אִיךָ אֲנִישׁוּ אֲנִי יְלָרִים עַל־בְּרָכָיוֹם!

אֲנִי אֲנִיעֵם בְּשִׁיבָה וְהַשְׁקֵט, בְּלֹאט וּבְדַמָּה,
עֲשֵׂה כַּמִּנִּי לֹא תַחֲפֹאֵר כֹּל־אֵם עַל־הָאֲדָמָה.

עוֹלָלִים וַיּוֹנְקִים אֲנִישׁוּ, אִין מִסְפָּר לְיִלְרֵי שְׁעֵשׂוּעִים,
וְכִי־וַיִּשְׁנוּ לֹא־יִזְכְּרוּ לְשֵׁאל כְּלִי־שְׁחוֹק וְצַעֲצָעִים

נְעִימִים צְלִילֵי גַרְעֲדֵנִי, רֵיחַ צַח שְׁמָה יָפִיחַ,
אֶךְ־שֵׁם וּמִצָּאוּ מְרֻנֹעַ, שֵׁם יֵאָהֲבוּ לָנוּם לְנוּחַ.

* * *

וְנוֹסֵף שְׁנֵינוּ לָלֶכֶת קְדִימָה בְּעַל־פְּנֵי נְשָׁרִים
וְשָׁמֶשׁ צָהָרִים הוֹפִיעַ עַל־נְאוֹת שְׂדֵי וִירַק פְּרִים.

וְהִנֵּהזֶה בְּיַרְכְּתֵי הַחֲרָשָׁה, שֵׁם בְּקִצָּה מְקַצֵּעַ
מִתְלַחֲשִׁים אֲנָשִׁים שְׁנַיִם, מִתְרַפְּקִים וְשְׁלוֹבֵי זְרוּעַ.

צְלִצְלֵי נְשִׁיקוֹת הַדָּדִים אֶל־אֲנִי מִרְחוֹק הַיַּעֲוִי,
שִׁיחַ סוֹד יְדִידוּת וְקוֹל צְהֵלָה מְפִיחֵם הַשְּׁמִיעוּי.

”הָאֵחַ הַיָּדִי מִחֲמַדִּי!” — ”הָאֵחַ יוֹנְתִי תַפְתִּי!”
וְאֲתִיַּצֵּב וְאֲתִבְיָנְרָם, בְּחֻדְוָה אֲלֵיהֶם עֵינֵי נְשִׁאתִי.

ויען הנְבִירי אֶל־תַּעֲצֹר, אֶל־תַּעֲמֹד בַּעֲצָלָתִים,
 לֹי רְאִיתָ אִיךָ אֶאֱצִיל אָנִי נְשִׁיקוֹת פֶּה וְשִׁפְתָיִם!

הִנְנִי נֹשֵׂק בְּעֵי וְעֵצְמָה, הִנְנִי נֹשֵׂק בְּחִיל וְכַח,
 וְנִשְׁקָתִי תַחֲדֵר קֶרֶב וּבְלִיזָה, עֲצָמוֹת נְמוּחַ.

וְהִיָּה פֶלֶה־נְשׁוּק מִמּוֹנֵי אֶהְ־לִי הוּא פֶלֶה־יָמִים,
 בְּמַעֲוֵי יִמְצָא מִרְגָּעָה, עֲנֵג נַצַּח, שְׁלֹחַ עוֹלָמִים.

עֲרָבִים צְאָלִים צְלָלִי אֶהְ־לִי, רֵיחַ צַח יֵשֵׁב בַּנְּנִים,
 שֵׁם יְנוּמֵי פֶלֶה־נְשָׁקִים, שְׁלֹמִים יִישְׁנוּ גַם־שְׂאֲנָנִים.

* * *

וְנוֹסֵף שְׁנִינֵי לְלֶכֶת קְדִימָה בְּעַל־פְּנֵי נִשְׁרִים
 וְשִׁמְשׁ עֲרָבִים הוֹפִיעַ עַל־נְאוֹת שְׂדֵי וִירַק בָּרִים.

וְחִנָּה שֵׁם בְּתוֹךְ הַחֲלָקָה אֶפֶר שָׁב יִנְפֹף מִגְּלָהוּ
 בִּירְכֹב בְּשֵׁל קָצִיר וְזָדַעוּ יִקְצֹר שְׂבָלֵי שְׂדֵהוּ.

וַיִּלֶּךְ הַלֹּךְ וְקָצֹר, מִתְרוֹנֵן פְּגֹר צוֹלַח;
 וְאַתְנַצֵּב וְאַתְבוֹנֵנְבוּ וּלְפִי עָלִיו עָלוּ וְשָׁמַח.

ויען הנְבִירי אֶל־תַּעֲצֹר, אֶל־תַּעֲמֹד בַּעֲצָלָתִים,
 לֹי רְאִיתָ אִיךָ אֶקְצֹר־אָנִי חַיֵּשׁ בְּתַרְיֻצוֹת בְּפִים!

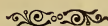
בְּמַעַט אֶשְׁלַח מִגְּלִי בְּקָמָה בְּרַגַע תֶּרֶב הַקֶּרְחַח
 וְאַלְף אֶלְפֵי שְׂבָלִים אֶפִּיל בְּקַצִּירָה אַחַת.

מִגְּלִי יִקְצֹר שְׂבָלִים מְלֵאוֹת, וְצִנְמוֹת וּבְרִקוֹת בְּכָה,
 תְּרַמְשֵׁי יַחֲרִים בְּלֶן, אַחַת מִהֶנָּה לֹא נִשְׁפָּחָה.

גָּרַנִי רַחֲבֵי־יָרִים עַד־מֵאֹד, אִין תִּקֵּר לְגִדְלָתוֹ,
 בְּלֶן תִּמְצָאנָה בּוּ מְקוֹם, הַאֶסְפָּנָה אֶל־מְעוֹנָתוֹ.

* * *

נפֹסֵף שְׁנֵינִי לְלֶכֶת קְדִימָה בְּעַל־בְּנֵי נְשָׁרִים
 וַיִּרְסִסֵי טַל לַיְלָה נָטְפוּ עַל־נְאוֹת שְׁנֵי וַיִּרַק פָּרִים.
 וְהִנֵּה הַמּוֹן מַצְבּוֹת־עֵץ וְאָבֹן נִשְׁקָפוּ לְאוֹר פּוֹכְבֵי רָקִיעַ,
 אֲלֵיהֶן הַפְּנֵה הַנִּכְרֵי שְׁכֵמוֹ וּבְמוֹפְיוֹ הַבִּיעַ:
 סֹב וּפְנֵה־לְךָ אַתָּה עֲתָה, לְךָ־נָא הַלְּאָה לְבַדְּךָ,
 אֲנִי אֲסִיר אֶל־בֵּיתִי שְׁמָה — יְעוֹד אָשׁוּב אֶרְאֶה פְּנֵיךָ!

11

יוֹנָתִי

יוֹנִים הַמּוֹת מִתְעַלְסוֹת בְּאַהֲבִים
 בֵּין עֲנֵפֵי אֱלוֹן בְּעֵבֵי הַיַּעַר,
 שֵׁם יִשְׁבְּנוּ גַם־רֹוֹיְנֵי דוֹדִים,
 עַל־הַנֶּזַע שְׁמוֹתֵינוּ הַחֲתָנוּ בַּתַּעַר.

עוֹד הַיּוֹם הָאֱלוֹן שֵׁם יִתְעַרְהוּ,
 יוֹנִים עָלָיו עוֹד הַיּוֹם יִתְעַלְסוּ,
 וְשִׁמּוֹת שְׁנֵינֵנוּ בְּבֵיֹם הַחֲקִי
 עַל־הַנֶּזַע שֵׁם יִתְנוֹסְסוּ.

אֵךְ יוֹנָתִי הוֹמְיָה וְסוֹדְרָת
 לֹא־יִדְעָתִי אֶךְ־נִשְׁאַתָּה הָרוּחַ,
 אֶל־הָאֱלוֹן עוֹד לֹא־תוֹסִיף לָבוֹא
 בְּנִטּוֹת צְלָלִים, יוֹם בִּירְפִיחַ.

מה־נה ועל־מה־נה

„רַעַיִתִי נִפְתִּי!“ לֹא־עוֹד בְּקָדָם יִקְרָאָנָה
 „אַחֵיבִי חֵבִיבִי!“ גַּם־הִיא עוֹד לֹא־חֹסֶיף תְּכַנְנֶהוּ,
 בְּנִגְרֵי פְרָחִים וְשׁוֹשְׁנִים יוֹם לַא־עוֹד יִכְבְּרָנָה
 וּבַעֲיֵינֶיהָ יוֹנִים בְּמִלְפָּנַיִם לֹא־עוֹד תִּלְבְּבֶהוּ.

אַל־הַפְרָאָה לֹא־תִמְהַר עוֹד לְהִיטִיב פְּנֵיהָ
 מִדֵּי תִקְשִׁיב מִרְחוֹק אֶת־קוֹל צְעָדֶיהָ,
 וְהוּא בֵּין הָעַרְבִים לֹא־יֹסִיף לְקַרֵּא בְּאֲזְנֶיהָ
 שִׁירֵי אֶהְבָּה וְחַשֵּׁק — לְכַבּוֹדָה יִצְרוּ יַדָּיו.

עוֹד לֹא יֵשְׁבוּ שְׁלוֹבֵי זְרוּעַ בְּשָׁנֵי תְּאֵמִי צְבִיָּה
 וּמִפְּיָהֶם שִׁיר סוֹד אֶהְבִּים בְּנַחַל נֶבֶע,
 עַל־חֲלֻקַּת צְנֹאָרָה הִיא לֹא־יִנְפֹף יָד בְּצַדֶּיהָ,
 וּבִתְלַת־לֵי קוֹצוֹת רֹאשׁוֹ הִיא לֹא־תִשְׁתַּעֲשַׁע.

מַה תִּתְּמוּנָה הַזֹּאת? הֲכִי מִקְרָה לֹא־טָהוֹר קָרָה?
 הֲכִי יַד־כִּגְד וְכִיב הַרְגִּינָה מוֹסְדוֹת אֶהְבְּתָם? . . .
 חֲלִילָה! אֶהְבְּתָם עֲוֵה בְּמֵאוֹ, אֶהְבַּת בְּלִת־סָרָה,
 אֲבֹן וְהִזְבֵּר יָרַח יָמִים עֶבֶר לְמַרְיוֹם תַּחֲוִנְתָּם!

משַׁפֵּט חֲרוּץ

אַל־חֲכָם יוֹעֵץ פֶּלֶא שָׁם בְּאַחַת עָרֵי עָרֶב
 בָּא אֶחָד הַפּוֹאֲמִינִים וַיִּפְרֹשׂ בְּפִיָּם,
 וַיִּתְחַנֵּן לֵאמֹר: אִישׁ הָאֱלֹהִים, מוֹשִׁיעַ וְרֹב,
 הוֹשִׁיעַנִינָא אֲדֹנִי, חֲכַם־לֵב וּגְלוּי־עֵינָיִם!

הה! והחמוזי הנודע בשער בתרבים,
 חמוזי מחמל נפשי, לענוד היהלי פגבר,
 עמד קשור בחבל אל-אבוסו בין משאבים
 זה שלשה ימים אבד-לי, הה שד ושבר!

ואמר: ארצה-נא אליך, אדני, מהרה חיש,
 כי אה-לריק בקשתי חפשיתי עד-עתה,
 וכלפנים על-דבר אתננת אברות שאל בקיש,
 אחפיה לשאל באתי היום — הלא הראה אתה!

צר-לי מאד, אין אני ראה רק בביאה רבביאה . . .
 האמנם לכל-הפאמינים הן זאת גלוי וידוע
 שמיזם פטירת נביא-אלוה פסקה הנביאה . . .
 אה השמרנא והשקט עד-יום הששי בשביע.

או אנסה כחי, אעשה ככל אשר-תמצא ידי
 בהתאסף העם למסגד, לתפלה ושיר,
 על-יד-ימיני שם היהנא נצב עמדי
 או דרש אדרש — אולי חפצי בידי יצליח.

ויהי ביום הששי, בהקהל יחדו פלה-עדה,
 בכלות התפלה מהר ויעל החכם הבמחה
 אהיהוכח הוכיח לעם להשיב לבעלי האבדה . . .
 אה אין קול ואין עונה — כי נעשתה המזמתה!

או החליק החכם וקנו שירד על-פי מדותיו
 ניקרא: דבר האמלל הזה אל-לבי נגע,
 פן בלי-משען ומשענה ישאר פלימותיו . . .
 אפס לנסות אתכם עוד אחת אני יודע!

האיש אשר מעולם לא-נשק נשיקת אהבים,
 קול שירה, ומרה ורננה לא-השמיחו לבהו
 אה גם-לא-שחה לרוייה פוס משרת ענבים
 ונשנא הלום — והנשארים גלכו איש לא-הליהו!

אֶת־דְּבַרְת פִּי־הַחֶכֶם בְּמַעַט שָׁמַע הָעַם
אֶחָד אֶחָד מִן־הַפּוֹסֵד בְּלֵם בְּלֵט נִשְׁמָטוּ
אֶף אִישׁ זָקֵן אֶחָד נִשְׁאַר בְּמִקְצוֹעַ שָׁם,
הַקְּרִיב בְּגֵאוֹן וּמִפִּי מַלְּיִם הִתְמַלְּטוּ:

„הִנְנִי חִירָאֲנִי הָאֶחָד אֲשֶׁר יִבְקֹשׁ אֵלַי;
הוּא שֹׁפְתִי בְּשֹׁפְתֵי אִשָּׁה מֵעוֹדֵי לֹא נָנְעוּ,
קוֹל שָׂרִים לֹא־אֲשַׁמַּע וְרִנָּה לֹא־מְלֵאָה לְשׁוֹנֵי
אֶף פְּרִי־גִפְּוֹן וּמִשְׁרַת עֲנָבִים אֶל־פִּי לֹא־בָאוּ!”

אִם־כֵּן קָרָא הַחֶכֶם, הִנֵּה אֶת־הָאִישׁ הַזֶּה
חֲלָף הַטּוֹרָה לְעוֹר בְּנִגְדָה הוֹאֵל־נָא קַחֲנִי,
הֲלֹא הוּא בְּכֹדוֹ וּבְעֶצְמוֹ הָעִיד בְּכָל־פֶּה
כִּי לֹא־נִמְצָא בֵּין הַחֲמוּרִים גְּדוֹל מִמֶּנּוּ!

14

תְּהַפֵּכֶת פֶּתָאִים

בְּקִיץ בָּיִם צַח הִלְכֹתִי לְשׁוֹחַ
בְּגוֹן שְׁמַתִּי מְעוֹנִי — בְּצִלְלֵי עֲצִים רַעֲנָנִים,
מַעֲצָבֵי וְעַמְלֵי אֲמֹרֹתַי פֶּה אָנוּחַ
אֲבִלְיָנָה עַל־יְגוֹנִי — בְּנֵאוֹת פְּרָחִים וְשִׁשְׁנָיִם.

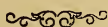
וּבְעֵינַי הִיָּתָה הַתֵּבֵל כְּלָה בְּנֵן עֲדָנִים
אֶף עֲשֶׂר וּבִרְכָה — מְלֵאָה עַל־כָּל־סִבִּיכֹתֶיהָ
בְּמוֹ תִשְׁקַד כָּל־הַתּוֹלְדָה לַעֲשׂוֹת בְּזוֹנִים
לְעוֹרָה בְּמַעֲרָכָה — נַחַת לְבַחֵיר יִצְיִרָהָ ...

וּבְחַפְזוֹן חֲשַׁתִּי לְהוֹצִיא מִן־הַצִּלְחָת
גְּלִיזְנֵי שָׁם טְמֵנְתִּי — בְּחִיקֵי זְהִירוֹמִים
לְשִׁיר עַל־פְּרֵה־יַחְמֵד, עַל־שִׁמְשׁ זֶרְחַת
כִּי עָלִי הָאֲמֵנְתִּי — זָחָה רוּחַ מִן־הַשְּׁמִים.

אָפּס מַחֵם הַיּוֹם אִז מִפְּאָכֵל מְלִיחַ
 לְרִיחַ אֶת־צִמְאֹנִי — שְׁתִּיחִי מִמַּעַן גָּנִים,
 אֶל־שֵׁן רַעָה בָּאוּ הַמַּיִם בְּחָץ שְׁלִיחַ
 וַיִּרְבַּ מְאֹד עֵצְבִנִי — וַאִיל־מֵר פִּתְנִים.

וַתְּהִי תַהֲבֵל בְּעֵינַי בְּמִשְׁכַּח בְּרָקָנִים
 בְּמִדְעַמֵּק הַבָּבָא — בְּשֵׂאוֹל רְגִזָּה תַחֲפִיחַ
 וַיִּכְמוּ תְצוּ הַתּוֹלְדָה עַל־כָּל־הָאִיחָנִים
 בְּמַחֲלָה אָנוּשָׁה מִמִּשְׁכָּה — לְצָרוֹר בְּחִיר בְּנִיחָ.

וַאֲמַתָּהר אֶל־בֵּיתִי לְמִצָּא חַיֵּשׁ הַצִּפְפַּחַת
 מֵאֹז לִי צִפְנָתִי — שְׁמָה בְּיִרְכָּתִים,
 עַל־עוֹר שְׁנֵי נְתַתִּי מִן־הַמִּוֶּרְקַחַת
 כָּל־אֲשֶׁר הִסְפַּנְתִּי — מִדֵּי כְּאֵבוֹ הַשְּׁנִים!

15

מְלִלִי וְגַלְלִי

בְּחִדְרוֹ יָשַׁב מְלִלִי, מִשׁוֹרֵר מֵאִין פְּמַחוֹ
 וְלַפְנֵי גַלְיוֹן,
 רַעִיוֹן נִשְׁבַּב לְקַח־לוֹ מַעוֹלָם הַתְּהוֹ
 לְאַרְגַּ שִׁיר חַדְיוֹן.

מִבְּטָאִים נָאִים וְיָפִים בְּכָר חֲבָשִׁים וְאֶרְזִים
 אִישׁ עַל־דְּגָלוֹ חָנִים,
 וַיַּחַל לְלָקֵט אַחַד אַחַד אֶת־הַחֲרוּזִים
 הַמְקַשְׁקָשִׁים בְּפַעֲמָנִים.

„הֵת, מְה־רַע גּוֹרֵל מִשׁוֹרְרִים, מִה־פֹּר תַּיִיחָם

— הַחֲאֵנַח בְּדָמָה —

„הַרְיוֹי שְׁפַח־קָרֵשׁ מַעֲטִים וְשִׁיר בְּלַעֲרִיהֶם

בְּנוֹף בְּלֹא־נְשָׁמָה!“

זַב־מִסְפָּר הַחַנוּעוֹת מוֹנֶה הוּא בְּאַצְבָּעֵיךָ.
 מוֹסִיף אַף־גֵּרַע . . .
 כִּי יִשִּׁיר שְׁמוֹבְלֵי מִקְדָּה נְכוֹנָה הַצְּבוּי דְלַחֲתוּז
 עַל־יִרְכּוֹ צִלְע.

הִנֵּה בִּירְכּוֹ עֵמֶל וַיִּגַּע זֶה מְלָלֵי הַמְּשׁוֹרֵר
 וַיִּחַרֵק שְׁנַיִם . . .
 וַיִּגְדֵּק וַיִּפְהַק וַיִּחַעֲטָשׁ וַיִּזְוֹרֵר
 וַיִּזּוּ מִיץ־אֲפִים.

דָּכָה־פְנוֹחוֹ אֶת־שִׁכְמוֹ לְקַחַת מְטַפַּחַת
 לְמַחֹת מִיץ אֲפִיהוּ
 וַיִּרְא זְהִנֶּה נָצַב עָלָיו, הָהָ שֶׁד וַשְּׁחַח!
 זֶה גִּלְלֵי רַעְהוּ . . .

„מַה־לָּךְ פֹּה עָתָה? חַיֵּשׁ הוֹקֵר רַגְלֶךָ!
 — הָרַעִים קוֹל בְּחֻמָּתוֹ —
 „אֲכַנְרִי! אֶל־תִּשְׁתַּדֵּל לְרֵאוֹת אֶת־חֲבֵרְךָ
 בְּשֵׁעַת קָל קָלְתוֹ!“

16

רֵפָא אָמֵן

אִשָּׁה כְּבוֹדָה, נוֹדַעַת בְּשַׁעַר בַּת־רַבִּים,
 בְּשִׁיחוֹת נָשִׁים לְקַחָה חֲלָקָה תִּשְׁעָה קָבִים,
 פְּתָאם נָטַל מִמֶּנָּה הַדְּבַר וְהַשָּׁפָה
 וַיְכַאֲלֵם לְפַתַּח פֶּה לֹא עוֹד יִסָּפָה.
 לְשׁוֹא רֵפָאִים רַבִּים אֶלֶיהָ הַבְּהִילוֹ,
 תִּשְׁקוּהָ מִרִּסְמִים — וַהֲצִל לֹא־הֲצִילוֹ . . .
 בְּרֵאוֹת צַעִיר הָרֵפָאִים בִּי־אֲבָדָה תוֹחֲלַת

וְכַל־רְפָאוֹת תִּעָלֶה אִיךָ לְלֵא־עֶזְרִי וְחֻעֲלֹת
 הַרְכִּיב אֶת־רֵאשִׁי וַיִּלְחַשְׁלָה בְּאָזְנוֹיָךְ
 סוּד טָמִיר וַיַּנְעֵלֵם עַל־אֶחָת מִרְעֵיחֶיךָ —
 וַיָּבֵא הַסּוּד בְּקַרְבָּהּ בָּאֵשׁ מִתְלַקַּחַת . . .
 כִּי לֵא־עֲבָרָה עָלֶיךָ אֶפִּילוּ שְׁעָה אַחַת
 וְהַדְבִּיר שָׁב אֵלֶיךָ . . . חַיֵּשׁ קָל מִמֶּשְׁבָּבָה
 מִהָרָה אֶל־שִׁכְנֶתָה — לְהַגִּיד לָהּ אֶת־פֶּלֶל־לְבָבָהּ!

17

נָבֵל

נָבֵל חֲצָה נָחַל שֵׁטֶף, גָּלְיוֹ כְּגַלְיָוִים
 עַד כִּי־עִיפָה נִפְשׁוֹ בְּמִלְחָמָה הַקָּשָׁה;
 וַיִּרְא קָנָה וְסוּף וַיִּמְהַר וַיֵּאחֲזִיבֵם
 וַיַּעֲזֹרֵבֵם לְחֶתֶר־חַיֵּשׁ אֶל־הַיַּבְשָׁה.

אִיךָ כְּמַעֲט נֶצַל מִן־הַפּוּם הַיְדוּוֹנִים
 וּמִן־הַחֲרָשָׁה אִרְי טָרַף מִנּוּק לְקִרְאוֹתוֹ;
 וַיִּפְּזוּ נָבֵל חַיֵּשׁ עַל־אֶחָד הָאֱלוֹנִים
 וַיִּמְלֹט גַּם־הַפַּעַם מִשַּׁחַת חַיָּתוֹ.

וּבְשִׁבְתּוֹ בְּשָׁלוֹם עַל־צַמְרַת הָעֵץ
 פָּתַח נָבֵל אֶת־פִּיו וַיִּקְלַל קָלְלוֹת אִוֶּרְקָץ —
 אֶת־הַקָּנָה וְהַסּוּף שֶׁהִכְאִיבוּ אֶת־יַדָּיו
 וְגַם אֶת־סִבְכֵי הָאֱלוֹן שֶׁקָּרְעוּ אֶת־בְּגָדָיו!

הַרְעָה וְהַזְמִיר

אֶל-הַזְמִיר שֶׁעַל מְרוֹס-עֵץ קָרָא רַעְה מִתְחַח:
הָאִמָּנָם שִׁירְתָּךְ הַנְּעִימָה מְנַעֲרֵי תִשְׁעֵשְׁעֵנִי
וְעַד-וְקָנָה וְשִׁיבָה בְּזִמְרֹתֶיךָ אֶמְצָא נַחַח,
אִךְ אַחַח אֲשָׂאֵל מִמֶּךָ, זְמִיר, הוּא־לִנָּא שְׁמַעֲנִי.

הֵן בְּשִׁרְוֹן רַב בְּשִׁיר חֶלֶק לָךְ הַטַּבֵּעַ לְמַנְה,
רַעְתִּי כִּי כָל הַיִּכָּל . . . וַיִּבְנוּ נִסְיָא הַנְּפֵעַם
לְחֻקֹּת אֶת-שְׂאֵר הָעוֹפוֹת בְּצַפְצוּף וַיִּבְרְנָנָה,
הֵן לֹא-יִבְצָר מִמֶּךָ לְשִׁנּוֹת חֲלִיפוֹת טוֹב טַעַם!

הַיִּפְלֵא מִמֶּךָ לְשִׁיר „זִים-זִים“ פְּדִבּוּרָה,
מִחֶק דִּבְשָׁה יַעֲרֵב לְחֶק מִחֶלֶב וּמִיּוֹן,
אוּ לְקִרְוֵא בְּגִרְוֹן „גְּלוּגִי-גְּלוּגִי“ פְּתִרְנַגְלַת צְחוּרָה,
בְּצִיָּה טֹבוֹת לְמֵאֲכָל וְנִחְמְדוֹת לְמִרְאֵה-עֵינַי.

מִהֲלִי לְתִרְנַגְלַת וְלִדְבּוּרָה, עֲנֵה הַזְמִיר,
בְּצִים לֹא-אֲכָל מִעוּדֵי וַדְּבֵשׁ לֹא מְצִיתִי,
וְלִחְקוֹת שִׁיר זָרִים לוֹ נִסִּיתִי עַל-רֹאשׁ אָמִיר
בִּי-עַתָּה לֹא זְמִיר כִּי אִם-פְּפִנֵי הַיִּתִּי!

הַצְּפִרְדֵּעַ

הֵי בְּיוֹם הַמּוֹעֵד, יוֹם צַח בְּעַח בְּצִיר
שָׁם עַל-יַד-הַנְּהָר, עַל-בְּרֵד־שֵׂא וְחָצִיר,
כָּל אֲשֶׁר הִסְכִּינָה לְעִשׂוֹת זְהִרְבוֹת שָׁנִים,
עַרְה הַסִּידוֹת נְאֻסְפָּה וּבַמַּעְגָּל שְׂכָנָה
לְהַנְּעֵץ חָדָו טָרָם תִּפְעַ מִיָּה תִימְנָה.

ויגש צפרדע מסתור גמא וקנים
 ויחחננו אל-בעלי הכנף במר-נפש;
 קצתי כחיי לחרף-פה הוה אנמיר-פוש,
 חסנה, חמלנה עלי, יליד שאה ואמש!
 עפכו ארחיק נדוד, לשחקים ארקיע
 ולירפתי תימן עפכו גם-אני אציע
 לראות חיי אור ודרור תחת השמש.
 והנה אחח החסירות נכמרו מעיה
 ותחס עליו לקחתו עמה על-אברותיה -
 ויהי בנסע פליהפחנה על צרוח
 ויחעופף ויגא גם-הוא — הצפרדע.
 אפס לא-כביר הנה לחסידה אח ורע
 פיעיפה נפשו נשוא אור צח ורוח,
 ובעבור המסע מעל לאנמי-מים,
 בשמעו קול רעיו ברעם בין הערבים
 לא-יכול התאפק, לא-נשאר-בו פח;
 מעל-בגפי החסידה נשמט לארץ
 וינתר אל-בצה, מקום רמה ושרץ,
 וכלימי חיו אדפה מצא-לו מנוח!

הנמר והפרעש

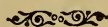
„ואת עצומים יהלק שלל“

אילה יעלתיחו ערנה על-אפיקי מים
 והנה פחאם נמר שקר מפחבא סתרים
 קפץ על-קדקדה, תקע בה צפרנים
 ובשניו החדות קרע אתה לגורים.

יבעודו לימס טרף מפנים ומאחור
 שותה ומצץ דמי האילה שנפלה חלל
 מעל ראשו מנתר ומדלג בא פרעש שחור
 פירבא פירבא גס-היא עס-נמר לחלק ששלל . . .

„הן בהתנפלה נמר אדני על-האילה
 „בין חלתי בדל אונק היה משכני,
 „ובקצי אחך אמצתיך לעשות בה פלה
 „פי למיום ניוחי מרחם אשאחדם גס-אני!“

בצחוק ענה הנמר: „אס-פנים דבריה
 „פי ברנע קפצי היית לי באח גרע
 „שתה גס-אתה מן-הדם בנפשה שבקע
 „אה השמר פן-בטנה פאבות חרשים תבקע!“

21

אזו אוילי

אל-אונה רפה טובת מראה דבק באהבתו
 אזו גדל-כנפים, נפשו בנפשה נקשרה,
 אה יפת-התאר מאסה-בו לא-תחפצה קרבתו:
 ניתעצב אל-לבו אח-יעץ עצה נבערה —

לאבד עצמו לדעת, לשים לחיי הבלו קץ . . .
 נימהר אל-מחויץ לעיר, אל-נהר רחב ידים,
 וישם על-גלגלתו את-אחד מגורי העץ
 ניקפץ עמו יחד אל-היה שבלת המים.

אה האזו האוילי היה שכח בלב אוילתו
 שנים הוא גס-זה בפיסה-העץ שעל גלגלתו
 גם-שניהם קלים לשיוט לציף על-השבלת,
 ולאבד את-עצמו לדעת — אין בידו כלת!

הערב הלָבֵן

בִּי כָל־עֶרֶב לְמִינֵהוּ

שְׁחֹר כְּפֹשֵׁי הַנְּהוּ

הַרְוֵה גְלוּי וְדֹעַ,

בִּי גַם־בְּרַבֵּי הַצָּבֵעַ

חֲקִי וְשֹׁמֵר הַטָּבֵעַ

מֵעוֹלָם לֹא קָבִיעַ.

אֲךָ לְעֵתִים רַחֲקוֹת מְאֹד

מִסִּבָּה לֹא־נֹדְעָה עוֹד

יִטְהַלֹּו מִנִּי־אַרְחַ,

וּבְעֵינָיו יִהְיֶה כְּצַחֲוִק

לְחַלֵּף בְּאָדָם אֶת־הַחֲוִק

שֶׁהָיָה עָלָיו לְטַרְחַ.

וּבָבֹו בְּיוֹם חָם אוֹרְקָרָה

מִקָּרָה לֹא־טְהוֹר קָרָה:

עַל־אֵלֹוּן, לְבָנָה אוֹר־בְּרוֹשׁ

לְאַחַד הָעֶרְבִים בְּבֹו

לָבֹו כְּלוֹ נוֹלַד־בֹו

מִפְּתֵרֶגֶל וְעַד־רֹאשׁ.

יִלְדִיו מְאֹד הַשְׁתוֹמְמוֹ

וּפְנֵיהֶם מְהֻרָעִמוֹ

לְאַפְלַח הַקָּטָן,

שְׂכִינֵיהֶם נִקְבְּצוּ וּבָאוּ

פֶּה אַחַד כָּלָם קָרְאוּ:

„אֵין זֹאת נֶקֶם מַעֲשֵׂה שֶׁטָּן!“

בְּרַעַשׁ וּקְשִׁישׁ בְּנַפְסִים

בְּחֶרְטֹם וּבְצַפְרֵי־נִים

עָלָיו חִישׁ הַשְׁתַּעֲרוּ;

„צא־לך מִזֶּה, לְבִן־הַצֶּבַע
 „עֲזֹב־קִוּ, בְּרַח לְהָר וְגִבְעָה!
 פִּי־הֵם עָלָיו פְּעָרוּ.

אֶת־הָאֲמֶלֶל הִדְפוּ
 בְּצַד וּבְכַתְּף הַדְּפוּ
 הַפִּילֵיהוּ לְאָרֶץ ...
 אֵךְ בְּנַפְלוּ שְׂדוּד הַלֵּל
 לֹא־הָיָה טָרֶף וְשָׁלַל
 לְרֵמָה אוֹ לְשָׂרָץ.

בִּירְחֹרֵר עָלָיו בְּחֶרֶד
 אִישׁ חֶקֶר הַתּוֹלָדָה
 שְׁעֵבֵר שָׁם בְּדָרֶךְ,
 נִימְהָר אֵלָיו לְקַחְתּוֹ
 וְלֶאֱסֹפוֹ אֶל־מַלְתָּחָתוֹ
 בְּדָבָר נִפְלֵא וְקִרְעָרֶךְ.

וּבְשׁוּבוֹ מִמְּסַעוֹתָיו
 הוֹצִיא מֵאֲצֻרוֹתָיו
 הָעֶרֶב לְבִן־הַפְּנֹף,
 בְּטֵנוֹ נָקָה בְּמִטְפַּחַח
 מְלֵאוֹ וְנִים וּמְרַקַחַח,
 בְּמוֹחֵי הַצַּג עַל־עֲנָף.

לְאֶרְמוֹן סִגְלוֹת הַטֶּבַע
 הַיָּבֵא זֶה לְבִן־הַצֶּבַע
 שְׁמוֹר מֵעֵשׂ, מְסוּס נוֹסִים;
 שָׁם עַל־נְצִיב אָבוֹן וְקָרָה
 לְעֵין־פֶּל עֲרוּף לְתַפְאָרָה
 בְּפֵלֵא וְכִנָּם לְהַחְנִיִּסִים.

יַעֲנוּ אֶחָיו וַיַּעֲדוּ
 יִתְנַצְּבוּ־נָא וַיַּגִּידוּ
 כָּל־אֲשֶׁר־תִּמְצָא וְדָם,
 בְּמִקְרָה זֶה אִילֵי רָאוּ
 אוֹ לַמַּצְעָר שְׁמָעוּ
 גַם־בְּקִרְבֵי בְנֵי־הָאָדָם.

23

בָּלָב מִתְחַבֵּם

„הֲכִי אֶדְוֶה גַם־אֲנִי בְּכָל־הַמּוֹן הַפְּתוּאִים
 „לְעֵבֶר הַמַּעֲבָרָה?
 „הֵן קַל הַגִּנִּי בְּאַחַד הַצְּבָאִים
 בְּרַפִּי לֹא־נִסְתָּרָה!
 פֹּה בָּלָב מִתְחַבֵּם עַו אַפְּסִים
 קָרָא בְּקוֹל הַמִּילָה,
 וַיִּקְפֹּץ חַיֵּשׁ אֶל־נַחַל הַמּוֹם —
 וַיִּטְבַּע בְּמִצִּילָה!

24

חֲזוֹן יִרְמְיָהוּ

בְּנִמְרֵי שְׂקָד הַתְּנַפְּלוּ בְּשָׂדִים עַל־אֶרֶץ הַצָּבִי
 נִלְתָּה יְהוּדָה הַגְּלֵחַת שְׁלוֹמִים, לַפְּנִי־צָר הִלְכָה שְׁבִי
 עִיר שָׁלֵם נִשְׁמָה, מִקְדָּשֶׁיךָ בָּאֵשׁ שָׁלְחוּ...
 תַּפּוּשׁ בָּרֵב שֶׁרַעְפִּיו שָׁם עַל־גְּלִי מִשָּׂאת נֶצַח
 גְּלַמּוּד שְׁחוּחַ יֵשֵׁב יִרְמְיָהוּ, וַיְבַעֲצֵמוּתָיו רִצַּח
 יֶאֱנַח בְּשִׁבְרוֹן מְתַנְּנִים, מַעֲיו בְּפִיר רִתְחוּ.

פתאם התעורר ברחלקיהו וּבְקוֹל תְּאַנְיָה הָמָּה;
 „ציון איך נפלת פלאים, הִיא ציון בת לא־רחמה,
 „ההוֹם פָּעַר פִּיּוֹ לְבַלְעָה חַיִּים עִמָּךְ בְּשֵׂאוֹל תַּחֲתֶיהָ!“
 וְהִנֵּה נָשַׁר לְבָנוֹן, אֶרֶץ אֲבָר, וְגָדַל צִפְרָנִים
 יְמוּשׁ עַל־הַחֲלָל בְּצוּחָה קִרְעַת אֲזוּנִים —
 וְאַלֶּם מִדְּמֵי אָרֶם הִתְעוּפָה אֶל־שׁוֹן סְלַעֵי צִיָּה . . .

„אֵיכֶם בְּרַמֵּי־חַמַּד, קָרָא עוֹד מִשְׁבַּר־רוּחַ
 „שִׁשִּׁם עֲלָמוֹת יַעֲלוֹת־הוֹן, טָרַם הַיּוֹם יִפְיַח
 לְחוּל בְּמַחֲלַת מַחֲנִים יַחַד נִקְבְּצוּ וּבָאוּ?“
 וְהִנֵּה מַפְעֵי מַפְלַת אֲבָנִים לְרַגְלָיו הִתְגּוֹלְלוּ
 נִחְשָׁיִם שְׁנַיִם צְפַעְנִים לְפָנָיו עַל־זַחֲוֹן וְחִלּוֹ,
 חֵישׁ הִתְנַשְׂאוּ לַעֲיֹן הַשִּׁשִּׁם, בְּמַחֲוֹל מִשְׁחָקִים יִצְאוּ . . .

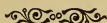
נִבְהַל נְבִיא־אֵל לְמַרְאֵה עֵינָיו, נִפְשׁוּ הַמָּס הַלְכָּה:
 „שְׂדֵי! אִם־בָּנוּ אֲנַפְתָּ, חֲסַתְךָ בְּאִשׁ נִתְכָּה,
 „אֵךְ אֵינָה הַיִּכְלָךְ, שָׁם הוֹדִי שְׁמֶךָ בְּכִלְי־נֶבֶל?“
 וְהִנֵּה מִחֲרָבוֹת הַמִּקְדָּשׁ פָּרַץ שִׁיעַל בּוֹטַח
 נִבְדָּלָג וַיִּקְפֹּץ בְּחַפְזָה עַל־הַרִיסַת הַמּוֹצֵחַ
 וַיִּכְתְּנִים בַּיִשְׁמוֹן הָהוּ הַרִים קוֹל יִלְלַת־אֶבֶל . . .

בְּנֵהי קָרָא יְרַמְיָהוּ, כְּמִו־אֲחֻזָּהי חֲבָלִים וְצִירִים:
 „אֵינָה מַלְךְ יְהוּדָה? אֵי גִבְרֵי עַיִם כְּפַפְיִרִים
 „הַכֶּלֶם אֲכָלָה חֶרֶב, כָּלֶם כָּלוּ מִשֹּׁד וְקָרַץ?“
 וְהִנֵּה יִנְשׁוּף מְכָה סַנְגוּרִים יִפְעָה אֶף־יִצְרִית
 יַעוּף מוֹל חוֹמַת הַהִיכָל, שְׁהוֹרָה בְּפִתְחָם וּפִית
 הָלֶם וּמַחֵץ רֵאשׁוֹ — וַיִּפּוֹל שְׂדוּד לְאָרֶץ . . .

מַעֲצָר רָעָה וַיִּגּוֹן נְמוּג יְרַמְיָה, פָּחוּ עֵבּוֹ
 וַתַּתְעַטֵּף עָלָיו רוּחוֹ . . . וַיִּצְנַח מִמּוֹשָׁבוֹ,
 חֲדַל מַעֲזָרָר נְהִי, לֹא־הוֹסִיף הָעַמָּק שְׂאֲלָה;
 מִמַּגוּר וּפְהַד כְּרָגַע מִפְּיוֹ מְלִין הָעֵתִיקוּ
 בְּלָחוֹת צִלְמָוֹת אֶפְסִיהוּ, אֶת־נִפְשׁוֹ הָעֵיקוּ:
 פֶּרַח־חַמָּה חֲקֹץ עַל־עַמּוֹ, לְשִׂאֲרֵית בָּאָה כָּלָה . . .

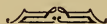
אִזְאוּ חֵלֶף רוּחַ וּבְרִגְוֵי קוֹל נוֹדָא הַשְּׁמִיעַ:
 „הַאֲתָה אֱלֹהֵי־אֲמוֹן, צְדִיק כְּבִיר רַב לְהוֹשִׁיעַ
 „הַפִּיר בְּרִיתְךָ לְעַם בְּחִירְךָ, כָּל־הַ תַּעֲשֶׂה נְחֻרְצָה?!“
 וְהִנֵּה בְּחֻזֵּן אֱלֹהִים וְקָנָה שֵׁם בְּדָר נִצְּבֶת,
 עוֹרָה רָגַע מֵחֶרֶב, בְּדִיָּה אֲכָלָה שְׁלֵהֶבֶת
 נָסוּ לְחַה וּלְשָׂדֶה, כִּפְתָה הַחַיָּשָׁה נִפְצָה...

אִךְ מִשְׁרָשִׁיחַ סִבְכוּ עֵמֶק עֵמֶק מִתְּחַח
 צְמַחֹת יוֹנְקוֹתֶיהָ לְאֵט לְאֵט, עֲלֵתָה נֹשָׂה כִּפְרֻחַח,
 לֹא־תִיעַף מִעֲשׂוֹת קָצִיר וּמַחַח עֲנָף בַּל־תֵּלֵא;
 נְחִיף בְּגִדְלָהּ, בְּקַמְתָּהּ וּבְאֵרֶךְ דְּלִיּוֹתֶיהָ
 כְּפִסּוּ הָרִים צִלָּהּ, עַד־יָמִים שְׁלָחָה פֹּאֲרֹתֶיהָ...
 וַיֵּרָא הַנְּבִיא וַיָּבֹן מִחֻשְׁבוֹת־אֵל יוֹעֵץ פִּלְא!

אֵין קוֹל וְאֵין קֹשֶׁב

„שִׁירָה לָנוּ מִשִּׁירֵי צִיּוֹן וִירוּשָׁלָּיִם!“
 לִי קָרְאוּ חֲבֵבֵי־צִיּוֹן, אֵלַי פָּרְשׁוּ כַּפָּיִם
 „מִלְּצוֹחֶיהָ מִתְּקוּ מִנִּפְחַח צִיָּה וּכְל־טָעַם,
 „הָ בָּה הַשְּׁמִיעֵנִי־נָא יִשְׁרָה עוֹד הַפַּעַם!“
 שְׁמַעֲתִי לְשִׁכַּל מִלִּיהֶם, „שִׁירֵי יִשְׂרָאֵל“ שְׁרַתִּי,
 לִבִּחַ אִישׁ קִדְשׁ בְּלִבְכִי קִרְאִיהֶם בְּעֶרְתִּי;
 „מִכְּתוֹכֶם שְׁחַדוּ בְּעַדִּי“ אִזְּ קִרְאֲתִי נִסְ־אֲנִי,
 הִי אֵין קוֹל וְאֵין קֹשֶׁב, אִישׁ מִהֶם לֹא עֲנִנִי!

עלילת דם

כִּלְדָם תִּשְׁנָא עַמִּי, שְׁקֵץ הוּא לָךְ, תוֹעֵבָה
 כִּי כֵן בְּמִפְגֵיעַ צָדִיק, אֵלֵהֶיךָ,
 וּבְכָל־זֹאת רַבִּים עַמִּים בְּחַמַּת אֵיבָה
 יֹאמְרוּ תָמִיד כִּי דְמֵי אָדָם יִמְתְּקוּ לְחֶפֶק,
 תִּמְצָה תִּשְׁתֶּה דָם בְּאָרֵי טָרֶף וּכְלָבִיא;
 הַאֲמַנְם לֹא־לְשׂוּא נָבֵא הַצּוֹפֵה עֲלֶיךָ.
 הֲלֹא הוּא בְּרַבּוּי הַפְּהוּ הַנָּבִיא:
 אִם לֹא דָם שָׁנְאַתָּ — וְדָם רָדַפְּךָ! (*)

התמורה

לְכָל חֲלִיפָה וְתַמּוּרָה תַחַת הַשָּׁמַיִם,
 אִין דָּבָר יַעֲמֹד בְּעֵינֵי שָׁנָה אוֹ שְׁנָתַיִם;
 מִיָּם נוֹזְלִים יִהְפְּכוּ לְבָרָד וְשֶׁלֶג
 וּכְפֹר וְקָרַח יִשְׁיִבוּ וְהָיוּ לְמִי־פֶלֶג;
 הַדָּמָן לְאֲדָמָה יִהְיוּ נְטֹעֵי גַעֲמָנִים
 וּמִבְּטָן מִדְּמָנָה יֵצְאוּ פְּרָחִים וְנֹצְצִים;
 לְצַפְרֹת בְּרָמִים תִּהְיֶה תוֹלַעַת זִחְלָת
 וְנִבְלַת צַפְרָה — רָפָה וְחוֹלַעַה מְחוֹלְלָת;
 סָעָה וְסַעַר אֲבָנִים עַד־דָּק יִשְׁחָקוּ
 מִשְׁחַק וְדָק רִגְבֵי־אֲבָן לְמוֹצָק יִדְבְּקוּ.
 אָפֶס בְּאִשֶׁר לֹא־יִהְיֶה הַפּוֹשֵׁי עוֹרָהוּ
 וְהַנֶּמֶר לֹא־יִמִּיר שְׁלַל־צִבְעֵה חֲבֵרֶבְרוֹתֶיהוּ,
 בֶּן רַע־עֵינַי לֹא־יִשְׁנֶה עַד־יִהְיֶה לְגֹעַ
 וּכְלִי עַד־נֶצַח לֹא יִהְיֶה לְנָדִיב וְשׁוֹעַ!

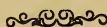
(*) יחזקאל לה ז.

זֶה לְעֵמֶת זֶה

או

טעות החושים

על־תְּחִנּוֹת מִסְלַת הַבְּרִזָּל פִּרְנֵשׁב שְׂאֲנָן בַּמְרַפָּה
 ימסע מְרַפָּבוֹת מְקַבִּילוֹת יַעֲבֵר־חַיֵּשׁ בְּרַעַשׁ לְפָנֵינוּ.
 אֲזִי נִדְפָּה בְּנַפְשֵׁינוּ פִּי מְרַפָּתֵנוּ אָנּוּ אֶחָזֵר שָׁבָה,
 אָמֵנָם אִם־פְּתָאִם אַחֲרֵי־נִית וְלֵךְ הַמַּסַּע מִפּוֹלְנוּ.
 נִחְשֵׁב פִּי מְרַפָּתֵנוּ תִּנּוּעַ, תְּרוּץ אֶרֶח קְדִימָה;
 בֵּן גַּם עַל־אַרְחוֹת חַיִּים יִשְׁגָּה הַדְּמִיוֹן מִיָּמִים יְמִימָה:
 אִם בְּרִגְלֵנוּ עָלָה חַיֵּשׁ עֶשֶׂר מַעְלוֹת בְּשֵׂאת וַיִּתֵּר
 נִדְפָּה פִּי אֲנַחְנוּ הַשְּׂפֵלְנוּ שָׁבָת, מַטָּה מַטָּה יִרְדְּנוּ,
 וְאִם־רַעֲנוּ יָרֵד פְּתָאִם לְשָׁכֵן בְּמִדְרַגַּת סֶתֶר
 נִבְאֵל לְהֶאֱמִין פִּי עַל־גֶּרֶם הַמַּעְלוֹת נַחְנוּ שְׂקָרְנוּ!

עת הזמיר

להמשורר ר"י ראבינאוויץ בהוציאו לאור ספרו הנפלא

"זמרות ישראל" הר"ץ

הָאָבִיב בַּחוּץ! הָאֲדָמָה חִדְשָׁה פְּנִיָּה
 וַתַּחֲשׂ וַתַּסֵּר שְׂמֵלַת שְׁבִיָּה מֵעַלְיָה
 פִּי־עֵבֶר הַסֶּתֶר, נִמְסִי שְׁלֵג וְקָרַח;
 צְפָרִים עֲפוֹת בְּהֶמְוִן שָׁבוּ אֵלַיִנוּ,
 בְּנָעִים צִחַף אֶפְצִיפוּ הַדְּרוֹר וַיִּנְיֹן לִבְנוּ,
 דִּשְׂאוּ נְאוֹת מְדָבָר, לְבָשׂוּ כְרִים צִיץ וּפְרַח.

אֶל־כָּל־הַיְקוּם סָבִיב עַת הַזְמִיר הַיָּע
 כָּל־לֵב רָגַשׁ יַחְרוּגוּ, בְּזִמְרוֹת יָרִיעַ
 וַיִּשְׁרוּן בְּשִׁיר יִשָּׂא לְבוֹ אֶל־כַּפָּיִם;
 כִּי בַחֲדָשׁ הַזֶּה הִסִּיר שְׂכֵמוֹ מִסַּבֵּל,
 שָׁבַר מַטּוֹת עַל בְּרוֹל וַיִּנְתַּק הַחֲבֵל
 וַיִּזְמַר וַיִּמְרַתֶּינָה עַל־רַבִּים מַיִם.

בְּיַרְחָ נָתַתְּ, בּוֹ לְבֵי עַר גַּם־רוּחִי גַעְזָה,
 לִי אֲנִי אֶהְבֶּדָה מִנְעַר שְׁלַחַת הַבְּשׂוּרָה
 כִּי רוּחַ הָאָבִיב גַּם־עָלֶיךָ עָבְרָה;
 כִּי עַם־צֶדֶק שִׁירְתָּהּ, מִרְ וּלְכוּנָה מְקַטְרָה
 בְּקִהְלֵי יִשְׂרוּן תּוֹפִיעַ יַחְדָּו בַּחֲבֵרַת
 לְהִיוֹת־לוֹ לְעֵטְרַת צְבִי וְלַצְפִּירַת תְּפָאֶרֶת.

אִךְ בְּהִקְדָּה וְהִרְבֵּה אֶל־הַכֹּלִים נִחְתָּבָה,
 הַלִּיכּוֹתֶיךָ בְּקָדָשׁ הֲלֹא מֵאֵז אֲדַעָה:
 מִכַּת נֶפֶשׁ הִיא, וּבְכִבֵּי תָמִיד יִרְדָּת . . .
 אֶל־לֵב חֲבִבִי שִׁירָה פֶּן לֹא־חִיטִּיב גָּהַת,
 תַּחַת מַעֲטָה תִּהְיֶה פֶּן־תָּבִיא רוּחַ בְּרָה
 שְׂמוּעַ שְׂמַעְתִּי עֲנֶנָּה זֶה מִחַנוּדְרַת . . .

שְׂמַעֲיֶבֶת וַיִּרְאֵי, אִמְרַתִּי אֲנִי הָאֲזִינִי,
 הֲאֵף אֲמַנֵם בְּלַעֲדֵי אֲנִיד הַיֵּטֵב תְּבִינִי:
 יָפָה אֲנַחֲה לְיִשְׂרָאֵל בֵּינוֹן לְמַרְי נֶפֶשׁ,
 כִּי חַחִי יַחַן אֶל־לְבוֹ, חֹיֵשׁ הַשֹּׁבֵר;
 לֹא־יִצְעַק לֹא־יִשְׁאֵג רַק הַשֹּׁכֵב בְּקֶבֶר —
 גָּבַר שֹׁכֵב טַבַּע בֵּינוֹן מִצּוּלָה וְרַפֵּשׁ.

כָּל־עוֹד נִשָּׂא חֲרָפָה, נִהְיָה כּוֹז לְגִיאֵי־זוּנִים
 נִהְיָה כְּרַבִּים כְּלָנִי אוֹ נִהְיָה כִּזְנוּנִים,
 בְּכִבֵּי גַעִיר שָׁחַר, לָעַת צְהָרִים נִשְׁוַע,
 בְּעַרְב נִרְפָּה נָחִי וּבְלַיְלָה צִוְּחָה;
 גַּם בְּאָבִיב אֶל־גִּיל פְּעָמִים לֹא נִשְׁמַחָה,
 קוֹל יִלֵּל נָרִים — חַלּוּנֵי רְקִיעַ בְּקַע.

עַד-יִשְׁקִיף וְיִרְא אֶבִיר יַעֲקֹב מִשָּׁמַיִם
 לְכַרוֹת לְעַמּוּס אֲנֹהּ, לְפַקֵּחַ אֲזַנָּיִם
 לְעֵשׂוֹת מִשְׁפָּט עִמּוֹ בְּאַמַּת, בִּישָׁר וְצָדִק;
 גַּם-יִשְׂרָאֵל לֹא-יִוְסֵף הִתְפַּחֵשׁ לְלֵאמֹן,
 שִׁמְמוֹת אֶרֶצוֹ יִרְצֶה נִיב נְבִיאָיו יְהִי נֶאֱמֹן,
 לֹא-יִשָּׁף בְּרָפוֹ בְּפִסְרִים, בְּמִשׁוֹכְתֵי-חֶרֶק.

אִוְאוּ גַם-מִשׁוֹרְרָיו לֹא-יִקְרְאוּ לְבָבִי וְאָבֵל,
 לְשִׁמְחָה וּלְשִׁשׁוֹן יַעֲרִיו כְּנוֹר גַּם-נָבֵל,
 אִישׁ יִצְהַל לְקִרְאֵת רַעוּ, בְּנִגְיֹנוֹת יִנָּצַח;
 אִו יִצְחַק אָבִיךָ יִמְלֵא שְׁחוֹק פִּיו, הַרְוֵעָה לְשׁוֹנוֹ
 בְּזִמְרוֹת שְׁמִיעַ לְנוּ הַד קוֹל שְׁשׁוֹנוֹ —
 וּבְחִדְלֹתֶךָ בְּחוּ הֵלֵא אִו גַּם-אֲנִי אֲשַׁתְּבַח!

30

לְמִנְצַח בְּנִגְיֹנוֹת בֵּת-יְהוּדָה

לידידי הנ"ל בהוציאנו לאור בנוי-יארק ספרו „נגינות בת-יהודה“, שנת תרנ"ה.

אֶרְחֹמֶךָ מִגּוֹפְרֵי מִשְׁכִּיל, לֶךָ רִיחֵי הַזְּמִיחַ
 בִּי עֲבֹבָה וּלְבָבְךָ לְבַת-צִיּוֹן הַקְּבִישָׁתָהּ,
 עַל-שִׁבְרָהּ הַגָּדוֹל בַּיָּם הָעִיר תִּאֲנִיחַ
 וּלְבָב כָּל-שְׁמִיעֵי רַחֲמֶךָ פְּצִמְתָּהּ הַרְעֵשְׁתָּהּ.

גַּם אֶל-אֶרֶץ אַחֲרֵת עָתָה בִּירְהוּשָׁלַיִם
 גַּם-שָׁם לֹא-סָר רִיחֶךָ, לֹא-פָג טוֹב טָעַם,
 אַתְּ-כְּנוֹר צִיּוֹן לֹא נִטְשָׁתָה, לֹא וְנָחַתָּ
 וְהַד קוֹלוֹ נִשְׁמַע בְּקוֹל עֲנָה מִסְּחַר רָעַם.

כֵּן יִזְאֵל אֵלֹהֵי הַבְּחָר בִּירוּשָׁלַיִם
 וַיִּוְסֵף לֶךָ עֲצֻמָּה וְעוֹ בִּימֵי זִקְנָה וְשִׁיבָה,
 מְרוּיַח קָדְשׁוֹ יִאֲצִיל עֲלֶיךָ פִּירְשָׁנִים,
 כְּנוֹרָךָ לֹא יִאֲלֵם, לֹא יִשְׁכַּב לְמַעַצְבָּה.

יפוצו רבי שיריך בקל-נפצות יהודה
 לאמוץ ידים רפוח ולחוק פל-בדק,
 לכונו לבוח בני עמנו לתורה ולתעודה
 לקשיב ולהאזין לגביאי האמת וצדק.

„קול אלהים חיים מתחלף בספרי קדשנו,
 קול קרא בקול: הקוצה פקחו עינים!
 קול בקע פליחה, קול קרע סגור לבנו,
 קול גדול ולא יסוף עד-בלתי ארץ ושמים!“

31

פְּרִי-עֵדֶן

גם-זה „מזמור שיר“ לירידי הנ”ל בהקדישו לי ספרו האחרון „פְּרִי-תְּרֵף“
 בשבתי בנו-יארק בקיץ שנת תר”כ. לדאבון נפש כל-משכילי ישראל וחכמיו
 נקרא המשורר אל-עדן בן האלהים עוד בטרם יצא ספרו זה כלו
 לאור עולם!

מהתהנה הפרחים זה הבאת לי שני,
 הפרחי על-נאות שדי, בעמק או בני,
 או היבאי מערגות רבשם באטליה,
 ששם יאנץ השקה, ערמנים יפויש:
 וגם בהרף מעשות פרי לא ימישו
 או מארץ הקדם, מפרחי הר-מזריה?

אף במעט לקחתי את-הפרחים בכפי
 והנה זה ריח גרף ומזר עלה באפי,
 ריח גרף פנה עוד לא הרחחתי.
 פי השיב את-נפשי ולא אחת זורחתי,
 ואשוב ואריח גם—ואמר גורחתי,
 פי מנו העדן קטפתם להפליא אחי!
 אינה ריח נשאף שמה או נפש חיה?
 מי הביאה למקום לא שופתו עין איה,

מקום פרוצים שמרים, להט הרב מתהפכת ?
 רק משרתי אלוה המשתחוים להדומו
 רק הם ידעי דרפון, גבינו את-מקומו
 אה רגל אנש אנוש לא שם דרבת...

פה רבות השבתי, הגיתי ברעה
 ולמצא פשר חכמתי לי לא עמדה...
 אה פתאם נבונתי, הידתי נפתרה:
 הן משורר אהה, משורר בעל בנפים,
 בקוין הרבב על-פרוב, תעוף לשמים
 תאבר-הישקל פנץ או פרוח סערה.

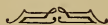
יבקר אתינו הערו חוית ברות
 בין ערגות מטעיו פבר הלכת לשיה
 אה נשמת הידה הלוי שם פגשתי...
 ובהתהלכה עם-אראלים ושנאים
 אריה לה לאות ופרון פרחים ושושנים
 לי אהבה את-אלה מנחה הנשתי!

באבני יקר יבדקו, בפנינים יודירו
 ובאור שבעת הימים מול עיני יאירו,
 אה ישימו קטרה באפי וריח נוחות,
 בספי הקטרת שלקחו בד בבר,
 טעמם לא נמר וריחם לא יפוג לעד
 נצח לא יבלי, לא יחדלו לפרח!

* * *

זה חלקה, משורר, פי דבקה בעפה
 לו הקבשה לבה גם הקרבת נפשה,
 ריחה למקדשיו וחייתה לעתידותיו;
 בצרחו לה צור, ביום רע תבה מר,
 בחעינה נגדה פפרץ נחל מעב-הר,
 אה אשר בשירים פה שפה דמעוהו!

יָדָךְ אֶל־תַּנַּח, אֶל־תִּיעַף אֶל־תִּלְא,
 הוֹסֵף לְהַבִּיא בְּרָכָה פְּרוּחֵיהֶן פְּאֵלָה
 אִם פְּרוּחֵי־אָבִיב הֵם, קִוֵּץ, הֲרַף אִי סְתוּ...
 וּבָיִם תַּנִּיחַ אַחֲפַנְוֹרָה מִיָּדָךְ
 פִּי תִקְרָא אֶל־עַל וְתַעֲמֵד לְגוֹרְלָהּ
 תַדַּע פִּי לֹא יַגְעֵף לְרִיק, עַמְלָתָ לְשִׂוְא!

32

לִידִידֵי מִנְעֵר

החכם השלם, מורה משכיל ומלמד להועיל מ' אהרן ראזענפעלדער,
 מחבר ס' "גֵּן שְׁעֵשׂוּעִים"

אֶל־גֵּן שְׁעֵשׂוּעִיָּה יִבְרָתִי
 בּוֹ אֶרִיתִי מוֹר עִם־בְּשָׂם,
 לְשִׁבְתָּ בְּצֵלוֹ חַמְדִּיתִי
 עַל־פְּנֵי־כָלוֹ הַפֶּה קָסָם;
 גֵּן זֶה אֵינִי לְטַעַת
 יִשְׁמַח לֹא בַק לֵב הַיְלָדִים,
 גַּם אֲנִישֵׁי בִינָה וְדַעַת
 בּוֹ יִמְצְאוּ פְּפָרִים עִם־נְרָדִים!

33

אֶל־הַתְּחִבָּם יוֹתֵר!

למוזיקאי המשורר רמ"מ דאליצקי בנוי-יארק — לעמדת שירו
 "הַבָּה נִתְחַבְּמָה" וכמתכנתו.

שְׁמַע שְׁמַעֲתִי בְּלִגְוֵי קוֹלָהּ, מְשׁוֹרֵר גָּעִים,
 מְתוֹרֵנִי, מְתוֹאִינִי מִתְקַצֵּף אַף־הוֹגֵה נְכָאִים,
 עַל־חֲבֵרִיָּה שְׁקָרְאוּ־לָהּ לְבוֹא בֵּין הַבָּאִים
 לְשִׁדְד לְחַדֵּשׁ וְלִזְדַּע בְּאַרְץ צְחִיחָה וְסִלְעִים

„אוד חֲכַמְתֵּנּוּ פֶּה, הוֹאֵמֵר, לֹא־יִנְהַל!“

אֶל־נָא תִּתְחַבְּבִים יוֹתֵר! אֶל־נָא תִּרְרַף יָדֶיךָ!
 יֵשׁ שְׂאֵפֵי דַעַת וּתְבִינָה בְּסִבִּין שְׂאֵבֵי מָוִם,
 וְיֵשׁ נִשְׂאָה קֶפֶת רִכְלִים וְשֵׁם סֶם חַיִּי שְׂמֹוִם,
 בְּסִלְחֵיטְט בְּסִלְסִנְדִּלְר חֶלֶק אֵל מְלֵא חֲפְנִים,
 בְּסִמְאֵלָה וְכֹאֵלָה וּבְנָה בֵּית יִשְׂרָאֵל!

אֶל־תִּתְחַבְּבִים יוֹתֵר! כָּל־יִשְׂרָאֵל חֲבֵרִים:
 הִנֵּחַ לָהֶם לְהִתְעַסֵּק בְּגַבְאוֹת וְהַכְּשָׁרִים...
 מוֹיטֵב שְׂיֵאֲחֻוּ בָּוָה וְלֹא יִפְנֵוּ לְדַבְרִים אַחֲרִים,
 וְלֹא יִפְלוּ בִּידֵי מְשֻׁלַּחַת מְלֵאכֵי הַגֵּרִים
 הוֹאֵמֵרִים לִיהוּדָה: תָּן יָדְךָ לָנוּ וְתִנְאֵל!

הִנֵּחַ לָהֶם לְמוֹצִיאִים לְאוֹר סְפָרִים וְעֵתוֹנִים
 בְּשִׁפְת־בָּבֶל הַשְּׂדוּדָה לְשִׁפְחוֹת וּלְעַגְלוֹנִים;
 אִם־לְעֹוֵי לְלַעֲזִים בְּלַעֲזוֹ דְּבָרִים בְּנִים וּנְכֹוֹנִים
 הִלֵּא בְּסִי־הַפֹּה יִתְחַשְׁבוּ עַל־הַבָּנִים הַנְּבוֹנִים —
 וְאַתָּה קוּם עִמָּד לְגוֹדְלָךְ, עִסֵּק בְּחֲכַמְתָּ יִשְׂרָאֵל!

אַח־אֲצַבְּעוֹתֶיךָ בְּגִרְוֹנְךָ אֶת־לְשׁוֹן תְּחַקֶּעָה,
 לֹא־תִקְיֵא עוֹד אֵת אֲשֶׁר־בָּלַעְתָּ בְּעַמֵּל וּתְלַאָּה,
 אִין אֲוִיר בְּעוֹלָם שְׂיִיכַל לְהַשְׁפִּיחַ הַשְּׂפָלָה...
 קוּם וְרַע וְרַע קֹדֶשׁ וְאַל־תִּשְׁחִיחַ טְפָה לְבִטְלָה!

אֶל־הוֹד יִקִּיר לִי

אשר קראני מעיר רחוקה לבוא אליו ליום חתנתו ושמת לבו.

לוֹ תִיִתִּי קַל בְּעֵפֶר מְקַפֵּץ עַל־הַהָרִים
 אוֹ לוֹ תִנְנִי אֶל־הַיָּם אֲבָר בְּכַפֵּי נִשְׁרִים;
 לוֹ תִהְיֶה לִי מַגְדָּל אוֹ כְּהוֹר בְּאֲוִיר פְּרָת
 וּבְרַקִּיעַ הַשָּׁמַיִם לְרוּץ אֲרָחוּ בִטָּה;

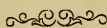
לו הִיִּיתִי מְקַבֵּל בְּעַל־שֵׁם־טוֹב רַב־הָעֶרֶךְ
 וְנַפְשִׁי יִדְעָה אֶת־הַסִּגְלָה לְקַפִּיצַת הַדְּרָה;
 לוּ גַם דָּוָה בְּיָסִי מָלֵא מַטְבְּעוֹת מַטְבְּעוֹת
 אוֹ אֵינָה שְׁטָרֵי מְלוּכָה בְּנִי־עֲשָׂרוֹת וּבְנֵי־מֵאוֹת;
 לוּ, דִּידִי הִיִּתְהַלֵּי לְמָנָה אַחַת מִפְּל־אֵלֶּה
 בִּי־עֲתָה הַיֵּשׁ עֲנֻבְתִּי חֲדָרֵי בַּעֲזוֹב בֵּית־פְּלֵא,
 הַשְּׁלֵכְתִּי אַחֲרָי גְּוֵי עֶסְקֵי חֲכָמָה וְחִוְשֵׁיָהּ
 אֲמַהֲרָ לָבוֹא אֵלֶיךָ אֶל־הָעִיר הַהוֹמִיָּה,
 אֶת־בְּנֵי בַת־צִיּוֹן לְקַחְתִּי מֵעַל הָעֲרָבִים
 עַל־רֹאשׁ שְׂמֹחֲתָךְ הַתְּעַלְסֹתִי עִמָּךְ בְּאַהֲבָיִם;
 אוֹלָם בְּעֹנֵתֵי הַרְבִּיִם פְּל־אֵלֶּה חֲסֵרְתִּי
 לְגַדְלוֹת וּנְפִלְאוֹת אֲנִי הַנֶּבֶר לֹא נוֹצַרְתִּי;
 לְשׂוֹא אַחֲכָה בִּי־יִפִּילוּ לִי פַחְקָא מִן־שְׂמֵיָא
 בְּבִימוֹ חֲכָמֵי הַתְּלֻמִּיד, רַבְרַבִּיָּא עִס־וְעֵרִיָּא;
 וְאֵלֶּה הַפְּלִאָכִים הַמְּמוּנִים פַּה עַל־חַמְסָה
 לֹא־יִשְׂאוּ פְּנֵי סוֹפֵר עֲבָרֵי גַם אִם־נוֹדַע לְתַהֲלָה
 עַל־בֶּן לֹא אֲזַכָּה לְרֵאוֹת בְּמוֹמֵטֵי הַחֲרוֹן־וּכְלָה
 וְתִשְׁרָתִי בַק שִׁירְתִּי זֹאת עֲנִיָּה וְרָלָה . . .
 אֲמָנָם בְּהַגִּיעַ הַזֶּה הַחֲתָנָה לְמַזֵּל וְלְבִרְכָה
 בְּנִטּוֹת צְלִל־יֶעֱרַב אֲשַׁבַּח מִפְּל־מְלֵאכָה,
 וּבְנֵיחֵי אֲמוּגֵלִי כּוֹס יַיִן מְלֵא מִסָּה,
 חֲמַר מְדִינַת בְּנֵיָהּ, לֹא תְלִילָה יַיִן גִּסָּה,
 וּבְאַיִנִי כְּל־חַמְסָבִים אֶקְרָא בְּקוֹל־עֲלוֹ וְשָׁמַח:
 הַצֵּאֲהָבִים וְהַנְּעִימִים וְחַיֵּי נַחַד עַד־בְּלִי־דָרְחַ!

בְּרָכָה לְרֹאשׁ מִשְׁבִּיר

להרב הד"ר פאר המטופים בווען אהרן יעללינעק ביום מלאות לו
 יובל שבעים שנה (ט"ז יוני 1891)
 אם על־פִּי מְעַלְלֵי יַחְשְׁבֵי שְׁנוֹת אָנוּשׁ, יִמְרִיגְבֵר
 הֵלֵא חַיִּית אַתָּה פְּבֵר שְׁבַעִים שָׁנָה פְּעֻמִּים,

רַבֵּי פִּעְלֵי עֵטָה, אֲבִיר סוֹפְרִים חוֹבְרֵי-חֶבֶר,
 נִיב שְׁפָתֶיךָ גַּם-הוּא יִתְּיָה-נְפֶשׁ, יָאִיר עֵינָיִם
 יוֹם וְהַ יוֹדֶה אַחִיךָ מִכָּל-פְּנֵה וְעֶבֶר,
 עִמָּךְ וְעֵדְתְךָ לָךְ יוֹבִילוּ שֵׁי מְלֵא חֲפָנָיִם;
 לָךְ רָחַשׁ לְבִי גַם-בְּרַבְתִּי זֹאת בְּשִׁפְת־עֶבֶר,
 לְשׁוֹן חוֹיִיָּה הִן תּוֹקִיר בְּמִנָּה אַחַת אַפָּיִם.
 וְחָלִיץ אֶל עֲצַמְתֶּיךָ, בְּנֶשֶׁר תַּעֲלֶה אֶבֶר,
 גִּיחַ עֵדְתְךָ בְּקֶדֶם בְּיֶשֶׁר לְבָב וּבְמִתְקַן שְׁפָתָיִם.
 עוֹד תִּשְׁיֵב תַּטִּיף-לָנוּ נַחֵם, תִּקְוֶה וְשֹׁבֵר
 קָרָא בְּגֵרוֹן אֶל-תְּחוֹשֶׁה — בְּשֵׁם צִיּוֹן וִירוּשָׁלָּיִם!

36

על-מות אבי מטה השקדים

הרה"ח השלם הבלשן המפואר, צדיק וישר אריה בן יוסף המכנה
 לעֶאָן מאַנְדֶּעלֶשְׁטאַמֶם, לפני-שמש יבון שמו!

אָהִי בְּרִיּוֹסָךְ כָּל-יָמַי הָיִיתָ בְּאַפֶּךָ נִשְׁמָה
 בְּעוֹד הַתְּחִלָּתְךָ אֲתָנוּ עַל-פְּנֵי הָאָרֶמֶת
 מִזֶּרֶר הָיִיתָ לְאַחִיךָ, דְּרָכֶיךָ לֹא הִבִּירָה,
 מִרְחֹק מְאֹדָם הָעִיר הַיּוֹמָם כָּרֹד וְיִשְׁבֶּת
 הַגִּיטָה, שְׁנִיתָ, חֲשִׁבְתָּ גַם-כְּתִבְתָּ
 וּמִנְאַצִּיךָ הַגִּיעוּ רֹאשׁ, בְּשִׁפְחָה הַפְּטִירוּ.
 אֲמַלְלָה, אֵיךְ לִשְׂוֹא עֲמֻלָּתְךָ, בְּתִבְתָּ אֲמֵרֵי-שֶׁפֶר
 אֵיךְ לָרִיק חֲקֶתְךָ הַגִּיּוּנֵי לְבָבְךָ עַל-יִסָּר
 וּדְבָרֶיךָ הַנְּעִימִים בְּלִיטָה לְשַׁחַח;
 אֵיךְ לְהַבִּיל עַל-חֲכָמָה וְדַעַת שְׁקִדְתָּ,
 לְשׁוֹנוֹת שׁוֹנוֹת עַד-הַיְסוּד לְהַחִי לְמִדְתָּ,
 בִּי עוֹד חֲסוֹר חֲסָרְחָלְךָ תִּשְׁפָּחָה הָאַחַת:

„שִׁפְתֵי־חֲלָקוֹת׳ נָה שְׁמֹה, בְּתַבֵּל אֲרָצָה מְשֻׁתָּרֶרֶת
 עַל־כָּל הַשְּׁפּוֹת הַחַיּוֹת אֲנִי הַיּוֹגֵרֶת.
 אֲזִי־לוֹ לְאִישׁ לֹא לְמַדָּה בְּיָמַי הַנְּעוּרִים;
 הֵן אֲצִילִים אֲזוּלִים בַּק שִׁפְת חֲלָקוֹת יִשְׁמְעוּ,
 יִמְזְרִים חֲמוּזִים בְּבַר צַחֻת בָּה יִדְעוּ,
 הִיא חֹכֵל הַמְּסֻלָּה, תִּגְשֶׁר לְפָנֶיהֶם הַדּוֹרִיב.

שִׁפְתָה זֹאת בְּזוּיָה, לֹא־לְקַחְתָּ בָּה חֶלֶק
 עַל־כֵּן אֲכַל חֲלָקֶה הָאֲרָצָה, חֶסֶל יִלְקֶה;
 בֵּן צוּנָה עֲלִיךָ גְבִיר בְּעִיר, הִיא אָמַר וַיְהִי!
 אֲנִי עָתִידָה, בְּשִׁכְבְּךָ מֵתָה, שְׁכַבְתָּ בְּקֶבֶר
 הַבְּרִיָּה אַחִיךָ, טַלְטְלוּךָ טַלְטְלָה גְבֵר,
 בְּבָהֳלֵי נַחְפוּי, קָרְאוּ לְמַסְפָּד וַיְהִי . . .

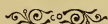
אֶל־תִּסְפְּדוּ לַיּוֹם הַזֶּה, לְגִבּוֹרוֹת הַגִּיעַ
 אֶל־נָא תִקְנֵנוּ עַל־גֵּנוּ יִרְפְּתִי־בּוֹר הַצִּיעַ,
 בָּכּוּ בָכּוּ לְהַלְבִּיחַשֶׁה אֶת־חַיֵּי מֵרְוִי!
 בְּכָל־בָּיִם עֲזִי־נַפְשׁ הֵם סָבּוּ אֶת־הָאָרֶץ,
 הַדִּיחּוּהוּ הַדְּרִיכּוּהוּ אֶל־יִרְפְּתֵי הָאִי
 וּבְכָל־תַּהַבְלוֹת מִרְמָה לוֹ תִמּוּד הַצָּרוּ.

אֲנִי אָמַתּוֹ וְאֲמוּנָתּוֹ מֵאֲרֶץ הַצְּמַחָנָה,
 תִּפְּחוּ וְצַדִּיקָתּוֹ מֵעַפְר תִּפְּרִחָנָה,
 תִּתְּלַמְּנָה שִׁפְתֵי־שֶׁקֶר, לְשׁוֹן בָּדִים גְּדִים;
 לֹא עוֹד יִשְׁמַע קוֹל עֲרִיץ פָּרִיץ בְּדַבַּר רִחַת,
 בְּלֵב הוּא לֹא יִחַרֵץ לְשׁוֹן לְאֲרִיֵה הַפֹּחַת
 וְלִגְבֵר עוֹלָם יְהִי אָבִי מִטָּה הַשְּׁקֵדִיב!

על-מצבת קברת מאפו *

אב הנקד להמון סופריי-עבר, בראת לשפה ניב שפתים
 ב' חיר המליצים וחברי-תבר, נאמדו געים מפגד שמים,
 ר' אשון עליה על-צמת החזיון, וצרת נפשות לאיו חקר
 ה' בית בגדים פחרב בציון, קנאת לאמת מידי השקר.
 מ' עיריך אברם הגדלת תושיה, ופאדר חכמה בין מקשיבי לקח.
 מ' שגב היית לשפתנו העבריה, תויל עסים מדליה וניו הרקח.
 א' ס' לשונות עמים רבות לך רכשת, וחד אדלה שמתן סכנת,
 פ' עליך הנשגבים לנו הורשת, אף-לצעירים עובת משענת.
 ל' להבות אש קדש חצבת מפיה, ל' האיר הרף להשפלה ותעודה
 ו' כרף חי לעד בלב אחיה, ל' אימיש נצח מישראל ויהודה!

על-מות קרא הדרות.

בוהב וסופר דברי הימים לבני ישראל, הרב החכם הכולל רצ"ה גרעין.

ג' ולל חשה מפני-אור ב' דברי ימינו
 ר' אש סופרינו היה למות שלל,
 ע' ל-מוחו נקונה נגיל המעותינו:
 "צ' בי ישראל! על-צמותיה קלל!"

מצבת רי"ה

ד"ה הר"ר יצחק שלמה בן-אברהם פוכס, רב ומטיף בקויטיין (ב' כסליו התרנ"ו).

היני נאמן עסאל, שחר טוב לגשראל
 פ' אר חכמי הדור.

צַר וּמְצוּק סְבִיבוֹהוּ, לְחַמְיָבִי וְיִמְרָהּ:
 וַיִּנְרִידוּהוּ אֶל-הַבּוֹר.
 חָקַר לְשׁוֹנוֹת וּמִדְּעִים, מִדְּבָרוֹ נִחְמַד וְנָעִים
 בְּרִיחַ לְבוֹנָה וְמוֹר.
 קָבְרוּ פִּיהַ לְגוֹיָתוֹ, הַשְׁמִימָה עֲלֵתָה נְשַׁמְתוּ
 עִתָּר עֲלִיּוֹן לָהּ אוֹר!

40

עַל-סְפָרִי

לאוהבי ואוהבי הרב החכם השלם ד"ר חיים בראדי.

לְחַכְמֵי-לֵב, חָקַר וְחִפְשׁ מְטֻמְנִים
 יָדִיד נַפְשִׁי, יוֹשֵׁב בְּסֶתֶר לְבָבִי,
 בָּחוּ וּבְדַק גָּנְוִי שִׁירֵי קַדְמוֹנִים
 מֵאַוִּיז וּמִקְשִׁיב לְקוֹל פְּנוּרֵי וְעֶגְבִי!

41

מֵעֵנָה

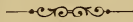
ע"ד שאלתו מדוע הדלתי מכתוב שירים זה ימים רבים — כל ימי עבודתי
 בספרי הגדול "היכל הקדוש"

הַפֹּתְהֵלֶךְ לְרִיחַ הַיּוֹם לְשִׁיחַ בְּגוֹן עֶרְנִים
 יִקְטְף־לוֹ שׁוֹשְׁנִים, זְרֵי פְרָחִים וְנִצְנִים,
 אֲמָנָם הָעֶלֶבַד בְּגוֹן בְּעָמַל וּבִזְעַת אִפְסִים
 אֶל-פְּרָחִים וְנִצְנִים הוּא לֹא-יִשְׁלַח בְּפִים.

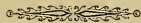

זְכוּרֹן בַּסֵּפֶר

לאלופי ומיודעי, משורר עובד בידיו אדמה, ובאמרו-פיו יהיה כל-נשמה
 ר' יצחק סימאן בפרור לינדענהאף שעל גבול פרוסיה ורוסיה
 (מוצ"ש פ' קרת הרנ"ה)

בְּבֵית אִישׁ חָכֵם וּמְשׁוֹרֵר חָרוּץ
 בְּמִסְבַּח אֱהָב נְאֻמָּן, וְגַבֵּר תָּמִים,
 בְּנֵאוֹת שְׂדֵי וּבִירְקֵק חָרוּץ
 הִתְעַנְנֵתִי שְׂבַח קִדְשׁ, יוֹם תָּמִים,
 וּבִשְׂבַתְנוּ שְׂבַח אֲחִים נְסִיחָד
 הִתְחַדְדֵנוּ בְּבִרְוֹל בְּבִרְוֹל יָחַד.

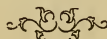
מְבִירַת מוֹדְעָה

שנמסרה לידיי מר חביבי הסוחר והסופר לעאן שיינהויז במעמעל
 (ב'ה יוני הרנ"ח) אשר האיץ בי לכתוב לו "היכף ומיר" איזה שיר לזכרון
 בדרך שעשו לו רבי הסופרים העברים בהתודעם אליו.

בְּבִקְשָׁה מְפֹדֶה חֲבִיבִי לְבַל־תְּדַחֵק עָלַי אֶת־הַשְּׁעָה
 וְאַל־תְּבִיאֵנִי לֵאמֹר לֵיָדִי מֵאֵין וְלֵאמֹר לֵיָדִי מִחָאָה,
 כִּי מִה־יִתְרוֹן לָךְ וּמִה־לֶּךְ בְּנֵה טוֹבַת הַנְּעֻמָּה
 אִם־עַל־דְּגֻל אַחַת אֶכְתֹּב שִׁיר קָטָן בְּזָנֵב הַלְטָאָה.

הַלִּילָה־לִי מֵאַחֲיוֹת עֵינַיִם וּמִפְּלִישְׁפֵּן מֵאוֹנָאָה!
 הַמְתוֹרֵלִי עַד שֶׁתְּבוֹא עָלַי רוּחַ הַקִּדְשׁ בְּהַשְׂרָאָה
 וְאַשְׁלֵם לָךְ הַשְּׁלוֹמִי כְּפֶלַל, הַמְשֵׁה אוֹ אֶרְבָּעָה —
 שִׁיר שְׁוֵה הַיָּנָר בְּסֶפֶר, לֵאמֹר פְּרוּטָה אוֹיֵמָעָה...

אני לדודי

איש המודות וידידות ר' יצחק גאלדבערג בנוי-יארק בתתי לו את-תמונתו

בְּנָעִים שְׁפָתֶיךָ אֶחְלָבֵי שְׁמֶיךָ
וְהִרְבָּשְׁלֶךָ מֵאֵן אֶת־אֶהְבֶּתִי;
אֶת־לִבִּי אֵיפֹה וְהִפָּבֵר לְקַחֲתָהּ
וַיִּבְכוּ קַחֲלֶךָ עִתָּה נִסְתַּמִּינֶתִי!

ודודי לי

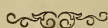
בתהו לי גם-הוא את-תמונתו למזכרת ולתפארת

הֵאֱלֶךָ תְּמִינֶתִי
וְהָ סִמְלֵי גִוְיֹתִי
וּמַעֲטָה נִשְׁמָתִי
לְאִיֹּת וְזִכְרוֹן אֶהְבֶּתִי,
וְעִנְתֶהּ־בִי צְדָקָתִי
בִּיתְחַפֵּץ קִרְבָּתִי!

לאִזָּה הַמָּקוֹם

„על מפעלות גְּדֵי גְרוֹסִיסִי בְּדִאֲבִיחָל׃
„מדיע זֶה לְאִתְעִיר בְּנֹר גְּעִים עִם־נָבֵל?
— הִרְאִיתָ מִיָּמֶיךָ אֶת־הַפֶּתֶן וְזֵרוֹת בְּלִיל
בְּשִׁמְיֵעַ קוֹל רִנְנָתוֹ עַל־גַּל אֲשֶׁפֶה וְנָבֵל?

46

לְהַלְכִים עַל-גָּחוֹן

„שָׁקֵר אֵין לוֹ הַגְּלִים“ אָמְרוּ הַכְּמִינִי,
עַל-פֶּן לֹא יִפְלֵא אִם-מִרְבִּית סוֹפְרֵינוּ
בְּכַתְּבֶם לְעִשְׂרֵי-עַם מִהַלְלִים בְּהוֹשִׁים
עַל-גָּחוֹן יִלְכוּ תָמִיד, יִזְחְלוּ בְּנִתְּשִׁים.

47

עֵגֶל הַזָּהָב

עֵגֶל הַזָּהָב לֹלֵא-אָמַת קָרְאוּ בְּנֵי הַנְּעִירִים
לְהַגְבִּיר הַמִּפְאָר שְׁמָעִי בְּרִגְרָא מִבְּחוּרִים,
הֲלֹא זָקֵן וְשָׁב הָאִישׁ, אַחַד מִיִּשְׂרָאֵל הַדּוֹר
וַיִּכְבֵּר יָצָא מִכְּלָל עֵגֶל וַיָּבֵא לְכָלֵל שׁוֹר!

48

סִימֵן לְדַבָּר

בְּעִיר רִבְלֵת הַיָּם
מִדִּיעַ זֶה פְּלִי-הָעַם
יִאָּהֲבוּ רִיבּוֹת וּמִדְּבָרִים:
בִּיָּבֹן קָרְאָה הַתּוֹרָה
אֶת-הָעֹסְקִים בְּסַחֲרָה
„אֲנָשִׁים סַחֲרִים מִדְּבָרִים!“

49

אָבֵן וְאָבֵן

(על ארות הרב הר"ר שמעון אריה שוואבאכער וצ"ל).

פְּלִי-עוֹד בְּהַיָּים חִיָּתוֹ שְׁטֵמָהוּ;
וַיִּדְוִיבוּ אָבֵן בְּחַמַּת אֵיבָה —

וּבְשִׁיבוֹ אֶל־אֲדָמְתּוֹ בְּבְרוּהָ:
וְאָבֵן גְּדוֹלָה הִרְיִמוּ־לוֹ מִצָּבָה!

50.

לְפָנִים וְהַיּוֹם

לְפָנִים שִׁירֵי מְשׁוֹרְרֵי אֶחָד רְעִיּוֹנוֹת מֵאָה הַחֲזִיקוּ
וְהַיּוֹם מֵאָה מְשׁוֹרְרִים בְּכַנְף רְעִיּוֹן אֶחָד נִחְזָקוּ.

51

יֵשׁ וַיֵּשׁ

יֵשׁ מְנַצְחִים בְּנִבְלִים עַל־עֲלָמוֹת
וַיֵּשׁ נִבְלִים מְנַצְחִים עַל־עֲלָמוֹת.

52

הַנֶּחֱלָה לָהֶם!

עַל־מְשׁוֹרְרִים צְעִירִים, בְּעָרִים בָּעָם
אֶל־נָא, יְדִידִי, חֲמֻחָה תַעֲיֶרָה,
וְכִרְנָא: גַּם־שֶׁרָצִים יְדַגֵּי הַיָּם
מְנוּיִים וְכַחֲוָבִים בְּפָרֶק שִׁירָה...

53

טְעוֹת סוּפֵר

„בִּירְקָרָה שִׁירֵי פְּעָמִים וְשִׁלּוּשׁ הַנֶּחֱלָה שָׁמַעְתִּי
„נְאֻשְׁמַח בִּי תוֹקִיר הַגִּיּוֹנִי וְתַכְבֵּד אוֹתִי“

— אָמַנְם בֶּן לִקְרָא שִׁירֶיךָ אֶת־נַפְשִׁי רַבּוֹת הוֹנְעַתִּי
פְּעָמַי וְשָׁלוֹשׁ קְרָאתִים — אַךְ מֵאִמָּה לֹא הִבִּינֹתִי!

54

עַל־בֶּן יֵאמְרוּ הַמְּשָׁלִים

הָאִישׁ אֲשֶׁר אֵין לוֹ גְּבוּרַת אַנְשִׁים
לֹא־יִהְיֶה לְבוֹא בְּסוּד הַגְּבוּרַת נָשִׁים,
וְאֲשֶׁר לֹא־יָבִין לְכַתֵּב חֲרוּזִים קָלִים לֹא־קָשִׁים
אֲלִיעֵזְרוּ לְבוֹא בְּסוּד חֲכָמֵי חֲרָשִׁים.

55

הַמִּתְנַשֵּׂא לְכָל לְרֹאשׁ

בִּיּוֹתָהֶלֶל וַיִּתְפָּאֵר פְּלִמּוֹנֵי מֵאֵז אֶקְשִׁיבָה:
„אֲרִי שֶׁבְּחִבְרָה אָנֹכִי, רֹאשׁ וְגִדּוֹל הַדּוֹר!“
גַּם יִקְרָא כְּלִי־חַיִּים בְּמוֹ בְּנִעוּרָיו רַבִּי עֶקֶב־אֶ:
„מִי־יִתֵּן לִי תִלְמִיד חָכֵם וְאֲנִישְׁכֵּנִי בַחֲמוּר!“

56

שְׂאֵלָה לְיוֹדְעֵי־חֵן

תְּרַנְנֶלֶת בֵּית־שְׂמוּעָה קוֹלָהּ בְּקוֹל גְּבֵר
אֶחָת דְּתִהֵא לְמִית וְלִהְטִימוֹ בְּקֶבֶר,

וְגִבֹר בְּיַדְּךָ וַיִּשְׁוֹרר בְּתַרְגִּימָל לְמִינֵנו
 תִּגְיָדֵנוּ רַבּוֹתֵי מַחֲדָּמֵשְׁפָטֵנוּ וְדֵינוּ?

57

שָׂרֵשׁ הַדָּבָר

„שָׂרֵשׁ נִשְׁמָתֵנוּ, הָהֵן מִיָּדֶיךָ וְגִיבֵנוּ?
 הָמָּה פְּלִמּוֹנֵי הַמְּשׁוֹרֵר בְּנִפְשׁ נְעֵמָה;
 לְגִיד זֹאת, עָנָה רַעוּ, הִנְנִי הִנְנִי
 הֵלֵא-הוּא שָׂרֵשׁ פְּרָח רֹאשׁ וְלַעֲנָה!

58

עֲצָה נְאֻמָּנָה

„הַפְּצִי לְכָתֵב סֵפֶר עַל-עֵנָן שְׁלֵא חָלוּ בּוֹ יְדֵי חֲכָמִים
 „נְאֻשֶׁר כְּמָהוּ אֲחֵרֵי לֹא יִכָּתֵב עוֹד אִישׁ לְעוֹלָמִים,
 וַיְבָנוּ רַעֲי עֲמִיתֵי עִיצָה-נָא עֲצָתְךָ, תוֹהֵרָא בְּעֵתְךָ“
 — הוֹאִילָה־נָא אִיפּוּא כָּתֵב וְכָרוֹן בְּסֵפֶר הוֹלֵלֵת יְמֵי תִיָּה!

59

מְנַדֵּל הַפְּרִיחַ בְּאַוִיר

פְּלוֹנֵי הַסּוֹפֵר וּמֵלֵא קָדִים בְּטֵנוּ, וְתַנְפֵּת,
 יֹאמֵר לְעֵלוֹת גִּיָּא חֲוִיֹן אַחַד-לְדָאוֹת שְׁמַיִם;
 אָמְנָם נֹאד נְפוּיחַ מְלֵא קִיטוֹר בְּמְנַדֵּל הַפְּרִיחַ
 עַד-נֶצַח לֹא יִתְחַרֵּה עַס-יִשֶׁר וְדִל-בְּנִפְּוִים.

”הרב התכם הפילוסוף המשורר“

אמנם בן רב היא בקהל הדיוטים
 אף הדיוט יקרא בסוד רבנים ;
 חכם גדול הוא בין המון השוטים
 ושוטה נמור בין חכמים נאמנים ;
 פילוסוף יבנה ברחבת נבצרים
 יבער מדעת בעדת פילוסופים ;
 למשורר יחשב תוף להקת נערים
 ומשוררים יחשביהו לאחד הקופים !

שמו נאה לו

הבי קרא פלוני לספרו בשם „נאר שלדמעות“,
 הן בעד פלשורה נחרו שלמזילו דיימעות.

העיט

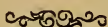
עיט צבוע הוא רב פלוני, לבש גאון במדוי,
 בלעמלו רק לבטנו, ידאג רק לעורו לברו,
 יבנה ומאס בחכמים, בתייהם אהם לא זכר,
 רק במוחם יבא לספד להם — ולקבל שזכר,
 רק בעד בצע גסוף עלהחלל יבביר אמרים
 במו שפתיב: „נירד העיט עלהפגרים“ !

63

בְּכַתּוּב

עַל-פִּי יְשׁוּחַ בְּשַׁעַת הַתְּפִלָּה פְּלִטְיָאֵל
 לְפָה־יָהּ יִחַאֲוֶנְנִי עָלָיו בְּנֵי הַקְּהָלָה?
 הָאֵם לֹא-עָשָׂה כֵּן וְסִי-הַנְּבִיא דְנִיָּאֵל;
 הֲלֹא כְחוּב: "וְעוֹד אֲנִי מְדַבֵּר בְּתַפְלָה!" (*)

64

בְּדַבַּר הַנְּבִיא

לְצַבְעוֹן הַמּוֹרָה יִקְרָא הָעַם קְדוֹשׁ וּבְרִיךְ
 בְּאֶמְרָם בִּירְחִיהַ. חֲיָה עַל-פִּי שְׁלַחַן הָעֲרוּד;
 וְאַפֵּר אֶהְלָה וּדְבַר הַנְּבִיא עַל-אֲדוּתִיהָ:
 „וְיִשְׁבְּתָ עַל-מִטָּה כְּבִידָה וְשְׁלַחַן עֲרוּד לְפָנֶיהָ!" (**)

65

צְרִבֵי עִמְנוּ

צְדִיק פְּלוּנֵי בְּפִלְגֵיָא מְצָא אֶת-הַחֲלוֹן
 וְשׁוּכְנֵי יְרוּשָׁלַיִם גַּם אֶת-הַיְדוּדָאִים;
 אֶמְנָם עִם יִשְׂרָאֵל צְרִיכִים פְּרֻנְסָה וּמִזוֹן
 לְמַעַן לֹא-יִרְעִבוּ לְלֶחֶם וְלֹא-יִלְכוּ מִטְּלָאִים.

(*) דניאל ט, בא.

(**) יחזקאל כג, מא.

66

בְּאֵרֶה שֶׁל־מְרִים

(מארענבאד)

אֶת־בְּנוֹתֵיהֶם אָתָם לְמַהֲרָה יִקְחוּ גְבוּרֵינוּ
אֶל־בְּאֵרוֹת מַעֲיָנֵי הַיְשׁוּעָה מִדֵּי יִסְעוּ?
— יַעַן גַּם־צָפְרָה, רַבְקָה יְרַחֵל אֲמוֹתֵינוּ
אֶת־בְּחִירֵיהֶן אֹזְעוֹת עַל־יַד הַבְּאֵרוֹת מְצָאוּ.

67

נְסִיעַת הַנְּשׂוּאִין

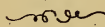
לְמַסְעוֹ יִמְהַר הַחֲתָן עִסְרֵרְעִיתוֹ
לְיִשְׁאָח וְלִסְבִּיל אֶף עֵמֶל וְטָרַח —
שֶׁנֶּאֱמַר: „וְהוּא כְּחֲתָן יֵצֵא מִחֻפְתּוֹ
„וְיָשִׁישׁ כְּגִבּוֹר לְרוּץ אֶרֶח!“

68

בְּבִלְיֵרֵאוֹת

עֵינֵיהֶם יַעֲצִמוּ אֲהָבִים מִדֵּי יִשְׁקוּ שִׁפְתֵיהֶם —
כִּי הָאֲהָבָה מֵאִזּוֹ מַעוֹלָם עִירַת הִיא עֵינֵיהֶם!

69

שְׁלֹשׁ מַדּוֹת בְּנִשְׁקִים

הָאֲהָב וְאֵינוֹ נִשְׁק — יָדָיו לֹא תַעֲשִׂינָה חוֹשִׁיָה,
הַנְּשִׁק וְאֵינוֹ אֲהָב — עֹשֶׂה מְלֶאכֶת יְיָ רַמְיָה.
הָאֲהָב וְגַם־נִשְׁק — גְּדֹלְהוּעֲצָה וְרַב הָעֲלִילָה!

גְּרֵי עֲרִיּוֹת

דְּאִיתִי מִתְּהַדִּים עַל-בֵּית יַעֲקֹב נִסְפָּחוּ,
 לֹא פְכוּחִים מִלְּפָנַי, הֲלֹא־הֵם, "גְּרֵי הָאֲרִיּוֹת",
 אֵךְ בְּשֵׁל-בְנוֹת־שֵׁם הַיְפוֹת אֲשֶׁר לְנָשִׁים יִקְחוּ —
 אֲשֶׁר עַל-יָדָן קָרְאוּתִים בְּשֵׁם "גְּרֵי הָעֲרִיּוֹת".

אֶל-שְׁמִנֵי בְנֵי-שֵׁם

בְּעָרִים בָּעַם! עַל-יְהַרְבִּיכֶם לְבָבְכֶם אֵיךְ לֹא תִשְׁמוּ,
 עַד-מְתִי לֹא תִזְכְּרוּ, עַד-מְתִי לֹא תִשְׁבִּילוּ:
 אֶת-בְּנֵי יִסְף הָאֶחָד בְּבְרִיאִים לְמָרוֹם תִּרְיִמוּ
 וּבְנֵי יִסְף כָּלֶם בְּבְנֵי-בְלִיעַל עַד-שְׂאוֹל תִּשְׁפִּילוּ.

עַל-דִּבְרֵי הַבְּתוּנָת בְּטָרִיעַר

לְמִצּוֹא תַעֲלֶה לְכָל-חֹלָה, צְרוּעַ וְנֹבֵ
 הַמּוֹנִים הַמּוֹנִים יַעֲלֶה לְהַשְׁתַּחֲוֹת עַד-כֹּה,
 וַיִּרְבּוּ הַמְכַחְשִׁים, הָעֹרְבִים בַּהּ קָרֵב
 בְּאִמְרָם מִקְסַב-שְׂוֹא הִיא, לֹא-הִיָּתָה כֹּזֵה!
 הוּא מֵאֲמִינִים, עִם גְּדוֹל, עֲצִים רַב
 הַמּוֹחֵל לֵלִים בְּבִגְדָה וְהַנְּשַׁבְּעִים בְּשֵׁמוֹ,
 מִיִּנְעָלָה לָכֶם הַשְׁמִימָה וְשָׁאֵל אֶת-פִּי הָאֵבֶ:
 הַכֹּדֵנָא הַבְּתוּנָת בְּנֶה הִיא אִם-לֹא?!

73

רנין

ממקור אור וחם יחד
 מננה קרני-שמש
 הנפון תמוץ מתקה;
 לבן שחה דם-ענב
 פרנע תארנה עיניו
 וקרבו זב-רחמו.
 אה פרבות האור קל היש
 זפגורים נה עינים,
 וברבות החם בקרב איש
 ולהט אף-יצרב מעים!

74

בכר היה לעולמים

קפריניק וגלילי אה-הבל יתאפרי, תנאי
 כי נוע תנוע האדמה רק הם מצאי,
 הלא בדבר התנועה הזאת כל-חדש און —
 בכר ידע זאח נח אחרו שתוחו מרתגון.

75

לפנים והיום

משנחת-קדם נחשבו חקרים לכפרים [באלהיהם
 ועל-מערכת עצים ואש חיים] שרפי-אוחם,
 ובמיני נחשבו לכפרים חקרים שבתיהם
 יצוי לשרף על-מוקדי-אש את-פגריהם במוחם.

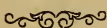

76

עֲבֵדֵי הַשָּׁמַיִם

לִבְנֵי יִקְרֵי לִי, בְנֵי יַחֲדֵי יִשְׂרָאֵל, פּוֹטוּגֻדָּה בְנוֹ-יֵאָרֵק.

בְּיַמֵּי קָדְמָה הִשְׁתַּחֲוּוּ וַנַּעֲבֹדוּ לְשָׁמַיִם בְּנֵי הָאָדָם
וְלִכְהֻנָּה הַמַּחְבִּילִים עָשׂוּ בְּמַחְשָׁבִים אֶת-מְלֶאכֶתָם רַמְיָה,
וּבְנֵימֵי לְעֵינֵימֵי מַעֲבִידִים אֶת-הַשָּׁמַיִם לְמְלֶאכֶת יָדָם,
בְּמַחְשָׁה, אֶדְבָּאמִינָה עֲשִׂים מְלֶאכֶתָם פְּהֵנִי הַפּוֹטוּגֻדָּה רַפְּיָה.

77

אֶהְבֶּה לְאֶרֶץ מוֹלַדְתִּי

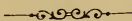
אִם-אֲמוֹי חֲבַלְתֵּנִי בְּאֶפֶסֶת הַיַּנְסֵרֵנִי
אוֹ-אָבִי יִלְדֵי בְּחֶמְחוֹ יוֹכִיחֵנִי
לֹא-אֶצְעַק, לֹא אֶשְׁאֵג, אִין-לִי-חֶמְחָה,
דְּיָמָם אֶשָׂא אֶסְבֵּל — פִּיהוֹרֵי הַפּוֹחָה.

78

לֹא תִרִי זֶה בְּתִירֵי זֶה

תִּישֵׁל, בְּרִיָּה קָלָה, פִּירִישָׁה אֶת-בְּשָׂרָה
אֶל-תַּחֲסוּס עֵינָה, הַרְגָּהוּ בְּעַד עֶקְרָצְחוֹ,
אֲבֹן אִסְדֵּה-פִיל בְּחֶטְמוֹ יָבֹחַ עַל-רֵאשָׁה
מִחַר בְּרַע בְּרַחֵ לְפָנָיו וּבְקֶשׁ סְלִיחָתוֹ!

79

אֶהְבֶּת רַעִים

עַל-בְּסֵלוֹן שְׁקָרָא לָהּ "חֲמוֹר!"
תִּקְצַח מְאֹד וְנִפְשָׁה נְבוֹכָה,

מצות התורה אָנָּא שְׁמוֹר —
 "וְאַתְּבֹתָ לְרַעְיָךְ כַּמִּוֶּדֶד!"

80

הוֹדָאת בְּעַל-סוֹד

"מַה-טוֹב עָשָׂה רַעִי כִּי סוֹדוֹ רַק לִי לְבַד הוֹדִיעַ
 הוּא נֶאֱמַר-יָח אֲנֹכִי וַיִּמְבִּין לְהַסְתִּירוֹ עַד-מְאֹד,
 אֲף גַם עַל-אִשְׁתִּי וְעַל-כָּל-בְּנֵי בֵּיתִי אֲצַיֵּה בַּמִּפְגָּע
 לְבַל-יַעֲזוּ בְּנַפְשָׁם לְגַלוֹת לְאַחֵרִים אֶת-הַסּוֹד!"

81

אָמְנָם בֵּן

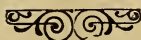
"הִקְרַאתָ חֲקָרֵי לְבִי אֲשֶׁר פָּתַבְתִּי
 בְּסִפְרֵי הַחֲדָשׁ לָךְ מִנְחַת הַקְּרַבְתִּי?"
 — קְרַאתִים לֹא-אֶחָת פִּי-אִם עֲשַׂרְת מוֹנִים:
 מִפְּדֹשׁ וְשׁוּם שָׁבֵל — בְּסִפְרִים קְרַמְזִים!

82

פְּתַחוּ שְׁעָרִים

לְפָנַי הַמִּזְרַח הַנִּשְׂא אֶמְתַּחַת
 מִלְאַתִּי דִּי-יִוְהַב, אֶלְפֵי מָנִים
 עַד-מְהֵרָה. פְּתַחוּ בְּגִיל וְנַחַח
 שְׁעָרֵי אֲרַמְנוֹת חוֹרִים וְסַנְגִּים

83

פְּתָנִים

לִיָּרֵחַ בְּהַלּוֹ בְּהוֹר וְזוֹהַר
 לְשׁוֹנִים יִחְרְצוּ עֵינֵינֶפֶשׁ פְּלָבִים
 יִבְעֵץ רַעְעוֹן נִשְׂא פְרִי יִפְחֵחֵחֵאֵר
 אֲבָנִים יְדוּ נְעָרִים שׁוֹבְבִים.

84

אִישׁ הָם

”מִה־נְשִׂי אֲוִבֵל־לֶךְ לְיוֹם הַלְדֻתְךָ: עֵנֶק עָגִיל אִז צְמִיד?”
 שְׁאַלְנִי דוֹדִי, וְאֲשִׁיב בְּשִׁפְתֵי־חַן פְּדֻרְפִי תְמִיד:
 כִּי מִפְּלִהוֹן וּמִחֲמַדֵּי חֶבֶל הוּא יִקְרָה־לִּי אֶהְבֵּתוּ...
 וְהִנֵּה רָאָה נָה פְתִי חֲסֵר־לֵב הַיָּמִין לִי בְחֻמְתּוּ;
 וּבְחֻמְיָע יוֹם תִּפְסָה, יוֹם הַלְדֻתִי, מִה־זָּדֵל פְּאֲבִי:
 בְּבוֹא דוֹדִי לְשִׁמְחַת אֶתִּי — מֵאוֹמָה בְּיָדוֹ לֹא־תִבְיֹא!

85

שִׁיחָה קָלָה

בֵּין אִישׁ לְאִשְׁתּוֹ

הוּא (היא) אֶל־תְּשַׁלִּיכֵנִי לְעֵת וְקָנָה!
 הוּא (היא) פְּכֻלוֹת פְּחִי אֶל־תַּעֲזֹבֵינִי!

86

וְהַ בְּכַה וְוָה בְּכַה

וְהַ אָמַר: לֹא אֶעֱשֶׂה רָע כִּי לֹא־טוֹב וְנָעִים
 וְהַ אָמַר: לֹא־אֶעֱשֶׂה — בְּעֵבִיר הָאֲרָבָעִים...

צוֹלְצוֹ וּמוֹלְקוֹ

שְׁנֵי אַפְרַיִם, צוֹלְצוֹ וּמוֹלְקוֹ, רָבוּ בַיּוֹם קוֹר בְּבַצִּיר
 בְּאֲשֶׁר הוֹשֶׁה הַשֶּׁמֶשׁ, עֵבִים הִתְקַדְּרוּ שָׁמַיִם:
 הֵא אָמַר גֹּשֶׁם רַב יִרְדּוּ הַיּוֹם עַל־נְאוֹת הַשָּׂא וְחִצִּיר,
 וְנָה אָמַר לֵא, כִּי בָרַד חוֹק יִרְדּוּ, מִחֲרִישׁ אֲוִיָּם.
 וְחִנָּה פָתָאם הַשְּׁלִיגִי שְׁלֵג לְמַכְבִּיר, פָּרַשׁ מְכֶסֶהוּ,
 יָבִסם אַח־עֵין פְּלִי־הָאָרֶץ לְמַקְצָה וְעַד קָצָהוּ.
 נִצֵּן הָאָחֵד: עֲשֵׂה שְׁלוֹם בְּמִרוֹמָיו יַעֲשֵׂה שְׁלוֹם עָלֵינוּ
 וּמַעֲתָה וְעַד־עוֹלָם לֹא־עוֹד תִּהְיֶה מְרִיבָה בֵּינוּנוּ!

לֹא בְרֵאוֹת אָנוּשׁ

לֹא כָל־הַפּוֹכְבִּים הַמְּאִירִים יוֹתֵר לְעֵינָיִם
 הֵם הֵם גַּם־הַגְּדוֹלִים מִרַעִיָּהם בְּרַקִּיעַ הַשָּׁמַיִם.

כְּסִיל אָדָם

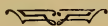
גַּם הַחֶכֶם בְּקַהֲלָתוֹ
 יַעֲשֵׂה לְפַעֲמִים אֲוִלָּתוֹ.
 אֵד כְּסִיל אֶקְרָא לְגִבּוֹר
 שֶׁבָבַר אָבֵד נִצְחוֹ וְחוֹחֲלָתוֹ,
 אִם־מְנַעֲרָיו עַד־הַקֶּבֶר
 יִשְׁנֶה אַף־יַחֲוִיק בְּאֲוִלָּתוֹ.

90

הַעֲבֹר, הַעֲתִיד וְהַחֲנֹה

מִתְחַלֵּף בְּיַשְׁרָח לְבוֹ נְבֹר תָּמִים וְנָבֵר
אֲשֶׁר פִּנְנָו לְבוֹ לְחֹקֵר וְלִדְרֹשׁ אֶת־הַעֲבֹר
וּמִפִּי לְמַד לְהַשְׁפִּיל גַּם אֶל־חֹפֶץ הַחֲנֹה
לְשִׁים־לוֹ יָד וְשֵׁם לְעֲתִיד אִישׁ פְּנֹה יֵשֶׁה.

91

נֶפֶשׁ הַחַת נֶפֶשׁ

בִּי־חֹפֶץ לְדַעַת תִּכְנִיחַ נֶפֶשֶׁךָ
חֹקֵר וְדֹרֵשׁ נֶפְשׁוֹת אֲנָשִׁים בְּגִילָה,
וְלִחְקֹר נֶפְשׁוֹת אַחֲרִים לְבָךְ בִּי־חֲשִׁימָה
הַחֲבוּנָו הַיָּטִב גַּם־אֶל־נֶפֶשֶׁךָ פְּנִימָה!

92

חַיֵּי עוֹלָם

בְּגִינֵת אָרְם לְבַד שְׁלִיט הַפְּנוּת, בּוֹ יִשְׁלַח יָדִים,
רַק עַל־חֲמָרוֹ יִמְשַׁל, נִגַּע אֶל־עֲצָמוֹ וְאֶל־בְּשָׂרוֹ;
אֲבוֹ נֵר יִי גִשְׁמַת אָרְם לֵאֲיִכְבֶּה כָּל־יְמֵי הַשְּׂמָיִם,
וְחָשֵׁב שָׁם עִם־קִנְהָי, שְׁפֹה יָבֵא עַל־שִׁכְרוֹ!

93

תֵּר הַתְּהַב

”מִתִּי לְבִגְי־חֲלָד
”תֵּר הַתְּהַב וְיִלְדֵּךְ?”

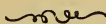
— הַר הַהָרִיב יִפִּיעַ
קֶץ מִמְשַׁלַּח הַהָרִיב פִּירִיגִיעַ!

94

הָרָגַם מִסִּבֵּן

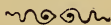
עַל־אֲהֶלוֹ תִּהְיֶה הַכְּמָה בְּאֵזֶר שְׂבָעֲתַיִם
וְהוּא יָשֵׁב מִשְׁמַיִם וּבִנְקִיּוֹן שָׁנָיִם;
כִּן גַּם־תִּתְּלַקֶּה עָלֶיהָ הַמִּיד שְׁמֵשׁ וְרַחַת־
בְּשֵׁם גְּרִבוֹת וּבְרִכָּה לֹא־יִרְוֶנָּה נַחַת.

95

זֶה לְעֵמֶת זֶה

הַמְּאֵמִין בְּכָל — פְּתֵי נֶעֶר
עִיר אִירֻעִינִים,
וְהַמְּכַחֵשׁ בְּכָל — סָכַל בַּעַר
הַמּוֹר הַמּוֹלְתִים!

96

יְגִלִי הַמְּשׁוֹרֵר

עַל־הֵן שְׁפָתַי קָסָם עֹ
וְלִבִּי מְלֵא נְמִלֵי קָסָמִים,
צַחִית לְשׁוֹנוֹ בְּתָם פֶּן
אֶךָ נִפְשׁוֹ רַבַּח בְּתָמִים.

תְּחִבָּלָה

עַל־מְהִיטְבָּאֵל הַיִּפְהַפְיָה בְּלִכְּם תְּחַלּוּנְנוּ מְרָה
 פִּירְתִּקְשָׁה לָבָה פָּאָבֹן יִסְבִּיבִיָּה מְאֹד נִשְׁעָרָה ;
 אֲבִי־חֶפֶץ, סִפִּיר וַיְהִלִּם אֲשָׁפֵר לָהּ הָבִיאוּ
 הַלֵּא הֵם בְּשִׁמִּיר חֲזֹק מִצֹּר אַחַלְפָּה נִבְקִיעוּ!

בְּאֵין מְלִיץ יִשְׂרָאֵל

"הָהֵ, אָדוֹן נִכְבָּד, עִירָה תְּמַלְתָּה, חֲנִנִי
 "וַיִּבְנֶדְבַת יָדְךָ חִוְשָׁה־נָּא לְהוֹשִׁיעֵנִי,
 "אֲנִי אֲחַפְּלֵל לְךָ, אֲהַיְהֶיֶךָ מְלִיץ יִשְׂרָאֵל
 "לְבַל־חֲסֵרוֹן לָךְ פְּלִי־הַיָּמִים הוּן וְעֵשֶׂר!"
 — הֵאֱלֹהִים אֲגִוְרַת־כֶּסֶף, רַעֲבוֹן נִפְשָׁה הַשְּׂבִיעֵה.
 אֵה אֶל־תְּהִי־לִי לְמִלִּיץ, בְּעָדִי אֶל־תִּפְגִּיעַ,
 הוּן בְּגִדְיָה תְּמַטְלָאִים וּפְנִיָה פִי־חֲמַרְמַרִי,
 עָדִים הֵם פִּירְבְּשָׁמִים לְמִלִּיץ בְּךָ לֹא בְּחָרוּ!

לְפָנִים בְּיִשְׂרָאֵל

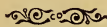
לְפָנִים הָיוּ הַיָּמִים
 אֲנִשִּׁי־אֶמֶת שְׁנֵאִי־בָצַע,
 וְחַיִּים אֵין בָּהֶם מְתוּם
 אֲנִשִּׁי־בָצַע שְׁנֵאִי־אֶמֶת!

100

עֲבָר הַבִּילִי

בִּי־אָבֵד בְּנֵי בָכְרוּ בְּעֵינָיו רַע עֲבָר בְּשִׁמוּעַ
 הַתְּנַחֵם וַיִּקְרָא: הֵן כָּלֵנִי נַחֵם לְגֹועַ,
 הַצִּיּוֹר תָּמִים פָּעֵלוּ וַיְבַלְּגוּ יִזְכֵּר רַחֵם!
 אַךְ בְּהִידְעוֹ כִּי עוֹד חַי בְּנֵי שֵׁם מִעֲבָר לְיָם
 הַתְּחַלְּחַל עֲבָר עַד־מָאֵד וַיִּזְעַק־מֵר בְּקוֹל רָם!
 "הֵה, יִפֹּר יִסְרְנֵי יְהִ!" — וַיִּמְאֵן לְהַתְּנַחֵם.

101

עַל־מוֹת עֲבָר

בַּיּוֹם הַלְדִּיתְךָ
 שְׂמַחוּ הַיּוֹרֵךְ.
 וּבַיּוֹם מוֹתְךָ
 יִגִּילוּ בְּיָדְךָ!

102

מִירָאָה מַדְבָּר

יִגְלִי וַיַּפְצֵר תָּמִיד בְּמַרְעֵיו הַכְּבִיִּם עָרְיוּ
 כִּי לְשִׁמוּעַ שִׁירְיוּ מִפִּיו הַטּוֹת אָזְנָם יוֹאִילוּ —
 מִירָאָה מַדְבָּר שֵׁן אִם־יִקְרָא בָּם אִישׁ מִבְּלַעַרְיוֹ
 בַּק הַרְוִיזִים אֲחֻדִּים תַּרְדֵּמָה עָלָיו שִׁילוּ.

103

תְּלוּנַת פְּלוּנֵי הַחֶבֶם

מְתַאֲיֶמֶת הָיוּ שְׁנֵי בְּנֵעוּרַי, אַחַת לֹא נֶעְדְּרָה,
 אֶךְ אֶכֶל חֶסֶר־לִי תָמִיד, יִשְׁבְּתִי בְּנִקְיוֹן שָׁנָיִם;
 עָתָה פִּי־זִקְנָתִי, רַב־אֶכֶל לִי, נִחַלַח עָלַי שְׁפָרָה,
 אֶךְ הַטְחָנוֹת בְּטַל: — וּפִי בְּעִיר בְּלִי־בָרִיחַ וּדְלָתִים.

104

שְׁנֵי בְנֵי הָרֵב

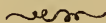
כְּבוֹד מִתֵּר"ל מִפְּרָאג מְלֵא כָּל־הָעוֹלָם
 עַל־פִּי בְּחֻמְתּוֹ וּתְבוּנָתוֹ בָּרָא גּוֹלָם,
 וּבָבֶן יִנְחַל גַּם־רִבִּינוּ כְּבוֹד בְּפָלִים
 פִּי זָכָה לַעֲשׂוֹת־לוֹ גּוֹלָמִים שְׁנָיִם!

105

יֹדֵעַ סֵפֶר

"אֲהֵה, יְדִירִי, בְּנֵי הַקָּטָן בְּמִסְפָּרִים
 "גִּזַּר צָרוּר שִׁירֵי לְשָׁנִים־עָשָׂר גְּזָרִים!"
 — אֶל־נָא תַחְלוּנָו, אֶל־תִּשְׁפַק בְּפָיִם,
 הֵן אוֹת הוּא פִי בְּבַר יַדַע הַבּוֹן בְּסִפְרִים...

106

בְּלִיֹן הָרוּפָא

"מַחֲנִכְבֵּד בְּלִיֹן הָרוּפָא, חֲסָדָיו רַבִּים וְעֲצוּמִים
 "וְגַם מִיַּדִּי תַחֲזוּלִים הָעֲשִׂירִים לֹא־יִקַּח תִּשְׁלוּמִים!"

— אם גם עשירי־עם לא־ישלמו־לו בְּיַד רֶחֱבָה
 מאִן קָנְהוּ־לוּ בֵּית חוֹמָה, סוּסִים וּמְרַפָּבָה?
 "בָּנִים דְּבָרִי: מִן־הַחַוְלִים לֵאשֶׁלֶם לוֹ גַּם־אֶחָד מֵהֶמָּה
 "אִפְסֵם הַיּוֹרְשִׁים הֵם הֵם יִתְנֶה־לוֹ מִשְׁכַּרְתּוֹ שְׁלֵמָה . . ."

107

תְּקוּנַת אֲנוּשׁ אֲנוּשׁ

"הִהוּ רַפְּאִי, בְּבִשְׂרֵי שְׁלַח רוּחַ, אֲנוּשָׁה מִחֲלָתִי
 "לְחַיּוֹת מִחֲלִי זֶה הִנֵּה פָּבֵר אֲבָרָה תְּקוּנָתִי . . ."
 — אֲלֵנָּה חָאמַר נוֹאֵשׁ, אִין עוֹד רַפְּאִית וְנִגְהָה;
 עַל־פִּי חֲכָמֵי הַסְּפִירָה לָךְ עָרוּךְ מֵאֲחַמּוּל יִשְׁעִי;
 מִמִּסְחָלָה זִנְגָהֶם הַחֲלִיטִי, יָקוּם אַחַר מִפְּאָה .
 וּמִמְּאֵת הַחַוְלִים אֲשֶׁר־לִי הֵן מַחֵי הַשְּׁעִים וְתִשְׁעֵי!

108

הַבֶּלֶב

אֲחִיאֲצֹר בְּעָלָיו יִשְׁמַר כָּל־בֶּלֶב נְאֻמָּן יוֹמָם לַיְלִי
 אִם־גַּם בְּעֵשֶׂק וּבְגִזַּל יָדָיו עֲשׂוּ־לוֹ אֲחִיהֶחָל . . .

109

הָאֵמֶת

כִּן הַדְּבָר: כָּל־מִבְקֵשׁ אֵמֶת יִמְצָאֶנָּה, וְכִי־יִרְגֵחַ
 אֲדֹנָיִשׁ מִצְאָהּ וְתַחַת לְשׁוֹנוֹ יִכְתֹּרֶנָּה . . .

לְאֹר־עֵינַיִם לֹא יִזְצִי־אֶנָּה מֵאוֹצְרוֹ
 טָרָם יִדַּע נִכְוֹנָה פִּירִיבֹא עַל־שִׁכְרוֹ . . .

110

בְּאַרְצוֹת הַקָּדָם

כָּל אֲשֶׁר יִגְדֵל הַסַּעַר בַּיָּם
 בֶּן הַגְּדֵל יִרְאֵת הַמְּלָכִים,
 וְכָל אֲשֶׁר תִּרְבֶּה הַדַּעַת בָּעַם
 בְּיִרְבֵּה פִתּוֹד לֵב הַמְּלָכִים.

111

זִמְרֵי עַל־קִבְרֵי אִשְׁתּוֹ

זִמְרֵי מִדְּעוֹתַי בִּי קוֹל צְעָקָה וְדַמְעוֹת
 לֹא־אֶחְשַׁמֵּעַ אִשְׁתּוֹ, לֹא יַעֲזֹרְרוּהָ קָהָל רַפָּאִים —
 לָבוֹן יִצְרַח־מֵר עַל־קִבְרָהּ, יַעֲמִיד קוֹל וְנִעוֹת
 וּבִפֶּה בְּדַמְעוֹת שְׁלִישׁ וְנִחְנָה אֲדִיגְכָאִים.

112

שְׂאֵלְתֵי וּבִקְשֵׁתֵי

לְאִישׁ יִשְׂרָאֵל פְּלוּנִי וְלֹא־כַחַן הוּא
 אַחַח שְׂאֵלְתֵי מֵאַח אֲדֹנָי, אֱלֹהֵי עֵשְׂנִי:
 תוֹמֵק גּוֹרְלִי וּמִנְחַת־פִּוְסִי, אֲנָא עֲזֹרְנִי
 לְשִׁפְתַי חַיֵּשׁ אֶת־הַדְּרָעָה שְׁגָמְלָנִי בְּבֵר עַמִּיתִי
 בְּשִׁפְתַי חַיֵּשׁ נִס־הוּא כָּל־הַטּוֹב עִמּוֹ עֲשִׂיתִי!

113

ספר־דָּתָא

בְּרַעְיָא לְכַבוֹד שְׁלִמָה יִצְחָקִי חֲרָד
 וְעַל־דְּבַר פְּרוּשֵׁי פְנֵהוּ פְּרִשְׁנָתָא,
 וְאֲנִי שְׁלִמָה הַשְׁקֵד עַל־סְפְרֵי מִיָּמֹן מִסְפְּרֵי
 בְּרַעְיָא אַחֲשֵׁבֵהוּ וְאֲכַנְהוּ סְפֵר־דָּתָא.

114

בְּקוֹר הוֹלִים

(1897)

אֶךְ טוֹב לֵב וּמְלֵא רַחֲמִים שְׁלִיט גְּרַמְנִיקָה
 וְלִגְמוֹל חֶסֶד לֹא יִמְנַע מִלְּכַת לְאַרְץ נְכֹרֶת;
 רְאֵה! לְקַרִּית הַשְׁלֵטֹן הַפַּעַם הוּא עֵילָה
 לְמַעַן יִבְקֹר בְּסִדְשָׁמָה אֶת־הָאִישׁ הַחוֹלֵה!

115

בְּנִסְת הַגְּדוּלָה (תרנ"ה)

מִהַיְנִכְבְּדוּ הַיָּמִים, יָמֵי הַבְּקָרִים וְהָרְאִיוֹן
 רַבּוֹת נִוְעָצְנָה, הַתְּנַפְחָנוּ בְּסִדְהֵינֵנוּ,
 אֶךְ בְּשׁוֹב יְיָ אֱלֹהֵי שְׂרָאֵל אֶת־שִׁיבַת צִיּוֹן
 אֲרִאָו נִרְאָה עֵינֵינוּ בְּעֵינֵינוּ — כִּי בְּחוֹלָמִים הָיִינוּ!

116

בְּנִסְת הַגְּדוּלָה (תרנ"ט)

עוֹד לֹא־בָא חוּזֹן לְמוֹעֵד, לֹא־הִנְיָעָה הַעֵת

עוד לא יבא חתן העמים את הרבותם לאת,
 עוד ישא גוי אל-גוי חרב, עוד ילמדו מלחמה,
 והפכו ערים למדבר-ציה, ארצות לשממה,
 בפיהם ידברו שלום, וילדע לו שלט האדם באדם.
 בגרונם רוממות-אל וחרב פיפיות בידם, —
 ואהם אמרים: הבה נבנה מגדל וראשו בשמים,
 הבה נירשה נאות אלהים, נבנה חומות ירושלים,
 אף נצבירה שקלים פחמר, גם-זרהב גם-כסף פחול
 הכסף רבי-אונים ואפיץ פח ענה אתהפל!
 אל-נא תשאוי נפשותיכם, אל-נא אחי תגאלו
 "כירכה אמר ה' חנם נמפרתם ולא בכסף תגאלו" *

117

פִּלְטֵי בֶן-פִּלְטֵיאל

פעם אחת ביובל יפשט פלטי ירו לעני
 בחזיר היה שפשט טלפיו לאמר טהור אני,
 אף מדי חרש בחדשו אונים בשבוע פעמים
 לנה הוא ולא שלם, יפשט לנשיו רגלים.
 בכה משפט פלטי פלהימים, גריו תעשינה תשינה
 ערפי בפשוט ידים ורגלים גרד שאול תחתיה.

118

I. לְאִישׁ פְּלוּנִי וְלֹא כִהֵן הוּא

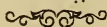
Am Ende kommt die Rechnung. Börne.

פרי שקד פנוני פי על-תורתני שקדתי יומם וליל
 גם בלשונות שונות ובמקום רבים עשיתי דייחיל,

* ישעיה נב ג. ובמקום אחר (כה. יג.) הוא אומר: הוא יבנה עירי
 וגלותי ישלח לא במהיר ולא בטהר.

מִמֶּה שֶׁקָּרַי גָּמַל, הוֹצִיא פְּרָחִים, הֲצִיץ צִיצִים נְעֻמָּנִים:
 מֵאוֹת מֵאֲמָרִים, סְפָרִים קְטָנִים עַם־גְּדוֹלִים עֲרִים הֵם נְאֻמָּנִים.
 עַם־חֲכָמִים אֲנִישֵׁי־שָׁם, עַם־שָׁרִים וְרוֹנִים הִתְהַלַּכְתִּי פָּרַע
 בְּכַל־זוֹאת לֹא־גָבַהּ לִבִּי וְלֹא־רָמוּ עֵינַי — מִרְכְּמוֹהַ יוֹדַע.
 שְׁלֹמֹה וְהִשְׁמִי וְזָכְרִי— וְדַרְשׁ שְׁלוֹם־יָאֲמַח הֵן אֲזַכְּרֶיךָ;
 לֹא כִהֵן אֲנִי אִךְ אֲרַחֵף שְׁלוֹם בֵּין אִישׁ לְרֵעֵהוּ בְּכַל־פְּתָיו;
 הַאֲמִינָה פִי מִיּוֹם רַחֲקָה מִפְּנֵי יְשִׁילִי עֲלֶיךָ גְּעֻגֻעִים,
 הֵן בִּימֵי הִתְהַלְּכֶךָ עִמִּי הָלֵא הִי־תִלִּי שְׁעֵשׂוּעִים. . .
 מִחֶפְשָׁעִי וּמִחֲטָאתִי בִּי־הוֹאֵלְתָּ לְלֶכֶת אַחֲרַי הִתְקַבַּל
 עֲדֵפִי נְהַפְכֶכָה לְאִישׁ אַחֵר הִי־תִהְיֶה־לִּי פֶקֶן אֶל־אֲחֵיו הַקָּבֵל. . .
 אִךְ דַּע פִּי בְּכַל־לִבִּי נִכּוֹן אֲנִי לְחַדָּשׁ פֶּקֶדְךָ בְּרִית שְׁלוֹמִי:
 בְּאֲשֶׁר הִי־תָה רְבוּחַ שָׁנִים לְמֹר־הַיּוֹם שְׁנַת־נְדַעְנִי שְׁנֵינִי.
 אָפֶס רֵאשׁוֹן אַתָּה הַפְּרָתָה אֶת־הַבְּרִית וַיִּפְרַת מְעֻזָּתִי,
 וּבִכּוֹן גַּם־עֲלֶיךָ הַפְּצָנָה לְבַקֵּשׁ אֶת־הַשְׁלוֹם לְמַפְרָא־שׁוֹנָה.
 אִךְ הִסַּר מִפִּיךָ דְּבַר־שׂוֹא וּמִיִּנְקָה אֶל־תִּתֵּהּ יָמִין שֶׁקָּרַ
 דְּבָרְךָ יְהִי יָאֲמַח וְצָדֵק — בְּלִי־כַל־דְּרִישָׁה וְחֻקָּה.
 וְזָכְרָנָא מִחֶגְמֶלְתֶּיךָ בְּאֲשֶׁר לֹא שְׁחַקְהֶלְךָ הַשְּׁעָה. . .
 יְאִתָּה מִהֲרַתְּ שְׁכַחְתָּ תִּשְׁכַּח־לִי תַחַח טוֹבָה רָעָה.
 בִּי־תִמְעַל אִשָּׁה נֹאפֶת בְּבַעַל נַעֲרִיָּה כֵן בִּי מְעַלְתָּ,
 לָחֵם עַל־שִׁלְחָנִי אֲכַלְתָּ מִיּוֹם רַבִּים וְאַחַר עָקַב עָלַי הַגְּדָלְתָּ;
 בְּאֲשֶׁר חָלִיתָ חֲלִיָּה, נִפְלְתָּ לְמִשְׁכַּב וְלְמִרְפָּא לְקַחְתָּ סִסִּים
 הָלֵא רַעֲתִי נְדִיבַת הַלֵּב בְּנִדְיָה עֲשֵׂתֶה־לְךָ מְטַעֲמִים,
 וּבְשִׁכְבְּךָ חָלָה בְּבֵית הַחֲפָשִׁית כִּי אֲזַכְּרֶיךָ אֶתְךָ בְּקִרְוֵתִי.
 בְּפִרְיָעֶץ וּבְכַל־מֵאֲכָל תִּאֲוָה אֶת־פִּנְיָה הָלֵא שְׁחַרְתִּי.
 פִּי־סִנִּי בְּדָבָרִים הַיּוֹצֵאִים מִן־הַלֵּב, הוֹשִׁט־לִי אֶת־יָדְךָ
 אִו גַּם־אֲזַכְּרֶיךָ אֶתְהַבְתָּ, אַחֲוָה וְרַעֲוִת אֶקְדֶּם אֶת־פִּנְיָה,
 אֲסִיר פַּעַשׁ וְגִוּוֹן מִלְּבָבִי כִּלְלֵי אֲשֶׁר הִסְפַּנְתִּי מַעֲוִדִי
 וְשְׁלוֹם אֶקְרָא־לְךָ בְּשׂוֹבָה וְהִשְׁקַט וּבְכַל־נִפְשִׁי וּמֵאֲדוֹן,
 מִקְרָבִי וּמִפְּלִיזוֹתֵי אֲרַחֵק פֶּלֶד־בְּרַעֲצָב וּמִלְּבִי פֶלֶד־כָּאֵב
 אֲסַחָה כָּעַב פִּשְׁעֶיךָ, לֹא־וּזְכְּרוּ לֹא־יִפְקְדוּ לֹא־יַעֲלוּ עַל־לֵב!

II. סוף דְּבַר הַקּוֹל נִשְׁמָע:

Rira bien qui rira le dernier.

עו קראתיך ואין עינה
 גהיהנא איש על-רגלו חונה,
 כלל גדול הוא, תלמיד ערוף:
 "אין ארוך מתדבק בברוה!"

119

ע ל-ע ס ק י ד ר י פ ו ס : *

אחת, שתים, שלש וארבע

אלהשקר בעל רגל אחת נתנו ידים
 ההלכים על-שתים, לעות משפט עת נואלו
 מבלי שום על-לב פי האמת בעל שלש רגלים...
 על-פן להלכים על-ארבע יחד נדמו נמשלו!

120

לקים דְּבַר

הלכי על-ארבע לא לשוא קראתי
 לדרפי אמת בגניחה, דחיפה ובעיטה,
 כי הנהיבא הנדי למלאח מוצא שפתי
 ולקיים דְּבַר: סוף בהמה לשחיטה!"

* בימי שפוט השופטים בפארז, בשבת שופטי ארץ על-כסאות למשפט לעות משפט, היה רגיל בפי לקרא למזכים את דרייפוס בכנוי דרייפוסלער (וכן אמת לרו"ל עומר על שלש רגלים) ולהמחייבים אותו בכנוי פיערפוסלער, כי נחשבו כהולכים על-ארבע, כבהמות נמשלו נדמו.

121

חֹק לְיִשְׂרָאֵל

בְּפָרִים לְמִשְׁפַּט עַת יָשְׁבוּ
 חֹק לְיִשְׂרָאֵל הֵן לַיהוָה שְׁמוֹ:
 כִּי בְרֹאשׁ הַשָּׁנָה אָז בָּתְּבוּ
 וּבְיוֹם צוֹם נִפְיֹר גְּסִיחָתְמוּ!

122

בְּזִמּוֹן לְיָמֵי הַבּוֹרִים,

אַחַשְׁרוּשׁ מֶלֶךְ פָּרֶס וּמְדֵי פְהוּיָבוּ אֶת־הַיְהוּדִים
 בְּחֻקָּפוֹ וּבְגִבּוֹרָתוֹ רָדָה בְּאַרְצוֹת וּבְאֵי תַיִם,
 וּמִלְכֵי סַפְרָד שֶׁנֶּרְשׂוּ כָּלָה אֶת־הָעַנְיִים הַמְדוּדִים
 נִשְׁתַּחֲוֶה גְבוּרָתָם בְּאַרְצָם, לְקַחוּ גְּסִיחָאִים וְכֹל־אֲשֶׁר־בָּם.
 הַשְׁמַרְיֵלֶךְ צָרַפֶּת מִלְכַת בְּהַרְבֵי הַסַּפְרָדִים הַשְׁדוּדִים
 פְּרַחֲשֵׁם אַרְצָה, וְגוֹרֵל אֵינֶה בְּפִשׁוּדָה עַל־אֲדַמְחִתָּם!

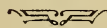

123

מִיִּשְׁלָה וְהִנּוּ־לָהּ

1898

עוֹר זָהָב שְׁלָחָה סַפְרָד בְּיַד־שְׂרִיף
 לְמוֹ שְׁהִיָּה בּוֹרְסִקִי, לְנִשְׂיָא פוֹר;
 הֲלֹא רָמֹן רָמֹנְהִילוּ בְּמַחְנַת בְּפִיָּה:
 "מִיִּשְׁלָה וְהִנּוּ־לָהּ" — "עוֹר בְּעַר עוֹר"!

124

אֶל־פִּיקָאָר נְזִיר אַחִיו

לֹא־אִירָא נְזִיר אַחִים, אָסִיר בּוֹדֵד וַיְחִידֵר
 כִּי בְּפִרוֹזוֹדוֹר בֵּית־הַמִּשְׁפָּט חָלְלוּ נְזִירָה —

הִשְׁקוּ אוֹתָהּ נוֹג,
 אֵיךְ אֶפְתָּחַר פֶּן בְּטֶרְקֵלֶיךָ הַפּוֹשְׁמֵר שְׁרֵש־מִיָּדִי
 תַעֲרֵר הַנְּלָבִים יַעֲבִירוּ שָׁם עַל-בְּשָׂרְךָ —
 וְלֹא-תִאֱמֵן בַּחַיִּי!

125

בִּימֵי שְׁפוֹט הַשּׁוֹפְטִים

לָמָּה רָגַשׁוּ שָׂרֵי צָרַפֶּת, יִשְׁפֹּטוּ אֶת-שׁוֹפְטֵיהֶם
 וּמִירָאָה מְהוּמָה וּמְבוֹכָה, פִּיד וְקֶרֶץ
 יַעֲרִימוּ סוֹד וְיִתְיַעֲצוּ לְקִרְא מְלֶךְ עֲלֵיהֶם...
 הַטָּרֶם יִדְעוּ פִּי-מְלֶךְ רַק בְּמִשְׁפָּט יַעֲמִיד אֶרֶץ!

126

בְּגֵד בְּגָדִים

בְּגֵד מְשִׁי מְקִירֵי עַפְבִּישׁ, עֲשִׂיוּ בְּמַדְבַּעֲקֶר
 מְלֹאכֶת אֲמָנִים נִפְלְאִים, בְּמַחִיר אֶלֶף אֶלְפֵי דָרָבְמוֹנִים
 פְּרִיזָה יִבָּא אֶל-הַמְעַרְכָּה, לְעֵין רְאִים יוֹצֵג בְּשָׁעַר
 פֶּה יִרְבּוּ לְסַפֵּר בְּלִשׁוֹן עֵם וְעַם רַבִּי הָעוֹתוּנִים.
 קָרָאתִי וְהִשְׁתוּמַמְתִּי: מַה-רָאוּ בְּגֵי-צָרַפֶּת עַל-פִּכָּה
 לְהִבִּיא אֶת-הַבְּגֵד מֵעֵבֶר לַיָּם וּבְמַחִיר הַזֶּה רַב?
 הֵן זֶה שְׁנַיִם חֲמֵשׁ יֶאֱרָגוּ בְּגֵד בְּזוֹת בְּעִיר הַמְּמַלְכָּה
 וּפְעֻלָּיו חֲרָשִׁים אֲמָנִים, אֲנִישֵׁי-חֵיל וְשָׂרֵי-קָרֶב.
 מִסְּכַת קִוְרִיָּה נִסְ-הִיא בְּשִׁמְמִית תְּחַפֵּשׁ בְּגָדִים,
 אִיזָה שֶׁקֶל אִיזָה סֵפֶר מְחִירָה, עֲרֶפֶה רַבּוֹ רַב־אֲתוּם,
 וּכְבֹד הַנְּהִיָּה יִצָּא שְׁמָעָה מִקְצֵה אֶרֶץ וְעַד-קֶצֶה
 יִיֻדְעֵי בִינָה לְעֵתִים יַעֲמִלוּ לְהוֹצִיא לְאוֹר תַּעֲלֻמְתִּיהָ...

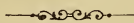
אָבן קְשָׁבְתִי וּפְתִי: מִי־יִדַע אִם עַד־יִוִם הַמַּעֲרָכָה
יִכְלִי אֶת־בְּגָדִם זֶה לְכָל מִשְׁפָּטָיו — וְהַשְׁלָם בְּלִיהַמְּלֶאכֶת! 1

127

עַל־קִבְר הַנְּשִׂיא פּוֹר

אֱלֹהִים נָתַן־לּוֹ מִמְּשַׁל־רַב וּמִשְׁרָה עֲצוּמָה
וַיִּכַּל לַעֲשׂוֹת־צָדֵק, לְהוֹצִיא אוֹר תַּעֲלָמָה,
אִמְנֵם גִּזְל מִשְׁפָּט רָאָה מִבְּלִי עֲשׂוֹת מְאִימָה,
לְזַעֲקַת אֱלֻמְנָה חַיָּה הַיְיָה אֲזוּנוֹ אֲטִימָה.
אָמַת עוֹדָה בְּבִתִּי כְּלָאִים צְרוּרָה וְחַתִּימָה
וְעָרְמָה לֹא־תִדַע בְּנֶשֶׁת, קוֹמְמוֹיֹת תִּלְךָ עָרוּמָה . . .
וְתַרְבֵּי בְּכָל־אַרְץ צָרְפַת הַמְּכִיכָה וְהַמְּהוּמָה
וְגַם בְּהַלִּיכוֹת עוֹלָם לָהּ אִיפֹת רוֹזֵן וְעוּמָה:
לֹא־תוֹסִיף עוֹד הָיִית בְּגוֹיִם כְּבִידָה וְאִוּמָה
אִךְ כְּצִיץ נוֹבֵל כְּבוֹדָהּ, כְּשִׁבְלֹת שְׂדֵיפָה וְצַנּוּמָה . . .
וּבְכֵן הָיָה מֵאֵת אֱלֹהֵי הַצְּבָאוֹת הַיְיָה שׁוּמָה
בִּי־יִוִרֵד מִכִּסְאוֹ פּוֹר בְּפִתַע פְּתָאם לְיִוִרְדֵי דוּמָה,
שָׁמָּה יִישֵׁן הַפְּנוֹת גַּם־תַּעֲרֵב עָלָיו הַתְּנוּמָה;
הוּא יִשְׁכַּב שָׁם הַיּוֹמָם — וְלִבְחֵעֲמוֹ תְּחִי תְּקוּמָה!

128

מִשְׁפָּט אֶחָד

Egalité

בְּצָבָא צָרְפַת לֹא־יִפְר שׁוּע לְפִנְי־דָל:
לֹא נָק יוֹצֵאֵי גֵרָה אֲצִילִים יוֹקְמוּ עַל —
גַּם אִיש־חַיִל מִדְּלַח־עַם וְשִׁפְל אַנְשִׁים
עַל־פִּי פְעָלוֹ וְעֵלָה בְּחוֹר אֶחָד הַרְאִישִׁים;
הַפֶּס גַּם בְּנֵי אֲצִילִים, פְּקִידִים וְרֵאשֵׁי חַנְּדִים
בְּפַעֲלָם הַמְּכִי — יִהְיוּ כְּאֶחָד הַשְּׁפִלִים . . .

הַמִּתְפַּטֵּר מִמְשִׁמְרָתוֹ

Freicinet

בְּאֲשֶׁר תִּחְשַׁב אֲנִיָּה לְהִשְׁבֵּר מִפְּנֵי סְעֵרַת מְשֻׁבְּרִים
 וּמְהָרֵי לְהַפְלִיט עַל־נַפְשָׁם בְּרֵאשִׁיטָה הָעֵקֶבְרִים;
 וּבְעֵינַי "הָעֵקֶבֶר הַלְבָן" אַח־מְשֻׁרְתוֹ בְּנַפְשׁ דָּאָבָה.
 אוֹת נֶאֱמָן הוּא כִּי עַד־מְהָרָה תִּטְבַּע אֲנִיָּת רֵאשִׁי תִצְבָּא.

שֶׁבֶת שׁוֹבָה

Renne, 9. September 1889.

יוֹם שׁוֹבָבִים יָשִׁיבֵי אֶל־אֲדָנִי, יָשִׁיבֵי מִעֲוֹנָם
 מִכָּל־עוֹל יָשִׁיבֵי יָדָם, גַּם לַפְּשָׁעִים יִפְגְּעוּ,
 עַד־צָדֵק יָשׁוּב מִשְׁפָּט, כָּל־אִישׁ יָשׁוּבֵב נַפְשׁ רַעוּ —
 הַשְׁחֹבְבֵי שׁוֹפְטֵי חָמָס, עַד־נַפְשׁ חָרָצִי לְשׁוֹנָם,
 עַל־נַפְשׁ הַשֵּׁב מִן־הַשְּׁבִי יִגְדוּ, דָּם נָקִי יִרְשִׁיעוּ.
 כָּלֵם שָׁבִים בְּמִרוּצָתָם — בְּכָלֵב שָׁב עַל־קֶאוּ...
 אֵךְ יָשִׁיב אֲדָנִי שְׁבִיחַ עֲנִיָּה, שְׁמוֹ. נִין כְּצִיץ עַל־מִצַּח
 וּמִשׁוֹבֵת פְּתָאִים תִּהְרַגְם, שְׁמוֹתָם יִהְיוּ לְדִרְאוֹן נִצַּח!

צָדָקָה וְלֹא חֶסֶד

Paris, 20. September 1899.

עַם־דְּרִיפִים עֲשִׂיהֶם חֶסֶד, נִתְהַבְּלוּ חֲנִינָה...
 אוֹלָם הָשִׁיבֵי פּוֹשְׁעִים עַל־לֵב, הַתְּבוּנָנוּ בִּינָה:
 הֵן בַּק צָדָקָה תִּרְוִימָם גַּי, אֵךְ לֹא חֶסֶד;
 כִּי חֶסֶד לְאִמִּים תִּחְשַׁב לָהֶם לְחֻטָּאת...
 ...

אך בצדקה החפזנו פל-עם ועם נוסה,
 רק צדק יבקש נרדף, לא נדבה, מסת...
 לכו פל-פעלכם מאפע, פל-טייבכם פחדק.
 לא בחסד תישעו, אך במשפט ובצדק.
 שוא תחפשו עלילות ברשע, תעוררו מדנים
 לאלפרד האמלל הצדקה — ולכם בשש הפנים!

132

כצל עובר

רבים מאהבינו
 נדמו אל-צלני:
 רק בזרח שמשנו
 הלכים הם אחרינו.

133

הכל והקול

שלמה המלך אמר: הכסף יענה את-הפל,
 עתה בימי הבחירות: הכסף יענה את-הקול.

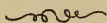
134

מדוע?

מדוע אשה זונה ומנאפת, לכל-עובר תתן את-הזרית
 לא-תוסיף עוד להקים זרע, לפרי-בטן לא-תצליח?
 הלא-כן דרך שפכ'שוה רבים, תמיד עבר ושב עליה
 לא-יעלה-עיד בה פל-דשא עשב, פל-ציץ שדי לא-תצמיח.

„מִי־יַחֲיָה וּמִי־יָמוּת“

יש מעריצים רק את־ספרי הדור הישן;
 רק את־משוררי ימים קדמונים יחשבו לעם־בינות
 לשמם יפן עד — ובל־חדש יבלה בעשן,
 בַּחֲלוֹם יַעֲוֹפוּ הַגִּיזוֹת, הַזִּיזוֹת וּמַנְגִּינֹת . . .
 וַיֵּשׁ יִצְחָקוּ וַיִּתְקַלְסוּ בַּסּוּפְרִים הַקְּדֻמוֹנִים
 בִּיָּסוּף שָׁמֶם וּזְכָרָם עִם־בְּלִבְנֵי דוֹרָם,
 וְרַק לְמִשׁוֹרְרִים צְעִירִים עֲתִיד וְנֹצֵחַ נְבוֹנִים
 בִּי חֵן הוֹצֵק בְּשִׁפְתוֹתֵיהֶם, בְּעֵגְבָם וּבְגוֹרָם . . .
 אָפֶס בְּבִלְדוֹר וְדוֹר, בְּבִימֵי־קֶדֶם, שָׁנוֹת עוֹלָמוֹם
 מִשׁוֹרְרֵי אֲמֶת יַחֲיוּ וַיְחַדּוּ עִם־הַמוֹן־רַב פִּיטְנִים, —
 בְּאֲשֶׁר יִצְמַחוּ עַל־חֶלְקָה אַחַת רַבַּת תְּלָמוֹם
 שׁוֹשְׁנֵי־חֶמֶד יַחַד עִם־קוֹצִים וּבִרְקָנִים . . .
 הַשִּׁיר אֲשֶׁר מִשׁוֹרְרוּ נִפְחַ גִּשְׁמַת חַיִּים בְּאֲפִי
 יַחֲיָה לְנֹצֵחַ — אִם־נוֹלֵד זֶה־כְּבָר אוֹ־אֲמֵשׁ,
 וְשִׁיר זֶה עֲשָׂהוּ הַמִּשׁוֹרֵר רַק בְּאֲצָבְעוֹת בְּפִי
 הַלֹּא גוֹרְלוֹ בְּגוֹרֵל נִפְלֵ אִשְׁתַּ בְּל־חֻזָּה שְׁמִישׁ!

לוח הענינים

←32→

(61) שמו נאה לו	(30) למנצח בנגינות	(—) שפתי כהן
(62) העיט	(31) פרחי עדן	(—) מנחה שלוחה
(63) ככהוב	(32) לירידי מטער	(1) השירה מאין המצא
(64) כדבר הנביא	(33) אל-התחכם יותר	(2) יחינו מיומים
(65) צרכי עמנו	(34) אל-דוד יקיר לי	(3) חג השבועות
(66) בארה של-מרים	(35) ברכה לראש משביר	(4) נס חנכה
(67) נסיעת הנשואין	(36) על-מות מטה השקדים	(5) אש אכלה אש
(68) בבלי ראות	(37) על-מצבת מאפו	(6) אבן בחן
(69) שלש מדות בנושקים	(38) על-מות קורא הדורות	(7) סוד היצירה
(70) גרי עריות	(39) מצבת רי"ף	(8) שהי התפלות
(71) אל שוטני בני-שם	(40) על-ספרי	(9) דמעות אם
(72) על-הכתנת בטריער	(41) מענה	(10) הנכרי
(73) היין	(42) זכרון בספר	(11) יונתי
(74) ככר היה לעולמים	(43) מכירת מודעה	(12) מה-זה ועל מה-זה
(75) לפנים והיום	(44) אני לדודי — ודודי לי	(13) משפט חרוץ
(76) עברי השמש	(45) לא זה המקום	(14) תהפוכת פתאם
(77) אהבה לארץ מולדת	(46) להולכים על-גחון	(15) מללי וגללי
(78) לא הרי זה כהרי זה	(47) עגל הזהב	(16) רופא אמן
(79) אהבת רעים	(48) סימן לדבר	(17) נבל
(80) הודאת בעל-סוד	(49) אבן ואבן	(18) הרועה והזמיר
(81) אמנם כן	(50) לפנים והיום	(19) הצפרדע
(82) פתחו שערים	(51) יש ויש	(20) הנמר והפרעוש
(83) פהגם	(52) הנח להם	(21) אוז אוילי
(84) איש תם	(53) טעות סופר	(22) העורב הלבן
(85) שיחה קלה	(54) על-כן יאמרו המושלים	(23) כלב מתחכם
(86) זה בכה וזה בכה	(55) המתנשא לכל לראש	(24) חזון ירמיהו
(87) צולצו וקולקו	(56) שאלה לירדעי-הן	(25) אין קול ואין קשב
(88) לא כראות אנוש	(57) שרש דבר	(26) עלילת דם
(89) כסיל אדם	(58) עצה נאמנה	(27) התמורה
(90) העבר העתיד וההווה	(59) מגדול הפורח באויר	(28) זה לעמת זה
(91) נפש תחת נפש	(60) הרב החכם הפילוסוף ..	(29) עת הזמיר

פזמון לימי הפור ² (122)	תקוה אנוש אנוש (107)	חיי עולם (92)
משלך יתנו לך (123)	הכלב (108)	תר הזהב (93)
אל-פיקאר נזיר אחיו (124)	האמת (109)	חכם מסבן (94)
בימי שפוט השופטים (125)	בארצות הקדם (110)	זה לעמת זה (95)
בגד בוגדים (126)	זמרי על-קבר אשתו (111)	יגלי המשורר (96)
על-קבר הנשיא פור (127)	שאלתי ובקשתי (112)	החבולה (97)
משפט אחד (128)	113-ספר-דהא (113)	באין מליץ ישר (98)
המהפטר ממשמרתו (129)	בקור חולים (114)	לפנים בישראל (99)
שבת שובה (130)	בנסתהגדולה(תרנ"ח) (115)	עכבר הבילי (100)
צדקה ולא חסד (131)	116 " (הרנ"ט) (116)	על-מות עכבר (101)
כצל עובר (132)	פלטי בן פלטיאל (117)	מיראה מדבר (102)
הכל והקול (133)	איש פלוני ולא בהן הוא (118)	תלונת פלוני החכם (103)
מדוע (134)	אחת שהים שלש ... (119)	שני בני הרב (104)
מי יתיה ומי ימות (135)	לקים דבר (120)	יודע כפר (105)
שני שירים חיצונים (1.2)	חק לישראל (121)	כליון הרופא (106)

חקונים והשמטה אחת.

צד 8 שורה ג' מלמטה צ"ל הַפְסוֹן
" 9 שורה ה' מלמטה צ"ל בְּלִפְנֵימִים
" 21 שורה א' מלמטה צ"ל מְנִיָּה
" 23 שורה א' מלמטה צ"ל יִכְלֹת
" 33 שורה א' מלמטה צ"ל נְפֻצוֹת
" 33 שורה ג' מלמטה צ"ל מְנִיָּן
" 35 שורה ד' צ"ל מְנַעַר
" 48 שורה 9 מלמטה צ"ל שֶׁלֹּמוֹן־לֹו

נְשֻׁמוֹתָ הַעֲרָה לְסִימֵן 37 „על-מצבת קבורת מאפוי" הלא היא :

(* בהיות מתתיה אחי המת בפטרסבורג בקש אותי ואת יל"ג לחבר איש איש נוסחא ל-מצבת אחיו אברהם שנפטר ונקבר בקעיניגסבערג, ויתן מתתיה יתרון לנוסחא שלי. אמנם בעיני ראיתי ונוכחתי שאין אחת מן שתי הנוסחאות חקוקה על המצבה, בלתי רשימה פשוטה וקצרה.

גם לזאת יסלחו לי הקוראים אם לפעמים באות ו' או י' נשארה רק הנקודה לבדה ולא האות ולהפך, יען כי מאת מכבש הדפוס נעשה זאת: הוא יאיץ בגלגל לעשות בחפזון מעשהו—ופגיעתו רעה באותיות ובנקודות. ולכפר פני הקוראים הוספתי חמשה שירים על המספר מאה שלשים ושלשה, הכתוב על שער הספר, וגם הוספה: שני שירים מספר „שירים חיצונים”.

שני שירים מספר „שירים היצונים“

אשר כמזם וגנוו אתי בכתובים.

1

שירת אץ קצץ

אַרְחֵץ בְּנִקְיוֹן בְּפָיִם וְאוֹדָה לְאַלְהֵי הַשָּׁמַיִם,
 בִּי הַשְּׁלֵכְתִי אֶת־הַמַּסְפָּרִים לְהִיזוֹת לְאַיֵשׁ הַבִּינּוֹם,
 וְחִיטַּת הַחֶפְצִים מִכְנָסִים נְהַפְדָּה לְפֶשֶׁק שְׂפָתַיִם,
 בְּבוֹד שֵׁם הַפְּאֲרָתִי מִחֲנֻצָּץ, הַלּוֹא־הוּא אָץ קֶצֶץ!

אַנְכִי רֹאשׁ הַפְּלִיטִים, הַרְדָּה קָשָׁת וּמִוֶּדָה חַצִּים
 בְּסִדְהַחֲסִידִים בְּסִדְהַפְּרִיצִים אֶתִּי הַמִּיד מְעַרְצִים,
 אֶת־כָּל־הַפְּרִיבִים בִּי וְהַנָּצִים אֲשִׁים לְגַלִּים נָצִים
 בְּקוֹל עוֹ וּבְדַבּוּר מִפְּצָץ, בְּפַקְדְּתִי אָץ קֶצֶץ!

פָּחִי בְּמַתְנֵי גְדוֹל בְּשׂוֹר וּמְצָחִי הַלֵּא חוֹק מְצוֹר,
 בְּסִבְיַמִּי חֲשֵׁה נֶקֶר — הָאֵחַ חַפְתִּי רְאִיתִי אוֹר!
 לִי יִשְׁתַּחֲוּוּ כָּל־בְּנֵי הַדּוֹר, מוֹדָה אֲרִי עַד־הַחֲמוֹר,
 כָּל־שֵׁם יַחַד יִצְאִי חֶצֶץ — לְקֶרְאֵתִי אָץ קֶצֶץ!

אֶל־חֲצוֹת שָׁרִים אֲבָקִיעַ, אֶת־רוּחִי לָהֶם אֲבִיעַ,
 בְּכָל־אֲשֶׁר אֶפְנֶה אֲרִשִׁיעַ וְעַל־כָּל־מִשְׁנְאֵי אֲרִיעַ,
 בְּחָבֵל לְשׁוֹנִם אֲשַׁקִּיעַ, לְעַפְרֵי אֶרֶץ אַחַס אֲכַרִיעַ
 בְּסִדְתֵּי רֹאשִׁם אֲרִצָּץ, בְּאַגְרוֹפֵי אָץ קֶצֶץ!

הַאֲזִינוּ וְשִׁמְעוּ־נָא יְדִידִים מִדִּידֵי־כָּרִי נְגִידִים.
 מִפִּתַּח שְׁלֶחֶן בְּבִי הַחֲסִידִים לְקַטְתִּי עֲצֻמוֹת וְגִידִים,
 וּבָבֹן אֲנִי אֶחָד מִרַחֲשֵׁרִידִים, שְׁהִיוּ וְלִהְיוֹת עֲתִידִים,
 לֹא־אִירָא חֶמֶת כָּל־מִתְלוֹצָץ, בִּי חֲנִנִי אָץ קֶצֶץ!

הוּן פְּתַעַר מְלֻטָּשׁ לְשׁוֹנִי וּבְקַבְרֵי פְּחִיחַ גְּרוֹנִי,
 הַעֲרַמָּה פָּחִי וְאוֹנִי וְהַמְרַמָּה עֲשָׂרִי וְהוֹנִי,
 בְּסִדְכָל־אוֹב יְרַעוּנִי לֹא־יִפְלִיא לַעֲשׂוֹת כְּמוֹנִי
 אֲנִכִי חַמּוּחַל וְהַמוֹצָץ, וְהַשְּׂמִי וְהַזְּכִּירִי: אָץ קֶצֶץ!

אֶל־תוֹךְ בֵּינֵי נְאֻסִים שְׁקִלִים לְמֵאוֹת וְלֶאֱלָפִים
 בְּלִי־הַנְּדָכוֹת הַכֶּסֶפִּים אֲשֶׁר לְנִשְׁרָפִים וְלְנִרְדָּפִים,
 וְהֵם חֹד בְּעִגּוֹת רִצְפִים אֶל־אֲמִתְחֹתֵי עֵפִים —
 הַלֵּאֲזוֹ יִמְלֵא יוֹתְבִצֵץ — זֶה בְּרָשִׁי אֵץ קֶצֶץ!

נִסְאֲחִדְמֵי יְרוּשָׁלַיִם אֲדִיחַ תָּמִיד בְּפֹנִים,
 בִּי לִי תִדְרֹעַ וְתִלְחַנְנִים וְעַמְרָם "בְּנֵי הַמְּעִים"
 הַלֵּאֲיָהֶם וְתִמְזֻמוֹ בִּנְדִים וְיִתְדַבְּקֵי בְּצַפְרָנִים,
 בִּי אֵין בְּלִי־דְבַר הַחֹצֵץ — בְּפִי אֵץ קֶצֶץ!

2

לְאִישׁ עִירָה דִּין *

בְּדִין	לְאִישׁ־חֲמָסִים עֵסֶק
בְּיוֹם דִּין.	לְבַגְד בְּבִטְחֹו
בְּדִין	לְגִלְל אֹזֶר מְפִינֵי־חֶשֶׁק
בְּיוֹם דִּין.	לְדַבֵּר שְׁקָרִים
בְּדִין	לְהִקֵּה חַוּוֹת וְחֹךְ
בְּיוֹם דִּין.	לְוַדְאֵי עֲשֵׂה סֶפֶק
בְּדִין	לְזַעַף וּמְתַרְנֵו
בְּיוֹם דִּין.	לְחַנֵּף בְּחֻלְקוֹת

* אמר שם"ר חפיוט הזה מצאתי במחזור ב"י ומיוחס לר' שלמה השקדן, ולפע"ד חובר באלף הרביעי, בימי ממשלת הרומאים, לפי שמתוכן ענינו נראה דקאי על העורכי דין והמליצים הנקראים בלשון רומית, advocati, oratores, „patroni causarum“, אשר השחיתו דרכם בנכליהם ובהחכולותיהם בעד בצע כסף להפוך שחור ללבן ולבן לשחור (ex nigro albam, ex alba nigrum). בלי ספק נשמט הפיוט הזה ממחזורים שלנו כמו שנשמט יהר הא"ב מן הפיוט מלך אביון מטעמים כמוסים, כידוע להורשי קדמוניות. ויען כי ראיתי שבדורנו זה פרו וישרצו סנגורים הרבה, החושבים שיש להם פום ממלל רברבן ומפיק מרגליות ועושים כמעשה הפטרונים הרומאים, כלומר כמקולקלים שבתם ולא כמתוקנים שבהם, אמרתי לפרסם את הפיוט הזה בכדי לזכות את הרבים.

לטהר שרץ ורמש
ליועץ רשע פסל ביום דין.

לכתב פזב ושטנה
ללבוש מסנה-שוא ביום-דין.

למחל עונות בשחר
לנקם ונטר לאויביו ביום-דין.

לסמא עיני השופטים
לעשק יתום אלמנה ביום-דין.

לפעל און ועולה
לצעק הב הב ביום-דין.

לקבץ עליד למרבה
לדרה שלמנים ביום-דין.

לשפק פו על-נדיבים
להמך תרמית וחועבה ביום-דין.

דבך ל-זאח לו תפל וכתירו!

ח ה

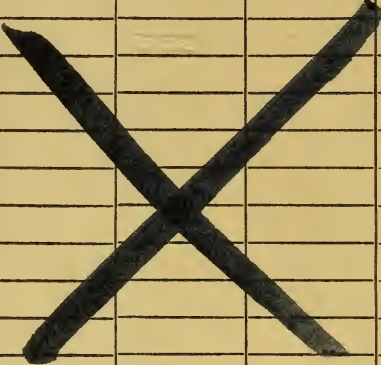
Druck von C. W. Vollrath, Leipzig.

Mandelkern, Salomon.

DATE DUE

DATE DUE							

GAYLORD M-2

PRINTED IN U.S.A.

40556

